

Jaarstukken 2018

Inhoudsopgave

Het gemeentehuis 'by night' | John Groenendijk

1.	Inleiding	9
1.1	Algemeen	10
1.2	Jaarstukken 2018	10
1.3	Samenvattend beeld	11

Jaarverslag

2.	Programma's	16
2.1	Programma 1 Bestuur en dienstverlening	17
2.2	Programma 2 Openbare orde en Veiligheid	22
2.3	Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning	25
2.4	Programma 4 Onderwijs	35
2.5	Programma 5 Sport, recreatie en cultuur	39
2.6	Programma 6 Ruimtelijke ordening	44
2.7	Programma 7 Economische zaken en milieu	54
2.8	Programma 8 Openbare Ruimte	61
2.9	Programma 9 Bedrijfsvoering	68
2.10	Algemene Dekkingsmiddelen	72
3	Paragrafen	74
3.1	Inleiding	75
3.2	Lokale heffingen	76
3.3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	82
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen	93
3.5	Financiering	112
3.6	Bedrijfsvoering	121
3.7	Verbonden partijen	127
3.8	Grondbeleid	147
3.9	Subsidies	157
3.10	Demografische ontwikkelingen	160
4	Jaarrekening	164

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

4.1	Overzicht van lasten en baten	165
4.2	Begrotingsrechtmatigheid	167
4.3	Toelichting op de staat van baten en lasten	167
4.4	Bestemming resultaat	168
4.5	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	169
4.6	Onvoorziene uitgaven	170
4.7	Vennootschapsbelasting	170
4.8	Incidentele baten en lasten	171
4.9	Overzicht van structurele reservemutaties	174

Balans en toelichting

4.10 Balans	176
4.11 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	178
4.12 Toelichting op de balans.....	185
4.13 Investeringskredieten	193
4.14 Reserves en voorzieningen.....	195

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen en overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

4.15 Overzicht Sisa (verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen)	197
4.16 Overzicht taakvelden.....	200
5 Raadsbesluit.....	203
5.1 Vaststelling en resultaatbestemming	204
6 Controleverklaring.....	205
Bijlagen	206
I Beleidsindicatoren per programma	207
II Wet Revitalisering generiek toezicht.....	211

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018. Deze jaarstukken vormen het sluitstuk van een intensief jaar waarin de gemeente Binnenmaas heeft gewerkt aan de afronding van de doelstellingen in het collegeprogramma "Verder bouwen aan Binnenmaas 2.0". Daarnaast vormen deze jaarstukken het sluitstuk in de planning- en controlcyclus van de gemeente Binnenmaas, omdat de gemeente per 1 januari 2019 is opgeheven in verband met de vorming van de gemeente Hoeksche Waard.

Uit de beleidsverantwoording in de jaarstukken blijkt dat de gemeente Binnenmaas er in is geslaagd vele beleidsdoelen te realiseren. Veel waardering is er voor de inzet die ambtenaren de afgelopen jaren hebben getoond om de gestelde doelen te bereiken.

Het jaar 2018 heeft sterk in het teken gestaan de voorbereidingen op de herindeling en de vorming van de gemeente Hoeksche Waard per 1 januari 2019. Vele inspanningen, zowel ambtelijk als bestuurlijk waren in 2018 gericht op de harmonisatie van verordeningen, beleidsregels en processen in aanloop naar de herindeling.

De jaarrekening sluit met een positief saldo van €1.429.000. Op grond van de actuele begroting was sprake van een positief saldo van €152.000 (positief). Het verschil is €1.277.000, veroorzaakt door een aantal posten van incidentele aard.

De gemeente Binnenmaas eindigt haar bestaan met een solide financiële positie, die is ingebracht in de startpositie van de gemeente Hoeksche Waard. Op alle punten van de financiële indicatoren in het Besluit Begroten en Verantwoorden wordt ruimschoots aan de normen voldaan.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hoeksche Waard

De secretaris

de burgemeester

B. Silvis

G. Veldhuijzen

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De begroting 2018 vormt het startpunt voor de planning- en controlcyclus 2018. Tussentijdse verantwoording en bijstelling heeft plaatsgevonden in de zomerrapportage en de slotrapportage.

De jaarstukken 2018 vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het voorgenomen beleid in het jaar 2018. De jaarstukken zijn geënt op de begroting 2018 en conform het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV).

Bij de samenstelling van de jaarstukken 2018 is het principe "sturen op hoofdlijnen", gehandhaafd. De beleidsverantwoording op programmaniveau geeft een goede indruk van de activiteiten die in 2018 zijn uitgevoerd om de in de begroting opgenomen doelstellingen te realiseren. De financiële toelichting op programmaniveau is afgeleid van de toelichtingen uit de productverantwoordingen. Bij de verschillenanalyses zijn de verklaringen op hoofdlijnen opgesteld.

1.2 Jaarstukken 2018

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en de bijlagen.

Jaarverslag

De programma-indeling voor het jaarverslag is gebaseerd op de indeling in het collegeprogramma "*Verder bouwen aan Binnenmaas 2.0 2014-2018*".

De programma-indeling is als volgt:

1. Bestuur en Dienstverlening
 2. Openbare orde en Veiligheid
 3. Maatschappelijke ondersteuning
 4. Onderwijs
 5. Sport, Recreatie en Cultuur
 6. Ruimtelijke ordening
 7. Economische zaken en Milieu
 8. Openbare Ruimte
 9. Bedrijfsvoering
- Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven

De verantwoording over het al dan niet bereiken van de doelstellingen en activiteiten uit de begroting 2018 wordt per programma aan de hand van de volgende vragen afgelegd:

- Wat hebben wij in 2018 gedaan?
- Wat hebben wij in 2018 bereikt?
- Wat heeft het gekost?

Naast de programma's zijn in het jaarverslag de volgende paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

- Subsidies
- Demografische ontwikkelingen

Jaarrekening

De verantwoording over programma-afwijkingen, hoger dan de rapportagegrenzen, wordt per programma aan de hand van de volgende vraag afgelegd:

Wat heeft het gekost?

De rapportagegrenzen zijn weergegeven in de volgende tabel:

	(Verwachte) overschot of tekort
Programma's en investeringen / kredieten	Het begrotingscriterium wordt gehanteerd met als ondergrens 10% of €25.000
Verantwoording op het niveau van de beleidsvelden	De voorstellen worden per product geïnventariseerd en op het niveau van de beleidsveld gerapporteerd
Aanleveren voorstellen op kostenplaatsniveau	Mutaties op kostenplaatsenniveau van >10% en >5.000

De jaarrekening bevat :

- de financiële verantwoording per programma
- de balans (inclusief toelichting)
- een overzicht van de incidentele baten en lasten
- gegevens over de Wet Normering Topinkomens
- een uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen
- een overzicht van de structurele mutaties in de reserves
- de verantwoording over de investeringskredieten
- de bestemming van het resultaat
- de controleverklaring
- de Sisa-bijlage
- het overzicht van baten en lasten op taakveldniveau

Bijlagen

Als bijlagen zijn opgenomen de beleidsindicatoren zoals opgenomen op "waarstaatjegemeente.nl" en een overzicht in het kader van de uitvoering van de Wet Generiek Toezicht.

Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar

Ten opzichte van de jaarstukken 2017 zijn er in de opzet geen wijzigingen doorgevoerd.

1.3 Samenvattend beeld

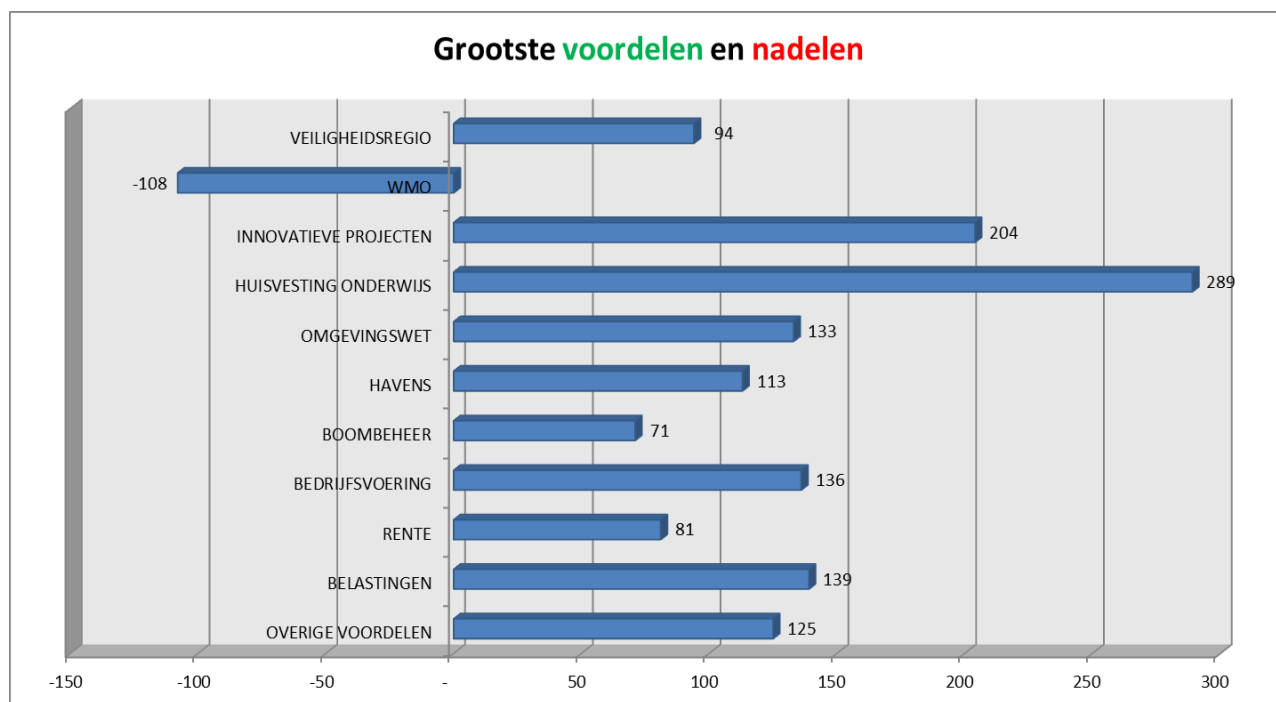
Het rekeningresultaat 2018 is €1.429.000 (positief). Het laatste actuele begrotingsresultaat (slotrapportage 2018) is €152.000 (positief). Het verschil is €1.277.000 (positief). Voor de verschillenanalyse wordt verwezen naar hoofdstuk 2 waarin de verschillenanalyses per programma zijn opgenomen. Uit de verschillenanalyse blijkt dat het jaarrekeningresultaat 2018 bestaat uit een gering aantal (in het oog springende)

verschillen ten opzichte van de slotrapportage 2018. De belangrijkste posten zijn hieronder weergegeven:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving posten	Programma	Voordelen / Nadelen	Toelichting	Totaal
Veiligheidsregio ZHZ	2. Openbare Orde en Veiligheid	94	Positief jaarresultaat Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid op basis van jaarstukken 2018.	1.385
Wmo	3. Maatschappelijke ondersteuning	-108	Hogere kosten Wmo hulp bij huishouden (zorg in natura) en Wmo voorzieningen (rolstoelen/woonvoorzieningen/vervoersvoorzieningen)	
Innovatieve projecten	3. Maatschappelijke ondersteuning	204	Minder aanvragen binnengekomen voor lokale lokale initiatieven in het sociaal domein.	
Huisvesting onderwijs	4. Onderwijs	289	Dubbele raming afschrijving De Pijler Maasdam	
Omgevingswet	6. Ruimtelijke Ordening	133	Resultaatbestemming 2017 implementatie nieuwe omgevingswet niet aangewend	
Havens	8. Openbare Ruimte	113	Doorgeschoven onderhoudswerkzaamheden haven Puttershoek	
Boombeheer	8. Openbare Ruimte	71	Hogere opbrengsten uit de verkoop van snippergroen en minder onderhoud aan boombeheer.	
Bedrijfsvoering	9. Bedrijfsvoering	136	Minder kosten voor facilitaire ondersteuning, lagere loonkosten/hogere salarisbijdragen en budget overige uitgaven bij Openbare Orde en Veiligheid niet besteed.	
Rente	Algemene Dekkingsmiddelen	81	Rentevoordeel als gevolg van het niet hoeven aantrekken van nieuwe financieringsmiddelen	
Gemeentelijke belastingen	Algemene Dekkingsmiddelen	139	Hogere inkomsten uit onroerend zaakbelastingen door aanvullende kohieren over 2016 en 2017.	
Overige voordelen	Diversen	125	Overige voordelen	-108
Totaal		1.277		1.277

Het meest in het oog springende voordeel betreft de doorgeschoven onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (wegen en havens). In de grafiek zijn de meest in het oog springende voor- en nadelen weergegeven.

Bestemming van het resultaat

Het saldo van de jaarrekening 2018 (gerealiseerd resultaat) is **€1.429.000** (positief). Onderstaande voorstellen komen in aanmerking voor resultaatbestemming. Na verwerking van deze voorstellen ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x €1.000)

Pr. Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Nr	Resultaat jaarrekening vóór bestemming	1.429
1	Wachtgeld verplichtingen Op basis van de actuele doorrekening van de wachtgeldverplichtingen voor wethouders blijken de verplichtingen lager te zijn dan bij de Slotrapportage 2018 verondersteld. Conform afspraken die in de Hoeksche Waard zijn gemaakt vloeien deze middelen terug in de reserve frictiekosten (conform slotrapportage 2018).	-41
3	Innovatieve projecten sociaal domein Op basis van een amendement bij de begroting 2016 heeft de Raad meerjarig budget beschikbaar gesteld voor lokale innovatieve projecten in het sociaal domein. In 2018 is niet het volledige budget besteed als gevolg van minder aanvragen. Omdat de evaluatie nog niet heeft plaatsgevonden en in 2019 geen budget meer is opgenomen wordt het overschot van 2018 doorgeschoven naar 2019.	-204
3	Integraal innovatiebudget Formulierenbrigade van Humanitas betalen wij al meerdere jaren uit de Innovatiebudget. Omdat we deze voorzieningen graag willen blijven ondersteunen en er nog geen andere structurele dekking is gevonden in de meerjarenbegroting, is er weinig ruimte over in het Innovatiebudget voor nieuwe initiatieven. Van het budget 2019 van € 363.333,- is voor kwartaal 2 tm 4 nog slechts € 47.045,- beschikbaar voor nieuwe initiatieven. Daarom wordt voorgesteld het resultaat 2018 van € 114.151,- te bestemmen voor 2019.	-40
3	Wijkteams Voor wat betreft de wijkteams was voorzien dat er in 2018, naast het wijkteam Oud-Beijerland, nog 2 wijkteams zouden starten. Het wijkteam Korendijk/Cromstrijen is later gestart dan voorzien (en de start van het wijkteam Binnenmaas/Strijen is doorgeschoven naar het eerste halfjaar van 2019).	-77
4	Onderzoek buurthuis Ronduit Eind 2018 heeft de raad een budget ter beschikking gesteld voor voorbereidende werkzaamheden voor een onderzoek of het buurthuis Ronduit in Schenkeldijk kan worden gerenoveerd of moet worden herbouwd. Deze werkzaamheden zijn niet meer in 2018 uitgevoerd en worden doorgeschoven naar 2019.	-55
6	Grondzaken In december 2018 is het raadsbesluit genomen voor de grondaankoop Molendijk Puttershoek. De uitvoering hiervan is doorgeschoven naar 2019.	-35
7	Havens In 2018 is een budget van €147.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van fase 2 van het onderzoek naar de staat van onderhoud van de haven Puttershoek. De verwachting was dat deze werkzaamheden (waaronder het graven van proefsleuven) volledig uitgevoerd zouden worden in 2018, maar dit is echter door omstandigheden niet gelukt. De werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2019.	-113
8	Verkeer De door te voeren verkeersmaatregelen op de locatie 's-Gravendeelseweg en de Dorpsstraat in Maasdam vergde meer tijd dan vooraf gepland. Deze werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2019.	-131
8	Parkeren Vanwege het innovatie karakter van de aan te leggen parkeervakken op de locatie Abraham Kuyperhof in Heinenoord had de aannemer een langere voorbereidingstijd nodig. De werkzaamheden worden daarom doorgeschoven naar 2019.	-14
AD	Algemene Uitkering Volgens het principe 'Samen de trap op. Samen de trap af' neemt de algemene uitkering uit het gemeentefonds toe naarmate het Rijk meer geld uitgeeft en vice versa. Omdat het Rijk in 2018 minder (ca. € 100 mln.) heeft uitgegeven dan geraamd, hebben gemeenten in 2018 te veel middelen van het Rijk ontvangen, welke terugbetaald dienen te worden. Volgens de boekhoudregels wordt deze terugbetaling over 2018 eenmalig verrekend met de algemene uitkering in 2019. Om te voorkomen dat deze eenmalige terugbetaling over 2018 (totaal ca. € 0,4 mln. voor de voormalige Hoeksche Waardse gemeenten) in 2019 leidt tot een nadelig effect op het resultaat, vormen wij bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 een reserve 'terugbetaling algemene uitkering 2018'. De terugbetaling in 2019 dekken wij vervolgens uit deze reserve.	-126
	Subtotaal resultaatbestemmingsvoorstellen	-837
	Resultaat jaarrekening na resultaatbestemming, toe te voegen aan de algemene reserve, vrije deel	593

Het resultaat na resultaatbestemming is €593.000. Het voorstel is om dit saldo, conform de bestendige gedragslijn, te storten in de algemene reserve, vrije deel.

Financiële positie

De financiële slotpositie van de gemeente Binnenmaas is onverminderd goed. Hierbij wordt verwezen naar de uitwerking van de basisset van kengetalen in paragraaf 3.3 Weerstands-vermogen en risicobeheersing.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de exploitatie is (zeer) goed. De bijbehorende ratio's zijn zeer gunstig. Het weerstandsvermogen bij de grondexploitaties is eveneens goed. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing en naar paragraaf 3.8 Grondbeleid.

Reservepositie

De reservepositie is goed. De totale omvang van de reservepositie per 31 december 2018 is €40.000.000. De direct beïnvloedbare ruimte zit in het vrije deel van de algemene reserve. Dat deel is vrij besteedbaar en bedraagt €6.900.000. Indien rekening wordt gehouden met de toevoeging (zie voorstel resultaatbestemming 2018) van het jaarresultaat 2018 (€593.000), dan bedraagt het vrije deel van de algemene reserve €7.500.000. Hieruit blijkt dat voldoende "vlees op de botten" aanwezig is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en hoofdstuk 4.14 Reserves en voorzieningen.

Schuldpositie

Het belang van het volgen van de ontwikkeling van de schuldpositie wordt de laatste jaren steeds belangrijker. Er zijn daarom, net als voorgaande jaren, een aantal ratio's uitgewerkt (debt ratio, netto schuld als percentage van de begroting en netto schuld als bedrag per inwoner). Op basis van de resultaten kan worden geconcludeerd dat de schuldpositie een gunstige ontwikkeling laat zien ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5 Financiering.

Taakstellingen

Er zijn geen openstaande taakstellingen meer van toepassing.

Jaarverslag

2. Programma's

Ballonvaart over de Binnenmaas | Ferry Krauweel

Strandje aan de Binnenmaas | Linda Bestebreur

2.1 Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Beleidsveld Bestuur

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Wij streven als andere overheid naar een slagvaardige gemeentelijke organisatie die inspeelt op de snel veranderende samenleving en haar rol als regisseur adequaat kan invullen.	Gelet op de ontwikkelingen in het dossier rond de bestuurlijke toekomst van de Hoeksche Waard leggen is de prioriteit gelegd bij het realiseren van de regionale Harmonisatieagenda.	De inhoudelijke opgaven van de Harmonisatieagenda zijn vanaf eind 2017 integraal opgenomen binnen de projectorganisatie Hoeksche Waard, die de herindeling voorbereidt. Het herindelingswetsvoorstel is op 24 april 2018 door de Tweede Kamer en op 10 juli 2018 door de Eerste Kamer aangenomen. De projectorganisatie heeft hard gewerkt om de gemeente Hoeksche Waard op 1 januari 2019 van start te kunnen laten gaan.
Vraaggericht en interactief werken aan de leefbaarheid van de dorpen en maatschappelijke initiatieven die daar aan bijdragen stimuleren.	Hierbij onderzoeken we tevens of, hoe en in welke mate verdergaande bewonersparticipatie mogelijk is.	In het kader van bewonersparticipatie is in 2018 veel aandacht besteed van het betrekken van omwonenden bij de vernieuwing van speelplaatsen. Ook de renovatie van het Schouteneinde Puttershoek is een mooi voorbeeld van bewonersparticipatie. De herinrichting van de kruising bij de scholen in Puttershoek , Puttershoek Schoon en Buurt Bestuur zijn goede voorbeelden van bewonersinitiatieven. In 2018 heeft de gemeente ook bijgedragen aan het stimuleren van buurtbarbecues, waardoor buurten hechter worden.

Politieke ambtsdragers van Binnenmaas blijven handelen op basis van uitgangspunten van bestuurlijke integriteit.	Op grond van de in 2016 geactualiseerde Gedragscodes integriteit voor raadsleden en collegeleden zal het thema integriteit jaarlijks op de agenda terugkeren.	Op 17 mei 2018 vond een regionale raadsledenbijeenkomst plaats waarin nader is gesproken over integriteit en ondermijning.
--	---	--

Beleidsveld Bestuurlijke samenwerking

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Omdat veel van de op de vijf gemeenten afkomende opgaven het noodzakelijk maken dat deze regionaal worden opgepakt, investeren wij deze bestuursperiode in versterking van goede, niet vrijblijvende samenwerking van de gemeenten in de Hoeksche Waard.	In de Harmonisatieagenda staat de inhoudelijke opgave van de regio voorop. Vlak voor het zomerreces 2017 is de Harmonisatieagenda ter kennis van de gemeenteraden gebracht. De Harmonisatieagenda is inmiddels in uitvoering. De voortgang zal regelmatig binnen het Raadsledenoverleg Hoeksche Waard worden besproken. Ook via voortgangsberichten worden de raden op de hoogte gehouden.	De inhoudelijke opgaven van de Harmonisatieagenda zijn vanaf eind 2017 integraal opgenomen binnen de projectorganisatie Hoeksche Waard, die de herindeling voorbereidt. Het herindelingswetsvoorstel is op 24 april 2018 door de Tweede Kamer en op 10 juli 2018 door de Eerste Kamer aangenomen. De projectorganisatie heeft hard gewerkt om de gemeente Hoeksche Waard op 1 januari 2019 van start te kunnen laten gaan.
	Instellen van een projectorganisatie die wordt belast met de voorbereiding op een mogelijke herindeling van de Hoeksche Waard per 1 januari 2019. Die projectorganisatie start op de datum dat het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend. Rekening houdend met een scenario dat er geen herindeling komt, moeten de resultaten ook bruikbaar zijn bij een model van versterkte regionale samenwerking. Het proces dient zodanig te worden ingericht dat onomkeerbare besluiten zo lang mogelijk worden uitgesteld.	Het herindelingswetsvoorstel is op 12 oktober 2017 bij de Tweede Kamer ingediend. Het wetsvoorstel is 24 april 2018 door de Tweede Kamer en op 10 juli 2018 door de Eerste Kamer aangenomen. De projectorganisatie heeft hard gewerkt om de gemeente Hoeksche Waard op 1 januari 2019 van start te kunnen laten gaan.

	In samenspraak met de andere Hoeksche Waardse gemeenten is binnen SOHW gewerkt aan verbetering van de regionale samenwerking.	In 2018 is alle aandacht en energie gericht geweest op de voorbereiding van de nieuwe gemeente. Er was geen aanleiding om in te zetten op verbetering van de samenwerking binnen SOHW.
	In samenspraak met de andere Hoeksche Waardse gemeenten werken is binnen SOHW gewerkt aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2015-2018 en het Gebiedsprogramma Hoeksche Waard.	In samenspraak met de andere Hoeksche Waardse gemeenten is in 2018 binnen SOHW uitvoering gegeven aan het jaarprogramma 2018, dat is afgeleid van het uitvoeringsprogramma.
Teneinde het grootste effect te bereiken bij de sturing en regievoering van verbonden partijen hanteren de vijf Hoeksche Waardse gemeenten dezelfde uitgangspunten ten aanzien van sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoorden bij verbonden partijen.	In samenspraak met de andere Hoeksche Waardse gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen is uitvoering gegeven aan de college- en raadsbesluiten ten aanzien van de Nota verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard en de notitie "Naar een goede wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen in de Hoeksche Waard".	In het kader van de projectorganisatie Hoeksche Waard heeft de werkgroep verbonden partijen de stuurgroep geadviseerd over de (juridische) positie van de verbonden partijen in relatie tot de mogelijke herindeling. De stuurgroep heeft op 30 januari 2018 ingestemd met het voorstel ten aanzien van de WIHW, ISHW, SOHW en GR RAD. Op 10 april 2018 stemde de stuurgroep in met het vervolgadvis ten aanzien van de overige verbonden partijen.

Beleidsveld Dienstverlening

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Door ontwikkelen van de dienstverlening door de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.	Op basis van vastgestelde ambitie vijf gemeenten Hoeksche Waard actiepunten uitvoeringsagenda 2016 en verder uitvoeren.	Actiepunten uitvoeringsagenda 2016 en verder zijn opgenomen in project dienstverlening en uitgevoerd, o.a. samengaan met Telefonisch Informatie Punt Oud-Beijerland.

Beleidsveld Financiën

Doelstelling en Activiteiten

Voor de doelstellingen en activiteiten wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering van deze jaarstukken.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

Het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de domeinen ruimte, landschap, economie, samenleving en integrale veiligheid. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen ter behartiging van deze belangen besluiten hun toekomstige bevoegdheden over te dragen aan door hen aan te wijzen bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

GR Ombudscommissie Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

Het gemeenschappelijk orgaan Ombudscommissie Hoeksche Waard draagt zorg voor de oprichting en instandhouding van de Ombudscommissie Hoeksche Waard. Deze commissie is belast met de externe beoordeling van verzoekschriften als bedoeld in titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover het betreft gedragingen van bestuursorganen van de deelnemers.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Bijdrage aan de doelstelling

Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van belastingen, heffingen en rechten, de Wet waardering onroerende zaken, de administratie van vastgoedgegevens, het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden en de Wet basisregistraties adressen en gebouwen.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Rekenkamercommissie Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijke beleid, alsmede naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijke beheer en van de gemeentelijke organisatie, alsmede van (gesubsidieerde) instellingen waarvan de activiteiten geheel of gedeeltelijk door de gemeente worden bekostigd.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Bestuur	10	4	4	0	-4	0
	Dienstverlening	580	481	481	563	81	0
Totaal Baten		589	486	486	563	77	0
Lasten	Bestuur	-1.410	-1.364	-1.645	-1.583	62	0
	Bestuurlijke samenwerking	-429	-932	-1.797	-1.788	9	0
	Dienstverlening	-334	-273	-337	-380	-43	0
	Uren programma 1	-514	-552	-552	-552	0	0
Totaal Lasten		-2.687	-3.121	-4.332	-4.304	28	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-2.098	-2.635	-3.846	-3.741	105	0
Onttrekkingen reserves	Bestuur	0	0	0	272	272	0
	Bestuurlijke samenwerking	0	0	1.761	1.489	-272	0
Totaal Onttrekkingen reserves		0	0	1.761	1.761	0	0
Stortingen reserves		0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-2.098	-2.635	-2.085	-1.980	105	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

1 Bestuur en dienstverlening	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Datum raadsbesluit
Algemene reserve				
SOHW	174	174	-	7-11-2017 (1)
Harmonisatiekalender	288	288	-	7-11-2017 (1)
Reserve Saldo rekening baten en lasten				
Harmonisatie-agenda	198	198	-	5-07-2018 (111)
Reserve Flankerend personeel beleid				
Opheffen t.g.v. budget inhuur personeel	196	196	-	7-11-2017 (1)
Reserve Friciekostenvergoeding herindeling				
kostenvergoeding 2018	905	905	-	05-07-2018 (9)
Totaal onttrekkingen	1.761	1.761	-	
Totaal stortingen	-	-	-	
Saldo wijzigingen in reserves	1.761	1.761	-	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven (bedragen x €1.000):

1. Bestuur en dienstverlening				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Leges burgerzaken	37	37	Voordeel	Hogere inkomsten uit leges burgerzaken
Overige mutaties	68	68	Voordeel	Overige kleinere mutaties die niet nader worden toegelicht.
Totaal	105		Overschot op budget 2018	

2.2 Programma 2 Openbare orde en Veiligheid

Beleidsveld Openbare Orde

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Met inwoners, politie en gemeente gezamenlijk de veiligheid in kernen vormgeven.	Ruimte geven voor burgerinitiatieven middels de methoden Buurt Bestuurt en buurtpreventie.	Er zijn vele bijeenkomsten georganiseerd voor buurt bestuurd en buurt preventieteams.
Vergroten van probleemoplossend vermogen tussen burgers onderling.	Buurtbemiddeling.	Er zijn enkele casussen in dit kader behandeld.

Beleidsveld Brandweezorg

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Adequate brandweezorg.	Sturen op de prestatieafspraken met de regionale brandweer.	Het blijft lastig om concrete prestatieafspraken met de brandweerorganisatie te maken. Dit is voor opleidingen en oefeningen simpeler te doen dan voor inzetten. Wel moet worden geconstateerd dat de basisbrandweezorg in 2018 voor Binnenmaas geborgd is geweest.

	Stimuleren deelname aan vrijwillig brandweerkorps.	De brandweer is verder af komen te staan van de gemeentelijke organisatie. Hierdoor is de werving op afstand gekomen. Het is een uitdaging om nieuw brandweerpersoneel te werven.
--	--	---

Beleidsveld Rampen- en crisisbestrijding

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Efficiëntere uitvoering van de lokale taken op het gebied van de crisisbeheersing.	Onderlinge afspraken maken met de gemeenten Hoeksche Waard. Coördineren van de subregionale taken.	Geheel 2018 was de subregionale crisisorganisatie Hoeksche Waard operationeel. In het laatste kwartaal van 2018 zijn de voorbereidingen getroffen om delen van de subregionale crisisorganisatie op te nemen in een regionale crisisorganisatie Zuid-Holland Zuid.
Sturen op regionale ontwikkelingen op het gebied van de crisisbeheersing.	Deelname aan regionale werkgroepen.	De ARB'ers van de Hoeksche Waard hebben actief deelgenomen aan verschillende regionale werkgroepen.
Kwaliteitsverbetering en -borging taken gemeente bij crisisbeheersing.	Opleiden, training en oefenprogramma's.	Crisispersoneel van de Hoeksche Waard heeft actief deelgenomen aan het lokale en regionale opleidingsplan 2018.
Doorontwikkeling regionale crisisbeheersing.	Deelname aan regionale meepraatsessies en overlegstructuren. Advisering bestuur.	De ARB'ers van de Hoeksche Waard hebben actief meegebouwd aan de opzet van de regionale crisisbeheersing voor de toekomst. Er zijn in het laatste kwartaal van 2018 voorbereidingen getroffen om de helft van de gemeentelijke ARB-capaciteit onder aansturing te brengen van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid Bijdrage aan de doelstelling

Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding. Tevens een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners dan wel organisaties en andere openbare lichamen.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -

(Bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Brandweezorg	148	0	133	120	-13	0
	Openbare orde	18	18	18	13	-5	0
	Uren programma 2	41	39	39	39	0	0
Totaal Baten		207	57	190	172	-18	0
Lasten	Brandweezorg	-2.603	-2.618	-2.567	-2.472	95	0
	Openbare orde	-113	-163	-154	-141	13	0
	Rampen-en crisisbestrijding	-52	-27	-27	-16	11	0
	Uren programma 2	-373	-442	-442	-442	0	0
Totaal Lasten		-3.141	-3.251	-3.191	-3.072	119	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-2.934	-3.193	-3.001	-2.900	101	0
Onttrekkingen reserves		0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		0	0	0	0	0	0
Storting reserves		0	0	0	0	0	0
Totaal Storting reserves		0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-2.934	-3.193	-3.001	-2.900	101	0

Binnen dit programma is geen sprake van stortingen in en onttrekkingen uit reserves.

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

(Bedragen x €1.000)

2. Openbare Orde en Veiligheid				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Veiligheidsregio ZHZ	94	94	Voordeel	Positief jaarresultaat Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid op basis van jaarstukken 2018.
Overige mutaties	7	7	Voordeel	Overige mutaties
Totaal	101	Overschot op budget 2018		

Loopbrug bij Zorgwaard locatie 't Huys te Hoecke in Puttershoek

2.3 Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning

Beleidsveld Welzijn

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Het bieden van informatie en advies, bemiddeling en praktische hulp bij (complexe) sociaal-juridische vraagstukken.	Inzet van sociaal raadslieden om tijdig te ondersteunen bij complexe sociaal-juridische problemen en schuldproblematiek.	Dit jaar zijn we (in navolging van Cromstrijen en Oud-Beijerland) gestart met de interventie Sociaal Raadslieden. Om bekendheid te geven aan dit aanbod, is regionaal extra ingezet op brede communicatie. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: al in de eerste helft van 2018 hebben 76 inwoners van Binnenmaas gebruik gemaakt van Sociaal Raadslieden en is het gebruik in de andere gemeenten verdubbeld. Ook wordt meer dan voorheen samengewerkt met andere voorliggende voorzieningen (zoals Humanitas Thuisadministratie, WIHW en Vluchtelingenwerk) om preventie te versterken.
Bevorderen vitale samenleving.	Onderzoeken van de mogelijkheden voor een nieuwe jeugdsoos in Mijnsheerenland door de Stichting Welzijn Hoeksche Waard	Onderzoek naar een nieuwe locatie is uitgevoerd. Conclusie is dat er in Mijnsheerenland geen geschikte locatie beschikbaar is. Met Welzijn HW zijn alternatieven afgesproken om het verdwijnen van de sociëteit op te vangen door middel van intensivering van het ambulant jongerenwerk en de organisatie van de kinderactiviteiten op diverse locaties in Westmaas.

Uitwerking geven aan de nieuwe subsidiemethodiek met de Stichting Welzijn HW.	Beoordelen subsidieaanvraag conform nieuw beleid (inhoudelijk en financieel) inclusief uitvoeringsovereenkomst opstellen.	De aanvraag 2018 is conform de nieuwe systematiek gehonoreerd. Tevens is een nieuwe uitvoeringsovereenkomst afgesloten. Vaststelling over 2018 vindt plaats in 2019.
	Nieuwe jaarverantwoording ontwikkelen.	De nieuwe jaarverantwoording is opgesteld en vastgesteld door college. De werkelijke afrekening komt conform de subsidiecyclus in juni 2019.
Bevorderen vitale samenleving.	Nieuwe planperiode waarderingssubsidie 2018-2021.	In 2018 is de nieuwe planperiode 2018-2021 gestart. Aan ongeveer 100 verenigingen en stichtingen is een nieuwe waarderingssubsidie toegekend. Dit is vergelijkbaar met de de toekenningen uit de planperiode 2014-2017. Subsidies voor een bedrag onder de € 10.000 worden in de regel voor vier jaar toegekend, subsidies boven dat bedrag worden jaarlijks beschikt.

Beleidsveld Participatie

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Met de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard uitvoering geven aan de Participatiewet op een toekomstbestendige, financieel- en sociaal verantwoorde manier binnen het gestelde financiële en wettelijke kader.	Het vaststellen van regionaal, samenhangend beleid op de thema's Werk- en Inkomen en armoedebestrijding.	Regionaal samenhangend beleid op de thema's Werk en Inkomen en armoedebestrijding is vastgesteld. De WIHW heeft daar in de regulier verantwoordingscyclus met enige regelmaat over gerapporteerd.

Beleidsveld Wmo

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Zorg op maat.	Monitoren uitvoering contracten.	Contracten zijn regulier gemonitord en aangepast waar nodig. Tevens is een aantal nieuwe aanbieders toegetreden.

Zorg op maat door efficiëntere samenwerking tussen zorgaanbieders en maatschappelijke partners en zelfredzaamheid bevorderen.	Uitvoering geven aan deze convenanten.	Dit is een doorlopende activiteit die plaatsvindt binnen het contractmanagement op regionaal niveau.
Openbaar vervoer sluit goed aan bij behoefte doelgroep Wmo.	Monitoren gevolgen huidige beleid t.a.v. doelgroepenvervoer.	De regionaal projectleider is gestart met als opdracht om het netwerk verder op te bouwen en data te verzamelen en analyseren. Op basis van de verkregen informatie is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot verbeteringen in het doelgroepenvervoer en het vergroten van het zelfstandig reizen. Dit plan van Aanpak is ook vastgesteld.
Brede frontoffice/sociaal wijkteam voor 0-100 jaar.	Ontwikkeling naar brede frontoffice. Doel is om in 2018/2019) te komen tot een brede frontoffice voor 0 - 100 jaar, waarbij ook wel de term 'sociaal wijkteam' wordt genoemd. Hoe dit specifiek ingevuld gaan worden, is nog in ontwikkeling.	In alle gemeenten van de Hoeksche Waard is in 2018 een wijkteam aanwezig. Daarbij ligt de focus op een éénduidige werkwijze. De wijkteams staan nu nog naast de drie jeugdteams, de WIHW en de Wmo-uitvoeringsorganisatie. De doorontwikkeling van de wijkteams loopt door in 2019.
Vitale kernen.	Bevorderen initiatieven van inwoners en professionele partijen die bijdragen aan vitale kernen en burgerparticipatie.	In het kader van de lokale innovatie zijn diverse projecten gefinancierd, zoals onder meer het project Kerngericht Werken Puttershoek en de sociaal makelaar. De uitvoering van lokaal innovatie loopt door in 2019.
Verder ontwikkelen Stimuleringsregeling voor experimenten.	Onderbenutting van budget stimuleringsregeling voor experimenten tegengaan (regionaal).	De mogelijkheden van de stimuleringsregeling zijn in diverse gremia besproken en gebruik van de regeling wordt gestimuleerd.

Beleidsveld Jeugdhulp

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Uitvoering van effectieve en efficiënte jeugdhulp. 100% van de gezinnen met meervoudige (complexe) problematiek binnen het jeugddomein wordt geholpen volgens methodiek "één gezin, één plan, één begeleider".	Monitoren effectiviteit en efficiëntie op basis van 0-meting en bijstellen, indien nodig.	Middels kwartaal- en jaarrapportages worden de in- en uitstroom, de uitgaven en de typen zorgvragen gemonitord. Door de toegenomen vraag naar jeugdhulp is in 2018 al 11,6 mln. meer geïnvesteerd; de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid hebben bij het Rijk de noodklok geluid over de toenemende kosten en de ontoereikende rijksbijdragen voor jeugdhulp. Vanuit het Meerjarenperspectief 2018-2022 werkt de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ aan transformatie van de regionale specialistische zorgmarkt, waardoor jeugdigen en gezinnen effectiever worden ondersteund en (sneller) de passende hulp ontvangen. De 17 gemeenten hebben een lokaal Plan van Aanpak gemaakt voor een betere inrichting van het (preventieve) voorveld en de verbinding 3-D. In de Hoeksche Waard is daarvoor het plan 'It takes a whole village' voorbereid, ter vaststelling door de gemeenteraad van de gemeente Hoeksche Waard. De afspraak is dat SOJ en gemeenten gezamenlijk zorgen voor meer sturing op de taakuitvoering van de jeugdprofessionals in de (sociale) teams.

De basisvoorzieningen zijn versterkt.	Regionaal (HW) afspraken maken over het niveau van basisvoorzieningen.	Er is ook in 2018 ingezet op versterking van preventieve voorzieningen, zowel lokaal als op het niveau van de Hoeksche Waard. Voorbeelden hiervan zijn onder meer het pleegouderproject Safewings, het 'dijkwachtersoverleg' en het Mamacafe.
	(Lokale) samenwerking tussen huisarts, praktijkondersteuner GGZ, algemene voorzieningen en Stichting Jeugdteams leidt tot afname van 7,5% van verwijzingen door huisarts naar regionale zorgmarkt ten opzichte van 2015.	In 2018 is een pilot gestart waarbij een jeugdprofessional met GGZ expertise aan een huisartsenpraktijk wordt gekoppeld. Ook voeren jeugdteams en voortgezet onderwijs een pilot uit waarbij een jeugdprofessional (naast schoolmaatschappelijk werk) fysiek aanwezig is op de school. Zij kunnen op deze vindplaats snel inspringen op zwaardere zorgvragen en -signalen.
	Invoering budgetverantwoordelijkheid jeugdteams.	Jeugdprofessionals hebben inzicht in de status van wachtlijsten en wachttijden. Op die manier zijn zij zich bewust van het effect van hun handelen en kunnen zij, indien nodig, gericht doorverwijzen naar een aanbieder zonder wachtlijst. De invoering van directe budgetverantwoordelijkheid is echter begin 2018 losgelaten.

Jeugdhulp zorgt ervoor dat problematiek afneemt en/of zelfredzaamheid van kind en/of gezin toeneemt.	Onderzoeken van mogelijkheden voor budgettair 3D-arrangement voor doelgroep die 18 jaar wordt en daarna nog zorg nodig heeft, zodat een soepele overgang plaatsvindt vanuit de jeugdhulp naar de hulpverlening die vanuit de Wmo wordt uitgezet.	Het betreft meerdere domeinen, waaronder (ondersteuning bij) woonruimte, zorgvragen, zelfstandigheid en een eigen inkomen. Het toepassen van een integrale werkwijze door alle samenwerkingspartners is bij de (toekomst)plannen van kwetsbare inwoners/jongvolwassenen belangrijk. In 2018 is een regionale procesregisseur sluitende aanpak aangesteld, die de schakel vormt tussen de verschillende partijen en verantwoordelijk is voor zowel proces- als casusregie. Ook de samenwerking in de drie sociale teams moeten bijdragen aan een integrale aanpak.
	Implementeren van het besluit over positionering Veilig Thuis (meldpunt zorg en overlast, meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld).	Het besluit is begin 2018 uitgevoerd.

Beleidsveld Volksgezondheid

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Aantal jongeren met overgewicht verminderen.	Aanstellen van één combinatie-functionaris specifiek gericht op jeugd op gezond gewicht.	In 2018 is de JOGG-aanpak in de kernen Puttershoek en 's-Gravendeel verder geïmplementeerd. Meerdere partijen werken in deze aanpak samen (scholen, kinderopvang, welzijn, zorg, sportverenigingen, bedrijfsleven). Ook de combinatiefunctionarissen, werkzaam vanuit Welzijn Hoeksche Waard en Regiekr8 (voorheen V&R Welzijn), geven bij hun activiteiten actief invulling aan de JOGG-doelstellingen.

Aantal jongeren met overgewicht verminderen.	Realiseren watertappunt in 's-Gravendeel en Puttershoek.	In Puttershoek is in oktober 2018 een openbaar watertappunt gerealiseerd nabij de nieuwe Sporthoek. Voor het watertappunt in 's-Gravendeel is nog geen locatie bepaald. Realisatie hiervan is doorgeschoven naar 2019.
Aantal jongeren met overgewicht verminderen.	Uitbreiding aantal JOGG-kernen.	Door de stuurgroep van JOGG is besloten dat de keuze voor uitbreiding van het aantal JOGG-kernen wordt overgelaten aan het nieuwe bestuur van de gemeente Hoeksche Waard. In 2018 is dan ook primair ingezet op intensivering en borging van de JOGG-aanpak in Puttershoek en 's-Gravendeel. Daarnaast heeft in Heinenoord een school het certificaat Gezonde Voeding behaald en heeft JOGG zich gepresenteerd bij de avondvierdaagse. In het Dorpshart Mijnsheerenland wordt gewerkt aan de gezonde sportkantine. Uit diverse kernen zijn (sport)verenigingen en kinderopvang betrokken bij JOGG-werkgroepen.
De aanlooptijd van de ambulance van zes minuten verkorten door het inzetten van burgerhulpverlening.	Activiteiten: -Werven van vrijwilligers -Het scholen van vrijwilligers door het aanbieden van reanimatiecursussen -Bewustwording bij inwoners (met name jeugd) vergroten.	Het project is afgerond. Inmiddels zijn er meer dan 600 vrijwilligers. Er zijn in 2018 door de gemeente 6 herhalingscursussen georganiseerd waar ongeveer 100 inwoners aan hebben deelgenomen. In 2018 is aandacht besteed aan de bewustwording van burgerhulpverlening door het breed en regelmatig inzetten van diverse communicatiemiddelen.

Beleidsveld Peuterspeelzaal werk

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
De ontwikkeling van de peuteropvang na de harmonisatie per 1 januari 2018 monitoren. Op basis van het daadwerkelijk gebruik en de samenstelling van de gebruikerspopulatie (VVE/nietVVE, toeslag/niet toeslag) kunnen de budgetramingen getoetst en inzichtelijk worden gemaakt.	Per kwartaal gegevens van het LRK en van organisaties die Peuteropvang aanbieden bijhouden.	De kwartaalgegevens zijn door de organisaties aangeleverd en gemonitord. De afrekening van de subsidie op basis van de aantallen en kwartaalgegevens volgt in 2019 conform de afgesproken cyclus.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Bijdrage aan de doelstelling

Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemers, om een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering in de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Gemiddeld

Financieel Risico: Hoog

Toelichting op het Risicoprofiel

Bestuurlijk: Gelet op het financiële risicoprofiel (met name te korten in de jeugdhulp in de afgelopen jaren) is het bestuurlijk risicoprofiel gemiddeld.

Financieel: Gelet op de omvang van de tekorten de afgelopen jaren is het financieel risicoprofiel hoog.

GR Werken in de Hoeksche Waard (WIHW)

Bijdrage aan de doelstelling

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers in het kader van het streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de gemeenten waartoe de deelnemers behoren en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan deze doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De taken die als gevolg van de geldende regelgeving moeten worden uitgevoerd worden zo efficiënt en effectief mogelijk ingericht.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Hoog

Toelichting op het Risicoprofiel

Bestuurlijk: Het bestuurlijke risico wordt in tegenstelling tot vorig jaar nu als laag aangemerkt. Reden van deze wijziging is dat de organisatie na de fusie nu meer is "gesetteld", wat een positief beeld geeft. Bovendien is de begroting 2017 doorgelicht wat heeft geleid tot een weliswaar slechter, maar wel realistischer beeld (gevolgd door extra bijdragen van de gemeenten).

Financieel: Gelet op o.a. het hoge bedrag van de jaarlijkse bijdragen, het ontoereikende weerstandsvermogen vanaf 2019, het feit dat de gemeente financieel aansprakelijk is en de bijsturingmogelijkheden relatief beperkt zijn als rijksbijdragen aanzienlijk zouden wijzigen of bij een stijgende werkloosheid de uitkeringen flink zouden toenemen, is het financieel risico hoog.

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Jeugd	205	0	53	109	56	0
	Jeugdhulp	11	0	0	-11	-11	0
	Participatie	3.518	3.655	3.989	3.880	-110	0
	Volksgezondheid	21	0	0	10	10	0
	Welzijn	53	28	28	24	-5	0
	WMO	542	295	328	346	18	0
	Uren programma 3	0	9	9	9	0	0
Totaal Baten		4.349	3.987	4.408	4.367	-41	0
Lasten	Jeugd	-878	-774	-735	-715	20	0
	Jeugdhulp	-3.971	-3.847	-4.365	-4.383	-18	0
	Participatie	-6.525	-7.078	-7.172	-7.034	139	0
	Volksgezondheid	-1.069	-1.198	-1.246	-1.267	-20	0
	Welzijn	-974	-690	-765	-842	-77	0
	WMO	-4.456	-5.056	-5.309	-5.013	296	0
	Uren programma 3	-501	-524	-524	-524	0	0
Totaal Lasten		-18.374	-19.167	-20.117	-19.777	340	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-14.025	-15.180	-15.709	-15.410	299	0
Onttrekkingen reserves	Jeugd	10	4	38	39	0	0
	Jeugdhulp	0	0	541	548	7	0
	Participatie	21	242	178	0	-178	0
	Volksgezondheid	22	0	0	0	0	0
	Welzijn	21	0	47	48	1	0
	WMO	538	286	929	854	-75	0
Totaal Onttrekkingen reserves		612	531	1.733	1.489	-244	0
Stortingen reserves	Jeugd	0	0	-0	0	0	0
	Participatie	156	0	0	0	0	0
	Welzijn	-42	0	-22	-22	0	0
	WMO	-813	0	-242	-348	-106	0
Totaal Stortingen reserves		-699	0	-264	-369	-106	0
Gerealiseerd resultaat		-14.111	-14.648	-14.240	-14.291	-51	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil	Datum raadsbesluit
3. Maatschappelijke ondersteuning				
Reserve Saldo rekening Baten en Lasten				
Mantelzorgondersteuning	35	35	0	5-07-2018 (111)
Divburgerinit doorgesch 2917	12	12	0	5-07-2018 (111)
Peuterspeelzaalwerk	34	34	0	5-07-2018 (111)
Projectorg. Soc. Domein	72	72	0	5-07-2018 (111)
Innovatieproj. Soc. Domein	68	68	0	5-07-2018 (111)
Egalisatiereserve Sociaal Domein				
Dekking kosten projectorganisatie	286	0	286	P2018
Sociale werkvoorziening	242	0	242	P2018
Jeugdhulp	212	0	212	08-03-2018 (3)
Bijstelling extra bijdrage WIHW	63-	0	-63	Slotrapportage 2018
Actualisatie Wmo	401	643	-242	Slotrapportage 2018
Aanvulling subsidie zwembus	7	7	0	Slotrapportage 2018
Actualisatie jeugdhulp	329	548	-219	Slotrapportage 2018
Verrekening onderst. en waardering mantelzorgers	-	1	-1	Slotrapportage 2018
Verrekening PGB begeleiding	-	3	-3	Slotrapportage 2018
Verrekening inkomens ondersteuning	-	44	-44	Slotrapportage 2018
Dekkingsreserve MFA				
Afschrijvingslasten Peuterspeelzaal Mijnsheerenland	4	4	0	p 2018
Algemene reserve				
Wijkteams	94	17	77	11-10-2018 (16)
Totaal onttrekkingen	1.733	1.489	244	
Egalisatiereserve Sociaal Domein				
Slotrapportage 2018	263-	-369	106	Slotrapportage 2018
Dekkingsreserve MFA				
Analyse kapitaallasten	0-	-	0-	05-07-2018 (9)
Totaal stortingen	264-	369-	106	
Saldo wijzigingen in reserves	1.469	1.119	350	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma zijn (bedragen x €1.000):

Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
WIHW	-88	-88	Nadeel	Het nadeel bestaat uit een dubbele aframing van een budget (-/- €44.000). Daarnaast heeft de WIHW meer aanvragen voor compensatie voor zorgkosten ontvangen dan eerder bij de laatste bestuursrapportage werd verwacht (-/- €44.000).
Innovatieve projecten	204	204	Voordeel	Er zijn minder aanvragen binnengekomen voor lokale lokale initiatieven in het sociaal domein. Voor het overschot is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen in deze jaarstukken.
Wmo	-108	-108	Nadeel	Op het gebied van Wmo hulp bij huishouden (zorg in natura) en Wmo voorzieningen (rolstoelen/woonvoorzieningen/vervoersvoorzieningen) zijn meer kosten gemaakt.
Vreemdelingen	-46	-46	Nadeel	In de begroting is opgenomen dat de helft van de statushouders gezinshereningen zijn en de andere helft eenpersoonshuishoudens. In werkelijkheid zijn er meer eenpersoonshuishoudens gevestigd. Dit brengt hogere kosten met zich mee.
Overige mutaties	-13	-13	Nadeel	Overige (kleinere) mutaties op dit programma.
Totaal	-51		Tekort op budget 2018	

Zeilbootjes bij watersportvereniging Binnenmaas | Hessel Visser

2.4 Programma 4 Onderwijs

Beleidsveld Onderwijsbeleid

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
(Taal)achterstanden doelgroep leerlingen wegnemen voor het zesde levensjaar.	Implementeren landelijke richtlijnen in het lokale en regionale onderwijs achterstandenbeleid.	De nieuwe regels met betrekking tot Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) zijn met ingang van 2018 geïmplementeerd en gedeeld met de diverse partijen. Conform de nieuwe criteria zal ook de verantwoording van de partijen die VVE bieden plaatsvinden.
Zwemvaardigheid aanleren of deze op peil houden.	Leerlingen van de groepen 4 en 5 van de basisscholen laten schoolzwemmen.	Ook in 2018 vindt het schoolzwemmen plaats.
Vergroten ontwikkelings-kansen voor kinderen in de leeftijd 0-12 jaar.	In geval van vervangende nieuwbouw samen met de maatschappelijke partners streven naar realisatie brede school.	Bij de ontwikkeling van nieuwbouw wordt zoveel als mogelijk gewerkt vanuit de Brede-school-gedachte. Ook bij de nieuwbouw voor De Pijler is daar invulling aan gegeven.

Beleidsveld Onderwijshuisvesting

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Vervangende nieuwbouw basisschool De Pijler in Maasdam.	Samen met het schoolbestuur vervangende nieuwbouw realiseren.	In overleg met Acis en klankbordgroep heeft de sloop van Fazant 3 versneld in augustus plaatsgevonden. In november heeft Acis de omgevingsvergunning aangevraagd voor de nieuwbouw. Acis heeft aangegeven dat door de sterk gestegen bouwkosten het beschikbare budget niet meer toereikend is. Nadere besluitvorming wordt voorbereid, waarbij dekking wordt gezocht binnen het Integrale Huisvestingsplan Onderwijs.
De leerlingen van De Pijler in Maasdam adequaat huisvesten gedurende de vervangende nieuwbouw van hun school.	Twee portocabins plaatsen naar de nevenvestiging van De Pijler op locatie Fazant 5.	De portocabins zijn in 2018 geplaatst.
Gevolgen van de sluiting van openbare basisschool Juliana beoordelen.	In overleg treden met schoolbestuur.	De school is gesloten sinds augustus 2018 en de verwachting is dat de sloop begin 2019 zal plaatsvinden. Het merendeel van de kinderen zijn overgegaan naar De Boemerang in Mookhoek. Deze school heet sinds de fusie 'Het Talent'. Er is onderzoek gedaan naar de toekomst van het aanpandige buurthuis. In november heeft de raad besloten krediet beschikbaar te stellen zodat het buurthuis voorlopig kan worden blijven gebruikt, in afwachting van de uitkomsten van voornoemd onderzoek.
Adequaat financieel IHP Onderwijs.	Aanpassen i.v.m. nieuwe inzichten respectievelijk wijzigingen in het Bouwbesluit.	In overleg met Acis en klankbordgroep heeft de sloop van Fazant 3 versneld in augustus plaatsgevonden. In november heeft Acis de omgevingsvergunning aangevraagd voor de nieuwbouw.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

Toezicht uitoefenen op de werkzaamheden van het bestuur van de Stichting ACIS, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs alsmede aan de waarborging van de continuïteit van het onderwijsproces.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verskil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Onderwijsbeleid	328	49	79	131	52	0
	Onderwijshuisvesting	5	5	8	5	-3	0
	Uren programma 4	0	5	5	5	0	0
Totaal Baten		333	59	92	140	48	0
Lasten	Onderwijsbeleid	-1.156	-951	-1.030	-1.040	-11	0
	Onderwijshuisvesting	-217	-1.026	-1.505	-762	743	0
	Uren programma 4	-155	-139	-139	-139	0	0
Totaal Lasten		-1.528	-2.116	-2.673	-1.941	732	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-1.195	-2.057	-2.581	-1.801	780	0
Onttrekkingen reserves	Onderwijshuisvesting	15	540	1.146	676	-470	0
Totaal Onttrekkingen reserves		15	540	1.146	676	-470	0
Stortingen reserves	Onderwijshuisvesting	-320	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		-320	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-1.500	-1.517	-1.435	-1.125	310	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven.

(bedragen x €1.000)

4. Onderwijs	Actuele begroting	Rekening 2018	Verskil	Datum raadsbesluit
Reserve Integraal onderwijs Huisvesting Plan (IHP)				
Jaarlijkse egalisatie onderwijs	329	676	-346	P2018
Dekking boekwaarde de Pijler Maasdam	290	0	290	22-02-2016(2)
Tijdelijke huisvesting	326	0	326	23-05-2018(13)
Analyse kapitaallasten	170	0	170	21-12-2018(22)
Slotrapportage 2018	31	0	31	6-07-2018(10)
Totaal onttrekkingen	1.146	676	470	
Reserve Integraal onderwijs Huisvesting Plan (IHP)				
Jaarlijkse egalisatie onderwijs	0	0	0	P2018
Totaal stortingen	0	0	0	
Saldo wijzigingen in reserves	1.146	676	470	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

4. Onderwijs				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Huisvesting onderwijs	289	289	Voordeel	De afschrijvinglasten voor schoolgebouw de Pijler in Maasdam zijn zowel in de primitieve begroting als via een aparte begrotingswijziging geraamd en zijn daarmee dubbel opgenomen. Dit leidt tot een voordeel in de exploitatie.
Overige mutaties	21	21	Voordeel	Overige (kleinere) voordelen op dit programma.
Totaal	310	Overschot op budget 2018		

2.5 Programma 5 Sport, recreatie en cultuur

Beleidsveld Sport

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Instandhouding buitensportaccommodaties/ Groene Sportvelden.	Volgen van het onderzoek van de Hoekse Renners naar vervangende wieleraaccommodatie.	Meermalen is in 2018 zowel ambtelijk als bestuurlijk constructief overleg gevoerd met de vereniging. De vereniging werkt verder aan haar toekomstvisie en in gezamenlijkheid wordt naar een passende oplossing gezocht.
Bevorderen sportdeelname en versterken van het vrijwilligerskader van sportverenigingen.	Onderzoeken mogelijkheden instellen van een digitaal overlegplatform sport.	Er is door de buurtsportcoaches een fysiek sportplatform opgericht. Verder is er via facebook de pagina "CF Jeugd Welzijn Hoeksche Waard" opgericht.
Faciliteren breedtesport en cultuur.	Bevorderen en stimuleren van éénmalige activiteiten op het terrein van de breedtesport en cultuur.	In december organiseren we een sport- en cultuur evenement in het Dorpshart Mijnsheerenland voor alle Binnenmaasse turnverenigingen en muziekverenigingen.
Bevorderen sportklimaat.	Instellen sportraad.	Er is een initiatiefgroep opgericht. De initiatiefgroep legt momenteel Hoeksche Waard-breed contact met sportorganisaties en de politiek waarbij onderzocht wordt of en zo ja hoe een sportraad 2020 opgericht kan worden.

Beleidsveld Recreatie

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Ontwikkeling recreatief en maatschappelijk educatief knooppunt in Heinenoord.	Faciliteren en stimuleren van ondernemers en andere partners om invulling te geven aan het knooppunt.	In 2018 is stil gestaan bij de rol en functie van de VVV in de Hoeksche Waard. Er ligt een uitdaging met betrekking tot de invulling van recreatieve informatievoorzieningen. Het Streekmuseum HW is in 2017 in contact gebracht met VVV ZHZ. Dit heeft nog niet geresulteerd in een concreet informatiepunt bij het museum. Het museum HW en de VVV hebben wel de intentie uitgesproken dit gezamenlijk op te pakken. Er is nog een onzekerheid voor wat betreft de toekomst van de VVV omdat de vestiging in Oud-Beijerland mogelijk sluit.
Een recreatieve natuurontwikkeling in de polder Buitenzomerlanden (ontwikkeling noordrand).	Advies van het kwaliteitsteam HW voor perspectief voor de polder Buitenzomerlanden en afhankelijk van het advies daarna opzetten en uitvoeren van concrete acties.	In 2018 is een quick-scan en stappenplan opgeleverd voor het gebied. Naar aanleiding daarvan is door de raad een krediet van € 132.500 beschikbaar gesteld voor het gebied. In opdracht van de raad is vervolgens ook een visie opgesteld.
Ontwikkeling recreatie en toerisme.	Pilots inzetten om kleine initiatieven van de grond te krijgen. Op basis van de ervaringen indien nodig een vertaling naar beleid maken.	We hebben medewerking verleend aan de realisatie van diverse B&B's en theetuinen. Ook is in 2018 medewerking verleend aan het ontwikkelen van de 'Napoleon route Hoeksche Waard' een fietsroute dat met dank aan een burgerinitiatief in kaart is gebracht. Daarnaast is ondersteuning geboden binnen het platform recreatie & toerisme. Aan ondernemers wordt ondersteuning geboden door deze te wijzen op het platform en uit te nodigen om deel te nemen, zoals agrariers die lokale producten verkopen. Daarnaast is de gemeente aanwezig bij platformoverleggen om mee te denken met de plannen en deze binnen de gestelde kaders te ondersteunen.

Ontwikkeling recreatie en toerisme.	Vaststellen toekomstvisie recreatieoord Binnenmaas.	De raad heeft in 2018 een besluit genomen over de garantstellingsaanvraag voor de lening die Bres wil afsluiten voor het investeringsplan Kansrijk Recreatieoord. Daarnaast is er overeenstemming over een juridisch kader waarmee Bres het investeringsplan in werking kan laten treden.
-------------------------------------	---	---

Beleidsveld Cultuur

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Regionaal erfgoedbeleid.	Na vaststelling van het erfgoedbeleid voorbereidingen treffen voor invulling van de Omgevingswet en het harmoniseren van regionale erfgoedzaken.	De nota cultureel erfgoed Hoeksche Waard is opgesteld en behandeld in het 'Gezamenlijke PFO' binnen de Hoeksche Waard. De nota zal in 2019 worden aangeboden aan het college en de gemeenteraad. De nota zal invulling geven aan de harmonisatie-uitdaging en de voorbereiding op de Omgevingswet stroomlijnen voor erfgoedzaken.
Regionaal cultuurbeleid.	Na vaststelling van het cultuurbeleid het cultuuraanbod en cultuureducatie met elkaar verbinden en hierin een faciliterende rol vervullen.	In 2018 hebben de cultuurmedewerkers gewerkt aan het maken van een overzicht van alle cultuurzaken in de Hoeksche Waard. Dit zal samen met de 'Startnotitie cultuureducatie' in 2019 de basis vormen voor nieuw beleid voor de Hoeksche Waard.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

Er zijn binnen dit programma geen verbonden partijen.

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Cultuur	0	0	0	0	0	0
	Recreatie	788	844	850	847	-3	0
	Sport	174	180	218	189	-29	0
	Uren programma 5	0	6	6	6	0	0
Totaal Baten		962	1.031	1.074	1.042	-31	0
Lasten	Cultuur	-925	-895	-877	-814	63	0
	Recreatie	-2.178	-2.198	-2.436	-2.426	9	0
	Sport	-954	-937	-994	-983	11	0
	Uren programma 5	-249	-269	-269	-269	0	0
Totaal Lasten		-4.305	-4.299	-4.575	-4.492	83	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-3.343	-3.268	-3.502	-3.450	52	0
Onttrekkingen reserves	Cultuur	20	3	56	57	1	0
	Recreatie	150	30	100	32	-68	0
	Sport	978	149	398	360	-38	0
Totaal Onttrekkingen reserves		1.148	181	553	449	-104	0
Stortingen reserves	Cultuur	-36	0	1	-39	-40	0
	Recreatie	-17	-167	-165	-167	-2	0
	Sport	-866	0	-204	-166	38	0
Totaal Stortingen reserves		-919	-167	-368	-373	-4	0
Gerealiseerd resultaat		-3.114	-3.254	-3.317	-3.373	-56	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Datum raadsbesluit
5. Sport, recreatie en cultuur				
Algemene reserve vrije deel				
Molentichting t.b.v. De goede Hoop	43	43	0	7-11-2017 (1)
Bijdrage Napoleonroute	10	0	10	8-11-2018 (20)
Reserve onderhoud kunstwerk				
Egalisatie 2018	0	11	-11	
Dekkingsreserve MFA				
Afschrijvingslasten Sporthal Dorps hart Mijnsheerenland	44	50	-6	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Afschrijvingslasten Gymzaal Koetsveld Westmaas	24	24	0	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Afschrijvingslasten Bibliotheek Dorps hart Mijnsheerenland	3	3	-1	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Afschrijvingslasten Ontmoetingsruimte Dorps hart Mijnsheerenland	11	13	-1	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Afschrijvingslasten Jongerensoos Dorps hart Mijnsheerenland	6	7	-1	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Boekwaarde renoveren Kees Verkerkhal Puttershoek in Reserve afschrijvingslasten	248	248	0	24-05-2018 (10)
Sloopkosten vijf schelpen	60		60	adm. boeking 112
Sloopkosten vijf schelpen	10		10	Slotrapportage 2018
Dekkingsreserve Afschrijvingen				
Afschrijvingslasten kunstgrasveld Heinenoord	38	38	0	P2018
Afschrijvingslasten De Drie Lelies	2	2	0	P2018
Afschrijvinglasten verleggen evenemententerrein Recreatieoord	10	10	0	P2018
Afschrijving Kees Verkerkhal Puttershoek	43	-	43	P2018
Totaal onttrekkingen	553	449	104	-
Dekkingsreserve MFA				
Jaarlijkse storting t.l.v. exploitatie	85-	85-	0	P2018 + 7-11-2017 (1)
Analyse kapitaallasten	35-	0	-35	05-07-2018 (9)
Reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen				
Budget onderhoud Monumenten	0	39-	39	
Reserve egalisatie afschrijvingslasten				
Boekwaarde renoveren Kees Verkerkhal Puttershoek uit Reserve MFA	248-	248-	0	24-05-2018 (10)
Totaal stortingen	368-	373-	4	-
Saldo wijzigingen in reserves	184	76	108	-

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

5. Sport, Recreatie en Cultuur				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Multifunctionele accommodaties	-50	-50	Nadeel	Betreft een nabetaling aan Bres voor schoonmaak onderhoud bij de Buitendienst en op basis van de bestaande de dienstverleningsovereenkomst met Bres.
Overige mutaties	-6	-6	Nadeel	Overige (kleinere) mutaties op dit programma.
Totaal	-56	Tekort op budget 2018		

2.6 Programma 6 Ruimtelijke ordening

Beleidsvelden Planologie en Wonen

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Algemeen		
Ontwikkeling terrein suikerfabriek Puttershoek.	Starten met de procedure tot herziening van het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein en een zonnegaarde.	De vergunning voor de zonneweide is verleend. De herzieningsprocedure van het bestemmingsplan (inclusief milieueffectrapportage) is doorlopen. Het bestemmingsplan is in november vastgesteld door de gemeenteraad.
Periodieke afstemming over het regionale woningbouwprogramma.	Regulier regionaal overleg in verband met afstemming en fasering van woningbouwprojecten in de regio.	Er heeft regelmatig afstemming plaatsgevonden. Op basis daarvan kon een optimaal resultaat van de uitvoering van het regionale woningbouwprogramma worden bereikt.
In elk dorp van Binnenmaas een evenwichtige bevolkingsopbouw door het bieden van huisvesting, waar jong, oud en gehandicapten kunnen (blijven) wonen.	Zie hieronder voor afzonderlijke kernen.	Er wordt samen met HW Wonen constructief gewerkt aan een evenwichtige, gedifferentieerde woningvoorraad met voldoende geschikte woningen voor de doelgroep, die zo goed mogelijk is verdeeld over de kernen. Tevens zijn vorderingen gemaakt met betrekking tot de verschillende projecten in de dorpen.

Faciliteren van langer zelfstandig thuiswonen.	De blijverslening via het Svn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting).	Voor de particuliere sector liggen plannen gereed om de bewoners te motiveren tot het aanpassen van hun woning om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. De blijverslening is vanaf 1 september beschikbaar. Hij is bij de doelgroep door middel van publicaties onder de aandacht gebracht. Deze lening is een nieuw product van SVn. Er is in 2018 regionaal 1 aanvraag ontvangen.
Door promotie trekken van jonge gezinnen naar Binnenmaas.	Regionaal ontwikkelen en uitvoeren van promotieactiviteiten waaronder deelname aan woningbeurzen buiten de regio.	De Hoeksche Waard heeft dit voorjaar op een woonbeurs in Rotterdam gestaan. De krapte op de woningmarkt in Rotterdam doet mensen besluiten hun blik te verruimen voor nieuwe kansen. De Hoeksche Waard is daarbij een aantrekkelijke optie: zij heeft wat te bieden. De gemeente richt zich vooral op gezinnen met jonge kinderen, voor de gezochte verjonging. Makelaars in de regio hebben inmiddels het signaal afgegeven dat er daadwerkelijk sprake is van de komst van (Rotterdamse) gezinnen naar de regio.
Starters aantrekkelijke huisvestingsmogelijkheden bieden.	De regeling van starterslening van het SVn toegankelijk maken voor starters in de gemeente Binnenmaas.	Er wordt goed gebruik gemaakt van de vernieuwde starterslening. Starters weten de gemeente te vinden voor hun vragen en de aanvraag. Er is tien keer een beoordelingsformulier aangevraagd waaruitvooralsnog 5 aanvragen bij SVn zijn (of nog worden) ingediend.

's Gravendeel

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
's Gravendeel		
's-Gravendeel- Locatie voormalig Immanuël.	Het bestemmingsplan is vastgesteld en de ontwikkeling kan worden gestart. HW Wonen wil de koopwoningen uitbesteden en zelf huurwoningen realiseren. Het proces om dit contractueel te regelen zal worden doorlopen in 2017/2018.	HW Wonen is in gesprek met een partij die het koopgedeelte wil uitvoeren. De gemeente is met HW Wonen in gesprek over een spoedige start van de bouw van de woningen. Dit heeft tot nu toe nog niet geleid tot het gewenste resultaat.
's-Gravendeel- Locatie voormalig politiebureau.	Verkoop en realisatie van 3 woonwerkkavels door HW Wonen. Het bestemmingsplan is afgerond.	HW Wonen heeft de drie kavels verkocht.
's-Gravendeel- Locatie Bij de Watertoren (voorheen Tuinzigt(Evides terrein).	Realisatie van circa 80 woningen voor verschillende doelgroepen. Hiervoor is een exploitatieovereenkomst en een voorontwerp-bestemmingsplan in voorbereiding.	Er is een zienswijze op het voorontwerp bestemmingsplan ontvangen. Naar verwachting wordt nog in 2018 het bestemmingsplan door het college vastgesteld en verder in procedure gebracht. Het streven is dat het bestemmingsplan tweede helft van 2019 wordt vastgesteld.
's-Gravendeel- Locatie voormalig gemeentehuis en herontwikkeling.	Herontwikkeling van het voormalige gemeentehuis met 20 woningen.	De woningen zijn in de eerste helft van 2018 opgeleverd.
's-Gravendeel- Roodenburgh Vermaatstraat.	Realisatie van 27 woningen (sloop-vervangende nieuwbouw). Start sloop- en bouwwerkzaamheden.	De nieuwe huurwoningen zijn voor de zomer door HW wonen opgeleverd en worden inmiddels bewoond.
's-Gravendeel – Hamerspoort.	Het slopen van een transformatiehuis en het bouwen van drie woningen.	Het Definitief ontwerp van het bouwplan voldeed niet aan de parkeernorm. De architect komt met een nieuw voorstel. Daarna zal gestart worden met het opstellen van een bestemmingsplan.

's-Gravendeel - Woningbouwlocatie 's-Gravendeel West.	Starten van een ontwikkeling van circa 150 - 250 woningen aan de westzijde van 's-Gravendeel.	De gemeente heeft een ambitiedocument vastgesteld waarvan de voorwaarden bindend zijn bij de bouw van de 150 (fase 1) en 100 (fase 2) woningen. Vervolgens is er een grove stedenbouwkundige verkaveling opgesteld. Op dit moment wordt er een intentieovereenkomst opgesteld. Nog niet duidelijk is wanneer er wordt gestart met de bouw van 150 woningen. Het gehele voorbereidende communicatietraject met omgeving moet ook nog worden gestart.
's-Gravendeel – centrumplan.	Herinrichting van het centrumgebied 's Gravendeel en herontwikkeling van de locatie van het voormalig café. De omgevingsvergunning is afgegeven. Het college heeft het definitieve herinrichtingsplan goedgekeurd. Overleg met private partijen over de samenwerkingsovereenkomsten loopt.	De vergunning voor de nieuwbouw is verleend. De aanbesteding en voorbereiding van de herinrichting openbare ruimte heeft plaatsgevonden en er is gestart met de herinrichting.

Puttershoek

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Puttershoek		
Puttershoek-Rustenburg.	Realiseren van woningen van HW Wonen. Het stedenbouwkundig plan gaat uit van 56 woningen; maximaal 26 woningen voor 2020 en 30 woningen na 2020.	HW Wonen is toestemming verleend om de 56 woningen voor 2020 te realiseren. De aanbesteding/uitvraag is eind 2018 gestart.

Puttershoek-Residence de Posthoorn.	Realiseren van 8 (senioren)appartementen en 5 vrijstaande woningen. Er moet nog een exploitatieovereenkomst worden getekend; vervolgens start de bestemmingsplanprocedure.	De exploitatieovereenkomst is ondertekend. Het voorontwerp-bestemmingsplan is ter toetsing aan de omgevingsdienst aangeboden. Daarna kan het door het college worden vastgesteld en ter inzage worden gelegd voor inspraakreacties. In het hele proces wordt de ingestelde klankbordgroep nauw betrokken. Het woningbouwprogramma is gewijzigd er zullen minimaal 5 en max 7 grondgebonden woningen worden gerealiseerd.
Puttershoek- De Waterborg.	Realiseren van 9 waterwoningen en 7 dijkwoningen. Exploitatieovereenkomst door partijen ondertekend. Start bestemmingsplanprocedure eerste helft 2018.	Sinds september heeft het voorontwerp bestemmingsplan 6 weken ter inzage gelegen en er is een aantal zienswijzen op binnengekomen. De ingestelde klankbordgroep wordt nauw betrokken bij het proces, met hen is het voorontwerp ook intensief besproken. Het woningbouw programma is op advies van Dorp Stad en Land enigszins aangepast. De appartementen blokken moet opnieuw worden ontworpen, het overige plan is onveranderd .
Puttershoek- Rondom Nieuw Weverseinde.	Sloop en vervangende nieuwbouw van de 22 seniorenwoningen en bouw van 20 nieuwe seniorenwoningen bestemd voor (sociale) verhuur. Afronden van bestemmings-procedure, uitwerking stedenbouwkundig plan en communicatie richting omwonenden.	De sloop van 22 woningen in Puttershoek is begin december gereed, de sloop van de 23 woningen aan de Nassualaan start wanneer de tijdelijke fietsenstalling gereed is. HW Wonen en gemeente stellen een intentie/ exploitatieovereenkomst op.
Puttershoek- Arent van Lierstraat.	Ontwikkeling van 31 woningen voor starters en senioren binnen het sociale segment tot € 200.000 (7 tuinkamerwoningen, 7 maisonnettes, 6 seniorenwoningen en 11 starterswoningen). Het voorontwerp bestemmingsplan is door de projectontwikkelaar aangeleverd. Naar verwachting start eind 2017 / begin 2018 de procedure tot herziening van het bestemmingsplan.	In 2018 is de exploitatieovereenkomst ondertekend en is de bestemmingsplanprocedure doorlopen. Volgens afspraak zijn de eerste bijdragen aan de fondsen geïnd. In november 2018 is de bouw gestart van de woningen.

Puttershoek - Voltooing Wijk van je Leven.	De verkoop voor deelplan 3 is gestart. Naar verwachting kan begin 2018 gestart worden met de bouw.	De bouw van de woningen is in 2018 afgerond.
Woningbouw Grondzeiler Puttershoek.	Het slopen van een transformatiehuis en het bouwen van 5 tot 8 woningen.	Het definitief ontwerp van het aangeboden bouwplan voorziet niet in voldoende parkeerplekken. De architect heeft het plan teruggenomen en komt met een nieuwe voorstel. Als het dan voldoet zal worden gestart met de bestemmingsplan procedure

Westmaas

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Westmaas		
Westmaas-Pesanthof.	Planontwikkeling en (gefaseerd) realiseren van gemengd woonprogramma. De ontwikkelaar heeft een concept-ontwerp gemaakt voor de bouw van 20 woningen. De planning is om het plan in 2018 in procedure te brengen.	De exploitatieovereenkomst is in 2018 ondertekend. Nog in 2018 is een bestemmingsplan in procedure gebracht. Het streven is om in de 2e helft van 2019 te starten met de bouw van de woningen.
Westmaas – Koetsveld.	Woningbouw van circa 20 woningen. Er is inmiddels een omgevingsvergunning door de projectontwikkelaar aangevraagd.	De omgevingsvergunning is verleend. De bouw is gestart en de woningen worden in 2019 opgeleverd.

Maasdam

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Maasdam		
Maasdam-Vrijkomende locatie De Pijler.	Ontwikkelen voor woningbouw.	De oude school bestond uit twee gebouwen Fazant nummer 1 en 5 waarvan nummer 5 is gesloopt. Op deze plek wordt de nieuwe school, bestaande uit 1 gebouw, teruggebouwd. Het andere gebouw, Fazant nummer 1, staat er nog en dient als tijdelijke huisvesting voor de leerlingen. Zodra de nieuwe school in gebruik kan worden genomen dan wordt nummer 1 gesloopt en kan er herontwikkeling op die plek gaan plaatsvinden.
Maasdam-Van der Doeslaan.	Verkenning mogelijkheden bouw woningen.	De verkenning is uitgevoerd. Er is gewerkt aan een intentieovereenkomst om de ontwikkeling van 12 tweekappers en 8 starterswoningen in 2019 verder uit te werken.

Mijnsheerenland

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Grondexploitatie		
Realisatie Dorpshart Mijnsheerenland.	Start realisatie Hofwijk 2e fase met circa 23 woningen (na verhuizing tijdelijke vestiging van Zorgwaard naar permanente locatie).	De locatie Hofwijk is volledig gereed en opgeleverd.
Realisatie Dorpshart Mijnsheerenland.	Vorbereiden / ontwikkelen fase 4 en 5 Raadhuispark Het appartementencomplex is vervallen; voor het nieuwe woningbouwplan wordt een bestemmingsplanherziening doorlopen.	Voor een deel van de locatie Raadhuispark is een zogenaamd projectplan vastgesteld. Voor dit deel is gestart met de bouw. Voor de locatie waar de appartementen stonden gepland zijn nu eensgezinswoningen gepland. Hiervoor wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen.

Realisatie Dorpshart Mijnsheerenland.	Overdragen vrijkomende locaties.	De bestemmingsplannen voor de locaties Sportland/de Groene Olifant en de Molenwiek zijn in december 2018 vastgesteld. Voor het bestemmingsplan de Boomgaard dienen nog zienswijzen te worden beoordeeld. Volgens de planning kan dit bestemmingsplan voor de zomervakantie van 2019 worden vastgesteld. Zodra de omgevingsvergunningen voor bouwen rechtsgeldig zijn, worden de gronden overgedragen.
Mijnsheerenland- invulling vinden voor locatie De Vijf Schelpen.	Onderzoeken mogelijkheden en herontwikkeling locatie De Vijf Schelpen. Het ruimtelijk document en het plan van aanpak zijn vastgesteld. Aanbesteding en start ruimtelijke procedure in 2018.	Het ruimtelijk kader voor de locatie de Vijf Schelpen is opgesteld en in oktober 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een spoedige uitvraag aan een aantal partijen.
Mijnsheerenland-Wilhelminastraat.	Er zijn nog twee locaties aan de Wilhelminastraat te herontwikkelen. Het gaat hierbij om Wilhelminastraat 22-24 (het voormalige postkantoor) en Wilhelminastraat 27/Kerkstraat 4 (het voormalige Van der Sluis Warenhuis). Beide locaties zijn gekocht door particuliere eigenaren die in overleg met de gemeenten de mogelijkheden voor ontwikkeling op dit moment onderzoeken.	Voor de Wilhelminastraat 22-24 ligt het ontwerpbestemmingsplan vanaf 5-11-18 t/m 17-12-2018 ter inzage. Voor de Wilhelminastraat 27/Kerkstraat 4 is op 2 maart 2018 een omgevingsvergunning verleend voor de verbouwing van de bestaande panden tot kantoor en twee aparte woonfuncties.

Heinenoord

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Heinenoord		
<i>Heinenoord - Woningbouwlocatie Tienvoet.</i>	Starten van een ontwikkeling van circa 100 à 150 woningen aan de oostzijde van de Tienvoet in Heinenoord.	Er is een stedenbouwkundig kader en een grondexploitatie opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Voor de Europese aanbestedingsprocedure is het selectiedocument opgesteld en vastgesteld. Nog in 2018 is de aanbestedingsprocedure gestart.

Beleidsveld Omgevingszaken

Er waren in 2018 géén specifieke activiteiten voor het beleidsveld Omgevingszaken.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Bijdrage aan de doelstelling

Behandeling van verzoeken om schadevergoeding op grond van artikel 49 Wet op de Ruimtelijke Ordening (nu artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening) die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de daartoe nodige verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als +/+ en de lasten als -/-. Op grond van de wijzigingen in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn in de paragraaf grondbeleid, onderdeel "Verschillenanalyse" de ramingen en werkelijke cijfers over boekjaar 2018 per grondexploitatie nader uitgewerkt.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Grondexploitaties	1.657	7.916	802	137	-665	0
	Handhaving	1.451	856	1.033	1.087	54	0
	Planologie	520	352	456	799	343	0
	Wonen	142	126	126	121	-5	0
	Uren programma 6	4	22	22	21	-1	0
Totaal Baten		3.774	9.273	2.439	2.165	-274	0
Lasten	Grondexploitaties	-1.442	-7.958	-854	-102	752	0
	Handhaving	-101	-63	-87	-77	10	0
	Planologie	-507	-594	-1.148	-1.136	12	0
	Wonen	-145	-139	-139	-140	-1	0
	Uren programma 6	-1.315	-1.323	-1.343	-1.350	-7	0
Totaal Lasten		-3.511	-10.076	-3.572	-2.806	766	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		263	-803	-1.133	-641	492	0
Onttrekkingen reserves	Grondexploitaties	317	0	0	47	47	0
	Planologie	65	0	912	708	-204	0
Totaal Onttrekkingen reserves		382	0	912	755	-157	0
Storting reserves	Grondexploitaties	0	0	0	-99	-99	0
	Planologie	-106	-74	-502	-435	67	0
Totaal Storting reserves		-106	-74	-502	-534	-32	0
Gerealiseerd resultaat		539	-877	-723	-420	303	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

6. Ruimtelijke ordening	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil	Datum raadsbesluit
Reserve Grondexploitatie				
Bestemmingsplan Bedrijvenpark Hoeksche Waard	12	12	-	7-11-2017 (1) + slotrapportage 2018
Extra nadeel Dorpshart t.o.v. actualisatie voorjaar 2018		47	47-	
Reserve Regiofonds				
Actualisatie bijdrage	388	388	-	Slotrapportage 2018
Algemene reserve vrije deel				
Meerdere kosten omgevingswet	340	136	204	7-11-2017 (1)
Reserve saldo rekening baten en lasten				
Omgevingswet doorgesch. 2017	133	133	-	5-07-2018 (111)
Reserve Fonds vitaal Binnenmaas				
Geplande Bijdrage	18	18	-	
Extra subsidie duurzaam bouwen	21	21	-	Slotrapportage 2018
	-			
Totaal onttrekkingen	912	755	157	
Reserve Regiofonds				
Actualisatie bijdrage	388-	388-	-	Slotrapportage 2018
Reserve Grondexploitaties				
Actualisatie bijdrage	-	99-	99	
Reserve Fonds vitaal Binnenmaas				
Geplande inkomsten	74-	-	74-	P2018
Geplande inkomsten	199-	-	199-	05-07-2018 (9)
Slotrapportage	159	48-	206	Slotrapportage 2018
Totaal stortingen	502-	535-	32	
Saldo wijzigingen in reserves	410	221	189	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma betreffen:

(bedragen x €1.000)

6. Ruimtelijke Ordening				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Leges omgevingsvergunningen	54	54	Voordeel	Hogere inkomsten uit leges omgevingsvergunningen.
Implementatie Omgevingswet	133	133	Voordeel	In de jaarrekening 2017 is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet. Dit budget is in 2018 niet aangewend.
Plankosten	49	49	Voordeel	Betreft de gevolgen van een inhaalslag in de facturatie van bijdragen in de plankosten van lopende overeenkomsten.
Bouwgrondexploitaties	35	35	Voordeel	Het budget voor algemene kosten is niet benut.
Overige mutaties	32	32	Voordeel	Overige (kleinere) voordelen op dit programma.
Totaal	303	Overschot op budget 2018		

2.7 Programma 7 Economische zaken en milieu

Beleidsveld Bedrijvigheid

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Bedrijvenpark Hoeksche Waard.	Verkoop kavels 1e fase regionaal bedrijventerrein Hoeksche Waard door Bedrijvenpark Hoeksche Waard.	In 2018 is ongeveer 6 hectare grond verkocht. Dit is meer dan voor dit jaar werd verwacht. Hierdoor is de doorlooptijd van de ontwikkeling van de eerste fase van het BHW met een jaar verkort. De netto contante eindwaarde van de ontwikkeling blijft negatief. Er is een voorziening getroffen om het negatief resultaat op te vangen. Tevens zijn dit jaar concrete stappen gezet in de oprichting van de parkmanagementvereniging. De eerste acties ter verbetering van het bedrijventerrein zijn al gestart.
Bedrijvenpark Hoeksche Waard.	Herzien 2 ^e en 3 ^e fase bestemmingsplan Bedrijvenpark Hoeksche Waard.	De actiepunten uit het stappenplan om de 2e en 3e fase niet te ontwikkelen zijn grotendeels uitgevoerd: er is zogenaamde voorzienbaarheid gecreëerd, de Wet voorkeursrecht is opgeheven, aanbestedingsprocedures zijn doorlopen en de voorontwerp-bestemmingsplannen hebben ter inzage gelegen. Daarnaast is het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst voor wensen en bedenkingen naar de raad gezonden. De bestemmingsplanherziening stond gepland voor de raadsvergadering van december 2018, evenals de bespreking van de herziening van de 1e fase.

Digitale bereikbaarheid buitengebieden.	Uitrol van vast-draadloze netwerken.	Er is in de Hoeksche Waard onvoldoende bereidheid gevonden onder bewoners en bedrijven voor deelname aan de regionale actie voor de uitrol van vast-draadloze netwerken. Dit project zal volgend jaar geen vervolg krijgen. Mogelijk worden in 2019 wel andere initiatieven genomen om de buitengebieden te voorzien van internet.
Ondernemers-collectiviteit.	Realiseren van BIZ-en op bedrijventerreinen en in winkelgebieden.	Omdat in 2019 de fusie van de vijf gemeenten plaatsvindt zou de looptijd van een nieuw op te richten BIZ in 2018 slechts 2 jaar zijn. Om deze reden heeft de ondernemersvereniging Hoeksche Waard (initiatiefnemer om BIZ op te richten) besloten om dit tot na de fusie van de gemeenten uit te stellen. In 2018 is er dan ook geen nieuwe BIZ opgericht.
Duurzaam veilig vestigingsklimaat.	Realiseren Keurmerk Veilig Ondernemen op bedrijventerrein Boonsweg.	De ondernemers geven er de voorkeur aan om eerst een BIZ oprichten alvorens men over gaat op het realiseren van een KVO. Omdat de oprichting van de BIZ is uitgesteld, is er ook geen KVO gerealiseerd.

Beleidsveld Milieu en Duurzaamheid

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Het realiseren van het plaatsen van vijf windmolens met minimaal 15 Megawatt op de aangewezen locatie van de provincie Zuid-Holland windlocatie Oude Maas.	Het bestemmingsplan is vastgesteld. Aandacht voor een zorgvuldige communicatie en participatiemogelijkheden.	In 2018 heeft de gemeente Binnenmaas de zitting bij de Raad van State voorbereid. Deze bestond uit twee zittingen in november en begin december. Vanwege de lopende procedure bij de Raad van State, vond geen verdere uitwerking plaats om tot realisatie te komen. De gemeente is nu zijn in afwachting van de uitspraak van de Raad van State.

Regionaal energiebeleid.	Uitvoering geven aan het regionale energie beleid.	De doelstelling van de Hoeksche Waard is om in 2040 energieneutraal te zijn. Het uitvoeringsprogramma verloopt conform planning. Zo is het aantal deelnemers van Energieke Regio toegenomen tot 46 en was de Dag van de Duurzaamheid een groot succes met veel publiciteit. In 2018 zijn verdere stappen gezet in de twee ruimtelijke projecten op het gebied van Energie en Klimaat, namelijk de voorverkenning voor een zonneweide nabij de windlocatie in Heinenoord en de zonneweide op het Suikerunie-terrein. In 2018 is daarnaast de ruimtelijke analyse energieneutraal Hoeksche Waard afgerond en zijn de voorbereidingen getroffen voor de regionale energiestrategie Hoeksche Waard.
Routekaart energie neutrale Hoeksche Waard 2040.	Gezamenlijk traject overheden, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld	Afgelopen jaar hebben we in de uitvoering van de energie- en klimaatdoelstellingen verder ingezet op de onderlinge samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. De bewustwording van de nut en noodzaak van verduurzaming is vergroot, door onder andere gastpresentaties op bijeenkomsten van OHW en LTO. Het Regionaal Energieloket is een bruikbaar platform voor met name bewoners voor informatie en diensten op het gebied van verduurzaming. Voor 2019 is de financiering van het energieloket zeker gesteld.

Hoeksche Waard als duurzame regio.	Streven naar gasloze en energie neutrale woningbouw.	De Woonvisie schrijft voor dat alle nieuwbouw woningen gasloos en energieneutraal moeten worden ontwikkeld. Het gasloos bouwen is sinds juli 2018 door gemeenten afdwingbaar met de introductie van de wet Voortgang Energie Transitie. Als hulpmiddel is er het handboek duurzaamheid opgesteld voor ruimtelijke projectleiders en RO-specialisten. Verder is regionaal gestart met de wijkgerichte aanpak om woningen van het gas te krijgen.
Hoeksche Waard als duurzame regio.	Uitvoering geven aan de afspraken omtrent HW als duurzame regio.	De doelstelling van de Hoeksche Waard is om in 2040 energieneutraal te zijn. Het uitvoeringsprogramma verloopt conform planning. Zo is het aantal deelnemers van Energieke Regio toegenomen tot 46 en was de Dag van de Duurzaamheid een groot succes met veel publiciteit. In 2018 zijn verdere stappen gezet in de twee ruimtelijke projecten op het gebied van Energie en Klimaat, namelijk de voorverkenning voor een zonneweide nabij de windlocatie in Heinenoord en de zonneweide op het Suikerunie-terrein. In 2018 is daarnaast de ruimtelijke analyse energieneutraal Hoeksche Waard afgerond en zijn de voorbereidingen getroffen voor de regionale energiestrategie Hoeksche Waard.
Hoeksche Waard als duurzame regio.	Actualiseren geluidskaarten.	Deze activiteit is uit oogpunt van effectiviteit en efficiency doorgeschoven naar 2019: we kunnen dan voor de hele gemeente Hoeksche Waard de geluidskaarten actualiseren in plaats van alleen voor de gemeente Binnenmaas. Wel zijn inmiddels offertes opgevraagd bij de Omgevingsdienst en zijn op ambtelijk niveau voorbereidingen getroffen voor een actualisatie in 2019.
Energiebesparing op de openbare verlichting realiseren door toepassing LED-verlichting.	Binnen beschikbaar budget bij vervanging LED verlichting toepassen in de openbare ruimte.	In 2018 is een renovatieproject in de Openbare Verlichting uitgevoerd. Daarbij zijn ca. 1550 lichtmasten voorzien van nieuwe LED armaturen

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

In het belang van bescherming van het milieu en een doelmatig beheer van afvalstoffen heeft het openbaar lichaam tot taak zorg te dragen voor:

- de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van grove huishoudelijke afvalstoffen zoals bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van groente-, fruit- en tuinafval als bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van andere bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- het (doen) verwerken van deze afvalstoffen
- de inzameling van bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- andere taken op het terrein van de milieuwetgeving, die door de gemeenten bij eensluidend besluit zijn aangewezen.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Bijdrage aan de doelstelling

De Omgevingsdienst dient ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, evenals de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Risicoprofiel

Bestuurlijk Risico: Laag

Financieel Risico: Laag

Toelichting Risicoprofiel

Bestuurlijk: In tegenstelling tot 2017 worden zowel het bestuurlijke als financiële risico laag ingeschat, omdat OZHZ zowel de bedrijfsvoering (na de recente reorganisatie) als het risicomanagement goed op orde heeft.

Financieel: In tegenstelling tot 2017 worden zowel het bestuurlijke als financiële risico laag ingeschat, omdat OZHZ zowel de bedrijfsvoering (na de recente reorganisatie) als het risicomanagement goed op orde heeft.

CV/BV Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard

Bijdrage aan de doelstelling

Het ontwikkelen van bedrijventerreinen en uitvoeren van investeringsprojecten, wel of niet van regionaal of bovenregionaal karakter. Besloten is voorlopig de activiteiten van de exploitatiemaatschappij te beperken tot het ontwikkelen van een Hoeksche Waards bedrijventerrein van 60 hectare netto (90 hectare bruto).

Risicoprofiel

Bestuurlijk risico: Laag

Financieel risico: Laag

Toelichting Risicoprofiel

Bestuurlijk: Als gevolg van verbetering door de verdere inrichting van het risicomanagement verlaagt het bestuurlijk risicoprofiel van gemiddeld naar laag (zie ook financieel risicoprofiel).

Financieel: Gelet op de inrichting van het risicomanagement en het feit dat er voor de te verliezen een voorziening is getroffen (inclusief een directe vertaling van het risicoprofiel in de hoogte van de voorziening) en de toename in de te verwachten afzet van grond verlaagt het risicoprofiel van gemiddeld naar laag.

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Bedrijvigheid	137	107	137	113	-24	0
	Milieu en duurzaamheid	436	362	419	402	-17	0
	Uren programma 7	2	8	8	8	0	0
Totaal Baten		575	477	564	523	-41	0
Lasten	Bedrijvigheid	-59	-72	-238	-130	108	0
	Milieu en duurzaamheid	-645	-557	-668	-691	-22	0
	Uren programma 7	-290	-291	-278	-291	-14	0
Totaal Lasten		-993	-921	-1.184	-1.112	72	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-418	-443	-620	-589	30	0
Onttrekkingen reserves	Bedrijvigheid	7	7	7	7	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		7	7	7	7	0	0
Stortingen reserves		0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen reserves		0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-411	-436	-612	-582	30	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

7. Economische zaken en milieu	Actuele begroting	Rekening 2018	Verschil	Datum raadsbesluit
Dekkingsreserve afschrijvingslasten				
Kapitaallasten onderhoud haven 's-Gravendeel	7	7	-	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Totaal onttrekkingen	7	7	-	
Totaal stortingen	-	-	-	
Saldo wijzigingen in reserves	7	7	-	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in de overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

7. Economische Zaken en Milieu				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Havens	113	113	Voordeel	In 2018 is een budget van €147.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van fase 2 van het onderzoek naar de staat van onderhoud van de haven Puttershoek. De verwachting was dat deze werkzaamheden (waaronder het graven van proefsleuven) volledig uitgevoerd zouden worden in 2018, maar dit is echter door omstandigheden niet gelukt. De verwachting is dat de werkzaamheden doorlopen tot het tweede kwartaal van 2019. Hiervoor is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen in deze jaarstukken.
RAD	-20	-20	Nadeel	Minder doorschuif btw door lagere investeringen bij de RAD dan waarmee in de Slotrapportage rekening was gehouden.
Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid	-31	-31	Nadeel	Hogere bijdrage aan de Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid als gevolg van een hoger aantal klachten (geluid en geur) die in behandeld moesten worden genomen.
Overige mutaties	-32	-31	Nadeel	Overige (kleinere) nadelen op dit programma.
Totaal	30	Overschot op budget 2018		

2.8 Programma 8 Openbare Ruimte

Beleidsveld Wegen

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Het borgen van de verkeersveiligheid en op peil houden van de parkeervoorzieningen.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak voor het oplossen van de parkeerproblematiek.	Op diverse plaatsen zijn weer, in met name oude wijken, extra parkeerplaatsen gerealiseerd.
Onderzoeken mogelijkheden tot het realiseren park en ride-voorzieningen aan de rand van dorpen bij bushaltes.	In overleg met de provincie de behoefte voor P+R-voorzieningen in kaart brengen.	In 2018 is onderzocht waar de mogelijkheid bestaat om op gemeentelijke grond een P&R voorziening te realiseren. Die mogelijkheid is niet gevonden.
	In overleg met waterschap, provincie en/of andere grondeigenaren bekijken wat de fysieke mogelijkheden, kosten en subsidiemogelijkheden zijn om P+R voorzieningen te realiseren.	In 2018 is onderzocht waar de mogelijkheid bestaat om op gemeentelijke grond een P&R voorziening te realiseren. Die mogelijkheid is niet gevonden.
	De provincie realiseert in overleg met de gemeente een P+R-voorziening bij busstation Heinenoord.	De voorbereidende werkzaamheden van de provincie aan het P&R terrein aan de Reedijk In Heinenoord wordt door de gemeente gemonitord. Overleg volgt over beheer en onderhoud van het terrein.
Het onderhoudsniveau van de wegen in stand houden op basis van het afgesproken kwaliteitsniveau.	Het actualiseren van het beheerplan Wegen.	in 2018 zijn diverse herstraatprojecten in gang gezet, enkele lopen nog door naar 2019

Verkeersveiligheid van wijken verhogen.	Aanpassen van wegen en sociale gebieden met als doel de verkeersveiligheid te verhogen.	De 's-Gravendeelseweg in Maasdam en een gedeelte van de Dorpsstraat in Maasdam zijn in het kader van Duurzaam veilig dit jaar voorbereid. De uitvoering staat gepland voor 2019
---	---	---

Beleidsveld groen

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	
Interactieve communicatie met bewoners over hun leefomgeving.	Organiseren Gemeentecafé, buurtschouw, inzet social media in communicatie.	Diverse activiteiten zoals o.a. buurt schouw samen met bewoners uitgevoerd. Daarnaast is social media actief ingezet in de communicatie richting de inwoners van Binnenmaas.
Kwalitatief goed en betaalbaar areaal openbaar groen waarbij wederkerigheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners wordt gestimuleerd.	Starten van projecten waarbij bewoners/ verenigingen in een dorpskern het groenbeheer zelf of de coördinatie hiervan zullen uitvoeren.	Op diverse locaties staan plantenbakken die volledig onderhouden worden door bewoners. Daarnaast participeren bewoners steeds vaker in het beheer. Zo spelen de bewoners bv. een belangrijke rol bij de inzameling van het blad in de herfst en wordt het gebruik aan de bladkorven gestimuleerd.
Verenigingen / stichtingen betrekken bij het inrichten en onderhoud van de buitenruimte.	Met behulp van de lokale bomenstichting en belanghebbenden de monumentale bomenlijst actualiseren.	Met input van inwoners en de bomenstichting is een nieuwe lijst gereed om naar het college te gaan met aanvulling van 137 bomen.
Stimuleren zelfredzaamheid en faciliteren lokale activiteiten.	Strooizout verstrekken, lokale initiatieven faciliteren met materialen en mankracht.	Diverse projecten zijn ondersteund door de gemeenten o.a. door faciliteren ponymarkt, feestweek SD, leveren dranghekken kleine evenementen, verstrekken strooizout etc.
Natuurwaarde respecteren en voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit de Wet Natuurbescherming.	Natuurwaardekaart opstellen, soortengids en gedragsregels opstellen en medewerkers goed voorlichten en scholing geven over de wet natuurbescherming.	Er is een contract afgesloten met de Nationale databank flora en fauna. Dit is gedaan om altijd over de actuele F&F gegevens te kunnen beschikken en hier rekening mee te houden in de uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast heeft er ook scholing van medewerkers plaatsgevonden op gebied van F&F regelgeving

Het oplossen van meldingen over bomenoverlast.	Afhankelijk van de aard van de melding over bomenoverlast passende maatregelen treffen om de overlastmelding op te lossen.	De meldingen zijn daar waar mogelijk opgelost en de melders zijn hierover geïnformeerd. Is een continu doorlopend proces.
Het gazon areaal het hele jaar op vastgestelde beeldkwaliteit onderhouden.	Drie weken langer doormaaien in het najaar zodat in die periode het gras ook op de vastgestelde beeldkwaliteit blijft.	Het gazon is dit jaar onderhouden op de vastgestelde beeldkwaliteit.
Een beeld krijgen van wat inwoners vinden over de dienstverlening en producten van de gemeente.	Een leefbaarheidsmonitor uitvoeren onder de inwoners van gemeente Binnenmaas inclusief het toetsen of bestuurlijke doelstellingen gehaald worden.	Eind 2017 is besloten is om dit gezien de herindeling niet meer uit te voeren
Inwoners kunnen eenvoudig meldingen buitenruimte doorgeven door middel van een app.	Aanschaffen van een applicatie met een app gekoppeld aan ons document management systeem (JOIN), waarbij onze inwoners online en kaartgebonden meldingen buitenruimte kunnen doorgeven.	De gemeente heeft de applicatie FIXI aangeschaft en geïmplementeerd in de werkprocessen. De eerste ervaringen die opgedaan zijn met Fixi zijn positief!
	Deze applicatie zal samen met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard worden aangeschaft.	De gemeente heeft de applicatie FIXI aangeschaft en geïmplementeerd in de werkprocessen. De eerste ervaringen die opgedaan zijn met Fixi zijn positief!
Duurzame instandhouding van de kwaliteit en de veiligheid van de speeltoestellen.	Conform het beheerplan spelen het jaarlijks uitvoeren van een veiligheids- en een functionele inspectie. Op basis van het einde van de levensduur speeltoestellen vervangen.	Beide inspecties en bijbehorende herstelwerkzaamheden zijn afgerond.

Beleidsvelden Riolering en Water

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Efficiency en continuïteit verbeteren in het beheren van de 500 gemalen van Binnenmaas.	Plan opstellen voor het gezamenlijk beheren van de gemalen binnen de Hoeksche Waard.	Bij alle gemalen zijn de beheergegevens in XDM gezet (onderdeel van AQ view)
Duurzame instandhouding van de kwaliteit en de veiligheid van bruggen en steigers.	Conform het beheerplan bruggen en steigers onderhouden en vervangingen uitvoeren.	Het vervangen van twee bruggen en één steiger is conform het beheerplan uitgevoerd. Daarnaast zijn diverse onderhoudsmaatregelen (schilderen, vervangen slijtlagen, ophalen opritten e.d.) conform het beheerplan uitgevoerd.

Beleidsveld Begraafplaatsen

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Voldoende begraafcapaciteit bieden en zorgdragen voor een rechtmatige situatie op de begraafplaatsen.	Conform het beheerplan begraafplaatsen draagt de gemeente zorg voor het dagelijks onderhoud van de begraafplaatsen. Wij verwijderen gedenktekens en ruimen graven waarvan de gebruikstermijn is verstreken om voldoende begraafcapaciteit te kunnen waarborgen.	Gedenktekens worden verwijderd waarvan afstand is gedaan en/of de termijn is verstreken. Daarnaast hebben ook diverse op-/herbegravingen plaatsgevonden om invulling te geven aan de wensen van nabestaanden. Dit jaar zijn er geen graven ondergronds geruimd.

Beleidsveld Buitensportaccommodaties

Doelstelling en Activiteiten

Doelstelling	Activiteit	Wat hebben we in 2018 gedaan? En wat hebben we in 2018 bereikt?
Kwaliteit sportvelden op peil houden.	Renovatie hoofdveld complex FC Binnenmaas.	De vereniging heeft de directievoering op zich genomen. Het hoofdveld is succesvol gerenoveerd.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Bijdrage aan de doelstelling

Het beheren en exploiteren van de Kiltunnel en de aansluitende wegverbindingen.

Risicoprofiel

Bestuurlijk risico: Laag

Financieel risico: Laag

Toelichting Risicoprofiel

Bestuurlijk: het risico van deelname wordt bestuurlijk als laag ingeschat.

Financieel: het risico van deelname wordt financieel als laag ingeschat.

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als + en de lasten als -.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Begraafplaatsen	981	812	1.101	1.185	83	0
	Buitensportaccommodaties	3	1	1	1	-0	0
	Groen	120	71	86	121	35	0
	Riolering	2.347	2.471	2.548	2.448	-100	0
	Wegen	274	229	229	284	56	0
	Uren programma 8	42	43	43	43	0	0
Totaal Baten		3.767	3.626	4.008	4.082	73	0
Lasten	Begraafplaatsen	-604	-481	-722	-797	-75	0
	Buitensportaccommodaties	-113	-260	-243	-239	4	0
	Groen	-1.194	-1.224	-1.341	-1.227	113	0
	Riolering	-1.413	-1.440	-1.370	-1.425	-55	0
	Water	-730	-532	-524	-530	-6	0
	Wegen	-2.780	-3.252	-3.795	-3.270	525	0
	Uren programma 8	-1.934	-2.057	-2.057	-2.057	0	0
Totaal Lasten		-8.768	-9.244	-10.052	-9.546	507	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-5.000	-5.618	-6.044	-5.464	580	0
Onttrekkingen reserves	Begraafplaatsen	0	21	21	6	-15	0
	Buitensportaccommodaties	34	118	33	35	2	0
	Groen	62	0	44	44	0	0
	Water	324	4	0	0	0	0
	Wegen	2.233	359	1.472	469	-1.003	0
Totaal Onttrekkingen reserves		2.654	502	1.571	554	-1.016	0
Stortingen reserves	Begraafplaatsen	-4	-28	-47	-47	0	0
	Buitensportaccommodaties	-140	-77	-49	-52	-4	0
	Groen	-39	-1	-54	-119	-65	0
	Water	-140	-13	-14	-19	-4	0
	Wegen	-2.510	-308	-1.134	-546	588	0
Totaal Stortingen reserves		-2.832	-426	-1.297	-782	515	0
Gerealiseerd resultaat		-5.179	-5.542	-5.770	-5.691	79	0

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is als volgt:

(bedragen x €1.000)

	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Datum raadsbesluit
8. Openbare ruimte				
Reserve MFA				
Afschrijvingslasten Kunstgrasveld Sportcomplex GOZ	33	35	2-	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
	-	-	-	
Algemene reserve vrije deel				
Fietspad bedrijventerrein Puttershoek	100	100	-	8-11-2018 (21)
Aanvulling centrumplan 's-Gravendeel	100	100	-	Slotrapportage 2018
Herinrichting Centrum Heinenoord	400	-	400	13-10-2018 (24)
Reserve Fonds Vitaal Binnenmaas				
Herinrichting centrumplan 's-Gravendeel	226		226	
			-	
Reserve rekening van lasten en baten				
Resultaatbestemming	101	101	-	5-07-2018 (111)
	-	-	-	
Egalisatiereserve Onderhoud wegen				
	-	-	-	
Versch. Gorsedijk	138		138	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Egalisatie product	209	195	14	Slotrapportage 2018
Actualisatie beheerplan + prim.begr.	211	-	211	P 07-11-2017

Dekkingsreserve afschrijvingslasten	-	-	-	
Afschrijving rotonde N491	4	4	-	Raadsbesluit 9-7-2015
Afschrijving rotonde N489	-	-	-	"Notitie reserves en voorzieningen
Reserve Baggeren	-	-	-	
Egalisatie product	-	-	-	
Egalisatiereserve Openbare verlichting	-	-	-	
Egalisatie vervanging lichtmasten	6	0	6	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Gemeentelijke gebouwen	0	0	-	"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatie	21	6	15	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Bruggen en Steigers	-	-	-	"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatie 2018	19	-	19	Raadsbesluit 9-7-2015
Egalisatiereserve Reconstructie verhardingen wegen	-	-	-	"Notitie reserves en voorzieningen
Afschrijvingslasten	1	12	11	Raadsbesluit 9-7-2015
Totaal onttrekkingen	1.571	554	1.016	"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatiereserve Onderhoud wegen				
Egalisatie wegen (verschuiving onderhoud)	135-	135-	-	Slotrapportage 2018
Reserve egalisatie afschrijvingen				
Herinrichting centrumplan 's-Gravendeel	100-	100-	-	Slotrapportage 2018
Fietspad bedrijventerrein Puttershoek	100-	100-	-	8-11-2018 (21)
Herinr. Centrum Heinenoord	626-	-	626-	13-10-2018 (24)
Reserve Beschoeiingen				
Egalisatie product	13-	2-	10-	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Baggeren				"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatie product	2-	16-	14	Raadsbesluit 9-7-2015
Egalisatiereserve Reconstructie verhardingen wegen				"Notitie reserves en voorzieningen
Jaarlijkse storting	100-	100-	-	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Bruggen en Steigers				"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatie 2018	-	29-	29	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Openbare verlichting				"Notitie reserves en voorzieningen
Vervanging lichtmasten	73-	82-	10	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Sportvelden en terreinen				"Notitie reserves en voorzieningen
Egalisatie	48-	52-	4	Raadsbesluit 9-7-2015
Reserve Speelterreinen				"Notitie reserves en voorzieningen
Nieuw beleid/egalisatie	53-	119-	64	Dekkingsplan bw. 1
Reserve Gemeentelijke gebouwen				
Jaarlijkse storting	47-	47-	-	Raadsbesluit 9-7-2015
Totaal stortingen	1.297-	782-	516-	"Notitie reserves en voorzieningen
Saldo wijzigingen in reserves	274	228-	501	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

8.Openbare Ruimte				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Boombeheer / snippergroen	71	71	Voordeel	Hogere opbrengsten uit de verkoop van snippergroen en minder onderhoud aan boombeheer.
Overige mutaties	8	8	Voordeel	Overige mutaties die niet nader worden toegelicht.
Totaal	79	Overschot op budget 2018		

2.9 Programma 9 Bedrijfsvoering

Op het programma worden alle kosten van de bedrijfsvoering verzameld. Alle kosten met betrekking tot bedrijfsvoering (salarissen, opleidingskosten, huisvesting e.d.) worden als last op dit programma geboekt. De directe kosten worden doorbelast naar de beleidsvelden. De indirecte kosten blijven achter op het programma. Hierdoor ontstaat er inzicht in de omvang van de bedrijfsvoering en de overhead. De overheadkosten worden in de integrale kostprijsberekening voor producten met tarieven en grondexploitaties wel toegerekend.

Voor de doelstellingen, activiteiten en nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wijze waarop verbonden partijen hebben bijgedragen aan doelstellingen van de gemeente

GR ICT-Samenwerking Hoeksche Waard (ISHW)

Bijdrage aan de doelstelling

Het beheren en exploiteren van de Kiltunnel en de aansluitende wegverbindingen. Risicoprofiel Het openbaar lichaam ISHW verzorgt voor de deelnemende gemeenten in brede zin de ondersteuning op het terrein van de ICT en creëert de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening. Naast deze taken kan ISHW basistaken of aanvullende dienstverlening verrichten voor andere organisaties die zijn ingesteld ter uitvoering van aan de deelnemende gemeenten opgedragen wettelijke taken.

Risicoprofiel

Bestuurlijk risico: Gemiddeld

Financieel risico: Hoog

Toelichting Risicoprofiel

Bestuurlijk: De bestuurlijke invloed op beleid en uitvoering is groot. Aan een adequate verantwoording en informatievoorziening valt nog het nodige te verbeteren. Herijking moet worden gestart.

Financieel: Uitkomsten EDP audit: veel risico's die snel aangepakt moeten worden. Wordt bevestigd door het beeld in het Rekenkameronderzoek. De herijking zal aanzienlijke financiële gevolgen hebben. Dat heeft ook een flinke impact op de bedrijfsvoering.

Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Bijdrage aan de doelstelling

De stichting dient indirect diverse openbare belangen, door het maken van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor de deelnemers, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau.

Risicoprofiel

-

Wat zijn de beleidsindicatoren?

Voor de beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Wat heeft het gekost?

In de tabel staan, per beleidsveld, de baten en lasten van het programma, het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten, de mutaties in de reserves en het gerealiseerd resultaat. Hierbij worden de baten weergegeven als +/+ en de lasten als -/-.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verskil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Bedrijfsvoering	466	352	553	724	171	0
Totaal Baten		466	352	553	724	171	0
Lasten	Bedrijfsvoering	-6.175	-6.040	-7.193	-7.164	29	0
Totaal Lasten		-6.175	-6.040	-7.193	-7.164	29	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-5.709	-5.688	-6.639	-6.440	199	0
Onttrekkingen reserves	Bedrijfsvoering	413	223	242	235	-7	0
Totaal Onttrekkingen reserves		413	223	242	235	-7	0
Storting reserves	Bedrijfsvoering	-34	-10	-16	-16	0	0
Totaal Storting reserves		-34	-10	-16	-16	0	0
Gerealiseerd resultaat		-5.330	-5.475	-6.414	-6.221	192	0

Op het programma bedrijfsvoering worden alle bedrijfsvoeringskosten verantwoord. De directe kosten (direct productieve teams) worden vervolgens op basis van een urenverdeling doorverdeeld aan de producten/taakvelden. De overhead blijft op dit programma achter en bedraagt op basis van de rekening 2018 bijna €6,5 miljoen.

De specificatie van de wijzigingen in de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

9. Bedrijfsvoering	Actuele begroting	Rekening 2018	Verskil	Datum raadsbesluit
Dekkingsreserve afschrijvingslasten				
Kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis Maasdam	204	205	1-	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Reserve lasten en baten				
Resultaatbestemming	19	19	-	06-07-2018 (R2018)
Reserve gemeentelijke gebouwen				
Egalisatie	19	11	7	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Totaal onttrekkingen	242	235	7	
Reserve gemeentelijke gebouwen				
Egalisatie	16-	16-	-	Raadsbesluit 9-7-2015 "Notitie reserves en voorzieningen"
Totaal storting	-16	-16	-	
Saldo wijzigingen in reserves	226	219	7	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

9. Bedrijfsvoering				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Bedrijfsvoering	136	47	Voordeel	Minder kosten voor facilitaire ondersteuning (verzendkosten, aanpassingen toiletten, kantinekosten)
		60	Voordeel	Lagere loonkosten / hogere salarisbijdragen / minder kosten voor inhuur van personeel van derden
		29	Voordeel	Het budget voor overige uitgaven is niet benut bij team Openbare Orde en Veiligheid is niet besteed.
Overige mutaties	56	56	Voordeel	Overige (kleinere) voordelen op dit programma.
Totaal	192	Overschot op budget 2018		

Budgetten voor salaris, inhuur en bijdragen salarissen

In de tabel zijn de salarissen, de kosten voor inhuur van derden en de bijdragen van derden in de salariskosten vanwege detachering weergegeven (hele organisatie). Het budget voor inhuur is niet bedoeld voor het uitbesteden van specialistische opdrachten, zoals de actualisatie van de grond- en vastgoedexploitaties of ander bijzondere projecten. Hiervoor worden, zo nodig, afzonderlijke budgetten gevraagd.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Begroot 2018 (actueel)	Realisatie 2018	Saldo 2018	Realisatie 2017
Salarissen */**	7.485	7.630	-145	7.547
Inhuur	1.760	1.747	12	766
Salarisbijdragen van derden	-476	-655	179	-364
EINDTOTAAL	8.769	8.722	46	7.950

Toelichting:

In de Slotrapportage zijn de ramingen voor de salariskosten, kosten van inhuur van personeel van derden en de verwachte salarisbijdragen bijgesteld. De afwijkingen ten opzichte van de verwachtingen bij de slotrapportage zijn gering.

In de tabel is de verhouding weergegeven tussen het budget voor inhuur en de totale loonsom.

(bedragen x €1.000)

Jaar	Inhuur	Loonsom	Inhuur % loonsom
2014	287	7.768	4%
2015	711	7.392	10%
2016	912	7.489	12%
2017	766	7.547	10%
2018	1.747	7.630	23%

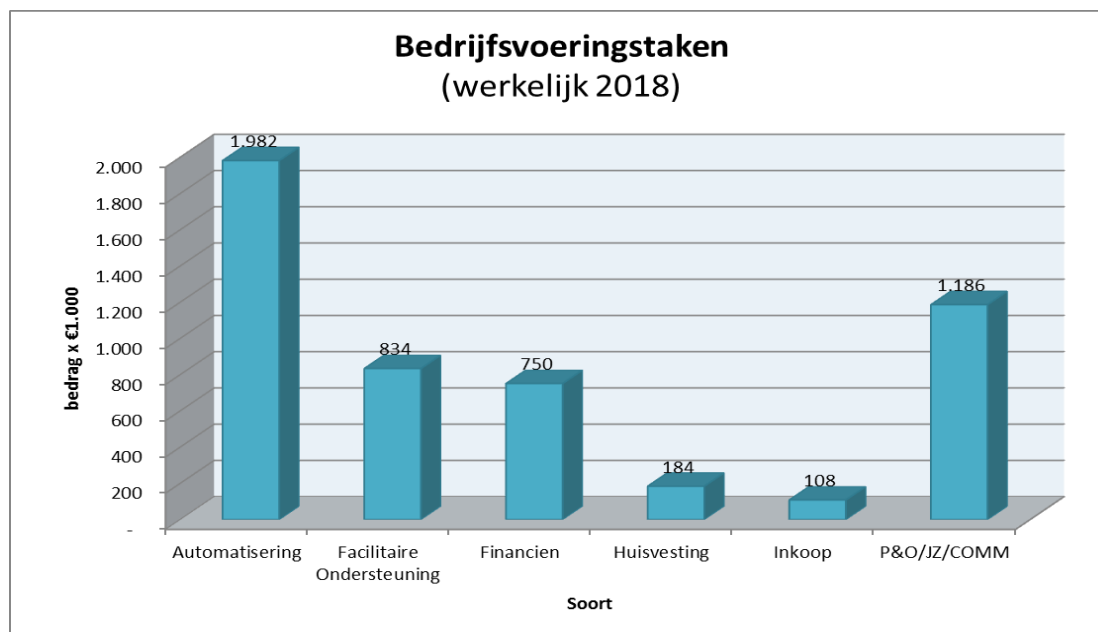
Toelichting:

Binnenmaas beschikt over een relatief geringe formatie kijkend naar het landelijke gemiddelde. Dit is een bewuste beleidskeuze. Om de noodzakelijke taken te kunnen uitvoeren wordt gebruik gemaakt van een flexibele schil zodat flexibel ingespeeld kan worden op veranderende omstandigheden en wet- en regelgeving. De inhuur als

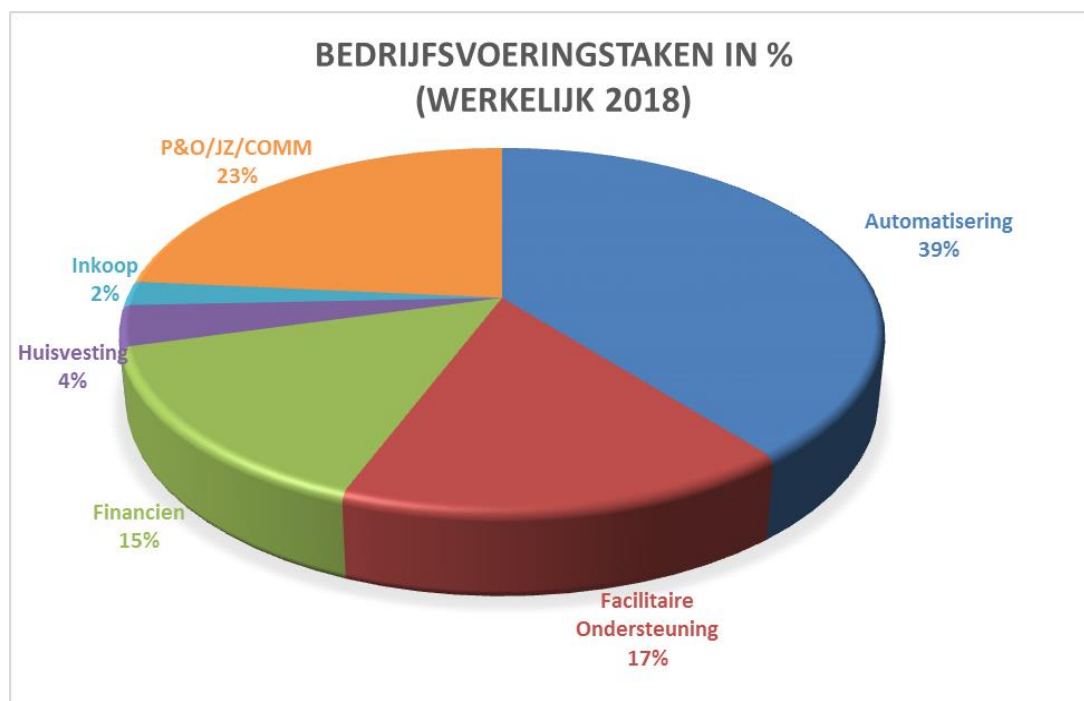
percentage van de loonsom is in 2018 gestegen naar 23%, met name als gevolg van de voorbereidingen voor de gemeentelijke fusie in de Hoeksche Waard.

Bedrijfsvoeringstaken

De bedrijfsvoering kan worden samengevat in een aantal taken. Deze taken zijn in de tabel weergegeven.

De tabel bevat de bedrijfsvoeringstaken in onderlinge relatie tot elkaar

2.10 Algemene Dekkingsmiddelen

In de tabel staan per beleidsveld de baten en lasten van het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen, het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten, de wijzigingen in de reserves en het gerealiseerd resultaat (na verrekening met reserves). Hierbij worden de baten weergegeven als +/+ en de lasten als -/-.

(bedragen x €1.000)

Soort	Naam beleidsveld	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil	Waarvan onrechtmatig
Baten	Dekkingsmiddelen	37.648	38.797	39.818	39.919	101	0
	Treasury	1	0	0	12	12	0
Totaal Baten		37.649	38.797	39.818	39.931	113	0
Lasten	Dekkingsmiddelen	-902	-1.492	-916	-875	41	0
	Treasury	-6	424	-10	75	85	0
	Uren programma						
	Dekkingsmiddelen	-86	-102	-102	-102	0	0
Totaal Lasten		-994	-1.170	-1.028	-902	126	0
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		36.655	37.626	38.789	39.029	239	0
Onttrekkingen reserves	Dekkingsmiddelen	1.543	200	2.344	2.344	0	0
Totaal Onttrekkingen reserves		1.543	200	2.344	2.344	0	0
Stortingen reserves	Dekkingsmiddelen	-1.543	-334	-3.383	-3.383	0	0
Totaal Stortingen reserves		-1.543	-334	-3.383	-3.383	0	0
Gerealiseerd resultaat		36.655	37.492	37.750	37.989	239	0

De specificatie van de stortingen in de reserves en de uittrekkingen uit de reserves is in de tabel weergegeven:

(bedragen x €1.000)

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil	Datum raadsbesluit
Reserve lasten en baten				
Resultaatbestemming	1.684	1.684	-	5-07-2018 (111)
corr. Resultaatbestemming	156	156	-	5-07-2018 (111)
Dekkingsreserve afschrijvingslasten				
Afroken ten gunste van Algemene reserve	500	500	-	P2018
Reserve burgerparticipatie				
Amendement	4	4	-	5-07-2018 (111)
Totaal onttrekkingen	2.344	2.344	-	
Reserve lasten en baten				
Resultaatbestemming	4-	4-	-	5-07-2018 (111)
Algemene reserve vrij deel				
Resultaatbestemming	1.684-	1.684-	-	5-07-2018 (111)
Corr. Resultaatbestemming	156-	156-	-	5-07-2018 (111)
Afroken reserve afschrijvingslasten	500-	500-	-	P2018
Meeropbrengst precariobelasting	134-	134-	-	7-11-2017 (1)
	-	-	-	
Reserve Frictiekosten herindeling				
Budget 2018	905-	905-	-	05-07-2018 (9)
Totaal stortingen	3.383-	3.383-	-	
Saldo wijzigingen in reserves	-1.039	-1.039	0	

De belangrijkste financiële afwijkingen op dit programma worden in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x €1.000)

Algemene Dekkingsmiddelen				
Onderwerp	Overschot (+) / Tekort (-) op budget	Verschillen	Voordeel / Nadeel	Belangrijkste verklaringen
Treasury	81	81	Voordeel	De verwachting was dat er in 2018 een nieuwe langlopende lening moest worden aangetrokken. Hiervoor waren rentelasten geraamd. De lening is niet aangetrokken met het oog op de herindeling van de gemeenten in de Hoeksche Waard. Dit leidt tot een voordeel.
Gemeentelijke belastingen	139	139	Voordeel	Hogere inkomsten uit onroerend zaakbelastingen door aanvullende kohieren over 2016 en 2017.
Onvoorzien	29	29	Voordeel	De verplichte raming voor onvoorziene uitgaven (€1 per inwoner) is niet benut.
Overige mutaties	-10	-10	Nadeel	Overige (kleinere) nadelen op dit programma.
Totaal	239		Overschot op budget 2018	

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand overzicht bevat de uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen.

(bedragen x €1.000)

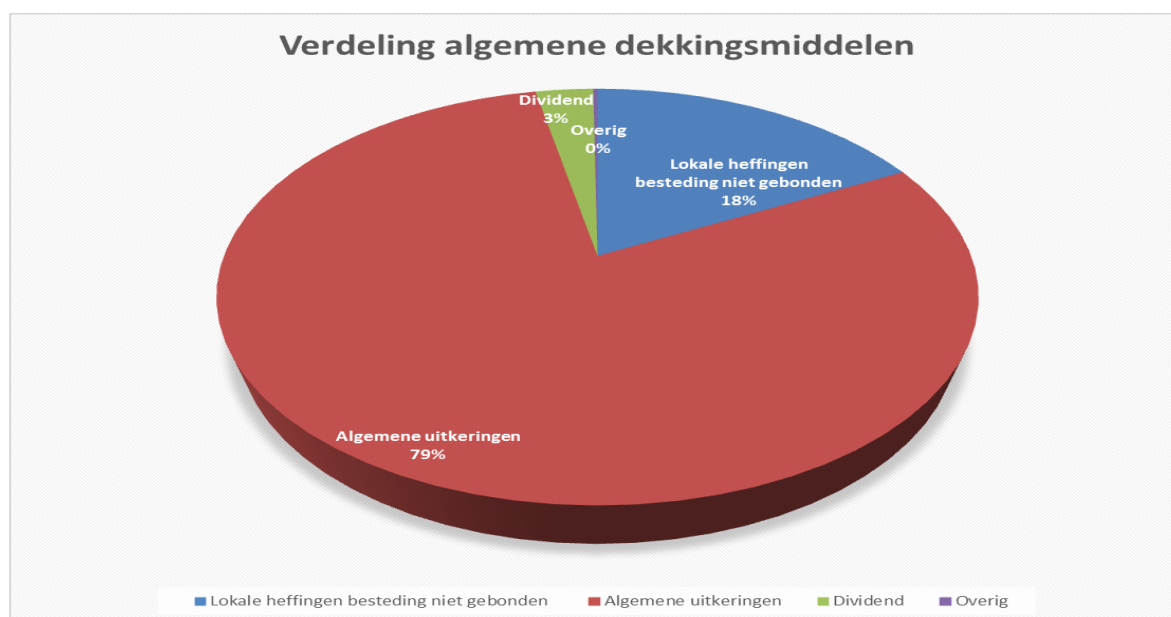
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017 (A)	Primaire begroting 2018 (B)	Actuele begroting 2018 (C)	Rekening 2018 (D)	Verschil (D-C)
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is*	6.912	7.093	6.833	6.986	154
Algemene uitkeringen	29.457	30.524	31.771	31.728	-43
Dividend**	1.204	1.151	1.186	1.188	2
Saldo financieringsfunctie	-5	422	-10	85	96
Overige algemene dekkingsmiddelen***	36	28	28	23	-5
Totaal	37.604	39.219	39.807	40.011	203

* Deze heffingen bestaan uit de precariobelasting, onroerende zaakbelasting, roerende zaakbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting en woonforensenbelasting

** Dit betreft het dividend van Eneco, Evides en BNG

***Dit betreft de doorschuif btw in de Algemene Dekkingsmiddelen.

Percentueel geeft bovenstaande tabel het volgende beeld:

3. Paragrafen

Bij de Binnenmaas | Johan Kruijthof

3.1 Inleiding

In de programmabegroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd voor belangrijke beheersmatige aspecten en voor de lokale heffingen. De paragrafen beogen een presentatie van een dwarsdoorsnede van de begroting, telkens gezien vanuit een ook voorgeschreven perspectief. Daar waar de begroting meer is gericht op het beleidsproces, richten de paragrafen zich op beheersproces, dat niet direct extern gericht is, maar waarbij sprake is van een behoorlijke financiële betekenis, een grote bestuurlijke relevantie of randvoorwaarden die van belang zijn voor een goed inzicht van de (beleids)programma's.

Samengevat is het hoofddoel van de paragrafen om, door dwarsdoorsneden van de begroting, uw raad in staat te stellen een aantal wezenlijke beleidslijnen vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

De programmabegroting bevat de volgende paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Subsidies
- Demografische ontwikkelingen

3.2 Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten. De belastingen zijn algemene dekkingsmiddelen. De rechten zijn verbonden aan een specifieke taak of product met het doel de kosten (gedeeltelijk) te verhalen.

Beleidsnotities & Verordeningen

De volgende besluiten zijn voor 2018 van toepassing:

Omschrijving	Jaar	Soort
Verordening onroerende-zaakbelastingen	2018	Belastingen
Verordening belastingen op de roerende woon- en bedrijfsruimten	2018	Belastingen
Verordening hondenbelasting	2018	Belastingen
Verordening forensenbelasting	2018	Belastingen
Verordening toeristenbelasting	2018	Belastingen
Verordening precariobelasting	2018	Belastingen
Verordening rioolheffing	2018	Bestemmingsheffing
Legesverordening	2018	Rechten
Verordening haven- en kadegelden	2018	Rechten
Marktgeldverordening	2018	Rechten
Verordening lijkbezorgingsrechten	2018	Rechten
Verordening kwijschelding	2018	Overig

Algemeen beeld 2018

Het belastingjaar 2018 laat de verdere voortzetting van een stabiel beeld zien. De gerealiseerde opbrengst is 3,27% hoger dan in de begroting 2018 geraamde opbrengst.

De meeropbrengsten zijn met name te vinden bij:

- de onroerende-zaakbelastingen (OZB) : 2,78% door aanvullende kohieren 2016 en 2017.
- de leges : 8,52% door meer dienstverlening.
- de lijkbezorgingsrechten : 16,16% door meer begrafenissen.

Opbrengsten, perceptiekosten en tarieven lokale heffingen

Onderstaand zijn de opbrengsten, de perceptiekosten, de dekkingspercentages van de heffingen en rechten en de tarieven van 2018 weergegeven. Bij de begrote bedragen zijn de bijstellingen van de tussentijdse rapportages (zomer- en slotrapportage) verwerkt. Voor zover er aanleiding voor is, is er per belastingsoort een toelichting vermeld. De perceptiekosten hebben betrekking op de toegerekende eigen loonkosten en/of door het SVHW doorberekende kosten.

Bedragen in €

Opbrengst Belastingen, heffingen en rechten 2018	Bruto-opbrengst begroot	Bruto-opbrengst werkelijk	Perceptie-kosten begroot	Perceptie-kosten werkelijk	Netto-opbrengst begroot	Netto-opbrengst werkelijk	Netto verschil
Onroerende-zaakbelastingen	4.904.853	5.043.439	41.633	45.189	4.863.220	4.998.250	135.029
Roerende-zaakbelastingen	1.247	1.247	121	121	1.126	1.126	0
Forensenbelasting	6.128	7.370	215	228	5.912	7.142	1.230
Toeristenbelasting	17.376	17.663	304	314	17.072	17.349	277
Hondenbelasting	219.505	217.151	2.294	1.992	217.211	215.159	-2.052
Precariobelastingen	1.672.734	1.686.959	13.474	14.288	1.659.260	1.672.670	13.410
Totaal belastingen	6.821.843	6.973.828	58.041	62.133	6.763.802	6.911.695	147.894
Leges	1.662.500	1.803.954	2.775	2.775	1.659.725	1.801.179	141.454
Rioolheffing	2.364.116	2.407.812	20.672	22.036	2.343.444	2.385.776	42.332
Haven- en kadegelden	77.575	42.706	278	278	77.297	42.429	-34.869
Marktgelden	27.223	22.806	833	833	26.390	21.974	-4.416
Lijkbezorgingsrechten	489.853	568.637	2.220	2.220	487.633	566.417	78.784
Totaal heffingen en rechten	4.621.266	4.845.916	26.777	28.141	4.594.489	4.817.775	223.286
Eindtotaal	11.443.108	11.819.744	84.818	90.274	11.358.290	11.729.470	371.180

*Opbrengsten na aftrek van kwijtscheldingen

De dekkingspercentages voor 2018 laten op basis van de jaarrekening 2018 het volgende beeld zien:

Bedragen in €

kostendekking heffingen en rechten 2018			
	Baten	Lasten	Dekkingspercentage
Leges	1.803.954	1.931.574	93,39%
Rioolheffing *	2.407.812	2.261.141	106,49%
**	2.261.141		100,00%
Haven- en kadegeld	42.706	146.777	29,10%
Marktgelden	22.806	40.482	56,34%
Lijkbezorgingsrechten *	568.637	1.851.536	30,71%
**	1.296.075		70,00%
* voor mutatie reserve/voorziening			
** na mutatie reserve/voorziening			

Het overzicht van de tarieven 2018 en de vergelijking met het landelijk gemiddelde geeft het volgende beeld:

Tarieven lokale heffingen 2018			
	Eenheid	Binnenmaas	Landelijk gemiddelde
OZB en RZB			
eigenaar woning	WOZ-waarde	0,0910%	0,1180%
gebruiker niet-woning	WOZ-waarde	0,2174%	0,2043%
eigenaar niet-woning	WOZ-waarde	0,2413%	0,2740%
totaal niet-woning	WOZ-waarde	0,4587%	0,4783%
Toeristenbelasting	Persoon/nacht	€ 0,75	€ 1,98
Hondenbelasting	1 ^e hond	€ 101,75	€ 49,84
Precariobelastingen	m1/jaar	€ 2,53	€ 2,45
Leges			
omgevingsvergunning (onderdeel bouwen)	bouwkosten € 140.000	€ 5.523,00	€ 3.925,00
paspoort ≥ 18 jaar	paspoort	€ 65,30	€ 65,22
identiteitskaart ≥ 18 jaar	identiteitskaart	€ 50,40	€ 51,00
rijbewijs	rijbewijs	€ 38,20	€ 39,20
Afvalstoffenheffing			
Gemiddelde meerpersoonshuishouden	Jaar	€ 178,00	€ 253,00
Gemiddelde eenpersoonshuishouden	Jaar	€ 142,00	€ 205,00
Rioolheffing			
eigenarendeel + gebruikersdeel woningen	Jaar/meerpersoonshuishouden	€ 179,46	€ 194,00
eigenarendeel + gebruikersdeel woningen	Jaar/eenpersoonshuishouden	€ 134,60	€ 176,00

Onroerende en roerende-zaakbelastingen (OZB en RZB)

Voor het tijdvak 2018 zijn er nieuwe heffingsgrondslagen bepaald op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) naar de waarde peildatum 1 januari 2017.

Voor de woningen was de waardestijging ten opzichte van 1 januari 2016 4,1%. Voor het eigenarendeel van de categorie niet-woningen is de daling 0,9% en voor het gebruikersdeel van de categorie niet-woningen 2,1%. Deze waardeveranderingen zijn volledig gecompenseerd in de hoogte van de tarieven.

Uitgangspunt voor 2018 was dat OZB-inkomsten met 1,6% zouden stijgen. Het tarief voor de eigenaren van woningen is daardoor ten opzichte van 2017 iets verlaagd. Dat geldt ook voor het tarief voor het gebruikersdeel van de categorie niet-woningen. Het tarief voor eigenaren van niet-woningen is iets verhoogd.

De geraamde netto-opbrengst is voor 102,78% gerealiseerd. De opbrengst van de OZB en RZB viel € 135.029 hoger uit, omdat er nog aanslagen over 2016 en 2017 konden worden opgelegd.

Leges

De werkelijke opbrengst uit de leges valt ten opzichte van de oorspronkelijke raming ruim € 141.000 hoger uit. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de hogere

opbrengsten voor de leges burgerzaken (ruim € 76.000) en voor omgevingsvergunningen (€ 55.000). De toegerekende lasten vallen ten opzichte van de oorspronkelijke raming 2% lager uit. Hierdoor is het gerealiseerde dekkingspercentage 93,39% (begroot: 84%).

Rioolheffing

De gerealiseerde totale inkomsten uit rioolheffing lopen nagenoeg in de pas met de raming (afwijking 1,81%). Daarentegen vallen de totale lasten op de jaarlijkse exploitatie bij het product "Riolering en waterzuivering" ruim 4% lager uit.

Het kostendekkingspercentage komt uit op 106,49%. Door het storten van het overschot op de exploitatie in de Voorziening riolering (beklemde middelen derden) wordt uiteindelijk een kostendekking van 100% bereikt.

Lijkbezorgingsrechten

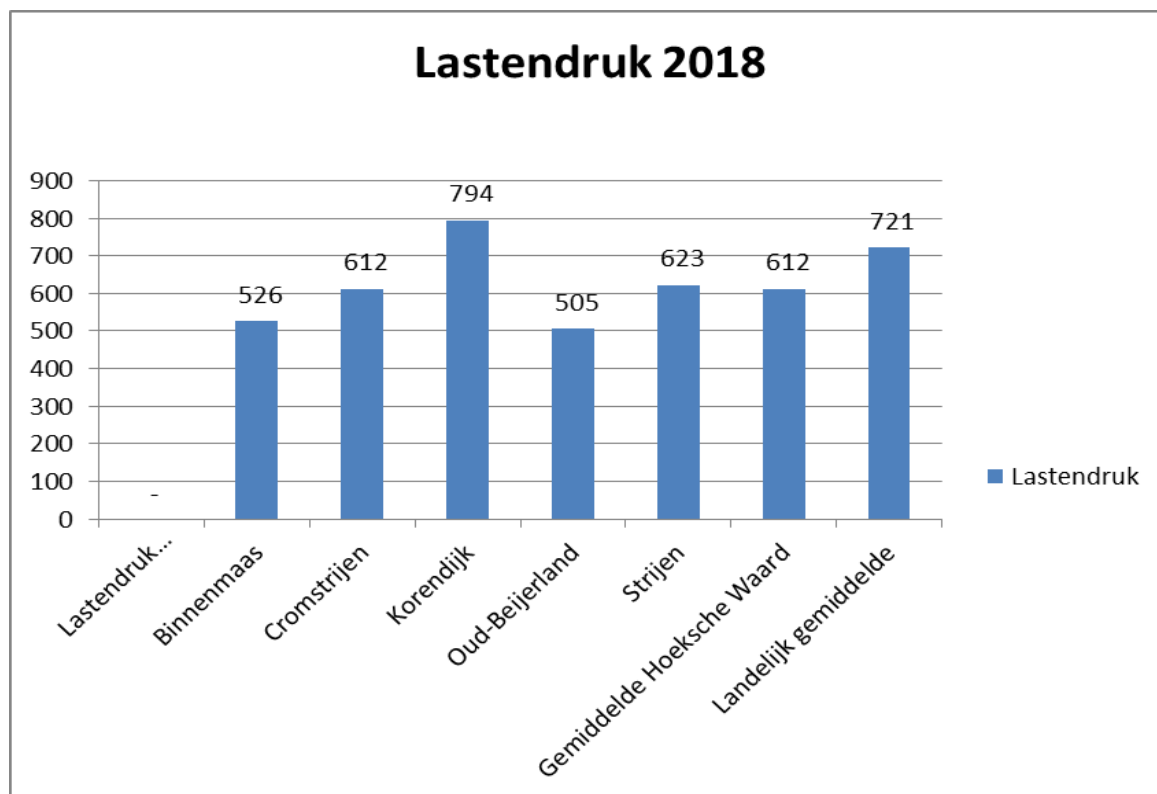
Bij de lijkbezorgingsrechten is de gerealiseerde opbrengst bijna € 80.000 hoger dan de raming. De afwijking is veroorzaakt door het relatief grote aantal begrafenissen. Anderzijds vallen de toegerekende lasten ten opzichte van de raming ruim € 80.000 hoger uit als gevolg van hogere onderhoudskosten. Het gerealiseerde dekkingspercentage van 30,71% blijft wel aan de zorgelijk lage kant.

Lastendruk

In onderstaande tabel is de lastendruk voor meerpersoonshuishoudens van Binnenmaas vergeleken met de lastendruk van de overige gemeenten in de Hoeksche Waard en met het landelijk gemiddelde. Uit de tabel blijkt dat Binnenmaas € 86 onder het gemiddelde van de Hoeksche Waard uitkomt. Vergeleken met het landelijk gemiddelde komt Binnenmaas zelfs € 195 lager uit. In de statistiek over 2018 van laagste netto-woonlasten voor meerpersoonshuishoudens staat Binnenmaas van de 380 gemeenten in Nederland op de 2e plaats.

Lastendruk meerpersoonshuishoudens 2018 Hoeksche Waard	Tarief OZB percentage	OZB bij gemiddelde WOZ waarde	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Algemene lastenverlichting	Lastendruk
Binnenmaas	0,0910%	€ 219	€ 178	€ 179	€ 50,00	€ 526
Cromstrijen	0,1178%	€ 283	€ 179	€ 170	€ 20,00	€ 612
Korendijk	0,1311%	€ 306	€ 181	€ 307	€ 0,00	€ 794
Oud-Beijerland	0,1374%	€ 326	€ 179	€ 0	€ 0,00	€ 505
Strijen	0,0993%	€ 219	€ 178	€ 226	€ 0,00	€ 623
Gemiddelde Hoeksche Waard	0,1153%	€ 271	€ 179	€ 176	€ 14,00	€ 612
Landelijk gemiddelde	0,1180%	€ 271	€ 253	€ 197	€ 0,00	€ 721

De voormelde gegevens zien er in een staafdiagram als volgt uit.

Kengetal belastingcapaciteit

Vanaf 2016 wordt een kengetal belastingcapaciteit opgenomen. Het kengetal zal ook in de paragraaf weerstandsvormen en risicobeheersing worden opgenomen. Het maakt daar onderdeel uit van een set van vijf kengetallen, die is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Het Coelo publiceert de woonlasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De waarden in Binnenmaas liggen ruim onder het landelijk gemiddelde.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden		Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	219	219	219
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	177	179	179
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	166	178	178
D	Eventuele heffingskorting	-55	-50	-50
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	507	526	526
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	723	721	721
Woonlasten tov landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%		70,12%	72,95%	72,95%

Kwijtschelding

Binnenmaas hanteert de meest ruimhartige kwijtscheldingsmogelijkheid door de verruimde vermogensnorm toe te passen. In de begroting is uitgegaan van een totaal kwijt te schelden bedrag aan lokale heffingen van € 35.472. In werkelijkheid is er in 2018 een bedrag van € 37.575 kwijtgescholden.

Kwijtschelding 2018		
Belastingsoort	begroot	werkelijk
Onderhoudsrecht graven	610	349
Hondenbelasting	7.620	6.661
Onroerende-zaakbelastingen	2.896	5.771
Rioolheffing	23.673	24.431
Leges	673	363
Totaal	35.472	37.575

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De belangrijkste doelstelling is om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's in de juiste verhouding staan tot de vermogenspositie.

Beleidskader & Verordeningen

- Nota risicomanagement Gemeente Binnenmaas (2013)

Grondexploitaties

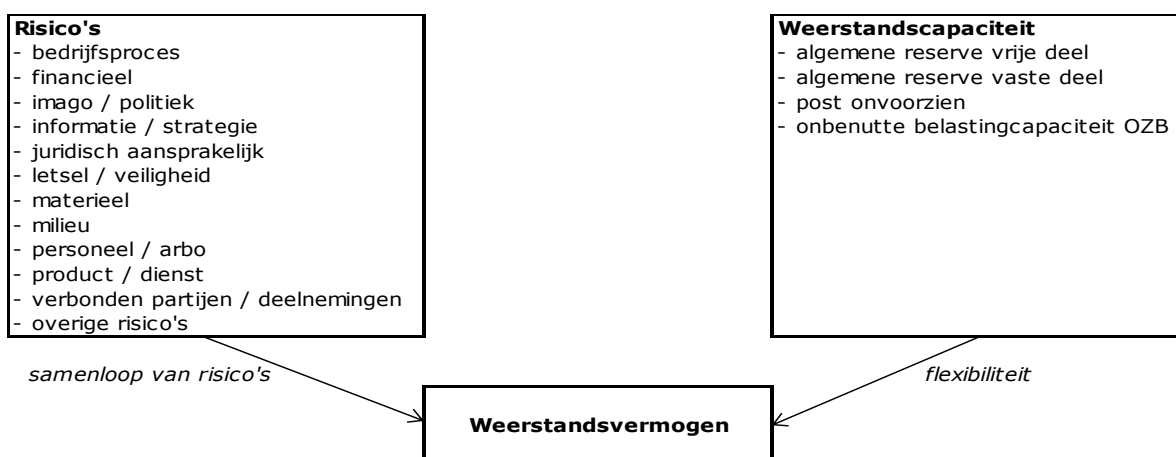
In de Notitie risicomanagement is opgenomen dat risico's over grondexploitaties niet worden meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze risico's worden gedekt uit de Reserve grondexploitatie. Als de risicobuffer in de Reserve grondexploitatie onvoldoende is om alle risico's in de grondexploitaties op te vangen dan moet ten laste van het algemene weerstandsvermogen een aanvulling in de Reserve grondexploitatie worden gedaan.

Voor een overzicht van risico's over grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en naar raadsbesluit van 24 mei 2018 inzake de actualisatie van alle lopende grond- en vastgoedexploitaties.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin een gemeente in staat is deze financiële tegenvallers (risico's) op te vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering daardoor wordt aangetast.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van de risico's. Zie volgend schema:

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de omvang van de direct beschikbare financiële middelen om niet geraamde kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid moeten worden aangepast.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit:

- algemene reserve (vaste en vrije deel)
- post onvoorziene uitgaven
- onbenutte belastingcapaciteit OZB (verschil tussen OZB norm ex artikel 12 Financiële Verhoudingswet en onze tarieven)

Dit geeft het volgende beeld voor de beschikbare weerstandscapaciteit:

(Bedragen x €1.000)

Weerstandscapaciteit	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
<i>Weerstandscapaciteit in exploitatie</i>			
Onvoorzien	1	30	30
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	2.564	2.548	2.564
Totaal in exploitatie	2.565	2.578	2.594
<i>Weerstandscapaciteit in vermogenssfeer</i>			
Vrije deel algemene reserve	5.265	5.265	6.880
Vaste deel algemene reserve	5.000	5.000	5.000
Totaal in vermogenssfeer	10.265	10.265	11.880
Totale weerstandscapaciteit	12.830	12.843	14.475

Bij de berekening van de weerstandscapaciteit wordt de stand van de algemene reserve aangehouden overeenkomstig de staat van reserves en voorzieningen per 31 december van de betreffende jaarschijven.

Stille reserves

Naast de bovengenoemde weerstandscapaciteit beschikt de gemeente Binnenmaas ook over de volgende stille reserves:

Aandelen:

(Bedragen x €1.000)

Deelneming	a Eigen vermogen op balans deelneming x€1.000	b Totaal aantal aandelen (geplaatst en volggestort) x€1.000	c Intrinsieke waarde per aandeel (a/b) in EURO	d Waarde op balans Binnenmaas x€1.000	e Aantal aandelen in bezit Binnenmaas	f Waarde per aandeel Binnenmaas (d/e) in EURO	Stille reserve (c-f)*e x€1.000
BNG	4.953.000	55.691	88,94	240	105.495	2,28	9.143
Eneco	2.869.000	4.971	577,15	0	33.751	0,00	18.255
Stedin	2.583.000	4.971	519,62	2.380	33.751	70,51	15.158
Evides	503.000	1.850	271,89	1.468	32.356	45,38	7.329
	4.089				Totaal:		49.885

Gebouwen:

(Bedragen x €1.000)

Gebouw	Adres	WOZ waarde	Boekwaarde	Stille reserve
Huisvesting Gemeentehuis	Sportlaan 22	5.056	3.138	1.918
Huisvesting Buitendienst	Vrouwehuisjesweg 7a	1.049	965	84
Totaal		6.105	4.102	2.003

Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de stille reserves (totaal €52 miljoen) niet meegenomen omdat hier niet direct over beschikt kan worden. De gemeentelijke gebouwen zijn niet direct verkoopbaar en een eventuele verkoop heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering. De aandelen BNG en Evides zijn op dit moment alleen verkoopbaar aan andere aandeelhouders en niet verhandelbaar op de reguliere markt. Tevens dient het dividend van de aandelen als algemeen dekkingsmiddel in de begroting. Voor de stand van zaken rondom de verkoop van aandelen Eneco wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Inventarisatie risico's

Om inzicht in de risico's te verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Het gaat hierbij om de niet begrote, niet gedekte risico's waarvoor geen voorziening is gevormd en die mogelijk moeten worden opgevangen.

In de nota risicomanagement gemeente Binnenmaas zijn een vijftal risicoklassen bepaald op basis van de kans en het financieel gevolg. Hierbij lopen de risicoklassen tot 90% (kans = "zeer groot"). De uitgangspunten van deze notitie worden toegepast in de uitwerking van deze paragraaf.

Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem). Met dit programma kunnen risico's systematisch in kaart worden gebracht en over meerdere jaren worden beoordeeld.

Door middel van de inventarisatie zijn 14 risico's in beeld gebracht. De inventarisatie van de risico's is een doorlopend proces dat op twee momenten in het jaar wordt geactualiseerd (begroting en jaarrekening).

Ten opzichte van de laatste risico-inventarisatie (bij de begroting 2018) hebben zich de volgende mutaties voorgedaan:

Gewijzigde risico's

- Dividend Eneco, Stedin, Evides en BNG zijn gewijzigd naar de werkelijk ontvangen bedragen

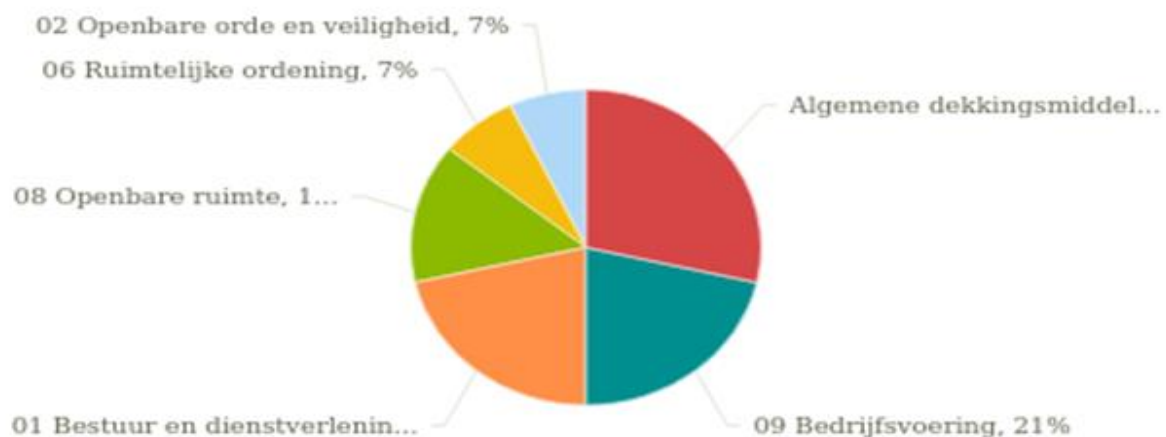
In het volgende overzicht worden alle risico's gepresenteerd:

Risico	Gevolg	Bruto Kans	Bruto maximaal gevolg	Maatregelen	Progr.	Jaar
Overschrijden van Europese aanbestedingsgrenzen	Door onrechtmatige aanbesteding geen goedkeurende Controleverklaring bij jaarstukken	10%	€ 25.000	Jaarlijks wordt er een interne controle uitgevoerd op facturen. Het contractenregister is geactualiseerd. Deze actualisatie vindt voortaan periodiek plaats	1	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Bezwaar op een aanbestedingsprocedure	Gemeente wordt met een claim geconfronteerd; Gemeente wordt geconfronteerd met een negatief imago	10%	€ 400.000	In de laatste versie van het handboek inkopen en aanbesteden zijn uitvoeringsrichtlijnen opgenomen waarmee risico's worden beperkt	Bedrijfsvoering	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
De Belastingdienst spreekt de gemeente aan in het kader van de Wet ketenaansprakelijkheid	De Belastingdienst vordert de sociale premies bij de gemeente die de "onderaannemer" niet heeft afgedragen	5%	€ 3.200.000	Borgen in contracten	Bedrijfsvoering	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Verbonden partijen / gemeenschappelijke regelingen hebben exploitatie tekorten	Bij gemeenschappelijke regelingen is soms sprake van budgetoverschrijdingen. In deze gevallen moet de gemeente een aanvullende bijdrage in het exploitatietekort doen	30%	€ 250.000	In de uitwerking van de aanbevelingen van de Nota verbonden partijen wordt in regionale samenwerking uitvoering gegeven aan de aanbeveling om het risicomanagement op verbonden partijen te verbeteren o.a. door het samenstellen van regionale risicoanalyses. Het risico heeft een algemeen karakter en betreft geen risico voor een specifieke verbonden partij. Jaarlijks worden, in samenwerking met de overige gemeenten in de Hoeksche Waard, de risicoprofielen van de verbonden partijen geactualiseerd	1	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Schade als gevolg van een (grootschalig) incident / Vrijkomen van asbest bij brand	Financiële bijdrage voor inzet mensen en middelen; Imagoschade door gezondheidsrisico's en communicatie en politieke schade	30%	€ 250.000	Er is een aansprakelijkheidsprocedure in asbestprocedure opgenomen. De vervuiler betaalt. Dit zorgt wel voor extra kosten in verband met de aansprakelijkheidsstelling en eventuele proceskosten. In een vroeg stadium een risicoanalyse van de kosten van een incident opmaken	2	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Dividend Eneco	Minder dividend ontvangen van Eneco	25%	€ 420.956		Alg dekm	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Dividend Evides	Minder te ontvangen dividend Evides	25%	€ 309.569		Alg dekm	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Dividend Stedin	Minder dividend ontvangen van Stedin	25%	€ 190.311		Alg dekm	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Dividend BNG	Minder te ontvangen dividend BNG	50%	€ 266.902		Alg dekm	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
De hoogte van de bij Loyalis verzekerde bedragen kunnen als gevolg van tegenvallende rendementen of door de effecten van de rekenrente onvoldoende zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Daarom bestaat het risico dat er moet worden bijgestort	Te betalen bijstorting op de verzekeringspolis Wethouderspensioen	75%	€ 125.000		1	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Door wijziging van wetgeving (2016) is het niet meer toegestaan chemische onkruidbestrijding op verhardingen uit te voeren. Gemeente Binnenmaas voert sindsdien alternatieve bestrijdingsmethoden uit. Met het inzicht wat er nu is verwachten wij dat het huidige budget onvoldoende toereikend is om de vastgestelde beeldkwaliteit te behalen	Forse toename op de kosten voor onkruidbestrijding op verhardingen.	75%	€ 100.000	Om het vastgestelde beeldkwaliteit van onkruidbestrijding op verhardingen te behalen zal er een hogere frequentie van borstelen, branden en vegen moeten plaatsvinden	8	2018, 2019, 2020, 2021, 2022

Risico	Gevolg	Bruto Kans	Bruto maximaal gevolg	Maatregelen	Progr.	Jaar
Datalek; het uitlekken van vertrouwelijke informatie door hacken of verkeerd gebruik van systemen	Claims bij openbaar worden gegevens van burgers en medewerkers; Negatief beeld, gemeente heeft zaken niet op orde	25%	€ 820.000	Informatie beveiligingsbeleid opstellen (regionaal via ISHW) en afspraken maken en naleven	Bedrijfsvoering	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Verslechtering verhouding inkomsten en uitgaven leges omgevingsvergunningen	Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet (en daarmee de tendens van vergunning vooraf naar handhaving/toezicht achteraf) kunnen de opbrengsten sterk dalen	70%	€ 200.000	Extra monitoring op de inkomsten en uitgaven	6	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
(Regionale) toename van de essentaksterfte. Hierdoor moeten bomen worden gekapt en nieuwe bomen worden geplant	De kosten voor boombeheer zullen mogelijk de komende jaren fors toenemen vanwege de vervanging van gekapte bomen (zie ook toelichting paragraaf kapitaalgoederen)	75%	€ 185.000	Eventuele maatregelen hangen af van de ernst van essentaksterfte. Dit kan uiteenlopen van intensieve inspecties tot het kappen van de boom. De eerste ervaringen laten zien dat rond de 60% van het essenbestand besmet is met essentaksterfte waarvan 50% van de besmette bomen gekapt moet worden om de veiligheid te kunnen garanderen	8	2018, 2019, 2020, 2021, 2022
€ 6.742.738						

Risicospreiding

Bij alle geïnventariseerde risico's is aangegeven onder welk programma het risico valt. De risicospreiding per programma ziet er als volgt uit:

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Financieel

x > € 500.000	1	1			
€ 250.000 < x < € 500.000	1	2	1		
€ 125.000 < x < € 250.000		3		1	1
€ 25.000 < x < € 125.000					2
x < € 25.000	1				
Geen financiële gevolgen					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de geïnventariseerde risico's en de risicowaardering (kans x financieel gevolg) wordt met behulp van een risicosimulatie bepaald hoeveel middelen nodig zijn om de risico's af te dekken. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€6.742.738; zie inventarisatie risico's) niet realistisch is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Het zekerheidspercentage voor de mate van zekerheid waarmee de risico's worden afgedekt is vastgesteld op 90%. De risicosimulatie geeft aan dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt binnen de weerstandscapaciteit.

(Bedragen x €1.000)

Benodigde weerstandscapaciteit	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Benodigde Weerstandscapaciteit Algemeen	1.118	1.217	1.117

Naast de benodigde weerstandscapaciteit voor de algemene organisatierisico's zijn er risico's voor de vastgoedexploitaties; de laatste zijn opgenomen in de actualisaties van de grond- en vastgoedexploitaties.

Risico's voor de vastgoedexploitaties

Benodigde Weerstandscapaciteit Vastgoed	143	207	194
---	-----	-----	-----

Hiermee komt de totaal benodigde weerstandscapaciteit uit op:

(Bedragen x €1.000)

Benodigde weerstandscapaciteit	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Benodigde Weerstandscapaciteit Algemeen	1.118	1.217	1.117
Benodigde Weerstandscapaciteit Vastgoed	143	207	194
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	1.387	1.551	1.311

Ratio weerstandsvermogen

De uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen wordt via de volgende ratio berekend:

Ratio weerstandsvermogen = $\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
--

De ratio ziet er als volgt uit:

(Bedragen x €1.000)

Ratio weerstandsvermogen	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
<u>Weerstandscapaciteit</u>	<u>12.830</u>	<u>12.843</u>	<u>14.475</u>
Benodigde weerstandscapaciteit	1.387	1.551	1.311
Ratio	9,25	8,28	11,04

In de Notitie Risicomanagement is bepaald dat de ratio tussen de 1,4 en 2,0 (categorie ruim voldoende) dient te zijn. De huidige ratio voldoet ruimschoots aan deze doelstelling.

De minimaal benodigde weerstandscapaciteit om in de categorie ruim voldoende te vallen is 1,4 x de benodigde weerstandscapaciteit:

(Bedragen x €1.000)

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Benodigde weerstandscapaciteit	1.387	1.551	1.311
Ratio minimaal benodigd	* 1,4	* 1,4	* 1,4
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	1.942	2.171	1.835

Vrij deel algemene reserve

Om te bepalen of het vrije deel van de algemene reserve echt vrij besteedbaar is en er geen claims liggen wordt gekeken naar de volgende punten:

1. Wordt er voor dekking van de geactualiseerde risico's aanspraak gemaakt op het vrije deel van de algemene reserve?
2. Is de hoogte van het vaste deel van de algemene reserve voldoende?

Ad 1. Wordt er voor dekking van de risico's aanspraak gemaakt op het vrije deel van de algemene reserve?

(Bedragen x €1.000)

	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Weerstandscapaciteit in exploitatie	2.565	2.578	2.594
Vaste deel algemene reserve	5.000	5.000	5.000
Vaste deel weerstandscapaciteit	7.565	7.578	7.594
Vaste deel weerstandscapaciteit	7.565	7.578	7.594
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	1.942	2.171	1.835
Aanspraak op vrije deel weerstandscapaciteit	-	-	-

Het vaste deel van de weerstandscapaciteit is hoger dan de minimaal benodigde weerstandscapaciteit. Er wordt hierdoor geen aanspraak gemaakt op het vrije deel van de algemene reserve.

Ad 2. Is de hoogte van het vaste deel van de algemene reserve toereikend?

In de Notitie Risicomanagement is opgenomen dat het vaste deel van de algemene reserve minimaal 10% van het totaal van alle lasten van de begroting (exclusief stortingen in reserves) moet zijn. Het referentiepunt is het begrotingstotaal.

Bij de begroting 2017 en 2018 is vastgesteld dat het vaste deel van de algemene reserve minimaal €5 miljoen moet zijn. Het huidige saldo bedraagt €5 miljoen en voldoet hiermee aan de 10% eis.

(Bedragen x €1.000)

	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Vaste deel algemene reserve	5.000	5.000	5.000
Benodigd vast deel alg. res (10% begrotingstotaal)	5.000	5.000	5.000
Storting vanuit vrije deel algemene reserve	-	-	-

Juridische procedures

Algemeen

Op dit moment zijn er in totaal zestien beroepszaken aanhangig en in behandeling. Hiervan zijn er tien beroepszaken ingediend tegen het Windmolenpark. Het betreft in alle gevallen bestuursrechtelijke procedures.

Bestuursrechtelijke procedures

Deze zaken zijn in behandeling bij de rechtbank Rotterdam en bij de Raad van State. De zaken hebben betrekking op verschillende onderwerpen, zoals een beroepsschrift tegen het verlenen van een omgevingsvergunning, tegen het weigeren van een drank- en horecaverunning en exploitatievergunning.

Bij deze rechtszaken blijven de financiële risico's van de gemeente nagenoeg beperkt tot het eventueel moeten vergoeden van de proceskosten en het griffierecht. De bedragen hiervoor zijn echter niet op voorhand aan te geven. Met de gegrondverklaring van een door een derde ingesteld (hoger) beroep staat veelal ook de onrechtmatigheid van een besluit vast. Dit zou vervolgens kunnen leiden tot een schadeclaim wegens een onrechtmatig besluit. Indien hiervan sprake is zal de schadeclaim via de verzekering worden afgehandeld.

Basisset financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een uniforme basisset met vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Voordat het samenvattend overzicht wordt gegeven wordt eerst ingegaan op het beeld van de structurele exploitatieruimte.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft een beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting en de rekening en geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en wordt uitgedrukt in een percentage. De gemeente Binnenmaas heeft een positief percentage dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

(Bedragen x €1.000)

Structurele Exploitatieruimte		Rekening	Begroting	Rekening
		2017	2018	2018
A	Totale structurele lasten	50.270	58.847	52.067
B	Totale structurele baten	52.442	58.874	51.135
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.834	929	471
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.141	1.447	2.825
E	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	52.671	58.217	53.707
Structurele exploitatieruimte $((B-A)+(D-C))/(E) \times 100\%$		2,81%	0,94%	2,65%

Samenvatting basisset financiële kengetallen

In de volgende tabel wordt een samenvatting gegeven van de basisset aan financiële kengetallen dat in de paragraaf weerstandsvermogen moet worden opgenomen. De verschillende kengetallen zijn in diverse paragrafen met een nadere toelichting opgenomen (zie in eerste kolom van onderstaande tabel voor de betreffende paragraaf).

§	Jaarstukken 2018	Rekening	Begroting	Rekening
	Kengetallen:	2017	2018	2018
3.4	Netto Schuldquote	39,40%	47,89%	42,52%
	Netto Schuldquote gecorrigeerd			
3.4	voor alle verstrekte leningen	30,56%	40,06%	34,06%
3.4	Solvabiliteitsratio	56,28%	52,25%	54,51%
3.2	Structurele Exploitatieruimte	2,81%	0,94%	2,65%
3.7	Grondexploitatie	16,22%	9,35%	12,66%
3.1	Belastingcapaciteit	70,12%	72,75%	72,95%

Sturing met financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente.

De afzonderlijke kengetallen zeggen echter weinig over de financiële positie.

De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien om een goed beeld te krijgen.

In het algemeen geldt dat een hoge schuld, structurele lasten die hoger zijn dan de structurele baten en hoge woonlasten de ruimte tot financiële bijsturing beperken.

Heeft een gemeente geen of weinig schulden, een goed gevulde bankrekening en zijn de baten vrijwel ieder jaar even hoog of iets hoger dan de lasten, dan staat een gemeente er over het algemeen goed voor.

Met behulp van de vijf financiële kengetallen, die betrekking hebben op de balans en de begroting kan een goed overall beeld worden geschetst van de financiële positie van de gemeente. Vanuit het overall beeld kunnen eventuele aandachtspunten aanleiding zijn tot het treffen van maatregelen.

Het ministerie van BZK heeft een infographic gemaakt die de samenhang van de financiële kengetallen duidelijk maakt. Deze infographic is op de hieronder opgenomen:

Tabel normen en signaleringswaarden

Voor de financiële kengetallen heeft de VNG normen opgesteld, tevens heeft de provincie ZHZ signaleringswaarden opgesteld. De financiële kengetallen van onze gemeente ten opzichte van deze normen en signaleringswaarden zijn in onderstaande tabellen opgenomen:

§	Jaarstukken 2018 Kengetallen:	Normen VNG			Rek. 2017	Begr. 2018	Rek. 2018
		voldoende	matig	onvoldoende			
3.4	Netto Schuldquote	<100%	100-130%	>130%	39,40%	47,89%	42,52%
	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<100%	100-130%	>130%	30,56%	40,06%	34,06%
3.4	Solvabiliteitsratio	>50%	30 - 50%	<30%	56,28%	52,25%	54,51%
3.2	Structurele Exploitatieruimte	>0,6%	0-0,6%	<0%	2,81%	0,94%	2,65%
3.7	Grondexploitatie	<50%	50-100%	>100%	16,22%	9,35%	12,66%
3.1	Belastingcapaciteit	<100%	100-120%	>120%	70,12%	72,75%	72,95%

§	Jaarstukken 2018 Kengetallen:	Signaleringswaarden Provincie			Rek. 2017	Begr. 2018	Rek. 2018
		minst risico	neutraal	meest risico			
3.4	Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%	39,40%	47,89%	42,52%
	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%	30,56%	40,06%	34,06%
3.4	Solvabiliteitsratio	>50%	20 - 50%	<20%	56,28%	52,25%	54,51%
3.2	Structurele Exploitatieruimte	>0%	= 0%	<0%	2,81%	0,94%	2,65%
3.7	Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	16,22%	9,35%	12,66%
3.1	Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	70,12%	72,75%	72,95%

Financiële positie Binnenmaas

Op basis van de uitkomsten van de financiële kengetallen en de weerstandsratio wordt geconcludeerd dat de financiële positie van onze gemeente ruim voldoende tot goed is. De gemeente beschikt over een groot eigen vermogen, onze schuldenlast is relatief laag, er is voldoende vermogen om aan onze financiële verplichtingen te kunnen voldoen en er is ruimte voor eventuele verhogingen van eigen belastingen. Het aandeel van de grondexploitaties op onze totale begroting is klein. Verder is de structurele exploitatieruimte 2018 positief. Het beeld dat uit de basisset van kengetallen volgt laat geen bijzondere aandachtspunten zien. Het treffen van maatregelen is niet van toepassing.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger worden jaarlijks aanzienlijke bedragen uitgegeven aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Het is belangrijk dat uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen blijkt in hoeverre de budgetten voldoende zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren.

Deze paragraaf bevat de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen voor wegen, openbare verlichting, speelvoorzieningen, baggeren, beschoeiingen, riolering, water, bruggen en steigers, groen, buitensportaccommodaties, begraafplaatsen en gebouwen en geeft inzicht in:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Algemeen (beleids)kader

De openbare ruimte is als het ware "de tuin" van onze inwoners. Kapitaalgoederen vormen het gezicht van de gemeente en het is een middel om de doelen uit de programma's te realiseren. Een goed onderhoud van de kapitaalgoederenvoorraad draagt in belangrijke mate bij aan een aantrekkelijk leefklimaat van onze gemeente. De gemeente Binnenmaas heeft ongeveer 7.560 hectare openbare ruimte in beheer waarbinnen wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Al deze kapitaalgoederen moeten goed worden onderhouden. Niet alleen op grond van wettelijke verplichtingen (onderhoud riolering en wegen) en voor een solide financiële positie van de gemeente, maar ook om bij te dragen aan de doelstellingen in het collegeprogramma, zoals voor milieu, verkeer en de openbare ruimte. Dit vraagt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, systematisch beheer, meerjarenonderhoudsplanningen en vertaling van de financiële consequenties in toereikende budgetten.

Voor een goed onderhoud aan de kapitaalgoederenvoorraad zijn nodig:

- een actueel beheersysteem;
- voldoende budget voor klein- en grootschalig onderhoud;
- voldoende budget voor reconstructie van verhardingen van wegen;
- voldoende kennis van wet- en regelgeving.

In deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de kaders waarbinnen het onderhoud van de kapitaalgoederen plaatsvindt.

Beheerplannen

Vanuit de beleidskaders zijn concrete maatregelen uitgewerkt in beheerplannen. In deze beheerplannen komen beleidsuitgangspunten, het beheer en de benodigde financiën aan de orde. Met een (actueel) beheersysteem is het mogelijk om de kwaliteit

van de buitenruimte te monitoren en bij te sturen. Ook is een beheersysteem nodig om het benodigde jaarlijkse budget te bepalen. Op diverse momenten door het jaar heen is er behoefte aan actuele nauwkeurige areaalgegevens. Vanuit het beheersysteem wordt ook de benodigde informatie opgehaald om beheer- en beleidsplannen op te stellen. Daarnaast worden de data voor het planmatig onderhoud uit een beheersysteem gehaald. Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte beschikt de gemeente over een aantal beheersystemen voor de verschillende elementen. Een groot deel van de lasten voor onderhoud aan kapitaalgoederen wordt gedekt uit een voorziening of reserve.

Beheer Kapitaalgoederen

Hieronder worden de verschillende kapitaalgoederen nader uitgewerkt.

1. Beleidsveld Wegen

1.1 Wegen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Oppervlakte wegnnet	1.290.808 m2

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Het beheerplan wegen is in 2015 herzien. Er zijn op dit moment geen specifieke ontwikkelingen van invloed op het kapitaalgoed wegen.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis (niveau B)
Wijze van monitoring	Actualisatie beheerplan

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

De kwaliteitsdoelstelling van het wegbeheer is vastgesteld op "niveau basis". Dit kwaliteitsniveau komt neer op een verharding in redelijke staat die voldoet aan de kwalificatie heel en veilig. Dit kwaliteitsniveau komt overeen met het door het CROW vastgestelde niveau B. Comfort en uitstraling zijn hierbij minder van belang. Dit kwaliteitsniveau wordt omschreven als de absolute ondergrens van verantwoord wegbeheer.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Om een duidelijk beeld te blijven houden van de kwaliteit van de verhardingen wordt er om het jaar een wegininspectie uitgevoerd. Deze inspectie wordt uitgevoerd conform de landelijk erkende richtlijnen van het CROW. Op deze wijze worden alle wegen op

dezelfde manier beoordeeld onafhankelijk van de vraag wie de inspectie uitvoert. Mocht als gevolg van een inspectie blijken dat dit niveau niet gehaald wordt, dan wordt dit meegenomen in de tussentijdse jaarlijkse aanpassing van het beheerplan. Uit de laatste wegininspectie is gebleken dat het kwaliteitsniveau op hetzelfde niveau is gebleven ten opzichte van 2015.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing

Risico's

Niet van toepassing

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
Wegen	€	2.339	€ 2.432
Kapitaallasten	€	43	€ 43
Loonkosten	€	141	€ 141
Mutatie reserve	€	-423	€ -60
Onderhoudskosten	€	2.578	€ 2.308
Eindtotaal	€	2.339	€ 2.432

1.2 Openbare verlichting

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Aantal lichtmasten	6.700
Aantal armaturen	7.073

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan Openbare Verlichting 2017 – 2021 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van lichtmasten en armaturen aan het einde van hun levensduur. Hiermee kan het basisniveau worden behouden.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis
Wijze van monitoring	Schouwen en

	inspecties
--	------------

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

Het basisniveau gaat uit van het vervangen van lichtmasten en armaturen aan het einde van de technische levensduur. Armaturen worden vervangen door LED armaturen. Jaarlijks wordt zes maal geschouwd en worden inspecties gedaan om de kwaliteit te monitoren.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Met het vaststellen van het beheerplan Openbare Verlichting 2017 – 2021 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van lichtmasten en armaturen aan het einde van hun levensduur. Hiermee kan het basisniveau worden behouden.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing

Risico's

Niet van toepassing

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
Openbare verlichting	€	165	€ 162
Kapitaallasten	€	9	€ 9
Loonkosten	€	37	€ 37
Mutatie reserve	€	67	€ 82
Onderhoudskosten	€	52	€ 33
Eindtotaal	€	165	€ 162

Bijzonderheden

Bij de vervanging van de armaturen wordt vanaf 2017 LED verlichting toegepast. Hiermee verduurzamen we ons areaal.

2. Beleidsveld Riolering

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Rioolaansluitingen	11.700 stuks
Trottoir- en straatkolken	14.400 stuks
Gemalen	500 stuks
Vrijvervalriolering	165 km
Drukriolering en persleiding	40 km

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan Riolering (GRP) 2014-2018 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed riolering.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis
Wijze van monitoring	Inspectie

** op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)*

Het uitgangspunt is dat het kwaliteitsniveau basis wordt gehandhaafd. Mocht tussentijds als gevolg van een inspectie blijken dat dit niet haalbaar is, dan zal het beheerplan worden geactualiseerd. Het rioleringsnetwerk wordt iedere tien jaar geïnspecteerd en de gemalen worden elk jaar tijdens het onderhoudswerk geïnspecteerd.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

De beschikbare middelen in het GRP zijn voldoende om de wettelijk voorgeschreven gemeentelijke watertaken op basisniveau uit te voeren.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Voor 2018 spelen er geen risico's. In de toekomst kan door de landelijke bezuinigingstaakstelling het handhaven van het kwaliteitsniveau basis onder druk komen te staan. Daarbij zal vooral het samenwerken met andere rioolbeheerders (aanbesteden en kennisdeling) voordeel bieden. We willen gezamenlijk en op een verantwoorde wijze kunnen bepalen welke risico's het met zich meebrengt als we onze inspanningen en investeringen zouden verminderen. Het gezamenlijk afwegen en aanbesteden zou in de toekomst kunnen zorgen voor het handhaven van het kwaliteitsniveau basis.

Gelet op de huidige samenwerking met de andere Hoeksche Waardse gemeenten wordt het risico vooralsnog laag ingeschat. Er is op basis van onderzoek gebleken dat riolering zelfs langer dan 60 jaar mee kan en de levensduur is daarmee op 67 jaar vastgesteld. Daarnaast gaat klimaatverandering een grote rol spelen in het beheer van de openbare ruimte. Met name wateroverlast door hevige buien staat volop in de belangstelling. Deze risico's en bijbehorende maatregelen en kosten zullen de komende jaren verder in beeld worden gebracht onder de term klimaatadaptatie. Hierbij heeft ook het Waterschap Hollandse Delta een verantwoordelijke rol.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Riolering	€ 1.183	€ 1.377
Kapitaallasten	€ 598	€ 550
Loonkosten	€ 295	€ 295
Mutatie voorziening	€ -175	€ 114
Onderhoudskosten	€ 465	€ 418
Eindtotaal	€ 1.183	€ 1.377

3. Beleidsveld Water

3.1 Bruggen en Steigers

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Bruggen	98 stuks
Duikers	130 stuks
Lengte watergangen	45 km

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan Bruggen en Steigers 2018-2021 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van bruggen en steigers.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis
Wijze van monitoring	Jaarlijkse inspectie en reiniging

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

De kwaliteitsdoelstelling van het beheer van de bruggen en steigers is vastgesteld op kwaliteitsniveau basis. Dit kwaliteitsniveau betekent het volgende:

- 80% van het areaal bevindt zich in het kwaliteitsniveau redelijk tot uitstekend;
- er is geen aanleiding tot ongelukken;
- het algemene aanzien van de objecten is goed, objecten zijn voor het merendeel vrij van groene aanslag en graffiti en verflagen zijn in voldoende conditie;

- hier en daar zijn kleine gebreken aanwezig, deze leiden echter niet tot gevaarlijke situaties.

De bruggen en steigers worden jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd. Deze inspectie wordt gebruikt om te monitoren of het gewenste kwaliteitsniveau wordt behaald. Mocht tussentijds als gevolg van een inspectie blijken dat dit niveau niet gehaald wordt, zal dit worden meegenomen in de tussentijdse actualisaties van het beheerplan. De volgende actualisatie staat voor 2021 gepland.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Het gewenste kwaliteitsniveau wordt behaald. Uit de meest recente inspectie blijkt namelijk dat:

- 73% van het areaal verkeert in uitstekende tot goede staat;
- 18% van het areaal verkeert in redelijke staat;
- 9% van het areaal verkeert in een matig tot slechte staat.

Met een areaal wat voor 91% valt onder de noemer redelijke tot uitstekende staat kan geconstateerd worden dat we op dit moment ruim voldoen aan het gestelde kwaliteitsniveau.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

In 2017 is het beheerplan bruggen en steigers 2018-2027 vastgesteld. De in het plan opgenomen maatregelen, zoals inspecties en preventief onderhoud borgen het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
Bruggen	€	273	€ 273
Kapitaallasten	€	49	€ 49
Loonkosten	€	74	€ 74
Mutatie reserve	€	-19	€ 29
Onderhoudskosten	€	169	€ 122
Eindtotaal	€	273	€ 273

3.2 Beschoeiingen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Aantal	14.480m

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan beschoeiingen 2016-2019 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed beschoeiingen.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed beschoeiingen	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Voldoen aan Keur/Legger WSHD
Wijze van monitoring	4-jaarlijkse inspectie

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

In tegenstelling tot bijvoorbeeld het kapitaalgoed wegen is er geen kwaliteitsniveau vastgesteld door de gemeenteraad wat betreft de staat van onderhoud van beschoeiingen. Het uitgangspunt is dat we moeten voldoen aan het gestelde in de Keur en de Legger van het WSHD.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Kwaliteit en kosten ontwikkelen zich conform het in 2016 vastgestelde beheerplan.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Indien we niet voldoen aan het gestelde in de Keur en de Legger zal het WSHD ons hier op aanschrijven. Dit resulteert in bestuursdwang en kan leiden tot sancties, of de maatregelen worden door het WSHD op kosten van de gemeente waarbij we altijd duurder uit zijn.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Beschoeiingen	€ 277	€ 277
Loonkosten	€ 37	€ 37
Mutatie reserve	€ 13	€ 2
Onderhoudskosten	€ 227	€ 238
Eindtotaal	€ 277	€ 277

3.3 Baggeren

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Aantal	45.145m

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan baggeren 2017-2020 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed baggeren.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed baggeren	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Voldoen aan Keur/Legger WSHD
Wijze van monitoring	Schouw WSHD

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

In tegenstelling tot bijvoorbeeld het kapitaalgoed wegen is er geen kwaliteitsniveau vastgesteld door de gemeenteraad wat betreft het baggeren van watergangen. Het uitgangspunt is dat we moeten voldoen aan het gestelde in de Keur en de Legger van het WSHD.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Kwaliteit en kosten ontwikkelen zich conform het in 2017 vastgestelde beheerplan.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Indien we niet voldoen aan het gestelde in de Keur en de Legger zal het WSHD ons hier op aanschrijven. Dit resulteert in bestuursdwang en kan leiden tot sancties, of de maatregelen worden door het WSHD op kosten van de gemeente uitgevoerd waarbij we altijd duurder uit zijn.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Baggeren	€ 234	€ 234
Loonkosten	€ 37	€ 37
Mutatie reserve	€ 2	€ 16
Onderhoudskosten	€ 195	€ 181
Eindtotaal	€ 234	€ 234

4. Beleidsveld groen

4.1 Openbaar groen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Bomen	10.300 stuks
Grassen	870.000 m2
Beplanting	295.000 m2

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan openbaar groen 2015-2018 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed groen.

Kwaliteit

Het kwaliteitsniveau B is de basis. Dit kwaliteitsniveau wordt gemonitord door periodiek kwaliteitsinspecties uit te voeren. Naast het interne monitoren wordt het kwaliteitsniveau om de vier jaar extern geïnspecteerd. De bomen worden iedere drie jaar door een zgn. VTA inspectie (boomveiligheidscontrole) beoordeeld.

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	B
Wijze van monitoring	Jaarlijkse visuele inspecties

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

Het uitgangspunt is dat kwaliteitsniveau B wordt gehandhaafd. Mocht tussentijds als gevolg van een inspectie blijken dat dit niet haalbaar is, dan zal het beheerplan worden geactualiseerd.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Er zal de komende jaren een lichte toename plaatsvinden van kosten ten opzichte van de kaders die door de raad zijn vastgesteld.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Geconstateerd dat er op het gebied van bomen ontwikkelingen zijn die het beschikbare budget onder druk zetten. Het gaat hier bijvoorbeeld om de iepziekte, de essentaksterfte, de kastanjebloedingsziekte, de eikenprocessierupsen en nieuwe (boom)ziekten en -plagen. Dit komt steeds vaker voor en bestrijding brengt extra kosten met zich mee.

(Essen)bomen, die in de jaren '70 zijn aangeplant, ontwikkelen veel dood hout wat tot extra onderhoudskosten leidt. In de loop der tijd moeten deze bomen worden vervangen, anders worden de onderhoudskosten hoger dan de kosten van vervanging. Naast de hierboven beschreven risico's zal uitval van bomen door ziekte ook invloed hebben op de ruimtelijke beeldkwaliteit in verband met het kappen van volwassen bomen en vervangen door jonge exemplaren. Het uitgangspunt zal zijn om alle gekapte bomen zoveel mogelijk te vervangen.

Naast de meer voorkomende ziektebeelden zien we dat het aantal klachten en meldingen toeneemt. Inwoners die overlast ervaren worden mondiger en hebben hogere verwachtingen van de gemeente om de overlast weg te nemen.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
 Groen	€ 2.273	€ 2.228
Kapitaallasten	€ 30	€ 46
Loonkosten	€ 1.064	€ 1.064
Onderhoudskosten	€ 1.179	€ 1.119
Eindtotaal	€ 2.273	€ 2.228

4.2 Speelvoorzieningen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Speelplekken	105 stuks
Speeltoestellen	488 stuks

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan speelvoorzieningen 2018-2021 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed speelvoorzieningen.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	100%
Wijze van monitoring	inspecties

* op basis van wettelijke normen (WAS)

Speelplaatsen worden twee maal per jaar geïnspecteerd. Indien nodig worden speeltoestellen direct gerepareerd en er wordt preventief onderhoud uitgevoerd. Dat zorgt er voor dat de levensduur van de speeltoestellen (standaard tien jaar) gemiddeld met twee jaar toeneemt. Hierdoor kunnen investeringen worden uitgesteld. Bij dit onderhoudsniveau zijn de speeltoestellen goed van kwaliteit en is de veiligheid goed.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Het budget is toereikend om aan het gestelde onderhoudsniveau te kunnen voldoen. Dit wordt jaarlijks gemonitord door middel van extern uitgevoerde inspecties.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Jaarlijks vinden veiligheidsinspecties plaats. Het beschikbare budget is toereikend om de veiligheid te waarborgen.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
 Speelvoorzieningen	€ 207	€ 207
Loonkosten	€ 44	€ 44
Mutatie reserve	€ 54	€ 119
Onderhoudskosten	€ 110	€ 44
Eindtotaal	€ 207	€ 207

5. Beleidsveld Buitensportaccommodaties

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Buitensportaccommodaties	24 stuks

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan buitensportaccommodaties 2018-2021 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed buitensportaccommodaties. De (financiële) verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het groen op de sportcomplexen ligt bij de verenigingen, met uitzondering van het renoveren van de sportvelden. De (financiële) verantwoordelijkheid voor het renoveren van de sportvelden ligt bij de gemeente conform geldende sportnota.

Kwaliteit

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis B
Wijze van monitoring	Jaarlijkse visuele inspecties

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

Om de kwaliteit van de sportvelden te waarborgen vindt er jaarlijks een visuele inspectie plaats met de verenigingen om de onderhoudsstaat van de sportvelden te beoordelen. Het uitgangspunt is dat kwaliteitsniveau 'basis' wordt gehandhaafd.

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

De kwaliteit van de velden is momenteel op orde.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
Buitensportaccommodaties	€	324	€ 325
Kapitaallasten	€	226	€ 226
Loonkosten	€	82	€ 82
Mutatie reserve	€	15	€ 17
Eindtotaal	€	324	€ 325

6. Beleidsveld Begraafplaatsen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal
Begraafplaatsen	10 stuks

Beleid

De kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op grond van de geldende wettelijke verplichtingen en het bijdragen aan de doelstellingen van het collegeprogramma.

Beheer

Met het vaststellen van het beheerplan begraafplaatsen 2015-2018 heeft de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor het vervangen en onderhouden van het kapitaalgoed begraafplaatsen.

Landelijk is een trend waar te nemen dat vaker wordt gekozen voor cremieren. In Binnenmaas is deze trend nog niet goed merkbaar. Ook uit de prognoses (Rapport behoefte- en capaciteitsbepaling begraafplaatsen Binnenmaas 2014) blijkt dat dit in deze regio nog geen effect heeft op de begraafbehoefte. Een ontwikkeling die binnen de gemeente speelt is de aanwezigheid van een crematorium op het Bedrijvenpark Hoeksche Waard. Gevolgd wordt of dit consequenties heeft voor het aantal begrafenissen en de exploitatie van onze begraafplaatsen.

Kwaliteit

Er is een onderhoudsprogramma opgesteld om het kwaliteitsniveau te handhaven.

Kwaliteitsniveau kapitaalgoed	2018
Door raad vastgesteld kwaliteitsniveau*	Basis
Wijze van monitoring	Visuele inspecties (schouw)

* op basis van bekende normen (CROW, NEN, etc.)

Ontwikkeling kwaliteit en kosten in relatie tot vastgestelde kaders

Als tussentijds blijkt dat het onderhoudsniveau door ontwikkelingen niet haalbaar is, dan zal het beheerplan inclusief de financiële consequenties worden geactualiseerd.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Maatregelen om problemen achterstallig onderhoud op te lossen

Niet van toepassing.

Risico's

Aan het onderhoud van de kapitaalgoederen zijn momenteel minimale risico's verbonden, omdat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Begraafplaatsen	€ 803	€ 896
Kapitaallasten	€ 66	€ 66
Loonkosten	€ 682	€ 682
Mutatie voorziening	€ -229	€ -154
Onderhoudskosten	€ 284	€ 302
Eindtotaal	€ 803	€ 896

7. Gebouwen

Beleidskader

Kerncijfers

Omschrijving	Aantal accommodaties
Gemeentelijke huisvesting	2
Maatschappelijk vastgoed	21
Peuterspeelzalen	3
Overig (opslagruimten, baarhuisjes, veerhuisje etc.)	18

Beleid

De exploitatie van het gemeentelijk vastgoed is de verantwoordelijkheid van Bres. Het groot onderhoud voor het gemeentelijk vastgoed, beleid en dekking van het exploitatietekort van Bres is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanuit het verzelfstandigingsplan lag de opdracht om een conditiemeting en meerjarenonderhouds-planning te laten opstellen. Op 29 september 2016 heeft de raad het beheerplan gemeentelijk vastgoed 2017–2026 vastgesteld.

In de Sportnota door de raad vastgesteld in 2014 zijn de kaders voor het accommodatiebeleid vastgesteld. Daarmee is samenhang gezocht met het in juli 2013 door de gemeenteraad vastgestelde Verzelfstandigingsplan maatschappelijke accommodaties. Dit heeft geleid tot de oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon (BV) die fungeert als accommodatiebedrijf per 1 januari 2014: BRES accommodaties BV.

De missie daarbij is:

"Het professioneel exploiteren van accommodaties met als doel alle inwoners in staat te stellen sportief, instructief, recreatief en sociaal cultureel actief te kunnen zijn tegen maatschappelijk aanvaardbare tarieven."

Beheer

Tijdens de totstandkoming van het beheerplan Gemeentelijk Vastgoed is samenhang gezocht met de Notitie "Richtlijnen samenstellen beheerplannen 2012; hierin is opgenomen dat de gemeente iedere vier jaar door het college een actueel beheerplan opstelt voor de periode van tien jaar.

Bovendien is rekening gehouden met de bepalingen in de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet. De raad. Het college is verantwoordelijk voor het beleid en onderhoud van gebouwen. Het beleid bevat het beoogde onderhoudsniveau, de voorstellen voor het onderhoud en de kosten, de normsystematiek en het benodigde budget. De raad bepaalt het onderhoudsniveau en stelt het budget beschikbaar.

Kwaliteit

Een conditiemeting, conform de NEN normering 2767, is uitgevoerd. Daarbij zijn de volgende scores van toepassing:

Tabel 1 Omschrijving conditiescores

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekende conditie	Incidenteel geringe gebreken
2	Goede conditie	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijke conditie	Plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling niet in gevaar
4	Matige conditie	Functievervulling incidenteel in gevaar
5	Slechte conditie	Slechte conditie, veroudering onomkeerbaar
6	Zeer slechte conditie	Technisch rijp voor sloop
8	Vervolgonderzoek	Specialistisch vervolg onderzoek noodzakelijk
9	Geen Opname	Geen opname, (deels) niet geïnspecteerd

Gelet op de leeftijd van het vastgoed en de onderhoudsstaat is op 29 september 2016 door de raad besloten om het conditieniveau 3 te hanteren. Dit houdt in dat veroudering zichtbaar is en er sprake is van een goed en veilig functioneren.

Financiële consequenties

(bedragen x € 1.000)

Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
 Gebouwen	€	1.646	€ 1.338
Kapitaallasten	€	1.448	€ 1.133
Mutatie reserve	€	38	€ 45
Onderhoudskosten	€	160	€ 160
Eindtotaal	€	1.646	€ 1.338

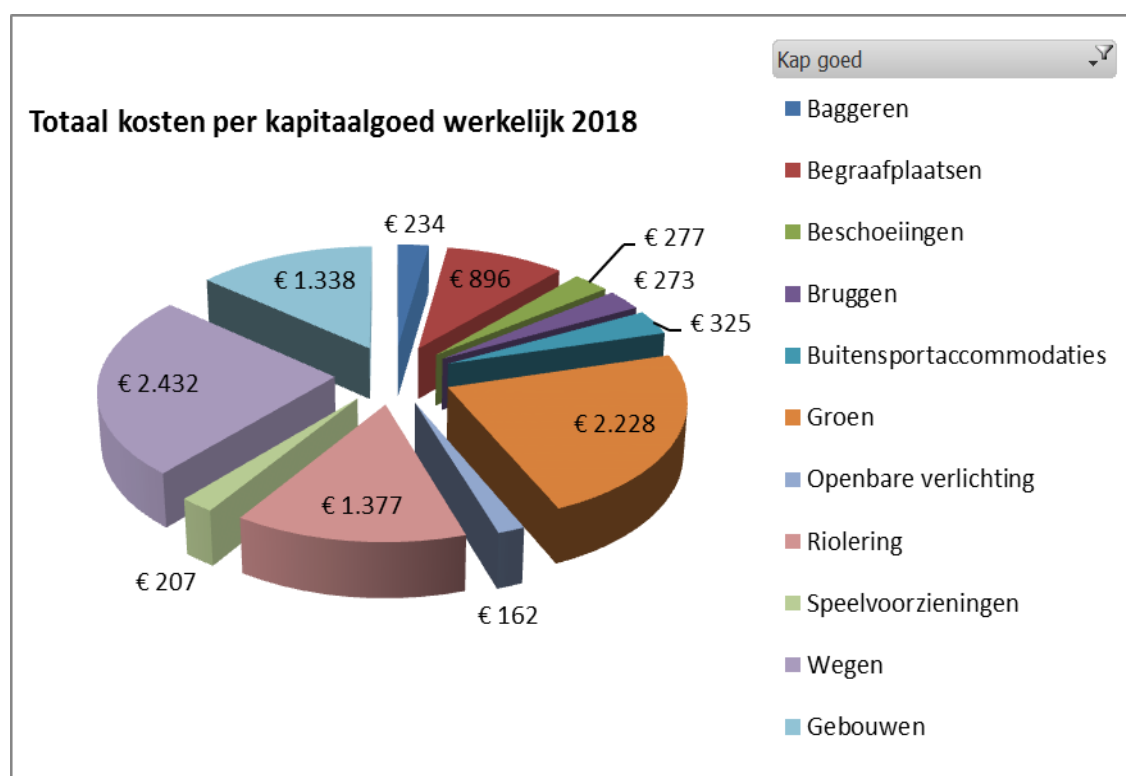
Samenvatting

Onderstaande tabel bevat de totale kosten per kapitaalgoed:

(bedragen x € 1.000)

Werkelijke kosten per kapitaalgoed 2018				
Kapitaalgoed		Begroting 2018		Werkelijk 2018
Baggeren	€	234	€	234
Begraafplaatsen	€	803	€	896
Beschoeiingen	€	277	€	277
Bruggen	€	273	€	273
Buitensportaccommodaties	€	324	€	325
Groen	€	2.273	€	2.228
Openbare verlichting	€	165	€	162
Riolering	€	1.183	€	1.377
Speelvoorzieningen	€	207	€	207
Wegen	€	2.339	€	2.432
Gebouwen	€	1.646	€	1.338
Eindtotaal	€	9.725	€	9.750

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

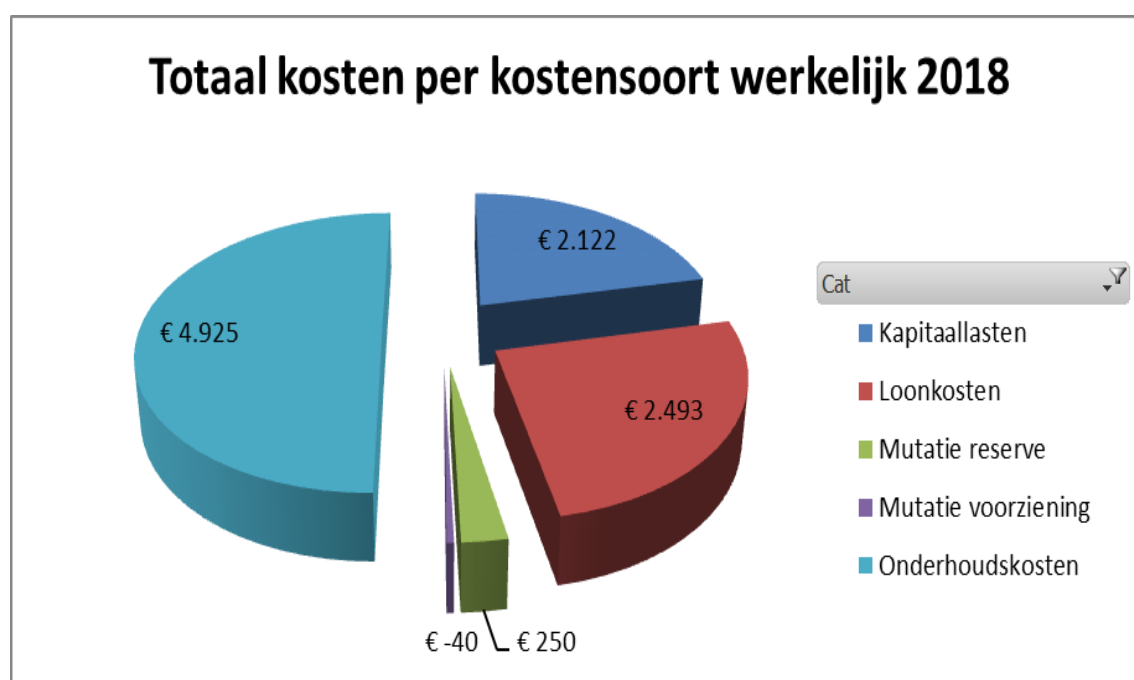

Onderstaande tabel bevat de totale kosten per kostensoort

(bedragen x € 1.000)

Werkelijke kosten per kostensoort 2018				
Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018	
Kapitaallasten	€	2.469	€	2.122
Loonkosten	€	2.493	€	2.493
Mutatie reserve	€	-254	€	250
Mutatie voorziening	€	-404	€	-40
Onderhoudskosten	€	5.420	€	4.925
Eindtotaal	€	9.725	€	9.750

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

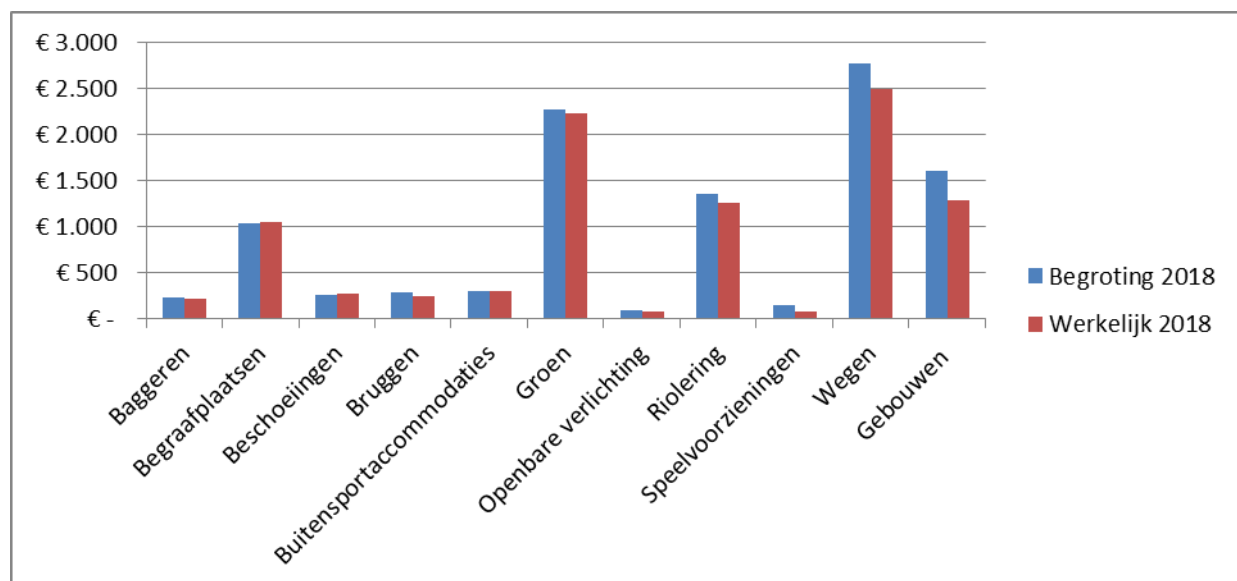

In de volgende tabel zijn de totale kosten voor het onderhoud per kapitaalgoed weergegeven zonder verrekening van de verschillen tussen de begrote en de werkelijke uitgaven en inkomsten met reserves en voorzieningen.

(bedragen x € 1.000)

Totaal onderhoud per kapitaalgoed 2018 (exclusief mutaties reserves en voorzieningen)			
Kapitaalgoed		Begroting 2018	Werkelijk 2018
+ Baggeren	€	232	€ 218
+ Begraafplaatsen	€	1.031	€ 1.050
+ Beschoeiingen	€	264	€ 275
+ Bruggen	€	292	€ 245
+ Buitensportaccommodaties	€	308	€ 308
+ Groen	€	2.273	€ 2.228
+ Openbare verlichting	€	98	€ 79
+ Riolering	€	1.358	€ 1.263
+ Speelvoorzieningen	€	154	€ 88
+ Wegen	€	2.762	€ 2.492
+ Gebouwen	€	1.608	€ 1.293
Eindtotaal	€	10.382	€ 9.540

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

3.5 Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op de financieringsfunctie. De paragraaf is een uitwerking van de regelgeving in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO).

Volgens deze wet mag de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dienen. De verdere lokale regels liggen vast in het Treasurystatuut.

Beleidskader & Verordeningen

- Besluit Begroting en Verantwoording
- Wet Financiering Decentrale Overheden 2000 (Wet FIDO)
- Wet Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden 2009 (Wet Ruddo)
- Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)
- Besluit schatkistbankieren 2013
- Financiële verordening 2017 (art. 212 van de Gemeentewet)
- Treasurystatuut gemeente Binnenmaas 2015

Wat willen wij bereiken?

Algemeen

Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de vermogenswaarden, geldstromen en de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Algemeen

Uitvoering geven aan de treasuryfunctie binnen de normen van de wet FIDO en het Treasurystatuut.

Dienstverlening BNG

Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten heeft de gemeente Binnenmaas een raamovereenkomst met geïntegreerde dienstverlening. Deze dienstverlening omvat:

- Elektronisch betalingsverkeer via rekening-courant;
- Kort kredietarrangementen (daggeldverstrekking en -opname, kasgeldleningen en termijndeposito's);
- Langlopende kredietverlening;
- Online informatiedienst.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht decentrale overheden alle overtollige gelden groter dan 0,75% van het begrotingstotaal (met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen) te beleggen bij het Rijk. Er is dus geen vrijheid om overtollige liquide middelen onder te brengen bij andere marktpartijen. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dit vertaalt zich direct door in een lagere staatsschuld.

Een ander algemeen gevolg van het schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. Deze situatie kon zich in onze gemeente overigens niet voor doen door een verbod op risicovolle beleggingen in het Treasurystatuut.

Over de middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt vergoedt het Rijk rente. Over het dagelijkse rekeningcourant saldo wordt de daggeldrente vergoed. Op deposito's is de rente afhankelijk van de looptijd. De hoogte van die rente is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Hierdoor gebruikt de BNG de term schatkistbeleggen in plaats van schatkistbankieren.

Voor de uitvoering van het schatkistbankieren is er bij de BNG een SKB-werkrekening geopend waar overtollige gelden dagelijks naar toe worden afgeroomd. De BNG blijft tevens de overige geldhandelingen, zoals betalingen en ontvangsten verzorgen.

Rentekostenverdeling

Omschrijving	Rekening 2018
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	397
b. De externe rentebaten	16-
Saldo rentelasten en rentebaten	381
AF:	
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	128-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: riolering)	134-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	121
Saldo rentelasten en rentebaten minus doorberekende rente grondexploitaties / rente projectfinanciering	241
BIJ:	
d1. Rente over eigen vermogen	-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	241
Boekwaarde investeringen per 1-1-2017 EXCL. grondexploitaties	59.730
Berekend omslag%	0,40%
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	208
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	32-

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Treasurystatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Daarnaast geeft de Wet FIDO normen voor het beperken van risico's. Het belangrijkste risico in dit kader is het renterisico, waarbij de kasgeldlimiet en de renterisiconorm belangrijke richtlijnen zijn voor de beperking daarvan.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's bij de vlottende schuld (schulden met een looptijd < 1 jaar) te beheersen. De wettelijke toegestane omvang bedraagt 8,5% van de totale lasten van de begroting.

<i>bedragen * € 1.000</i>		
Kasgeldlimiet	Begroting 2017	Begroting 2018
Begrotingstotaal	51.650	59.404
Vastgestelde percentage	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	4.390	5.049

<i>bedragen * € 1.000</i>		kw 1	kw 2	kw 3	kw 4
Primaire begroting per 1 januari 2018		59.404	59.404	59.404	59.404
Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag		-5.049	-5.049	-5.049	-5.049
(1)	Vlottende korte schuld (1)				
	Maand 1	-3.456	-3.462	-3.788	-5.999
	Maand 2	-4.173	-2.882	-5.297	-4.697
	Maand 3	-4.260	-	-5.141	-571
(2)	Vlottende middelen (2)				
	Maand 1	3	3	1.038	3
	Maand 2	3	3	2	3
	Maand 3	3	803	1	0
Saldo (1-2)					
	Maand 1	-3.454	-3.459	-2.751	-5.997
	Maand 2	-4.170	-2.880	-5.295	-4.695
	Maand 3	-4.257	803	-5.140	-571
(3)	Gemiddeld saldo	-3.960	-1.845	-4.395	-3.754
(4)	Kasgeldlimiet	-5.049	-5.049	-5.049	-5.049
Over- (neg) / onderschrijding (pos) van de lin		1.089	3.204	654	1.295

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat het risico door renteaanpassing en herfinanciering van leningen beperkt blijft. De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering of renteherziening in aanmerking mag komen.

De volgende tabel geeft de renterisiconorm voor 2018 weer:

bedragen x €
1.000

Renterisiconorm	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
<i>Berekening Renterisiconorm</i>			
Stand van de begroting per 1/1	51.650	59.404	59.404
Vastgestelde percentage	20,00%	20,00%	20,00%
Renterisiconorm	10.330	11.881	11.881
<i>Berekening Renterisico</i>			
Renteherzieningen	0	476	0
Aflossingen	1.565	1.419	1.419
Renterisico	1.565	1.895	1.419
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	8.765	9.986	10.462

Uit de tabel kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van risico's op het overschrijden van de renterisiconorm.

Garanties

Onderstaand een overzicht van de verstrekt garanties per risicogroep:

		bedragen x € 1.000	
Risicogroep		Waarborggemeente	
		31-12-2017	31-12-2018
Woningcorporaties met garantie WSW		42.343	39.207
Woningcorporaties zonder garantie WSW		14.121	9.922
Particulieren zonder NHG		1.780	1.294
Semi overheidsinstellingen (bedrijvenpark/kiltunnel)		9.615	6.985
Diversen		423	376
Totaal verstrekte garanties		68.282	57.784

In de tabel zijn alle verstrekte garanties opgenomen. Op dit moment zijn er voor deze garantstellingen geen betalingsachterstanden, waarbij de gemeente aangesproken wordt op de garantstelling.

Er is voor een aantal groepen een gemeentegarantie verstrekt. De grootste groep betreft zogenaamde WSW-garantstellingen. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is actief als borgstellingsinstituut voor de sociale woningbouw. Met het aangaan van de zgn. "achtervangovereenkomst" worden de risico's beperkt door de zekerheidsstructuur.

Voor verstrekte gemeentegaranties voor de aankoop van een eigen woning ligt vanaf 2010 het risico volledig bij het Rijk. Aangezien hypotheek over het algemeen een looptijd hebben van dertig jaar, zullen de laatste garantstellingen voor particulieren nog tot 2040 doorlopen.

Opgenomen geldleningen

Onderstaand een overzicht van de opgenomen geldleningen:

bedragen x € 1.000

Meerjarenoverzicht langlopende leningen	31-12-2017	31-12-2018
Voorschotten voormalig woningbedrijf Mijnsheerenland*	2.838	2.739
Voorschotten voormalig woningbedrijf Westmaas*/**	1.680	1.680
Geldleningen Binnenmaas	10.022	8.602
Totaal langlopende leningen	14.540	13.021

*betreft doorgeschoven leningen HW Wonen (vh De Maashoek)

**betreft doorgeschoven leningen die aan het einde van de looptijd in één keer worden afgelost

De saldi van de opgenomen geldleningen van de gemeente geven het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000)

Oor- spronkelijk bedrag	Start datum	Eind datum	Type lening	Rente- percen- tage	Restant 1-1-2018	Rente	Aflossing	Restant 31-12-2018
<i>bedragen x € 1.000</i>								
1.361.341	29-5-1998	2023	Linear	5,370	327	16	55	272
2.500.000	17-3-2004	2027	Linear	5,325	1.000	48	100	900
2.500.000	28-1-2002	2024	Linear	4,270	875	33	125	750
1.000.000	2-5-2005	2030	Linear	3,860	520	19	40	480
2.500.000	19-9-2005	2030	Linear	3,475	1.300	44	100	1.200
10.000.000	28-3-2013	28-6-2023	Linear	1,875	6.000	103	1.000	5.000
Totaal gemeente Binnenmaas					10.022	263	1.420	8.602

Ontwikkeling van de schuldpositie

Het belang van het volgen van de ontwikkeling van de schuldpositie wordt de laatste jaren steeds belangrijker. Er zijn daarom een aantal ratio's uitgewerkt (debt ratio, netto schuld als percentage van de begroting en netto schuld als bedrag per inwoner).

Omschrijving	Landelijk gemiddelde	Kritische norm	2016	2017	2018
Debt ratio	58%	80%	33,75%	37,35%	38,96%
Netto schuld / lasten rekening	44%	100%	25,61%	34,45%	31,40%
Netto schuld per inwoner	€ 1.759	n.v.t.	€ 486	€ 601	€ 601

Debt ratio

De debt ratio drukt uit in hoeverre het totale bezit op de balans is belast met schulden. Een ratio van 60% wordt als veilig beschouwd. Als kritische grens wordt 80% gehanteerd. Ons percentage van 38% (in 2018) is goed te noemen.

Netto schuld als percentage van de begroting

De netto schuld wordt uitgedrukt in een percentage van de begroting. De grondexploitaties worden buiten beschouwing gelaten, omdat hierin grote schommelingen optreden en de rentelasten binnen de grondexploitaties (inclusief de getroffen voorzieningen) worden gedekt.

Een ratio van 70% wordt als veilig beschouwd. De kritische grens ligt bij 100%. Bij overschrijding van deze grens moet worden beoordeeld of de uitvoering van investeringen kan doorgaan zonder dat hiervoor nieuwe financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Het percentage van onze gemeente is 31% (in 2018) en is goed te noemen.

Netto schuld per inwoner

De netto schuld per inwoner is het resultaat van de boekwaarde van de vaste geldleningen gedeeld door het totaal aantal inwoners. Er is een netto schuld per inwoner van €601 en dat ligt ver beneden het landelijk gemiddelde.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

(bedragen x € 1.000)

Netto Schuldquote		Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
A	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	14.540	13.022	13.062
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.139	11.882	13.616
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	3.948	5.634	3.163
Totaal		28.627	30.538	29.841
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d,e en f)	7	7	7
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.510	2.176	5.746
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	7	-	-
G	Overlopende activa (cf. art 40a BBV)	1.349	512	1.251
Totaal		7.873	2.695	7.004
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	52.671	58.145	53.707
Netto Schuldquote gecorrigeerd (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		39,4%	47,9%	42,5%

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

(bedragen x € 1.000)

Netto Schuldquote		Rekening	Begroting	Rekening
Gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		2017	2018	2018
A	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	14.540	13.022	13.062
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.139	11.882	13.616
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	3.948	5.634	3.163
Totaal		28.627	30.538	29.841
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b,c,d,e en f)	4.667	4.556	4.550
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	6.510	2.176	5.746
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	7	-	-
G	Overlopende activa (cf. art 40a BBV)	1.349	512	1.251
Totaal		12.533	7.244	11.547
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	52.671	58.145	53.707
Netto Schuldquote gecorrigeerd				
(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		30,6%	40,1%	34,1%

Een netto schuldquote kleiner dan 100% is voldoende te noemen. De netto schuldquote van de gemeente ligt in beide gevallen ruim onder die 100% en is hiermee goed te noemen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (algemene reserves en bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

		Rekening	Begroting	Rekening
Solvabiliteit		2017	2018	2018
A	Eigen vermogen (cf.art.42 BB)	43.139	37.912	41.756
B	Balanstotaal	76.654	72.563	76.603
Solvabiliteit (A/B) x 100%		56,28%	52,25%	54,51%

Een solvabiliteitsratio groter dan 50% is voldoende te noemen. De solvabiliteitsratio van de gemeente ligt boven de 50% en is hiermee (ruim) voldoende te noemen.

Beleggingen in aandelen

Het gemeentelijk aandelenbezit bestaat uit aandelen Eneco, Stedin, Evides en BNG. De dividenduitkeringen worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel. De hoogte van de geraamde dividenden is gebaseerd op het gemiddelde van de laatste vier jaar. Er wordt geen rekening gehouden met extra, incidentele dividenden uit het verleden in de ramingen.

Aandelenbezit		Werkelijk	Begroot	Werkelijk
Nominale waarde		2017	2018	2018
Eneco	1.190	336	421	421
Stedin	1.190	336	190	310
Evides	1.470	358	308	190
BNG	240	173	267	267
Totaal	4.090	1.203	1.186	1.188
Gemiddeld rendement		27,65%	29,00%	29,05%

Debiteuren- en crediteurenbeheer

Via periodieke rapportages wordt de tijdige betaling aan crediteuren en de tijdige inning van debiteuren gevolgd. Door de toegenomen belangstelling voor het betalingsgedrag van gemeenten zijn de interne richtlijnen om tot tijdige betaling van crediteuren te komen verscherpt. Het streven van de gemeente Binnenmaas was om 95% van de facturen binnen dertig werkdagen betalen. De omvang van het debiteurenbestand is van beperktere omvang, omdat de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen wordt uitgevoerd door het SVHW.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

De Wet HOF is vooral van invloed op het investeringstempo van de gemeente en de wijze van omgaan met reserves. Hierbij wordt op basis van het kasstelsel bepaald of de gemeente binnen het toegestane EMU-saldo blijft. Bij overschrijding van de EMU-norm zijn er in de wet geen sancties opgenomen. Op dit moment wordt het EMU saldo twee maal per jaar gemonitord aan de hand van de resultaten hiervan worden eventueel benodigde maatregelen met betrekking tot investeringen genomen. Het sanctiemechanisme van de Minister van Financiën is vervangen door een correctiemechanisme. Als een meerjarige overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden dreigt heeft de Minister de mogelijkheid met behulp van het correctiemechanisme het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking van een land dat lid is van de Europese Economische en Monetaire Unie (WMU). Het EMU-saldo is door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende Eurolanden te kunnen maken.

Het Stabiliteits- en Groeipact is een reeks afspraken tussen landen van de EMU om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. Hierin is onder andere opgenomen dat er een grens aan het nationale begrotingstekort op 3% wordt gesteld. Vanwege de economische recessie en het overschrijden van deze grens door lidstaten zijn de afspraken in het Stabiliteits- en Groeipact verscherpt. Dit houdt in dat er bij een overtreding een boete kan worden opgelegd.

De Europese afspraken vormen de basis van de Wet HOF. De wet bepaalt dat niet alleen het Rijk, maar ook de decentrale overheden zich aan de eisen moeten houden. Het aandeel van de decentrale overheden in de 3% norm is 0,5%. In de volgende tabel wordt het EMU-saldo van de gemeente Binnenmaas berekend:

Berekening EMU-saldo Jaarstukken 2018		bedragen x €1.000
Omschrijving		
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves		-1.383
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie		3.384
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie		913
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden worden geactiveerd		5.777
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4		761
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord		1.263
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)		448
Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord		2.183
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen		776
Lasten ivm transacties met derden		0
Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee) Zo ja wat is de verwachte boekwinst op de exploitatie?		nee
Berekend EMU-saldo		120
Berekend EMU saldo programmabegroting 2018		3.223

3.6 Bedrijfsvoering

Inleiding

Voor het verwezenlijken van de programma's uit de begroting is het belangrijk over een goede bedrijfsvoering te beschikken.

Bedrijfsvoering gaat over de ondersteunende bedrijfsprocessen waarmee de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd inclusief de sturing en de beheersing daarvan.

Voor de bedrijfsvoering zijn de volgende drie zaken leidend:

- doeltreffendheid (effectiviteit): de mate waarin de inspanningen en uitgaven bijdragen aan de daadwerkelijke realisatie van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten;
- doelmatigheid (efficiency): de mate waarin de inzet van middelen in verhouding staat tot de opbrengsten bij activiteiten die bijdragen om beleidsdoelstellingen te realiseren;
- rechtmatigheid: de doelen worden bereikt in overeenstemming met de wettelijke kaders.

Realisatie doelstellingen, speerpunten en activiteiten in 2018

Harmonisatie

In het kader van de harmonisatieagenda is een programmaplan Harmonisatie dienstverlening en bedrijfsvoering geschreven.

Bij harmonisatie worden richtlijnen, procedures, beleidskaders, verordeningen en dergelijke geharmoniseerd naar één model voor de Hoeksche Waard.

In de uitwerking van deze stukken is rekening gehouden met een ambitieniveau dat is afgestemd op een voedingsgebied van 85.000 inwoners.

Bij de uitwerking is veelal uitgegaan 'best practice', waarbij gezocht wordt naar voorbeelden van gemeenten met vergelijkbare grootte. De gemeenschappelijke regelingen met een eigen financiële afdeling zijn aangesloten aan daar waar nodig. Het harmonisatietraject is een intensief traject gebleken waarbij veel ambtelijke capaciteit is gevraagd en geleverd.

Personeel en Organisatie

Uitgangspunten

Organisatievisie

De koers van de organisatie is vastgelegd in de organisatievisie, waarin de uitgangspunten op het gebied van dienstverlening, de lerende organisatie, de externe oriëntatie van de organisatie en de resultaatsturing zijn opgenomen.

Visie op personeelsbeleid

Onze visie op het personeelsbeleid is als volgt geformuleerd: "een modern en strategisch personeelsbeleid, dat wordt gekenmerkt door onder andere een goede planning-, voortgang- en beoordelingssystematiek, coachend leiderschap en sturen op competenties".

Doelstellingen, speerpunten en activiteiten

Besturing van de organisatie

Geen nieuwe ontwikkelingen

Strategisch personeelsbeleid

De aanbevelingen uit de rapportage van de strategische personeelsplanning zijn uitgevoerd en hebben geleid tot bewustwording van medewerkers en acties om zich voor te bereiden op de samenvoeging.

Arbeidsmarktcommunicatie

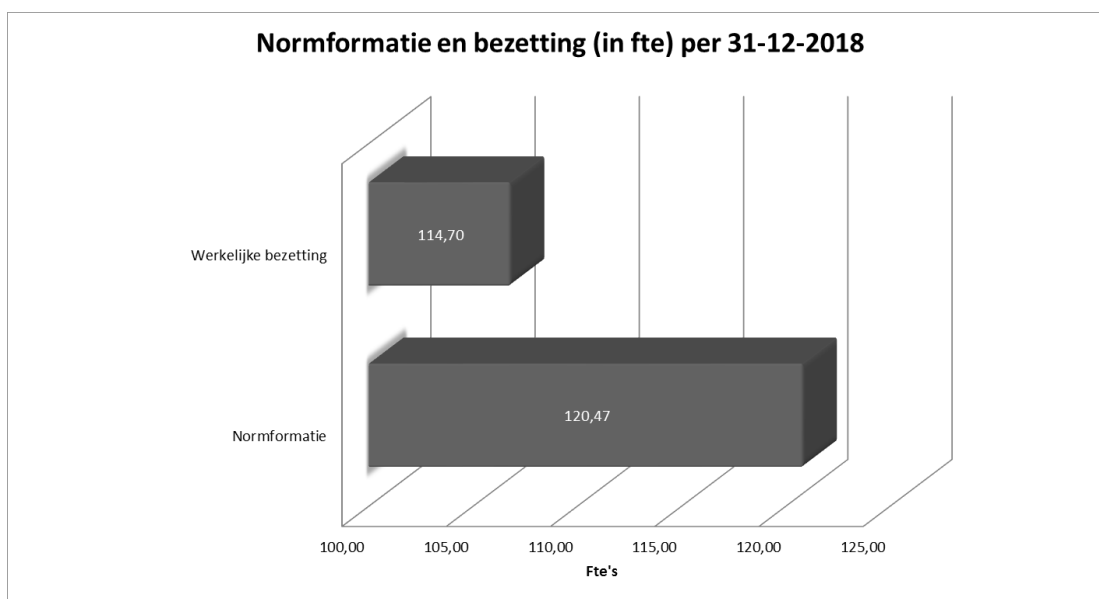
Met de ontwikkeling van de Hoeksche Campus is ook de arbeidscommunicatie en de werkgeversbranding ontwikkeld met betrekking tot selectie en werving in voorbereiding op de nieuwe gemeente Hoeksche waard. Er is een nieuwe website en werving en selectieprocedure ontwikkeld.

Personeelsinformatie systeem

In 2018 zijn de werkprocessen die samen hangen met het personeelsinformatie systeem verder geharmoniseerd op voorbereiding ter voorbereiding op de samenvoeging.

Formatie

De (vastgestelde) normformatie 2018 is 120,47 fte. De werkelijke bezetting per ultimo 2018 is gelijk aan 114,70 fte. Dit betekent een vacatureruimte van ongeveer 7 fte. In een aantal gevallen is een beroep gedaan op extern personeel (inhuur) om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Voor de uitgebreide informatie over de salaris- en inhuurbudgetten wordt verwezen naar programma 9 Bedrijfsvoering van deze begroting. Van de loonsom wordt 2,5% geïnvesteerd in opleidingen

Arbeidsvoorwaarden

De looptijd van de oude Cao Gemeenten was van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. Inmiddels is een nieuwe cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2019. Er is nog geen nieuwe cao afgesloten

Garantiebanen

Geen nieuwe ontwikkelingen

Arbeidsomstandigheden

Hierover zijn geen bijzonderheden te rapporteren.

Harmonisatie HRM

In 2018 is uitvoering gegeven aan de volgende aspecten die gerealiseerd zijn:

- Formuleren eenduidige uitgangspunten met betrekking tot een visie op de organisatie (leiderschap, processen, mensen, cultuur);
 - Vaststellen van een geharmoniseerd arbeidsvoorwaardenpakket;
 - Ontwerpen van geharmoniseerde processen en borging in systemen;
- Opzetten leer- en ontwikkelomgeving voor de Hoeksche Waard;

Communicatie

Uitgangspunten

In juni 2016 heeft het college de communicatievisie en –strategie vastgesteld. Deze visie geeft richting aan de manier waarop de communicatiefunctie kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het collegeakkoord, onder andere op het gebied van regie en participatie. Kernbegrippen voor de communicatie van de gemeente zijn openheid, transparantie en proactiviteit.

Doelstellingen, speerpunten en activiteiten

De communicatievisie kent 3 centrale thema's om de regie- en participatiedoelen van Binnenmaas te ondersteunen: onderzoek en inzicht, grip op de beeldvorming en de communicatieve organisatie. In 2018 is vooral verder gewerkt aan het concretiseren van de begrippen regie en overheidsparticipatie en het ondersteunen en faciliteren van het communicatiever maken van de organisatie.

Vanaf het voorjaar is ook veel tijd gestoken in de voorbereidingen op de fusie van de 5 gemeenten en 3 samenwerkingsverbanden in de Hoeksche Waard. Denk aan:

- Het adviseren van de stuurgroep en projectgroep;
- Het ondersteunen in de in- en externe communicatie over het proces en de uitvoering hiervan;
- Het ondersteunen van de diverse ambtelijke werkgroepen;
- Het ontwikkelen van een communicatievisie;
- Het harmoniseren en ontwikkelen van communicatiebeleid en middelen voor de nieuwe gemeente.

Er is vanaf maart 2018 extra communicatiecapaciteit ingehuurd om naast de werkzaamheden voor de regio/fusie ook de communicatieactiviteiten voor Binnenmaas op peil te kunnen houden.

Juridische Zaken

Uitgangspunten

- Plan van aanpak juridische kwaliteitszorg (2012)

Doelstellingen, speerpunten en activiteiten

Uitwerken van het plan van aanpak Juridische Kwaliteitszorg (JKZ)

Het plan van aanpak JKZ is in 2012 vastgesteld. In 2018 zijn er echter geen nieuwe werkzaamheden opgestart in het kader van de juridische kwaliteitszorg. Vanwege de herindeling met de andere gemeenten in de Hoeksche Waard is de nadruk meer komen te liggen op de werkzaamheden die voortvloeien uit de (voorbereidende) werkzaamheden voor de herindeling. De nadruk lag hierbij op het harmoniseren van producten en processen in de regio. Wel is verder gegaan met de informele behandeling van de ingediende bezwaarschriften, hetgeen vaak heeft geresulteerd in het intrekken van het bezwaarschrift.

Financiën

Met het oog op de gemeentelijke herindeling in de Hoeksche Waard is in de regio is een werkgroep geformeerd die zich heeft beziggehouden met de harmonisatie van de financiële verordeningen en beleidsregels (financiële verordening, notitie activa, notities reserves en voorzieningen, etc). Daarnaast is de conceptbegroting 2019-2021 voor de fusiegemeente Hoeksche Waard opgesteld, waarin de begrotingen van de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard en de drie gemeenschappelijke regelingen (ISHW, WIHW en SOHW) zijn geïntegreerd. Naast deze activiteiten is ook de reguliere planning & controlcyclus doorlopen en zijn de verschillende rapportages (jaarrekening, tussentijdse rapportages) opgesteld.

Facilitaire Zaken

Uitgangspunten

- Visiedocumenten Binnenmaas geeft je de ruimte;
- Visie op bedrijfsvoeringstaken in de toekomst.

Ruimtebeheer

In 2018 is samen met gemeente Korendijk een aanbesteding afgerond en zijn er toekomstbestendige bureaustoelen geplaatst. Met huurders zijn afspraken gemaakt over de huisvesting in 2019.

Informatiebeheer

Door instructies en workshops zijn medewerkers meer bewust gemaakt van het centraal opslaan van documenten. Met het oog op de herindeling is zoveel mogelijk gedigitaliseerd en centraal opgeslagen in het zaaksysteem.

Inkoop & aanbesteden

Uitgangspunten

- Nieuwe aanbestedingswet 2017;
- Regionale visie op Social Return On Investment (SROI).

Doelstellingen, speerpunten en activiteiten

Het handboek inkopen en aanbesteden is aangepast aan de gewijzigde wetgeving. De aanpassingen hebben ook betrekking op de verdere ontwikkeling van de

werkzaamheden van het Inkoopbureau West-Brabant. Het inkoopbureau heeft het dienstenaanbod verder uitgebreid met een tweetal vormen; contractmanagement en innovatieve contract- en aanbestedingsvormen. Daarnaast blijft er in het bijzonder aandacht voor het duurzaam inkopen en "social return on investment".

In 2018 is vooral ingezet op harmonisatie van beleid en handboeken. Daarnaast is voor de inkooptrajecten van het werkplan, aandacht besteed aan de invulling van SROI.

Informatievoorziening

De gemeenten in de Hoeksche Waard werken samen met het oog op de digitale dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen en de ambtelijke organisaties. Op 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke 'ICT Samenwerking Hoeksche Waard' (ISHW) opgericht. De technische ICT-infrastructuur in de Hoeksche Waard is geharmoniseerd (één technische infrastructuur voor de 5 gemeenten, WIHW, SOHW en ISHW). Door het besluit herindeling is de harmonisatie van applicaties voortvarend opgepakt en grotendeels uitgevoerd.

Beheer openbare ruimte (BOR)

In 2019 worden de processen gelijkgetrokken, zodat er een eenduidig proces is. De inrichting van het beheersysteem wordt hierop aangepast.

Basisregistratie Grootchalige Topografie

Vanaf 1 januari 2016 is de wet Basisregistratie Grootchalige Topografie (hierna BGT) in werking getreden. De gemeente is mede-bronhouder en verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Onder leiding van ISHW hebben we in 2017 de transitiefase goed doorlopen. Op dit moment is ISHW bezig de BGT administratie op orde te brengen. Na deze fase, komen we in de transitiefase, deze fase omvat het verwerken van mutatiestromen van en naar verschillende bronhouders, de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR) van de gemeente en de Landelijke Voorziening (hierna LV). Ook het binnengemeentelijk gebruik (werkprocessen) en controles (audit vanuit het Rijk) horen bij het beheren van de BGT. Deze beheerfase maakt deel uit van de wettelijke taak om de BGT op orde te krijgen en te houden. ISHW beheert de BGT voor de vijf gemeenten. Eind 2018 heeft ISHW de basis van de BGT op orde. Vanaf 2019 gaat het GEO-Team wat valt onder Team Functioneel Beheer de BGT verder opwerken en onderhouden voor de nieuwe gemeente Hoeksche Waard.

Informatieveiligheid

Op het gebied van informatieveiligheid zijn de volgende zaken opgepakt:

BIG

- Het Strategisch en Tactisch informatiebeveiligingsbeleid is klaar en heeft de laatste reviews ondergaan. Deze stukken zijn ter vaststelling aangeboden aan het college.
- Een opgesteld informatiebeveiligingsplan- en planning voor nieuwe gemeente Hoeksche Waard.
- Opgesteld in-control statement waaruit blijkt dat de informatiebeveiliging voor de huidige vijf gemeenten Hoeksche Waard, ISHW en WIHW in kaart is gebracht en onder controle is. Deze is aan het eind van 2018 aan de projectdirectie aangeboden en de projectdirectie is akkoord gegaan met hetgeen in het in-control statement is beschreven.
- De noodzakelijke aanvullende maatregelen voor informatiesystemen die niet door de baseline worden afgedekt of op andere wijze bijzondere eisen stellen

aan de informatieveiligheid zijn geïdentificeerd en geadresseerd. Dit is en wordt gedaan met behulp van terugkerende Baselinetoetsen.

- Implementatie van maatregelen zoals gepland in 2018. Ondanks de transitie zijn er een aanzienlijk aantal geïmplementeerd, o.a. bij HRM en FZ zijn de geplande maatregelen afgerond. Bij ICT zijn er ook een aantal gerealiseerd, voor dit jaar staat het patchmanagement nog open.
- Met behulp van ENSIA is gestart met een jaarlijks terugkerende cyclus van audits, controles en rapportages over informatieveiligheid als geheel.
- Onderhandse aanbesteding GRC Tooling (uitkomst is NARIS deze paste het beste bij de PDCA processen)
- Opstellen van Implementatie plan NARIS en het starten hiervan, dit zal doorlopen in 2019
- Aanschaf en starten met implementatie van GRC oplossing. Dit ter ondersteuning van de PDCA processen.

AVG

- Het overkoepelend privacybeleid en reglement voor bestuurlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid is opgesteld en klaar voor tekening (Rekenkamer rapport)
- Een opgesteld privacyprotocol is in concept klaar, indiening bij OR in 2019 (Rekenkamer rapport)
- De projectdirectie heeft eind 2018 ingestemd met het voorstel over de positionering van de FG, CISO en PO. Deze functionarissen worden niet rechtstreeks onder de gemeentesecretaris geplaatst, maar organiek bij het Team Control. De concerncontroller krijgt een inhoudelijk rol bij deze werkzaamheden. De gemeentesecretaris blijft inhoudelijk eindverantwoordelijk. Het op te stellen statuut (mandaat en bevoegdheden) moet worden opgenomen in de algemene Mandaatregeling.
- Aanzet gemaakt aangaande de inrichting en organisatie van privacymanagement voor de nieuwe organisatie (Rekenkamer rapport)
- De AVG E-learning is uitgerold. O.a. is via Samen@Work kennis gedeeld en een film gepubliceerd met de 10-gouden privacyregels.
- Gedurende 2018 is een actieve participatie bij werkoverleggen i.v.m. facilitering en awareness.
- Afspraken zijn gemaakt over het beheer van verwerkersovereenkomsten (contractmanagement).
de inventarisatie van de verwerkersovereenkomsten is afgerond, een aantal ontbrekende overeenkomsten zijn opgesteld en afgesloten.
- Voor nieuwe verwerkingen zijn overeenkomsten opgesteld. Dit is een doorlopend proces.
- Raamwerk opgesteld voor het vervolmaken van het verwerkingsregister en voor de verwerkingen van persoonsgegevens volgens een gestructureerde aanpak. (Rekenkamer rapport)
- Een opgestelde procedure voor het op een gestructureerde wijze uitvoeren en beheren van DPIA's (proces). (Rekenkamer rapport)
- Structureel en periodiek uitvoeren van baselinetoetsen aangaande de relevante applicaties.
- De verwerkingen van persoonsgegevens waarop een DPIA verplicht is in beeld gebracht. (Rekenkamer rapport)

3.7 Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is volgens het BBV een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur hetzij door stemrecht.

Verbonden partijen zijn onmisbaar voor de uitvoering van gemeentelijke taken. Als de schaal van een gemeente te klein is om een taak goed uit te kunnen voeren is het onderbrengen van deze taak bij een verbonden partij veelal de aangewezen oplossing. Door schaalvergroting kan een grotere graad van specialisatie worden bereikt. Ook kunnen daardoor kosten worden bespaard en kunnen verbonden partijen veelal een betere continuïteit garanderen.

De laatste jaren is landelijk gezien sprake van steeds bredere aandacht voor verbonden partijen. Daarbij hebben in veel gemeenten discussies plaatsgevonden over de rollen van de gemeenten in relatie tot die van verbonden partijen. Ook werden gemeenten geconfronteerd met toenemende financiële tekorten bij enkele gemeenschappelijke regelingen, wat vragen oproep over (het gebrek aan) een goede governance bij de betreffende verbonden partij.

Uitwerking Nota verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard

Iedere gemeente heeft op basis van de eigen autonomie een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van verbonden partijen, maar voor de effectuering daarvan heeft de gemeente de andere deelnemende gemeenten nodig. Gezamenlijke aansturing en regievoering zijn nodig om tot een gemeenschappelijke strategie te kunnen komen. De gemeenteraden van de Hoeksche Waardse gemeenten hebben in 2014/2015 daarom de Nota verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard vastgesteld (hierna: de Nota).

In het voorjaar 2015 heeft de uitwerking van de Nota plaatsgehad ("Uitwerking Nota verbonden partijen"). Op grond daarvan is vervolgens in beeld gebracht in hoeverre de governance bij de verbonden partijen op orde is en welke verbeteringen nog kunnen worden bereikt. Hieruit blijkt dat bij de verbonden partijen waaraan de Hoeksche Waardse gemeenten deelnemen de vereiste bestuurs- en beheersingsmiddelen in opzet en bestaan aanwezig zijn. Er is aan allerlei "knoppen te draaien".

Gebaseerd op het door de Raad voor het openbaar bestuur uitgebrachte advies "Wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen" is de regionale notitie "Naar een goede wisselwerking tussen de raden en verbonden partijen" opgesteld. Kern is dat in plaats van gebruik te maken van het formele instrumentarium het veel

effectiever is om in gesprek te gaan met de verbonden partijen. De notitie is in het voorjaar 2017 door de vijf raden vastgesteld.

Op het niveau van Zuid-Holland Zuid is sinds juni 2015 een Denktank Grip op gemeenschappelijke regelingen ZHZ actief. Hierin hebben per subregio een griffier en enkele raadsleden zitting. Namens de Hoeksche Waard namen de raadsleden de heer L.P Kerpel (Binnenmaas) en de heer L.P Hoek (Korendijk) hieraan deel. De denktank heeft tot doel om aanbevelingen te doen voor de verbetering van de relaties tussen de gemeenteraden en de drie gemeenschappelijke regelingen op ZHZ-niveau: Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ, Omgevingsdienst ZHZ en Veiligheidsregio ZHZ. Inmiddels heeft de denktank zijn adviezen en aanbevelingen opgeleverd. Deze zijn op 2 juli 2018 besproken in de Klankbordgroep Hoeksche Waard.

Beleidskader/Verordeningen

De volgende notities en verordeningen vormen de basis voor het beleid voor verbonden partijen:

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV, 2016)
- Wet gemeenschappelijke regelingen (gewijzigd per 1 januari 2015)
- Financiële verordening gemeente Binnenmaas 2017
- Raadsbesluit vaststelling en uitwerking Nota verbonden partijen gemeenten Hoeksche Waard (12 mei 2015)
- Raadsbesluit vaststelling notitie Naar een goede wisselwerking tussen gemeenteraden en verbonden partijen in de Hoeksche Waard (23 mei 2017)
- Raadsbesluit vaststelling Rekenkamerrapport risicomanagement (28 september 2017)
- Doorwerking adviezen Denktank Grip op gemeenschappelijke regelingen Zuid-Holland Zuid

Risicoprofiel

Op grond van het BBV dient in de paragraaf verbonden partijen per verbonden partij een risicoprofiel te worden opgenomen. Deze risicoanalyse is in regionaal verband samengesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van een beproefde methodiek, waarbij de financiële en bestuurlijke risico's in beeld zijn gebracht. In de betreffende programma's wordt overigens ook uitgebreider stil gestaan bij de gemeenschappelijke regelingen met een hoog risicoprofiel.

Financiële risico's verbonden partijen

Onderstaand is weergegeven op welke manier de financiële analyse wordt uitgevoerd. Er worden zeven vragen gesteld. De vragen richten zich met name op de begrippen control en governance en daarmee op sturing, beheersing, verantwoording en toezicht. Wanneer overwegend "laag" wordt gescoord is de eindconclusie van de financiële analyse dat ook "laag" wordt gescoord. De vragen zijn nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor het doen van een analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. Omvang jaarlijkse financiële bijdrage	< 450.000	450.000-1.000.000	> 1.000.000
2. Is het weerstandsvermogen in de verbonden partij toereikend?	Volledig	Deels	Niet
3. Benodigd gemeentelijk weerstandsvermogen op basis van risico's bij de verbonden partijen	< 45.000	45.000-100.000	>100.000
4. In hoeverre is de gemeente financieel aansprakelijk?	Niet	Gedeeltelijk	Volledig
5. Is de organisatie in staat om financieel bij te sturen?	Volledig	Deels	Niet
6. Is de bedrijfsvoering van de organisatie op orde?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. Is de kwaliteit van het risicomanagement van de organisatie op	Ja	Gedeeltelijk	Nee

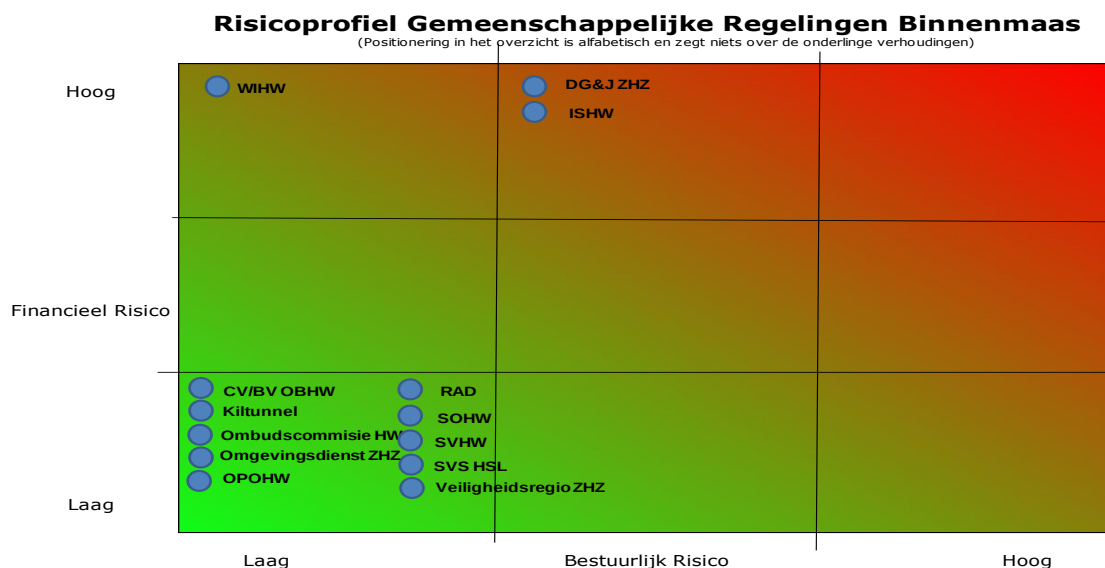
orde?			
-------	--	--	--

Bestuurlijke (inhoudelijke) risico's verbonden partijen

Onderstaand is weergegeven op welke manier de bestuurlijke analyse wordt uitgevoerd. Er worden zeven vragen gesteld. Naast de aandacht voor control en governance in de financiële analyse (de zogenoemde "hard controls") komen hier ook de zogenoemde "soft controls" aan bod. Denk hierbij aan begrippen als welwillendheid, leiderschap, integriteit en vertrouwen. Wanneer overwegend "laag" wordt gescoord is de eindconclusie van de bestuurlijke analyse dat ook "laag" wordt gescoord. De vragen zijn ook hier nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor het doen van een analyse. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over het scoren mogelijk.

Vragen	Laag	Gemiddeld	Hoog
1. In hoeverre komt het gemeentelijk belang overeen met het belang van de organisatie?	Volledig	Gedeeltelijk	Minimaal
2. Is er invloed op de samenstelling van het bestuur?	Ja		Nee
3. Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur (en in welke stemverhouding)?	DB	AB/overig	Nee
4. Zijn er duidelijke afspraken over doelen en te leveren prestaties en worden deze afspraken nagekomen?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
5. In welke mate is er vertrouwen in bestuur en/of directie van de verbonden partij?	Maximaal	Gemiddeld	Minimaal
6. Zijn er duidelijke afspraken over informatievoorziening?	Ja	Gedeeltelijk	Nee
7. In hoeverre zijn de te leveren prestaties van invloed op de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelstellingen?	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal

Gelet op de vele noodzakelijke werkzaamheden ter voorbereiding op de start van de nieuwe gemeente per 1 januari 2019 en de daarbij gestelde prioriteiten wordt onderstaand volstaan met de regionaal opgestelde risicoanalyse zoals die is gemaakt voor de afzonderlijke gemeentebegrotingen 2018. Per verbonden partij wordt expliciet het bestuurlijk én het financiële risico benoemd. Hoge scores en daar waar de resultaten afwijken van de analyse van vorig jaar worden in de afzonderlijke programma's toegelicht. De gecombineerde financiële en bestuurlijke analyse leidt tot het volgende risicoprofiel van de gemeenschappelijke regelingen (excl. Bres, dit is geen Gemeenschappelijke Regeling):

Ontwikkelingen verbonden partijen

Nieuwe verbonden partijen

Er bestaan op dit moment geen voornemens om (op korte termijn) nieuwe verbonden partijen aan te gaan.

Beëindigen van verbonden partijen

GR'en ISHW, SOHW en WIHW

Op grond van artikel 41 lid 1 van de Wet algemene regels herindeling (hierna Wet Arhi) vervallen gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend wordt deelgenomen door gemeenten welk gebied in zijn geheel tot een en dezelfde gemeente komt te behoren met ingang van de datum van herindeling. Het bestuur van die gemeente treft in verband hiermede de nodige voorzieningen.

In dit kader heeft de stuurgroep Hoeksche Waard op 30 januari 2018 ingestemd met het deeladvies van de werkgroep Verbonden partijen ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen ISHW, SOHW en WIHW. Deze regelingen houden op 1 januari 2019 op te bestaan en de ambtelijke organisaties gaan volledig onderdeel uitmaken van de nieuwe gemeente Hoeksche Waard.

GR Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard

Ook de GR OPOHW vervalt per 1 januari 2019 van rechtswege. De stuurgroep Hoeksche Waard stemde op 10 april 2018 in met het vervolgadvis van de werkgroep Verbonden partijen om samen met ACIS na te denken hoe vanaf dat moment het toezicht op de werkzaamheden van het bestuur van de Stichting ACIS het beste kan worden vormgegeven.

Wijzigingen van bestaande verbonden partijen

GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Op 14 augustus 2018 heeft het Dagelijks bestuur van de GR een wijziging van de GR in procedure gebracht als gevolg van wijziging van de planschadebevoegdheid op grond van artikel 6.1 Wro (planschadebevoegdheid komt toe aan het college in plaats van aan de gemeenteraad). Op basis daarvan dient een collegelid in plaats van een raadslid aangewezen te worden tot lid van het Algemeen Bestuur. Met het oog op de komende herindeling is na overleg met de gemeente Strijen ambtelijk met de secretaris van de GR afgesproken dat een daartoe strekkend voorstel in 2019 aan de raad van de gemeente Hoeksche Waard zal worden voorgelegd.

GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

De raad heeft op 13 december 2018 het college toestemming verleend tot instemming met de tweede wijziging van de GR SVHW 2015.

Juridische omzetting GR Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard naar overheids BV

In januari 2018 heeft het bestuur van de GR RAD HW opdracht gegeven te onderzoeken welke (bestuurlijke) toekomst het meest passend is voor de RAD. In afwachting van de uitkomsten van dat onderzoek heeft de stuurgroep Hoeksche Waard op 30 januari 2018 ingestemd met het deeladvies van de werkgroep Verbonden partijen om de GR RAD HW voorlopig niet mee in te nemen in de discussie over de bouw van de nieuwe organisatie.

Het AB van de RAD is op 12 juli 2018 gekomen tot een voorgenomen besluit om de GR RAD Hoeksche Waard per 1 januari 2019 om te zetten in een besloten vennootschap. Dit leidt tot behoud van een zelfstandige afvalbeheerorganisatie van én voor de

toekomstige gemeente Hoeksche Waard. Aangezien het hier het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon betreft, is in de zomer van 2018 een wensen- en bedenkingenprocedure voor de gemeenteraden doorlopen, incl. een informatiebijeenkomst voor raadsleden. Deze procedure heeft geleid tot instemming met de voorgenomen omzetting, waarbij in een regionaal afgestemde zienswijze wel een aantal aandachtspunten is meegegeven.

Wijzigingen van bestaande verbonden partijen als gevolg van de herindeling

Op grond van artikel 41 lid 3 en 4 van de Wet arhi blijven bij een herindeling de gemeenschappelijke regelingen waar ook andere dan de herindelende gemeenten aan deelnemen ongewijzigd van kracht. De deelnemers aan deze regelingen treffen, voor zoveel nodig, binnen zes maanden na de datum van herindeling met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen de uit de gewijzigde gemeentelijke indeling voortkomende voorzieningen. Zij kunnen daarbij afwijken van de bepalingen van de GR met betrekking tot wijziging en opheffing van de regeling en het toe- en uittreden van deelnemers. De genoemde termijn kan door GS voor ten hoogste zes maanden worden verlengd.

De stuurgroep Hoeksche Waard heeft op 10 april 2018 ingestemd met het advies van de werkgroep Verbonden partijen hoe om te gaan met deze gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen. In de loop van 2019 zullen de navolgende gemeenschap-pelijke regelingen/verbonden partijen moeten worden gewijzigd:

- *GR Ombudscommissie Hoeksche Waard*
- *GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)*
- *GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid*
- *GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid*
- *GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4*
- *GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid*
- *GR Wegschap Tunnel Dordtse Kil*
- *Rekenkamercommissie Hoeksche Waard*
- *Stichting Inkoopbureau West-Brabant*
- *Bres Accommodaties BV*
- *CV/BV Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard*

Aandachtspunten bij bestaande verbonden partijen

Eneco holding NV

De Aandeelhouderscommissie Eneco heeft een consultatie uitgeschreven over het aandeelhouderschap in Eneco Groep. Aan de aandeelhoudende gemeenten van Eneco holding NV is een (principe)besluit gevraagd of zij het aandelenbelang in Eneco wensen te houden of af te bouwen. Dit betreft een omvangrijk en complex besluitvormingsproces. Een meerderheid van ca. 91% van het aandeelhouderskapitaal heeft na het doorlopen van een zogenaamde consultatiefase het besluit genomen hun aandelen in Eneco te verkopen. Hiertoe behoren ook de vijf Hoeksche Waardse gemeenten. Thans wordt door Eneco, de adviseurs en de aandeelhouders hard gewerkt aan het voorbereiden van de verkooptransactie. Belangrijk hierbij is het opstellen van de benodigde transactiedocumentatie. Op basis van huidige inzichten is de verwachting dat na de oriëntatiefase de executiefase c.q. de uitvoering van de transactie in 2019 zal starten

Overzicht verbonden partijen

Onze gemeente nam in 2018 deel in onderstaande verbonden partijen. Indien geen gegevens beschikbaar zijn over 2018 zijn de laatst bekende gegevens uit de jaarrekening 2017 in tabellen opgenomen.

A. Gemeenschappelijke regelingen

GR Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard	
Programma	1. Bestuur en dienstverlening
Taakveld	01. Bestuur
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Strijen
Website	www.sohw.org
<u>Wijze waarop de Verbonden Partijen bijdragen aan doelstellingen van de gemeente</u> Het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de domeinen ruimte, landschap, economie, samenleving en integrale veiligheid. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen ter behartiging van deze belangen besluiten hun toekomstige bevoegdheden over te dragen aan door hen aan te wijzen bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling.	
<u>Bestuurlijk belang</u> Het algemeen bestuur bestaat uit drie leden van het college van burgemeester en wethouders van iedere gemeente. Namens Binnenmaas zijn de wethouders H.C.J. van Etten, H.L.A. van Noort en A. Mol lid. Bij besluitvorming beschikt elke deelnemende gemeente over één stem per gemeente. Van elke gemeente heeft een lid van het algemeen bestuur zitting in het dagelijks bestuur. Voor Binnenmaas is dit wethouder H.C.J. van Etten. De voorzitter van het algemeen en dagelijks bestuur is afkomstig uit de gemeente met grootste aantal inwoners. Het college van Binnenmaas heeft burgemeester A.J. Borgdorff als voorzitter aangewezen.	
<u>Financieel belang</u> <i>Uittreding:</i> Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van uittreding. De uittredende gemeente dient een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingssom te betalen. <i>Opheffing:</i> De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van alle deelnemende gemeenten daartoe besluiten, na verkregen toestemming van de gemeenteraden. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, nadat de raden van de deelnemende gemeenten zijn gehoord, vastgesteld. Het liquidatieplan voorziet in de financiële gevolgen van de opheffing. Op de liquidatierekening is het bepaalde voor de jaarlijkse rekening zoveel mogelijk van toepassing. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die opheffing heeft voor het personeel.	
<u>Kengetallen</u>	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	1.171
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	-19
Eigen vermogen per 1-1-2018	899
Eigen vermogen per 31-12-2018	2.779
Vreemd vermogen per 1-1-2018	2.452
Vreemd vermogen per 31-12-2018	4.178
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	27%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	40%

GR Ombudscommissie Hoeksche Waard																			
Programma	1. Bestuur en dienstverlening																		
Taakveld	0.4 Overhead																		
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard en de gemeenschappelijke regelingen WIHW, Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard, SOHW, ISHW en SVHW																		
Vestigingsplaats	Strijen																		
Website	www.ombudscommissiehoekschewaard.nl																		
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Het gemeenschappelijk orgaan Ombudscommissie Hoeksche Waard draagt zorg voor de oprichting en instandhouding van de Ombudscommissie Hoeksche Waard. Deze commissie is belast met de externe beoordeling van verzoekschriften als bedoeld in titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht, voor zover het betreft gedragingen van bestuursorganen van de deelnemers.																			
<u>Bestuurlijk belang</u> Het orgaan bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en de voorzitters van de deelnemende samenwerkingsverbanden. Binnenmaas is vertegenwoordigd door burgemeester A.J. Borgdorff.																			
<u>Financieel belang</u> <i>Uittreding:</i> Het orgaan regelt de (financiële) gevolgen van uittreding. <i>Opheffing:</i> Besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste 2/3 van de bestuursorganen van de deelnemers. Het orgaan stelt een liquidatieplan op.																			
<u>Kengetallen</u> <table> <tr> <th>Financiële kengetallen</th><th>Bedrag (x €1.000)</th></tr> <tr> <td>Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018</td><td>1</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 1-1-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-12-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 1-1-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-12-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>n.v.t.</td></tr> </table>		Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)	Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	1	Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.	Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.	Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.	Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.	Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.	Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.	Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)																		
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	1																		
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.																		
Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.																		
Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.																		
Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.																		
Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.																		
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.																		
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.																		
GR ICT-Samenwerking Hoeksche Waard (ISHW)																			
Programma	1. Bestuur en dienstverlening																		
Taakveld	0.4 Overhead																		
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard																		
Vestigingsplaats	Maasdam																		
Website	www.ishw.nl																		
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Het openbaar lichaam ISHW verzorgt voor de deelnemende gemeenten in brede zin de ondersteuning op het terrein van de ICT en creëert de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening. Naast deze taken kan ISHW basistaken of aanvullende dienstverlening verrichten voor andere organisaties die zijn ingesteld ter uitvoering van aan de deelnemende gemeenten opgedragen wettelijke taken.																			
<u>Bestuurlijk</u> Het algemeen bestuur bestaat uit 10 leden. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen ieder uit hun midden twee leden en twee plaatsvervangend leden aan als lid van het algemeen bestuur. Namens Binnenmaas zijn wethouder H.L.A. van Noort en burgemeester A.J. Borgdorff lid van het algemeen bestuur; als plaatsvervangend leden zijn de wethouders H.C.J. van Etten en A. Mol benoemd. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden; de leden worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen. Namens Binnenmaas is wethouder H.L.A. van Noort lid van het dagelijks bestuur.																			
<u>Financieel belang</u> De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald naar het aantal inwoners. De deelnemende gemeenten nemen de in de begroting geraamde bijdrage voor hun gemeente op in de gemeentebegroting. Indien aan het algemeen bestuur																			

van het ISHW blijkt dat een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.

De deelnemende gemeenten zullen er steeds voor zorg dragen dat het openbaar lichaam te allen tijden over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Uittreding:

Een deelnemende gemeente kan uittreden door een besluit van het college van burgemeester en wethouders van die gemeente, zulks na verkregen toestemming van de raad van die gemeente.

De uittredende gemeente dient een door het algemeen bestuur vast te stellen uittredingssom te betalen. Over de hoogte van deze uittredingssom wordt geadviseerd door een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant die een plan opstelt dat ten minste inzicht geeft in alle kosten, die direct en indirect samenhangen met de uittreding. De kosten van het plan komen voor rekening van de uittredende deelnemer. Het algemeen bestuur betreft dit plan, dat dus ook een advies bevat over de hoogte van de uittredingssom, bij het vaststellen van de uittredingssom.

Opheffing:

De regeling wordt opgeheven wanneer de colleges van burgemeester en wethouders van alle deelnemende gemeenten daartoe besluiten, zulks na verkregen toestemming van gemeenteraden. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en het stelt daarvoor regels vast. Hierbij kan van de bepalingen in de regeling worden afgeweken. Alle rechten en plichten van de regeling zijn in het liquidatieplan verdeeld over de deelnemers.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	1.659
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	0
Eigen vermogen per 1-1-2018	0
Eigen vermogen per 31-12-2018	0
Vreemd vermogen per 1-1-2018	3.848
Vreemd vermogen per 31-12-2018	4.981
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	0%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	0%

GR Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Programma	1. Bestuur en dienstverlening
Taakveld	7.2 Riolering 8.3 Wonen en bouwen 0.61 OZB woningen
Deelnemers	De gemeenten Aalburg, Alblasserdam, Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Korendijk, Krimpenerwaard, Lansingerland, Molenwaard, Nieuwkoop, Oud-Beijerland, Strijen, Werkendam, Woudrichem en Zederik, Waterschap Hollandse Delta en de gemeenschappelijke regeling Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard.
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Website	www.svhw.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van belastingen, heffingen en rechten, de Wet waardering onroerende zaken, de administratie van vastgoedgegevens, het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden en de Wet basisregistraties adressen en gebouwen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden uit het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Hollandse Delta en voorts uit een collegelid van iedere deelnemende gemeente en uit een lid van het dagelijks bestuur van de RAD HW. Alle leden van het algemeen bestuur hebben een plaatsvervanger. Namens Binnenmaas heeft wethouder H.C.J. van Etten zitting in het algemeen bestuur, als plaatsvervangend lid is wethouder H.L.A. van Noort benoemd.

De vertegenwoordigers van het Waterschap hebben ieder een meervoudig stemrecht van zes, de overige leden van het algemeen bestuur hebben één stem. Het algemeen bestuur besluit met meerderheid van stemmen. Bij het staken van de stemmen beslist de voorzitter.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier leden uit en door het algemeen bestuur aan te wijzen.

Binnenmaas is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. Er is ook een ambtelijke commissie, welke tot taak heeft het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle aangelegenheden het SVHW betreffende. Iedere deelnemer heeft een vertegenwoordiger in de commissie.

Financieel belang

Uittreding: Hiervoor stelt een onafhankelijke registeraccountant een liquidatieplan op. Het plan wordt door het algemeen bestuur vastgesteld en de daarin beschreven financiële verplichtingen zijn bindend.

Opheffing: Besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste 2/3 van het aantal deelnemers. Een onafhankelijke registeraccountant stelt het liquidatieplan op dat door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	281
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	589
Eigen vermogen per 1-1-2018	1.273
Eigen vermogen per 31-12-2018	1.507
Vreemd vermogen per 1-1-2018	5.633
Vreemd vermogen per 31-12-2018	5.488
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	18%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	22%

GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Programma	2. Openbare orde en veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en Brandweer
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard, evenals de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenwaard, Papendrecht, Slidrecht, Zederik en Zwijndrecht.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.vrzhz.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweertzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen), met behoud van lokale verankering, bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau binnen het samenwerkingsgebied te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding. Tevens een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners dan wel organisaties en andere openbare lichamen

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Binnenmaas is vertegenwoordigd door burgemeester A.J. Borgdorff. Een burgemeester kan als lid van het algemeen bestuur tijdelijk worden vervangen door de loco-burgemeester, als plaatsvervangend lid is daartoe wethouder A. Mol benoemd.

Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen; als de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en drie tot vier overige leden, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen. Binnenmaas is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Financieel belang

De deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van de geldleningen aan te gaan door de Veiligheidsregio voor de uitvoering van zijn taak, in de verhouding tot het inwoneraantal op 1 januari van het dienstjaar waarin de geldlening wordt aangegaan.

Uittreding: Dit is slechts mogelijk na wijziging van de verdeling van gemeenten in regio's, als bedoeld in art. 8 Veiligheidsregio's. Het algemeen bestuur regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de gevolgen van uittreding.

Opheffing: De regeling kan slechts worden opgeheven voorzover dit op grond van artikel 8 en 9 van de Wet Veiligheidsregio's mogelijk is. Het algemeen bestuur stelt, de raden van de deelnemende gemeenten gehoord,

het liquidatieplan vast en regelt onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten de vereffening van het vermogen.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018 € 2.541	2.446
Hiervan uit resultaat terugontvangen € 95	
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	4.399
Eigen vermogen per 1-1-2018	7.285
Eigen vermogen per 31-12-2018	8.364
Vreemd vermogen per 1-1-2018	63.875
Vreemd vermogen per 31-12-2018	60.630
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	10%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	12%

GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Programma	3. Maatschappelijke Ondersteuning
Taakveld	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, 6.81 Geëscaleerde zorg18+, 6.82 Geëscaleerde zorg 18-, 7.1 Volksgezondheid
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard, evenals de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenwaard, Papendrecht, Sliedrecht, Zederik en Zwijndrecht.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemers, om een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering in de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemer (door en uit het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen); ieder lid heeft een plaatsvervanger. Namens Binnenmaas is wethouder A. Mol lid van het algemeen bestuur en burgemeester A.J. Borgdorff plaatsvervangend lid. Elk lid van het algemeen bestuur heeft een gewogen stemrecht. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen. Als de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier leden die door het algemeen bestuur uit zijn midden worden aangewezen, met dien verstande dat twee leden afkomstig moeten zijn uit de subregio Drechtsteden en de regio's Albasserwaard-Vijfheerenlanden en Hoeksche Waard ieder één lid aanwijzen. Binnenmaas is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Financieel belang

In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan het samenwerkingsverband. De kosten die het samenwerkingsverband aan de deelnemers toerekent bestaan uit algemene kosten (toe te rekenen op basis van het aantal inwoners) en overige kosten (toe te rekenen aan de deelnemers die deelnemen aan die taken waarop de kosten betrekking hebben). De deelnemers dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband altijd over voldoende geld beschikt om aan al zijn verplichtingen tegen derden te kunnen voldoen. De deelnemers garanderen bovendien tegen iedere geldgever de nakoming van de huidige en toekomstige verplichtingen die de publieke rechtspersoon opening moment tegen die geldgever heeft.

Uittreding: Hiervoor is toestemming nodig van het algemeen bestuur en zij regelt ook de (financiële) gevolgen.

Opheffing: Besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste 3/4 van het aantal deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur stelt het liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeentebegroting 2018	5.405
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	1.336
Eigen vermogen per 1-1-2018	3.299
Eigen vermogen per 31-12-2018	4.194
Vreemd vermogen per 1-1-2018	83.840
Vreemd vermogen per 31-12-2018	57.426
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	4%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	7%

GR Werk & Inkomen Hoeksche Waard (WIHW)

Programma	3. Maatschappelijke Ondersteuning
Taakveld	6.3 inkomensregelingen 6.4 begeleide participatie
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard
Vestigingsplaats	Oud-Beijerland
Website	www.wi-hw.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers in het kader van het streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de gemeenten waartoe de deelnemers behoren en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan deze doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De taken die als gevolg van de geldende regelgeving moeten worden uitgevoerd worden zo efficiënt en effectief mogelijk ingericht.

Bestuurlijk

Elk college wijst uit zijn midden, de voorzitter inbegrepen, twee leden van het algemeen bestuur aan. Voor elk lid wijst het betrokken college een plaatsvervangend lid aan.
Voor Binnenmaas zijn de wethouders A. Mol en H.L.A. van Noort lid van het algemeen bestuur. Burgemeester A.J. Borgdorff en wethouder H.C.J. van Etten zijn plaatsvervangend lid. Ieder lid van het algemeen bestuur heeft één stem.
Van elke gemeente heeft een lid van het algemeen bestuur zitting in het dagelijks bestuur. Voor Binnenmaas is dit wethouder A. Mol. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft een stem. Besluiten worden bij volstrekte meerderheid genomen. Bij het staken van de stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Financieel belang

De gemeenten stellen aan het samenwerkingsverband de volledige rijksbijdragen ter beschikking die de gemeenten ontvangen van het Rijk voor de uitvoering van de Wsw. De gemeenten verbinden zich bij te dragen in een eventueel exploitatietekort van WHW-bedrijven, naar rato van het aantal inwoners van de gemeenten op 1 januari van het betreffende boekjaar.

De gemeenten waarborgen de voldoening van rente, aflossing en kosten van door WHW-bedrijven te sluiten vaste geldleningen, evenals van gelden die WHW-bedrijven in rekening-courant of bij wijze van geldlening zal opnemen, naar evenredigheid van het aantal inwoners per 1 januari van het jaar waarin de overeenkomst betreffende de betreffende transactie wordt gesloten.

Uittreding: Een deelnemer kan onder door het algemeen bestuur te stellen voorwaarden uittreden als de raden van tenminste twee derde van de gemeenten daarmee instemt.

Opheffing: Het Algemeen Bestuur stelt het liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	6.888
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	0
Eigen vermogen per 1-1-2018	1.786
Eigen vermogen per 31-12-2018	820
Vreemd vermogen per 1-1-2018	5.067
Vreemd vermogen per 31-12-2018	5.106
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	26%

Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	13%
--	-----

GR Openbaar Primair Onderwijs Hoeksche Waard	
Programma	4. Onderwijs
Taakveld	4.1 Openbaar Basisonderwijs
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	-
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Toezicht uitoefenen op de werkzaamheden van het bestuur van de Stichting ACIS, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs alsmede aan de waarborging van de continuïteit van het onderwijsproces.	
<u>Bestuurlijk</u> Iedere raad wijst uit zijn midden één lid en een plaatsvervangend lid van het gemeenschappelijk orgaan aan. Mevrouw A. Daane is lid en de heer J.M. Dank is plaatsvervangend lid namens Binnenmaas. Het gemeenschappelijk orgaan besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen. Ieder lid heeft een stem.	
<u>Financieel belang</u> <i>Uittreding:</i> Van rechtswege als de stichting niet langer een school op het grondgebied van die gemeente in stand houdt. Het gemeenschappelijk orgaan regelt, onder goedkeuring van GS de (financiële) gevolgen. <i>Opheffing:</i> Besluit hiertoe kan worden genomen door 2/3 deel van de raden. Het gemeenschappelijk orgaan stelt, onder goedkeuring van GS, het liquidatieplan vast.	
<u>Kengetallen</u>	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	n.v.t.
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.

GR Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4	
Programma	6. Ruimtelijke Ordening
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	De gemeenten Haarlemmermeer, Kaag en Brasem, Alphen aan den Rijn, Leiderdorp, Leiden, Lansingerland, Zoeterwoude, Zoetermeer, Rotterdam, Zwijndrecht, Binnenmaas, Strijen, Dordrecht, Moerdijk en Breda en de minister van Infrastructuur en Milieu
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	-
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Behandeling van verzoeken om schadevergoeding op grond van artikel 49 Wet op de Ruimtelijke Ordening (nu artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening) die verband houden met de aanleg van de HSL-Zuid en de daartoe nodige verbreding, verlegging en reconstructie van de A16 en A4.	
<u>Bestuurlijk</u> Het algemeen bestuur bestaat uit één lid en één plaatsvervangend lid per deelnemer. Het algemeen bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Ieder lid heeft een stem. Op 18 mei 2017 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR de deelnemende gemeenten schriftelijk geïnformeerd over een aantal te nemen besluiten. Een daarvan betreft de samenstelling van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de bezwarencommissie. Daartoe is aan de gemeenteraad verzocht een raadslid aan te wijzen als lid	

van het Algemeen Bestuur en desgewenst als lid van het Dagelijks Bestuur en de bezwarencommissie. De raad heeft op 28 september 2017 dhr. L.P Kerpel benoemd als lid van het algemeen bestuur en dhr. A.D. van der Wulp als plaatsvervangend lid.

Op 14 augustus 2018 heeft het Dagelijks bestuur van de GR een wijziging van de GR in procedure gebracht als gevolg van wijziging van de planschadebevoegdheid op grond van artikel 6.1 Wro (planschadebevoegdheid komt toe aan het college in plaats van aan de gemeenteraad). Op basis daarvan dient een collegelid aangewezen te worden tot lid van het Algemeen Bestuur. Een daartoe strekkend voorstel zal begin 2019 aan de raad van de gemeente Hoeksche Waard worden voorgelegd.

Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie leden, te weten de voorzitter, het door de minister van Infrastructuur en Milieu aangewezen lid en tenminste één ander door het algemeen bestuur uit zijn midden aangewezen lid.

Financieel belang

De eventueel op grond van artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (nu artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening) toe te kennen (plan)schadevergoeding komt volledig ten laste van het Rijk. In die zin heeft de gemeente Binnenmaas geen financieel belang.

Uittreding: een deelnemer kan uittreden bij besluit van de raad van de betrokken gemeente.

Opheffing: De gemeenschappelijke regeling eindigt van rechtswege op 1 januari 2021.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeentebegroting 2018	n.v.t.
Begroot resultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.

GR Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard

Programma	7. Economische zaken en milieu
Taakveld	7.3 Afval
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.
Vestigingsplaats	Westmaas
Website	www.radhoekschewaard.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

In het belang van bescherming van het milieu en een doelmatig beheer van afvalstoffen heeft het openbaar lichaam tot taak zorg te dragen voor:

- de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van grove huishoudelijke afvalstoffen zoals bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van groente-, fruit- en tuinafval als bedoeld in de Wet milieubeheer
- de inzameling van andere bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- het (doen) verwerken van deze afvalstoffen
- de inzameling van bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in de Wet milieubeheer
- andere taken op het terrein van de milieuwetgeving, die door de gemeenten bij eensluidend besluit zijn aangewezen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente (door de raden van de deelnemende gemeenten uit hun midden, de voorzitter inbegrepen en uit de wethouders, aan te wijzen) evenals uit twee plaatsvervangende leden. Namens Binnenmaas zijn wethouders H.L.A. van Noort en H.C.J. van Etten lid van het algemeen bestuur. Burgemeester A.J. Borgdorff en wethouder A. Mol zijn plaatsvervangend lid.

Ieder lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen.

Uit het algemeen bestuur wordt het dagelijks bestuur gekozen, waarin iedere gemeente vertegenwoordigd is.

Namens Binnenmaas heeft hierin zitting wethouder H.L.A. van Noort. Besluitvorming in het dagelijks bestuur vindt plaats op dezelfde wijze als in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De deelnemende gemeenten hoeven geen bijdrage te leveren, omdat het totaal aan lasten wordt gedekt door de

opbrengst van de geheven afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.
 De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat het openbaar lichaam altijd over voldoende geld beschikt om aan al zijn verplichtingen tegen derden te kunnen voldoen.
 In de jaarrekening wordt de door elke deelnemende gemeente over het jaar werkelijk verschuldigde bijdrage opgenomen (dit kan ook het aanvullen van eventuele verliezen inhouden).
Uittreding: Hiervoor worden door het algemeen bestuur voorwaarden opgesteld.
Opheffing: Besluit hiertoe kan worden genomen door tenminste 2/3 van de gemeenten waarin tenminste 2/3 van de totale inwoners wonen. De deelnemende gemeenten stellen het liquidatieplan op. Het algemeen bestuur stelt het liquidatieplan vast, gehoord de raden.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	0
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	63
Eigen vermogen per 1-1-2018	2.354
Eigen vermogen per 31-12-2018	2.330
Vreemd vermogen per 1-1-2018	9.897
Vreemd vermogen per 31-12-2018	10.636
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	19%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	18%

GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Programma	7. Economische zaken en milieu
Taakveld	7.4 Milieubeheer
Deelnemers	De provincie Zuid-Holland, de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard, evenals de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Molenwaard, Papendrecht, Sliedrecht, Zederik en Zwijndrecht.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.ozhz.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente

De Omgevingsdienst dient ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, evenals de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit één lid en één plaatsvervangend lid per deelnemer (door en uit het college aan te wijzen). Namens Binnenmaas is wethouder H.L.A. van Noort lid van het algemeen bestuur. Als plaatsvervangend lid is wethouder H.C.J. van Etten benoemd.

De deelnemers hebben een gewogen stemrecht. De stemverhouding is gebaseerd op hun aandeel in de omzet van de Omgevingsdienst ZHZ. Deze verhouding wordt bij het vaststellen van de jaarrekening over jaar X vastgesteld en geldt voor jaar X+2. Deze stemverhoudingen gelden voor zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur.

Voor het tot stand komen van een besluit is een volstrekte meerderheid vereist, met dien verstande dat minimaal drie deelnemers hun stem voor het voorstel moeten hebben uitgebracht wil het aangenomen zijn, behalve als in de regeling anders is bepaald. Dit beoogt dat de grote deelnemers de besluitvorming niet kunnen domineren. Voorst is een gekwalificeerde meerderheid van drie vierde voorgeschreven bij de vaststelling van de begroting en de bijdrageverordening, evenals bij besluiten tot toetreding, uittreding en opheffing van de regeling.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en drie andere leden (uit en door de drie subregio's van ZHZ aan te wijzen). Binnenmaas is niet in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Financieel belang

In de begroting wordt vastgelegd welke bijdrage elke deelnemer verschuldigd is aan de Omgevingsdienst. In een door het algemeen bestuur vast te stellen Bijdrageverordening worden de verschuldigde vergoedingen voor instandhouding van de Omgevingsdienst en de te leveren diensten vastgelegd.

Uittreding: uittreding is mogelijk na verkregen toestemming van het vertegenwoordigend orgaan en kan alleen plaatsvinden met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het algemeen bestuur regelt de financiële en organisatorische gevolgen van de uittreding en stelt de verschuldigde schadeloosstelling vast. De schadeloosstelling bedraagt tenminste drie maal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar

waarin het besluit tot uittreding door de deelnemer wordt genomen. In bijzondere omstandigheden kan het algemeen bestuur een andere schadeloosstelling vaststellen.

Opheffing: Dit is mogelijk als meer dan drie vierde van het aantal deelnemers, vertegenwoordigende tenminste drie vierde meerderheid van het aantal stemmen in het algemeen bestuur, daartoe besluit. Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan vast, dat voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële en personele gevolgen van de opheffing.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	637
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	100
Eigen vermogen per 1-1-2018	2.873
Eigen vermogen per 31-12-2018	2.316
Vreemd vermogen per 1-1-2018	9.907
Vreemd vermogen per 31-12-2018	6.693
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	22%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	26%

GR Wegschap Tunnel Dordtse Kil

Programma	8. Openbare ruimte
Taakveld	2.1 Verkeer en vervoer
Deelnemers	Provincie Zuid-Holland, de gemeenten Binnenmaas, Dordrecht en Strijen.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Website	www.kiltunnel.nl

Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente
Het beheren en exploiteren van de Kiltunnel en de aansluitende wegverbindingen.

Bestuurlijk

Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden van iedere deelnemer. Namens Binnenmaas zijn dit de wethouders H.L.A. van Noort en H.C.J. van Etten. Als plaatsvervangend lid zijn benoemd wethouder A. Mol en burgemeester A.J. Borgdorff.

Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming is de volstrekte meerderheid vereist van de leden die aan de stemming hebben deelgenomen. Het nemen van besluiten door het algemeen bestuur vindt plaats op basis van de volgende stemverhouding:

- de door de provincie aangewezen leden brengen ieder drie stemmen uit;
- de door Dordrecht aangewezen leden brengen ieder twee stemmen uit;
- de door Binnenmaas en Strijen aangewezen leden brengen ieder één stem uit.

Behalve als de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen het nemen van een besluit uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend. Als de stemmen staken in een voltallige vergadering of voor de tweede maal over hetzelfde voorstel, wordt het geacht niet te zijn aangenomen. Het dagelijks bestuur bestaat uit één lid van iedere deelnemer, uit en door het algemeen bestuur aan te wijzen. Voor Binnenmaas is dit wethouder H.L.A. van Noort. Binnen het dagelijks bestuur geldt dezelfde stemverhouding als in het algemeen bestuur.

Financieel belang

Elk van de deelnemers waarborgt de betaling van rente en aflossing van de door het Wegschap te sluiten leningen en in rekening-courant op te nemen gelden, in overeenstemming met de hierboven vermelde percentages. Als hieruit voor de deelnemers betalingen voortkomen, worden deze door de deelnemers onderling verrekend, met gebruikmaking van dezelfde percentages.

Uittreding: Hiervoor kunnen door het algemeen bestuur voorwaarden worden opgesteld.

Opheffing: Het algemeen bestuur stelt een liquidatieplan op.

Kengetallen

Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	47
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	2.004
Eigen vermogen per 1-1-2018	-150
Eigen vermogen per 31-12-2018	1.854

Vreemd vermogen per 1-1-2018	26.366
Vreemd vermogen per 31-12-2018	23.044
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	-1%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	7%

B. Stichtingen en verenigingen

Rekenkamercommissie Hoeksche Waard																			
Programma	1. Bestuur en dienstverlening																		
Taakveld	-																		
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard																		
Vestigingsplaats	Numansdorp																		
Website	www.rchw.nl																		
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijke beleid, alsmede naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijke beheer en van de gemeentelijke organisatie, alsmede van (gesubsidieerde) instellingen waarvan de activiteiten geheel of gedeeltelijk door de gemeente worden bekostigd.																			
<u>Bestuurlijk</u> De rekenkamercommissie bestaat uit zeven leden: een extern voorzitter, een extern lid en vijf interne leden, zijnde één lid namens of uit de gemeenteraad van de deelnemende gemeenten. Namens Binnenmaas maakt de heer A.C. Gravendeel deel uit van de Rekenkamercommissie. Ieder lid van de commissie heeft een stem. De commissie besluit bij meerderheid van stemmen. Bij het staken van de stemmen is de stem van de voorzitter bepalend.																			
<u>Financieel belang</u> Iedere raad stelt jaarlijks aan de commissie een bedrag per inwoner beschikbaar, jaarlijks te verhogen met de index die in de begroting wordt gehanteerd voor de algemene uitgaven. Structurele verhoging van het budget is alleen mogelijk bij gelijk besluit van de raden. De bijdrage per inwoner is € 1,-. De gemeenteraad stelt van de gelden die daartoe in de begroting zijn opgenomen de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie.																			
<u>Kengetallen</u> <table> <tr> <th>Financiële kengetallen</th><th>Bedrag (x €1.000)</th></tr> <tr> <td>Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018</td><td>26</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 1-1-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-12-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 1-1-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-12-2018</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>n.v.t.</td></tr> </table>		Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)	Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	26	Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.	Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.	Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.	Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.	Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.	Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.	Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)																		
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	26																		
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.																		
Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.																		
Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.																		
Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.																		
Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.																		
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.																		
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.																		

Stichting Inkoopbureau West-Brabant	
Programma	Bedrijfsvoering
Taakveld	0.4 Overhead
Deelnemers	De gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Kapelle, Moerdijk, Noord-Beveland, Oud-Beijerland, Reimerswaal, Rucphen, Steenbergen, Strijen, Tholen, Werkendam, Woensdrecht, Woudrichem en Zundert en de

	gemeenschappelijke regelingen ABG-organisatie, Belastingssamenwerking West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant, RAV Brabant Midden-West-Noord en WIHW
Vestigingsplaats	Zevenbergen
Website	www.inkoopbureauwestbrabant.nl
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> De stichting dient indirect diverse openbare belangen, door het maken van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied voor de deelnemers, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau.	
<u>Bestuurlijk belang</u> Het algemeen bestuur bestaat een vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Namens Binnenmaas heeft wethouder H.L.A. van Oort zitting. Wethouder H.C.J. van Etten is zijn plaatsvervanger. Ieder lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Besluiten worden genomen met volstrekte meerderheid van stemmen.	
<u>Financieel belang</u> De gemeente heeft bij het toetreden tot de stichting een borgsom van €7.000 gestort. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op het aantal af te nemen dagdelen van het Inkoopbureau. Voor 2018 zijn dit 264 dagdelen.	
<u>Kengetallen</u>	
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	108
Begroot resultaat van de verbonden partij in 2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Eigen vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 1-1-2018	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12-2018	n.v.t.
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	n.v.t.

C. Vennootschappen en Coöperaties (deelnemingen)

Eneco en Stedin	
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van Eneco zijn in handen van 53 gemeenten.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Website	www.eneco.nl
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Het op betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze leveren van energie en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.	

Bestuurlijk

Binnenmaas bezit 0,68% van de aandelen van Eneco (33.751 van de 4.970.978 aandelen). Wethouder H.C.J. van Etten vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De Aandeelhouderscommissie Eneco heeft een consultatie uitgeschreven over het aandeelhouderschap in Eneco Groep. Aan de aandeelhoudende gemeenten van Eneco holding NV wordt een (principe)besluit gevraagd of zij het aandelenbelang in Eneco wensen te houden of af te bouwen. Dit betreft een omvangrijk en complex besluitvormingsproces. Een meerderheid van ca. 91% van het aandeelhouderskapitaal heeft na het doorlopen van een zogenaamde consultatiefase het besluit genomen hun aandelen in Eneco te verkopen. Hiertoe behoren ook de vijf Hoeksche Waardse gemeenten. Thans wordt door Eneco, de adviseurs en de aandeelhouders hard gewerkt aan het voorbereiden van de verkooptransactie. Belangrijk hierbij is het opstellen van de benodigde transactiedocumentatie. Op basis van huidige inzichten is de verwachting dat na de oriëntatiefase de executiefase c.q. de uitvoering van de transactie begin 2019 zal starten.

Financieel belang

De boekwaarde van onze aandelen bedraagt na de splitsing van de voormalige holding in het netwerkbedrijf Stedin en het productiebedrijf Eneco :

-Stedin : € 2.380.000

-Eneco : € 1

Kengetallen*

Financiële kengetallen Eneco		Bedrag (x
€1.000)		
Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018		421
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018		136.000
Eigen vermogen per 1-1-2018		2.869.000
Eigen vermogen per 31-12-2018		2.939.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018		2.787.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018		2.804.000
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)		51%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)		51%
Financiële kengetallen Stedin		
Bedrag (x €1.000)		
Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018		190
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018		118.000
Eigen vermogen per 1-1-2018		2.582.000
Eigen vermogen per 31-12-2018		2.699.000
Vreemd vermogen per 1-1-2018		3.969.000
Vreemd vermogen per 31-12-2018		4.292.000
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)		39%
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)		39%
Toelichting mutatie solvabiliteit 2018		n.v.t.

BV Gemeenschappelijk Bezit Evides

Programma	Algemene Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.5 Treasury
Deelnemers	De aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides zijn in handen van gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied.

Vestigingsplaats	Rotterdam																		
Website	www.evides.nl																		
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Binnenmaas neemt samen met gemeenten en provincies in Rijnmond en Zeeland deel in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides, dat op haar beurt 50% eigenaar is van het drinkwaterleidingbedrijf Evides. Evides levert drinkwater aan huishoudens en bedrijfsleven en houdt zich in toenemende mate ook bezig met levering van industriewater en diensten op het gebied van afvalwater- en rioolwaterzuivering.																			
<u>Bestuurlijk</u> Binnenmaas bezit 1,75% van de aandelen van het Gemeenschappelijk Bezit Evides (32.356 van de 1.850.000 aandelen). Wethouder H.C.J van Etten vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders.																			
<u>Financieel belang</u> De boekwaarde van onze aandelen in de BV Gemeenschappelijk Bezit Evides bedraagt € 1.468.251.																			
<u>Kengetallen</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Financiële kengetallen</th><th>Bedrag (x €1.000)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018</td><td>310</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018</td><td>21.208</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 1-1-2018</td><td>251.711</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-12-2018</td><td>255.219</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 1-1-2018</td><td>0</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-12-2018</td><td>3</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>100%</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>100%</td></tr> </tbody> </table>		Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)	Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018	310	Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	21.208	Eigen vermogen per 1-1-2018	251.711	Eigen vermogen per 31-12-2018	255.219	Vreemd vermogen per 1-1-2018	0	Vreemd vermogen per 31-12-2018	3	Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	100%	Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	100%
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)																		
Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018	310																		
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	21.208																		
Eigen vermogen per 1-1-2018	251.711																		
Eigen vermogen per 31-12-2018	255.219																		
Vreemd vermogen per 1-1-2018	0																		
Vreemd vermogen per 31-12-2018	3																		
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	100%																		
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	100%																		

Bank Nederlandse Gemeenten																			
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen																		
Taakveld	0.5 Treasury																		
Deelnemers	Bijna alle Nederlandse overheden.																		
Vestigingsplaats	Den Haag																		
Website	www.bngbank.nl																		
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente</u> Binnenmaas heeft van oudsher aandelen in de BNG, die als doelstelling heeft voordelige financiële dienstverlening en kredietverstrekking, om zo voordelig mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappelijke voorzieningen.																			
<u>Bestuurlijk</u> De aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij gemeenten, provincie en een hoogheemraadschap. Binnenmaas bezit 0,189% van de aandelen van de BNG (105.495 van de 55.690.720 aandelen). Wethouder H.C.J van Etten vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene vergadering van Aandeelhouders.																			
<u>Financieel belang</u> De boekwaarde van onze aandelen BNG bedraagt € 263.738.																			
<u>Kengetallen</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Financiële kengetallen</th><th>Bedrag (x €1.000)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018</td><td>267</td></tr> <tr> <td>Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018</td><td>337.000</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 1-1-2018</td><td>4.953.000</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen per 31-12-2018</td><td>4.991.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 1-1-2018</td><td>135.072.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen per 31-12-2018</td><td>132.517.000</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>4%</td></tr> <tr> <td>Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)</td><td>4%</td></tr> </tbody> </table>		Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)	Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018	267	Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	337.000	Eigen vermogen per 1-1-2018	4.953.000	Eigen vermogen per 31-12-2018	4.991.000	Vreemd vermogen per 1-1-2018	135.072.000	Vreemd vermogen per 31-12-2018	132.517.000	Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	4%	Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	4%
Financiële kengetallen	Bedrag (x €1.000)																		
Opgenomen baten (=dividend) in gemeenterekening 2018	267																		
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	337.000																		
Eigen vermogen per 1-1-2018	4.953.000																		
Eigen vermogen per 31-12-2018	4.991.000																		
Vreemd vermogen per 1-1-2018	135.072.000																		
Vreemd vermogen per 31-12-2018	132.517.000																		
Solvabiliteit per 1-1-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	4%																		
Solvabiliteit per 31-12-2018 (= eigen vermogen /totaal vermogen)	4%																		

CV/BV Ontwikkelingsbedrijf Bedrijvenpark Hoeksche Waard	
Programma	7. Economische zaken en milieu
Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Deelnemers	De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.
Vestigingsplaats	Maasdam
Website	www.bedrijvenparkhw.nl
<u>Wijze waarop de Verbonden Partij bijdraagt aan doelstellingen van de gemeente.</u> Het ontwikkelen van bedrijventerreinen en uitvoeren van investeringsprojecten, wel of niet van regionaal of bovenregionaal karakter. Besloten is voorlopig de activiteiten van de exploitatiemaatschappij te beperken tot het ontwikkelen van een Hoeksche Waards bedrijventerrein van 60 hectare netto (90 hectare bruto).	
<u>Bestuurlijk</u> De grondexploitatiemaatschappij heeft de juridische vorm van een commanditaire vennootschap (CV) met een besloten vennootschap (BV) als beherend vennoot. Iedere gemeente is met één persoon vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Binnenmaas wordt hierin vertegenwoordigd door wethouder H.L.A. van Noort. De directie van de BV staat onder toezicht van een raad van commissarissen bestaande uit één lid per gemeente. De commissaris namens Binnenmaas, burgemeester A.J. Borgdorff, is ook voorzitter van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen besluit bij meerderheid van stemmen	
<u>Financieel belang</u> Het geplaatste en gestorte kapitaal van de BV bedraagt €35.000. Binnenmaas bezit 38% van de aandelen. En 20% van het stemrecht. Het commanditaire kapitaal van de grondexploitatiemaatschappij bedraagt €3.500.000. Binnenmaas heeft hiervan 37,62% van het commanditaire kapitaal ingebracht (€1.316.700). Bij oprichting van de grondexploitatiemaatschappij is overeengekomen dat vennoten een kapitaalinbreng van 40% van hun participatie in het commanditair kapitaal storten. Voor Binnenmaas is dit €526.680.	
<u>Kengetallen</u>	
Financiële kengetallen CV Bedrag (x €1.000)	
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	0
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	240
Eigen vermogen per 1-1-2018	35
Eigen vermogen per 31-12-2018	35
Vreemd vermogen per 1-1-2018	17.941
Vreemd vermogen per 31-12-2018	15.619
Financiële kengetallen BV Bedrag (x €1.000)	
Opgenomen lasten (=bijdrage aan GR) in gemeenterekening 2018	0
Jaarresultaat van de verbonden partij in 2018	0
Eigen vermogen per 1-1-2018	-710
Eigen vermogen per 31-12-2018	-470
Vreemd vermogen per 1-1-2018	745
Vreemd vermogen per 31-12-2018	505

D. Overige verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die onder deze categorie vallen.

3.8 Grondbeleid

Inleiding

In de Paragraaf Grondbeleid wordt jaarlijks het door de gemeente te voeren grondbeleid vormgegeven waarbij “de gereedschapskist” met de vele instrumenten van het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelen te bereiken. De bestuurlijke (in dit kader ruimtelijke) doelen liggen vast in het collegeprogramma, de meerjarenbegroting en de daarmee samenhangende beleidsnota’s. De bestuurlijke doelen zijn dynamisch en regelgeving verandert, waardoor de inhoud van “de gereedschapskist” kan wijzigen.

Daarnaast heeft het grondbeleid een financiële impact omdat bij de uitvoering ervan financiële middelen worden ingezet. Hierdoor ontstaan risico’s voor de gemeente die van grote invloed kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente. Om deze risico’s te beperken en te beheersen worden de grondexploitaties jaarlijks één of twee keer geactualiseerd. In 2018 was dit eenmaal. De nog lopende exploitaties kenden een dermate klein risico dat één actualisatie voldoende was.

De verslaglegging in de paragraaf grondbeleid gaat over het te voeren grondbeleid en de verantwoording over de uitvoering ervan. Hierbij is er een vrijheid in de opstelling van deze paragraaf, maar moet wel aan de regelgeving van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) worden voldaan.

Artikel 16 van het BBV geeft aan dat in de verslaglegging aandacht moet worden gegeven aan de onderstaande punten:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen van de programma’s die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico’s van de grondzaken.

Visie grondbeleid

De programma’s 6 (Ruimtelijke Ordening) en 7 (Economische Zaken en Milieu) van de begroting zijn het meest gericht op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering ervan. De doelstellingen vanuit deze programma’s zijn opgenomen in deze begroting.

Daarnaast zijn het collegeprogramma en een aantal beleidsnota’s, zowel lokaal als regionaal, richtinggevend voor de uitvoering van het grondbeleid. Het gaat hierbij om de volgende gemeentelijke beleidsdocumenten:

- Nota Grondbeleid 2008-2010 (vastgesteld 2008);
- Nota Grondprijnsbeleid 2008-2010 (vastgesteld 2008);
- Regionale structuurvisie en verordening regiofonds HW (vastgesteld in 2008);

- Notitie Gemeentegrond 2009 (vastgesteld 2009);
- Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen (vastgesteld 2009 en herzien in 2014);
- Grondexploitatiekader 2011 (vastgesteld in 2011);
- Verordening Regiofonds (vastgesteld 2015).

In 2018 is het gemeentelijk grondbeleid regionaal geharmoniseerd aan de hand van het vigerend (bovenlokaal) ruimtelijke ordeningsbeleid. Het geactualiseerd grondbeleid wordt in 2019 aan de nieuwe raad voorgelegd en vervolgens ter vaststelling aangeboden.

Ook wettelijke instrumenten en jurisprudentie spelen een grote rol bij het hanteren van het grondbeleid. Hierbij valt te denken aan:

- Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin opgenomen de zogenaamde Grondexploitatiewet (afdeling 6.4 Wro). Het is mogelijk om via het exploitatieplan de gewenste vorm van uitvoering af te dwingen bij het realiseren van gebiedsontwikkelingen.
- Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geeft de kostenelementen die kunnen worden opgenomen in een exploitatieplan.
- Andere instrumenten zijn de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg), de Onteigeningswet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Woningwet en het Burgerlijk Wetboek. Daarnaast is er nog een aantal wetten en regelingen die het grondbeleid raken.

Uitvoering grondbeleid

De visie grondbeleid dient na vaststelling in 2019 verder worden uitgewerkt, onder andere op het gebied van kostenverhaal bij ruimtelijke projecten. Bij het verhalen van kosten, zoals bedoeld in de Grondexploitatiewet staat het private spoor met het hanteren van de zogenaamde anterieure overeenkomst voorop.

We zien een aantal wettelijke ontwikkelingen op ons af komen, die gevolgen hebben voor ons grondbeleid. Zo zal de Omgevingswet als vervanger van een aantal wetten een grote invloed gaan krijgen op het toekomstige grondbeleid. De Aanvullingswet als onderdeel van de Omgevingswet is in procedure gebracht en met deze wet wordt het grondbedrijfsinstrumentarium gemoderniseerd om zowel actief als faciliterend grondbeleid mogelijk te maken.

Het BBV geeft jaarlijks nieuwe richtlijnen, of stelt de richtlijnen bij voor de grondbedrijfsfunctie.

In het kader van een realistische programmering van woon- en werklocaties gelden de volgende uitgangspunten:

Bedrijventerreinen/ werklocaties

De Hoeksche Waardse gemeenten hebben een bedrijventerreinprogrammering met de provincie Zuid-Holland afgesproken voor de periode 2014-2030. Er zijn drie categorieën te onderscheiden: ontwikkelen, niet ontwikkelen en visie. Begin 2018 is de bedrijventerreinprogrammering geactualiseerd aan de hand van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse. Uit dit onderzoek is gebleken dat de Hoeksche Waard een overaanbod heeft aan bedrijventerreinen, met name voor de werkmilieus kleinschalig gemiddeld en industrie.

In 2018 heeft Binnenmaas is het bestemmingsplan voor de herbestemming van de tweede en derde fase van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard vastgesteld.

Naast het regionale bedrijventerrein kent Binnenmaas de bedrijventerreinen Boonsweg in Heinenoord, Reedijk in Heinenoord, Suiker Unie in Puttershoek en Mijlpolder in 's-Gravendeel. De vraag naar m2 bedrijventerrein is zich na een tijd van economische recessie gelukkig weer aan het herstellen.

Woonlocaties

De Hoeksche Waardse gemeenten hebben een regionaal afgestemd woningbouwprogramma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Het woningbouwprogramma wordt in overeenstemming gebracht met de actuele ontwikkelingen in de woningmarkt. Het doel is een regionale afgestemde programmering die in overeenstemming is met kwantitatieve en kwalitatieve behoeftes.

Actuele prognose van bouwgronden in exploitatie (BIE)

Voor de projecten die daadwerkelijk tot ontwikkeling komen of al in ontwikkeling zijn genomen, wordt/is een grondexploitatie vastgesteld. Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd. De actuele bouwgrondexploitaties zijn verdeeld in :

- Wijk van je Leven Puttershoek;
- Koetsveld Westmaas;
- Dorpshart Mijnsheerenland;

In de volgende tabel worden de boekwaarden per 1 januari 2018, de werkelijke investeringen, de werkelijke opbrengsten, de boekwaarden per 31 december 2018 en de doorkijk naar het einde van de grondexploitaties weergegeven. Hiermee wordt de ontwikkeling van de gronden die in exploitatie zijn genomen weergegeven. In het voorjaar 2019 zijn de grondexploitaties geactualiseerd en medio juli 2019 door de raad vastgesteld.

(Bedragen x €1.000)

Bouwgronden in exploitatie (BIE)	Boekwaarde Per 1 jan 2018	Investeren 2018 +/-	Opbrengsten 2018 -/-	Boekwaarde per 31 dec 2018	Voorziening per 31 dec 2018	Boekwaarde na voorziening	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwacht eindresultaat
Wijk van je Leven Puttershoek*	5.033	210	1.545	3.698	2.564	1.134	706	1.840	0
't Koetsveld Westmaas	449	22	471**	0	0	0	0	0	0
Dorpshart Mijnsheerenland	3.061	252	213	3.100	1.448	1.652	365	2.017	0
Totaal	8.543	484	2.229	6.798	4.012	2.786	1.071	3.857	0

* De gemeente en HW wonen nemen elk één deel van het tekort voor hun rekening. De verdeelsleutel is opgenomen in het Afsprakenkader. In deze tabel is het aandeel van de gemeente in het tekort ad €2.564.000 opgenomen.

** Is inclusief vrijval voorziening van €23.000.

Toelichting op de gebiedsontwikkelingen

Wijk van je Leven Puttershoek

De Wijk van je Leven is een gezamenlijke grondexploitatie tussen HW Wonen en gemeente Binnenmaas. In 2012 is er een geactualiseerd afsprakenkader vastgesteld door de gemeenteraad waarin de afspraken tussen de gemeente en HW Wonen zijn vastgelegd. Voor het project wordt medio juli 2019 door de raad een geactualiseerde grondexploitatie vastgesteld. De grondexploitatie sluit met een tekort van €4.404.000. (eindwaarde). Het aandeel van de gemeente is op grond van het Afsprakenkader met HW Wonen €2.564.000 (eindwaarde).

Het laatste deelproject in de Wijk van je Leven is in 2018 verkocht en voor een groot deel gerealiseerd. Naar verwachting wordt het 'woonrijp maken' van de gehele Wijk van je Leven in 2019 afgerond, waarna de grondexploitatie afgesloten kan worden.

't Koetsveld Westmaas

Ook voor 't Koetsveld Westmaas heeft de raad op 24 mei 2018 een geactualiseerde grondexploitatie vastgesteld. De grondexploitatie sluit met een tekort van € 23.000 (eindwaarde). Na onttrekking uit de verliesvoorziening grondexploitaties bij deze jaarrekening is de boekwaarde € 0.

Project 't Koetsveld is afgerond met uitzondering van de bouw van de 19 woningen door ontwikkelaar Prohuis. De bouw van deze woningen is gestart. Naar verwachting worden ze in de eerste helft van 2019 opgeleverd. De inkomsten uit de grondopbrengst zijn geheel ontvangen.

Dorpshart Mijnsheerenland

Voor het project Dorpshart Mijnsheerenland Westmaas wordt medio juli 2019 door de raad een geactualiseerde grondexploitatie vastgesteld. De grondexploitatie sluit met een tekort van €1.448.000 (eindwaarde).

Het project is volop in ontwikkeling. De nieuwbouwlocatie Hofwijk is afgerond en opgeleverd. De appartementen bij het commercieel cluster zijn opgeleverd en de nieuwe supermarkt is juli 2016 geopend. Tevens zijn Fase 1 t/m 5 van Raadhuispark opgeleverd. Ook zijn diverse accommodaties (MFA), het Van der Straatenplein en de Multifunctionele Accommodatie (MFA) afgerond en opgeleverd. De procedures voor wijziging van de bestemmingen voor de vrijkomende locaties zijn vrijwel afgerond. Dit is iets later dan voorzien tijdens de actualisatie. Het leidt ertoe dat het moment dat de inkomsten voor die locaties ontvangen worden, verschuift. Dit wordt 2019 in plaats van 2018.

Bedrijvenpark Hoeksche Waard

Naast de lokale grondexploitaties is de gemeente ook aandeelhouder in de CV/BV Bedrijvenpark Hoeksche Waard. De grondexploitatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard is in het voorjaar 2019 opnieuw geactualiseerd. Deze actualisatie gaf aanleiding tot het doen van een verlaging van de voorziening met € 83.000. Het aandeel van Binnenmaas in de voorziening komt daarmee uit op €1.513.000.

Niet uitgegeven 2^e en 3^e fase bedrijventerrein

Het stappenplan voor het niet uitgeven van de 2^e en 3^e fase van het bedrijventerrein Hoeksche Waard is doorlopen. De zogenaamde voorzienbaarheid is gecreëerd, de Wet voorkeursrecht gemeenten is geschrapt, het gewijzigde bestemmingsplan is

vastgesteld en het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst voor het bedrijventerrein is door de gemeenten vastgesteld.

Verschillenanalyse

De verschillenanalyse tussen begroting en werkelijkheid voor de vier grondexploitaties ziet er als volgt uit (bedragen x € 1.000):

Wijk van Leven Puttershoek			
omschrijving kostensoort	Raming grondexploitatie actualisatie voorjaar 2018	Realisatie 2018	Restant 2018
Indexering uitgaven	1	-	1
Aankoop gronden en terreinen	-	-	-
Advieskosten	17	12	5
Sloopkosten	-	-	-
Saneringskosten	-	-	-
Kosten bouwrijpmaken	94	92	2
Kosten woonrijpmaken	-	28	-28
Integratieheffing	-	-	-
Zakelijke lasten	-	3	-3
Kapitaallasten	75	75	-
Overige uitgaven	-	-	-
Totaal lasten (A)	187	210	-23
Indexering inkomst	-	-	-
Verkoop gronden en terreinen	1.545	1.545	-
Opbrengst woningbouw	-	-	-
Opbrengst voorziening commercieel	-	-	-
Opbrengst voorziening niet commercieel	-	-	-
Opbrengst zorg	-	-	-
Bijdragen derden/ overige ontvangsten	-	-	-
Overige inkomensoverdrachten	-	-	-
Overige vermogensoverdrachten	-	-	-
Totaal baten (B)	1.545	1.545	0
Saldo (A-B)	-1.358	-1.335	-23

Toelichting

Omdat de bouw van de woningen sneller verliep dan verwacht, moest er eerder worden gestart met het woonrijp maken. Dit loopt door in 2019.

Koetsveld Westmaas			
omschrijving kostensoort	Raming grondexploitatie actualisatie voorjaar 2018	Realisatie 2018	Restant 2018
Indexering uitgaven	-	-	-
Aankoop gronden en terreinen		-	-
Advieskosten	15	13	2
Sloopkosten			-
Saneringskosten			-
Kosten bouwrijpmaken		-	-
Kosten woonrijpmaken	10	2	8
Integratieheffing			-
Zakelijke lasten		-	-
Kapitaallasten	7	7	-
Overige uitgaven	-		
Totaal lasten (A)	32	22	10
Indexering inkomst	-	-	-
Verkoop gronden en terreinen		-	-
Opbrengst woningbouw	448	448	-
Opbrengst voorziening commercieel		-	-
Opbrengst voorziening niet commercieel		-	-
Opbrengst zorg		-	-
Bijdragen derden/ overige ontvangsten		0	-0
Overige inkomensoverdrachten			-
Overige vermogensoverdrachten	-	-	-
Totaal baten (B)	448	448	0
Saldo (A-B)	-416	-426	10

Toelichting

Doordat de oplevering van de woningen later is dan gedacht, zijn er in 2018 minder kosten gemaakt. De eventuele kosten worden ten laste van de exploitatie gebracht.

Dorpshart Mijnheerenland			
omschrijving kostensoort	Raming grondexploitatie actualisatie voorjaar 2018	Realisatie 2018	Restant 2018
Indexering uitgaven	5	-	5
Aankoop gronden en terreinen	349	70	279
Advieskosten	77	39	38
Sloopkosten	67	57	10
Saneringskosten	0	1	-1
Kosten bouwrijpmaken	22	-	22
Kosten woonrijpmaken	2	25	-23
Integratieheffing	-	-	-
Zakelijke lasten	-	15	-15
Kapitaallasten	46	46	0
Overige uitgaven	-	-	-
Totaal lasten (A)	568	252	316
Indexering inkomst	-	-	-
Verkoop gronden en terreinen	-	48	-48
Opbrengst woningbouw	-	14	-14
Opbrengst voorziening commercieel	-	-	-
Opbrengst voorziening niet commercieel	-	-	-
Opbrengst zorg	150	150	-
Bijdragen derden/ overige ontvangsten	-	1	-1
Overige inkomensoverdrachten	2.079	-	2.079
Overige vermogensoverdrachten	-	-	-
Totaal baten (B)	2.229	213	2.016
Saldo (A-B)	-1.661	39	-1.700

Toelichting

Zodra de gronden aan de ontwikkelaar worden overgedragen, zal de boekwaarde van zowel de scholen als de tijdelijke voorziening Sportland alsnog ten laste van het budget aankoop gronden en terreinen worden gebracht.

Daarnaast ontvangt de gemeente pas een bedrag van de projectontwikkelaar voor de grondoverdracht als de bezwarentermin op de wijziging van het bestemmingsplan voor de Boomgaard van de vrijkomende locaties is verlopen. Dit zal naar verwachting medio het tweede half jaar van 2019 zijn.

De bestemmingsplannen voor Sportland en de Molenwiek zijn in december 2018 door de raad vastgesteld.

Vennootschapsbelasting in relatie tot grondexploitaties

Op de grondexploitaties is een onderzoek uitgevoerd naar de vraag of de grondexploitaties belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hieruit is gebleken dat de grondexploitaties, beoordeeld naar de fiscale regels, verlieslatend zijn en er geen vennootschapsbelasting hoeft te worden betaald.

Winstneming en het nemen van verliezen

Winstneming

Er is op dit moment geen sprake van winstneming.

Verliezen

Het resultaat van een grondexploitatie wordt berekend door het saldo van de (toekomstige) kasstromen. Indien hieruit een verlies blijkt moet een verliesvoorziening worden getroffen. De voorziening wordt gewaardeerd op eindwaarde van dit verlies.

Reserves, voorzieningen en risico's

Reserves

Voor de gebiedsontwikkelingen is een reserve grondexploitatie ingesteld. Als er een verliesvoorziening moet worden getroffen, wordt het benodigde bedrag onttrokken aan deze reserve. Daarnaast is in de Notitie risicomanagement opgenomen dat risico's over grondexploitaties ook worden gedekt uit de Reserve grondexploitaties.

De reserve grondexploitatie heeft had op 1 januari 2018 een saldo van €4.701.000. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reserve in 2018 weergegeven. Het eindsaldo van de reserve per 31 december 2018 is € 4.740.000.

(Bedragen x €1.000)

Stand 1 januari 2018	4.701
BIJ: Stortingen	
Vrijval verliesvoorziening Koetsveld	9
Actualisatie voorjaar 2019 Wijk vj Leven	7
Verlaging verliesvoorziening Bedrijvenpark	83
AF: Onttrekkingen	
Bestemmingsplan Bedrijvenpark Hoeksche Waard (dekkingsplan)	- 100
Minder kosten 2018 bestemmingsplannen	88
Actualisatie voorjaar 2019 Dorpshart	-48
Stand 31 december 2018	4.740

Voorzieningen

Op grond van de laatste actualisatie van de grondexploitaties (raadsbesluit medio juli 2019) is het actuele beeld in de stand van de voorziening verliezen grondexploitaties hieronder weergegeven. Op grond van onze bestendige gedragslijn moeten de voorzieningen worden berekend op basis van de eindwaardeberekeningen.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving	Soort	Huidige voorziening	Onttrekking aan/ verlaging van voorziening	Voorziening per 31-12-2018
Dorpshart Mijnsheerenland	In exploitatie	1.401	47	1.448
't Koetsveld Westmaas	In exploitatie	32	-32	0
Wijk van Leven Puttershoek	In exploitatie	2.571	-7	2.564
Subtotaal		4.004	8	4.012
Bedrijvenpark Hoeksche Waard	In exploitatie	1.596	-83	1.513
Totaal		5.600	-75	5.525

Uit het overzicht blijkt dat er voor een totaalbedrag van €5.500.000 aan voorzieningen voor verwachte verliezen is gevormd.

Risico's

In de geactualiseerde grondexploitaties van de complexen is een uitgebreide risicoanalyse opgenomen. Voor deze risico's hoeven op zich nog geen voorzieningen te worden getroffen, omdat de risico's door passende beheermaatregelen kunnen worden beperkt, maar er dient in het weerstandsvermogen wel rekening mee te worden gehouden.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het raadsvoorstel over de actualisatie van de grondexploitaties en de risicoanalyse, dat op 24 mei 2018 door uw raad is vastgesteld. Het gaat om de volgende risico's :

(Bedragen x €1.000)

Grondexploitatie	Risicobedrag
Wijk van je Leven Puttershoek	63
't Koetsveld Westmaas	6
Dorpshart Mijnsheerenland	80
Totaal	149

Om te voorkomen dat er sprake is van een cumulatie van risico's is er een risicosimulatie voor de gezamenlijke gemeentelijke grondexploitaties gehouden. De gezamenlijke simulatie laat een risicoprofiel van €136.000 zien in plaats van €149.000. voor de afzonderlijke lokale grondexploitaties.

Vergelijking reserve grondexploitatie en risico's grondexploitaties

De vergelijking tussen de vrije ruimte in de Reserve grondexploitatie, die voldoende ruimte moet bevatten om de risico's te dekken en het risicoprofiel geeft het volgende beeld.

De gemeentelijke grondexploitaties geeft eind 2018 het volgende beeld:

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving	Bedrag
Vrije ruimte Reserve grondexploitatie	4.740
Risicoprofiel	136
Ratio (weerstandscapaciteit : risicoprofiel)	34,85

Voor de toetsing van het weerstandsvermogen rond de grondexploitaties een op de grondexploitatie toegesneden norm gebruik (zie de tabel).

Code	Ratio weerstands vermogen	Beleidsmaatregelen
code groen	> 2	geen
code geel	1,0 - 2,0	verscherpte risiobewaking, extra rapportages aan de raad
code oranje	0,6 - 1,0	geen grondexploitaties met negatief saldo openen, maatregelen pakket om naar geel te komen
code rood	< 0,6	optimaliseringsvoorstellen buiten kaders gemeenteraad

Uit de scores blijkt dat er bij de eigen grondexploitaties (34,85) geen directe aanleiding is tot maatregelen. Wel zullen de gebruikelijke actiepunten (projectenrapportages in de interne project- en stuurgroepen en jaarlijkse actualisatie) op dezelfde stringente wijze worden voortgezet.

Kengetal Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Er moet jaarlijks wordt beoordeeld of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Er zijn nog geen landelijke ervaringscijfers beschikbaar. Tevens is er geen VNG-norm voor de hoogte van de ratio.

Het kengetal grondexploitaties geeft een indicatie van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. Hoe lager het percentage hoe beter. De signaleringswaarde van de Provincie geeft aan dat een percentage < 20% voldoende tot goed is. De gemeente heeft een percentage 14,4% en is daarmee goed te noemen.

(bedragen x €1.000)

Kengetal Grondexploitaties		Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a punt 1 BBV)*	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)**	8.542	5.439	6.802
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	52.671	58.145	53.707
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		16,22%	9,35%	12,67%
* Vanaf 1-1-2016 zijn de NIEG's vervallen				

3.9 Subsidies

Algemeen

Ons subsidiebeleid is gericht op vitale kernen, energieke inwoners en een levendig verenigingsleven. De gemeente Binnenmaas stelt inwoners en organisaties in staat om hun eigen succes te organiseren. Subsidie worden vooral verleend om beleidsdoelen te bereiken op het gebied van de sport, welzijn, onderwijs, volksgezondheid, de WMO, jeugd, natuurbehoud en natuurontwikkeling, cultuur, cultuurbehoud en cultuurontwikkeling.

Beleidsnotities & verordeningen

- Subsidieverordening gemeente Binnenmaas
- Beleidsregels budget-, waarderings- en projectsubsidies

Subsidievormen

In de Subsidieverordening wordt een onderscheid gemaakt in budget-, waarderings- en projectsubsidies. Onder de Monumentensubsidieverordening worden subsidies voor onderhoud van monumenten verstrekt. Subsidies die onder geen van deze verordeningen vallen kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht worden verleend. Denk hierbij aan exploitatiesubsidies of huurcompensatie.

Budgetsubsidies

Budgetsubsidie is een subsidie waarbij één of meer meetbare resultaten en/of indicatoren worden gekoppeld aan de te leveren prestaties, activiteiten, producten en diensten. Door middel van de subsidie geven we richting aan de activiteiten van de organisatie. Dit zijn bijvoorbeeld het algemeen maatschappelijk werk (Kwadraad) en de Bibliotheek Hoeksche Waard. Een uitzondering is gemaakt voor de Sportstichting 's-Gravendeel, die een subsidie op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht ontvangt. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat deze vrijwilligersorganisatie dezelfde verplichtingen krijgt opgelegd als professionele organisaties.

Waarderingssubsidies

Een waarderingssubsidie is een subsidie aan instellingen voor activiteiten die van belang worden geacht, zonder deze naar aard of inhoud te willen beïnvloeden. Subsidies onder de € 10.000,- worden voor de duur van de gehele planperiode vastgesteld. Hogere subsidies worden per jaar vastgesteld. De waarderingssubsidie bedraagt maximaal € 50.000.

De volgende categorieën vrijwilligersorganisaties kunnen voor de waardering van hun kernactiviteiten in aanmerking komen voor een waarderingssubsidie van maximaal €50.000.

Categorie A: Sportorganisaties en muziekgezelschappen

Categorie B: Jeugd- en jongerenverenigingen, ouderenverenigingen, zangverenigingen en ontspanningsverenigingen

Categorie C: Culturele-, hulpverlenings- en ondersteuningsorganisaties

Categorie D: Organisaties die actief zijn op de schaal van de Hoeksche Waard.

Voor de categorieën A en B wordt als subsidiegrondslag een vast bedrag gehanteerd in relatie tot het aantal leden dat op de datum van de subsidieaanvraag in de gemeente Binnenmaas woont. Categorie C ontvangt een vast bedrag en voor de organisaties in categorie D worden op de schaal van de Hoeksche Waard in afstemming met de overige gemeenten subsidieafspraken gemaakt.

In 2018 is een nieuwe planperiode ingegaan, die loopt tot en met 2021. De regels rond de waarderingssubsidie zijn in de nieuwe periode ongewijzigd gebleven ten opzichte van de vorige periode; wel zijn de subsidiebedragen geïndexeerd ten opzichte van 2014 (aanvang vorige planperiode).

Projectsubsidies

Vrijwilligersorganisaties die een extra inspanning doen om hun positie te versterken of de kwaliteit van hun activiteitenaanbod te verhogen kunnen in aanmerking komen voor een projectsubsidie van maximaal €1.000. Een projectsubsidie kan worden verleend voor activiteiten die aansluiten bij het gemeentelijk beleid en projectmatig worden georganiseerd. Zij moeten ten goede komen aan de inwoners van Binnenmaas.

Alleen activiteiten die niet binnen de reguliere activiteiten van de organisatie vallen, komen in aanmerking, zoals activiteiten gericht op :

- het versterken van de samenwerking tussen verenigingen.
- het werven van leden.
- training en professionalisering van leden, kaderleden trainers en jeugdtrainers.

Ook voor de projectsubsidie geldt dat die in 2018 zijn toegekend op basis van geactualiseerde beleidsregels. De belangrijkste aanpassing is dat voorheen het percentage van de gemeentelijke bijdrage aan een project niet vast was omschreven. Met ingang van 2018 draagt de gemeente 75% van de projectkosten bij (met een maximum van € 1000). Dit is ten opzichte van de situatie tot en met 2017 een verruiming van de bijdrage.

Speerpunten begrotingsjaar

Voor het subsidiebeleid en de uitvoering daarvan stond 2018 in het teken van de voorbereidingen voor de nieuwe organisatie. Doel daarvan is er zorg voor te dragen dat de subsidie die door het college van Binnenmaas is toegezegd voor 2019 ook daadwerkelijk door de nieuwe organisatie wordt uitbetaald. Daarnaast heeft regio-breed een inventarisatie plaatsgevonden van bestaand subsidiebeleid met als doel om reeds in 2019 stappen te kunnen zetten tot harmonisatie van beleid.

Risico's

Financiële risico's ontstaan wanneer op niet-rechtmatige wijze subsidies worden afgehandeld. Mede op basis van de gerealiseerde verbeteringen is de gemeente in staat om tijdig risico's te onderkennen en daarop actie te ondernemen.

Overzicht subsidies

In onderstaande tabel zijn de subsidies opgenomen, verdeeld in :

- budgetsubsidies
- subsidies op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb),
- waarderingssubsidies
- projectsubsidies.

Overzicht Subsidies Jaarrekening 2018

Omschrijving subsidie	Begroot 2018	Werkelijk 2018
▢ Budgetsubsidie	€ 2.325.179	€ 2.326.294
Gemeentelijke monumenten	€ 22.000	€ 14.354
Jeugdgezondheidszorg, maatwerk deel	€ 52.906	€ 52.898
Kwadraad (AMV)	€ 261.410	€ 257.903
Peuterspeelzaalwerkbeleid	€ 119.221	€ 133.145
Sportst. s-Gr.deel: Sporthal De Schenkel	€ 139.350	€ 138.446
St. Biblio HW	€ 538.313	€ 543.062
Streekmuseum H'Waard	€ 45.892	€ 45.229
Vormings- en ontwikkelingswerk	€ 20.763	€ 6.000
Welzijn Hoeksche Waard Jeugd	€ 242.236	€ 238.421
Welzijn Hoeksche Waard Ouderen	€ 70.113	€ 70.113
Welzijn Hoeksche Waard SCW	€ 202.755	€ 212.254
Wmo 2015 (cliënt ondersteuning)	€ 210.531	€ 210.531
Wmo 2015 inloop GGZ	€ 49.802	€ 49.802
Wmo 2015 uitvoering (ntb)	€ 10.000	€ 12.666
Wmo 2015 onderst.en waardering mantelz.	€ 125.399	€ 122.818
Zwembad De Wellen	€ 214.489	€ 218.652
▢ Projectsubsidies	€ 12.123	€ 4.700
Stimulerings -en activiteitenfonds	€ 12.123	€ 4.700
± Waarderingsubsidies cat. A Sport en Muziek	€ 91.527	€ 87.486
± Waarderingsubsidies cat. B Jeugd- en jongeren- en ouderenverenigingen	€ 19.867	€ 12.063
± Waarderingsubsidies cat. C Culturele-, hulpverlenings- en ondersteuningsorganisaties	€ 185.721	€ 160.201
± Waarderingsubsidies cat. D Organisaties Hoeksche Waard breed	€ 85.177	€ 74.191
Eindtotaal	€ 2.719.593	€ 2.664.935

3.10 Demografische ontwikkelingen

Algemeen

De demografische gegevens van de gemeente Binnenmaas laten zien dat vanaf 2030 rekening moet worden gehouden met een bevolkingsafname. Door verdunning (kleinere gezinnen) die nu plaatsvindt, groeit de behoefte aan woningen. In de komende jaren vergrijst en ontgroent de gemeente Binnenmaas. Die demografische beweging is van invloed op veel werkvelen van de gemeente. Samen met maatschappelijke partners worden de opgaven die hieruit voortvloeien opgepakt.

Beleidsnotities & verordeningen

- Structuurvisie Binnenmaas 2020: Binnenmaas geeft je ruimte
- Regionale Woonvisie 2030
- Pact van Mijn Hart 2010 - 2030
- Pact van de Waard

Speerpunten begrotingsjaar

De komende jaren staat het begrip 'vitaliteit' centraal in de regio. Er zijn veel definities van het begrip vitaliteit, maar in essentie gaat het er om dat een regio in staat is om op eigen kracht goed te kunnen blijven functioneren. Daar is in ieder geval een voldoende aanbod van dagelijkse voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn en detailhandel voor nodig. Daar hoort uiteraard ook bij voldoende inwoners om die voorzieningen in stand te kunnen houden.

De gevolgen van de demografische ontwikkelingen dienen zich al een aantal jaren aan. Met name de ontgroening en vergrijzing vragen onze aandacht. Als we het hebben over vitaliteit en het draagvlak voor voorzieningen dan is de leeftijdsopbouw van onze bevolking van groot belang. Het aandeel huishoudens van 75+ verdubbelt de komende jaren. Daarnaast wordt ruim 60% van de woningen bewoond door een huishouden van 55+. Verder valt op dat het aantal huishoudens in de Hoeksche Waard onder de 55 jaar met 3.200 afneemt. De cijfers zijn gebaseerd op geboorte- en sterfteverwachtingen en een licht dalende migratie.

Op grond van de prognoses wordt op de langere termijn krimp, vergrijzing en ontgroening verwacht in de Hoeksche Waard. Daarom wordt gewerkt aan een koerswijziging in de Hoeksche Waard en Binnenmaas. Bewust van de noodzaak van meer dynamiek, is een anticipeerprogramma op gang gekomen.

Om de vitaliteit van de regio te behouden zijn alle raderen in de regionale machine nodig. Het gaat dan om de kwaliteit van de omgeving, woningbouw, landschap, werkgelegenheid, cultuur, bereikbaarheid, kwaliteit en nabijheid van voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, winkelen en onderwijs. Alle raderen moeten draaien om de vitaliteit te behouden.

Er liggen opgaven die een belangrijke rol spelen in het vitaal houden van de Hoeksche Waard en Binnenmaas. Zo zal er de komende jaren een inspanning worden gedaan om extra woningbouw te mogen realiseren om daarmee ook in bovenregionale woningbehoefte te voorzien. Verder zullen er keuzes moeten worden gemaakt die op het niveau van de kernen gecompliceerd kunnen liggen.

Domeinen met betrekking tot demografische ontwikkelingen

Wonen

Met het aantrekken van de economie is ook de Hoeksche Waardse woningmarkt in beweging gekomen. Binnenmaas zal de komende jaren inzetten op extra woningbouw voor een gezonde en evenwichtige bevolkingssamenstelling. Naast de inspanning om extra nieuwbouw te realiseren, is het zaak de huidige woningvoorraad zo aan te passen dat deze voorziet in de woonbehoeften van de vergrijzende bevolking. Om particuliere woningeigenaren over te halen tot aanpassing van hun woning, is in de Hoeksche Waard een campagne 'langer zelfstandig thuis wonen' gestart. De regionale woonvisie gaat dieper in op deze opgaven en formuleert nadere acties.

Het project "lang leve thuis" wil particuliere huiseigenaren die graag in hun eigen woning willen blijven wonen, laten zien wat er zoal komt kijken bij die keuze. Te denken valt aan het levensloopbestendig maken van hun eigen woning. Afgelopen jaar is aan deze groep senioren gratis advies aangeboden om de bewustwording van de noodzaak tot aanpassing van de eigen woning te activeren.

Voor senioren die willen verhuizen en die een beroep doen op de sociale voorraad, levert HW Wonen een extra inspanning door de bestaande voorraad aan te vullen met senioren woningen of appartementen.

Om mantelzorgwoningen in planologisch opzicht mogelijk te maken zijn de eerste stappen gezet.

De starterslening ondersteunt jongeren bij het betreden van de woningmarkt. Er wordt goed gebruik gemaakt van de starterslening.

De aanvulling en aanpassing van de bestaande sociale woningvoorraad is een werk in uitvoering, waarin HW Wonen zich inspannt om in de bestaande sociale woningvoorraad meer woningen levensloopbestendig te maken. Doel is de sociale woningvoorraad meer divers te maken, waardoor én jongeren én ouderen meer kansen hebben op een geschikte woning.

In het afgelopen jaar is de eerste stap gezet op weg naar een short stay facility voor de groep urgent woningzoekenden. De diversiteit binnen deze groep is groot. De mensen hebben een ding gemeen: ze zoeken snel een goedkoop, tijdelijk onderkomen. Er is onderzoek gedaan om richting te geven aan een oplossing die tegelijkertijd de reguliere woningmarkt kan ontlasten. Tijdelijke woonvoorzieningen maken gebruik van een tijdelijke huurcontract, en dat garandeert een goede doorstroom, zodat meer mensen geholpen kunnen worden. De planning is om in het 2e kwartaal van 2019 de gemeenteraad hierover een voorstel met concrete, passende mogelijkheden voor te leggen.

Herinrichting openbare ruimte

De openbare ruimte moet de ontwikkelingen in de veranderende woningvraag volgen en mee worden aangepast. Bij de herinrichting worden de voorzieningen afgestemd op de opbouw van de bevolking.

Concentratie voorzieningen

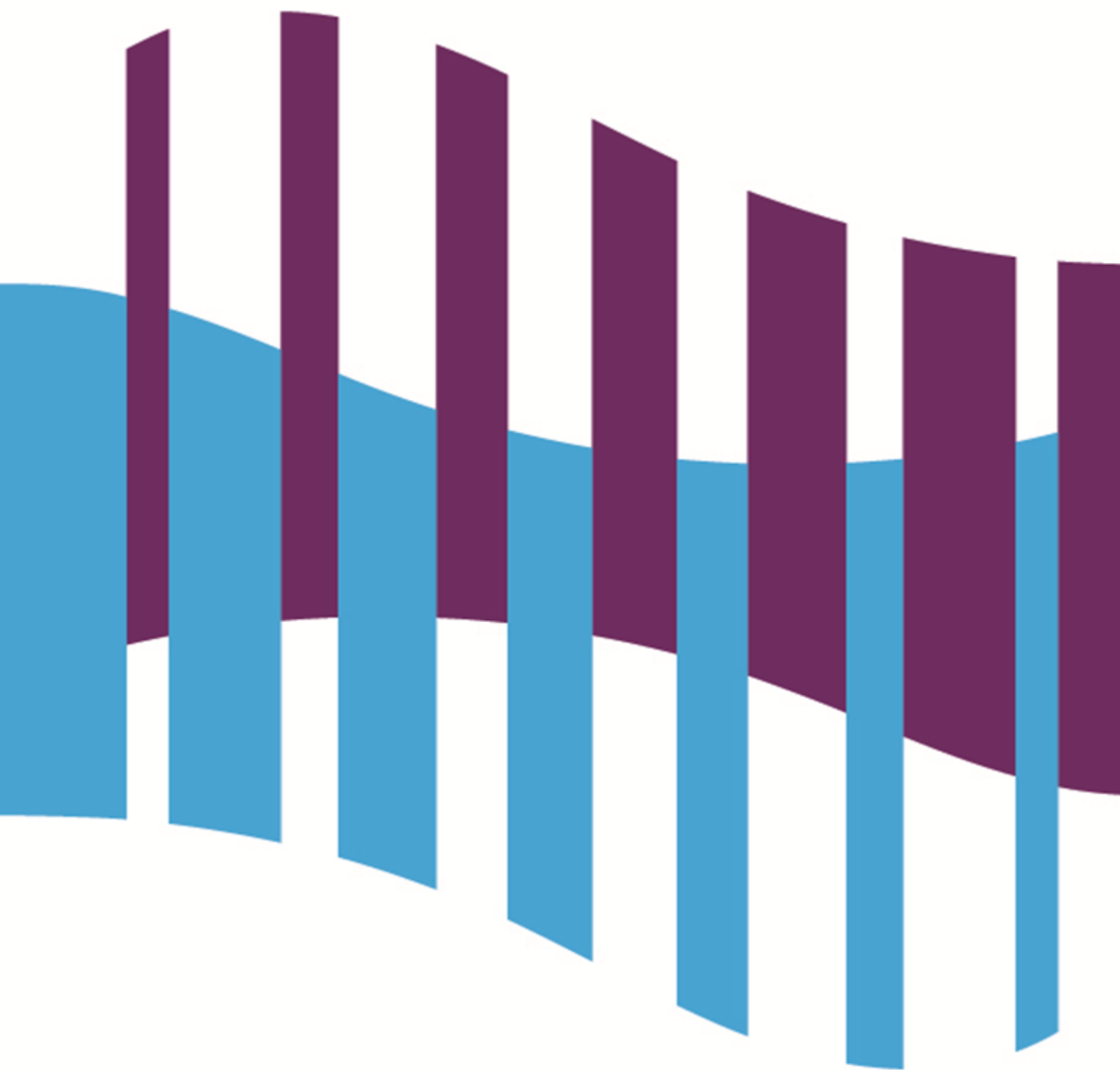
Door de demografische ontwikkelingen zullen voorzieningen zoals bijvoorbeeld basisscholen en sportverenigingen, onder druk komen te staan. De groep jongeren wordt kleiner en de groep ouderen wordt groter. De gemeente Binnenmaas wil er voor zorgen dat de zes vitale dorpen in Binnenmaas levendig blijven en hun dynamiek behouden, zodat ook de inwoners in de nabije omgeving gebruik kan blijven maken van de voorzieningen die zij nodig heeft. Te denken valt aan de investeringen die gedaan zijn in het centrumgebied van Heinenoord, het sportpark in Puttershoek en de nieuwbouw van de Pijler in Maasdam.

Het voorzieningenniveau van de dorpen verschilt van elkaar. Het is van belang dat voorzieningen waar mogelijk worden gecombineerd, zodat er sprake is van dubbelgebruik en functiemenging. Het multifunctionele complex in het project Dorpshart in Mijnsheerenland is hiervan een voorbeeld. Deze aanpak vergroot de kans op behoud van voorzieningen. Hierin wordt samengewerkt met onze maatschappelijke partners. In de structuurvisie hebben wij opgenomen ons in te willen zetten voor functiemengingen en het behoud van vitale dorpen.

Behoud en bevordering van de sociaal economische vitaliteit

De nabijheid van Rotterdam en Dordrecht zorgt ervoor dat er ook op de lange termijn voldoende bereikbare werkgelegenheid is. Om als gemeente in de regio sociaal en economisch vitaal te blijven, zetten de gemeente zich ook in voor bedrijvigheid en werkgelegenheid binnen de gemeentegrenzen. Een voorbeeld hiervan is het nieuwe bestemmingsplan Suikerunie: dit leidt tot versterking van de economische structuur van de Hoeksche Waard en moet bieden van extra werkgelegenheid. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verminderen van de verkeersstromen van inwoners die buiten de regio hun werk hebben.

Jaarrekening

4. Jaarrekening

4.1 Overzicht van lasten en baten

In de tabel is per programma het gerealiseerd resultaat 2018 weergegeven. Hierbij worden baten weergegeven als +/+ en lasten als -/-.

(bedragen x €1.000)

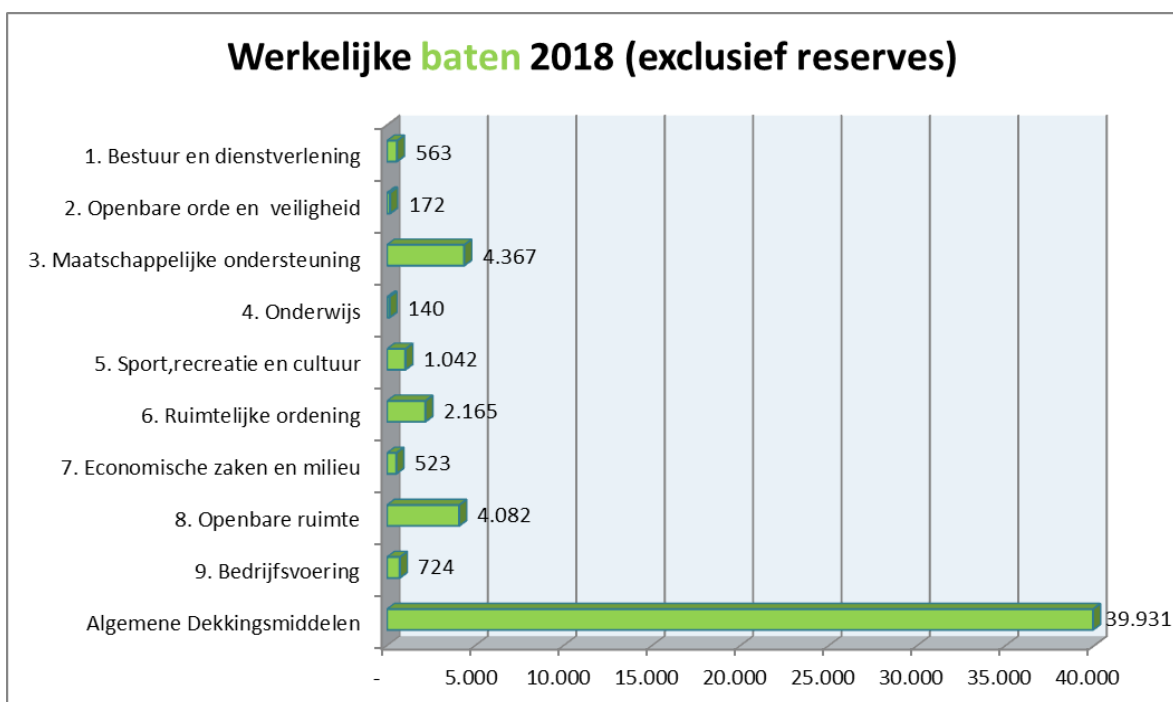
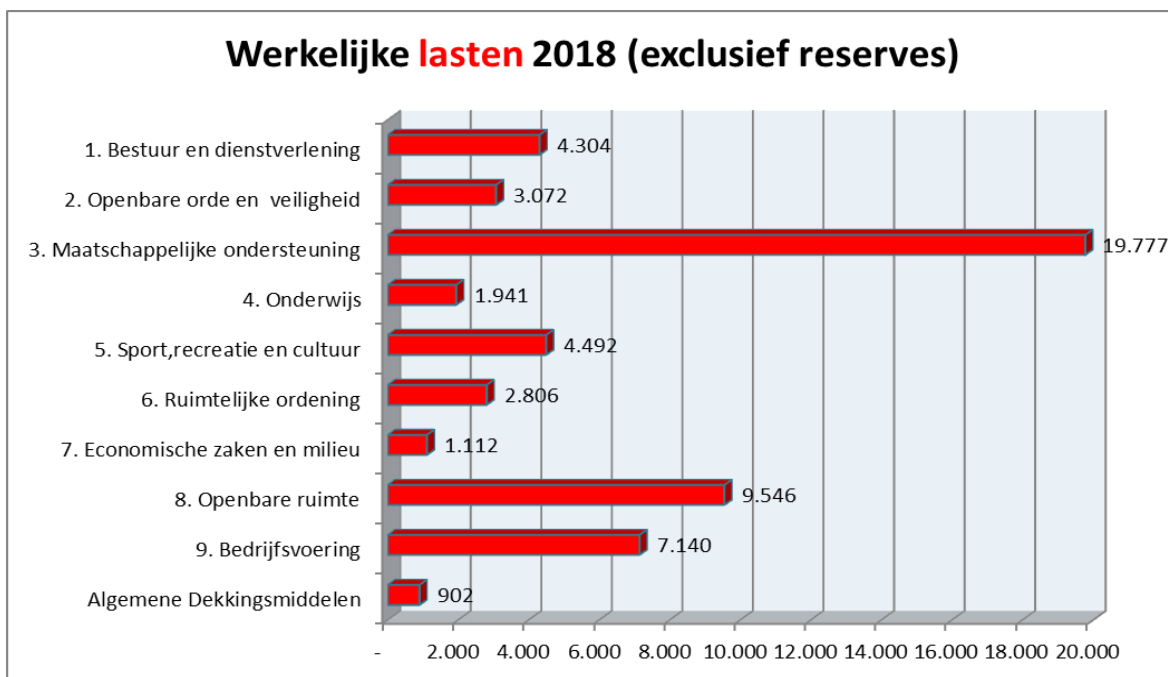
	Primaire begroting 2018 (A)			Actuele begroting 2018 (B)			Rekening 2018 (C)			Verschil (C-B)		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
PR1 Bestuur en dienstverlening	486	-3.121	-2.635	486	-4.332	-3.846	563	-4.304	-3.741	77	28	105
PR2 Openbare orde en veiligheid	57	-3.251	-3.193	190	-3.191	-3.001	172	-3.072	-2.900	-18	119	101
PR3 Maatschappelijke ondersteuning	3.987	-19.167	-15.180	4.408	-20.117	-15.709	4.367	-19.777	-15.410	-41	340	299
PR4 Onderwijs	59	-2.116	-2.057	92	-2.673	-2.581	140	-1.941	-1.801	48	732	780
PR5 Sport, recreatie en cultuur	1.031	-4.299	-3.268	1.074	-4.575	-3.502	1.042	-4.492	-3.450	-31	83	52
PR6 Ruimtelijke ordening	9.273	-10.076	-803	2.439	-3.572	-1.133	2.165	-2.806	-641	-274	766	492
PR7 Economische zaken en milieu	477	-921	-443	564	-1.184	-620	523	-1.112	-589	-41	72	30
PR8 Openbare ruimte	3.626	-9.244	-5.618	4.008	-10.052	-6.044	4.082	-9.546	-5.464	73	507	580
PR9 Bedrijfsvoering = Overhead	352	-6.040	-5.688	553	-7.193	-6.639	724	-7.140	-6.416	171	53	223
Algemene Dekkingsmiddelen*	38.773	138	38.910	39.794	-270	39.524	39.912	-180	39.732	118	90	208
Overige algemene dekkingsmiddelen	24	-1.277	-1.253	24	-757	-733	18	-722	-703	-5	35	30
Heffing VPB	-	-1	-1	-	-1	-1	-	-	-	-	1	1
Bedrag onvoorzien	-	-30	-30	-	0	0	-	-	-	-	0	0
Saldo van baten en lasten	58.145	-59.405	-1.259	53.631	-57.918	-4.286	53.708	-55.091	-1.383	76	2.826	2.902
Onttrekkingen aan reserves (baten)/Stortingen in reserves (lasten):												
PR1 Bestuur en dienstverlening	-	-	-	1.761	-	1.761	1.761	0	1.761	-	0	-
PR2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	0	-
PR3 Maatschappelijke ondersteuning	531	-	531	1.733	-264	1.469	1.489	-369	1.119	-244	-106	-350
PR4 Onderwijs	540	-	540	1.146	-	1.146	676	0	676	-470	0	-470
PR5 Sport, recreatie en cultuur	181	-167	14	553	-368	184	449	-373	76	-104	-4	-108
PR6 Ruimtelijke ordening	-	-74	-74	912	-502	410	755	-534	221	-157	-32	-189
PR7 Economische zaken en milieu	7	-	7	7	-	7	7	0	7	-	0	0
PR8 Openbare ruimte	502	-426	76	1.571	-1.297	274	554	-782	-227	-1.016	515	-501
PR9 Bedrijfsvoering = Overhead	223	-10	213	242	-16	226	235	-16	219	-7	0	-7
Algemene Dekkingsmiddelen*	-	-334	-334	-	-1.039	-1.039	-	-1.039	-1.039	-	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	200	-	200	2.344	-2.344	-	2.344	-2.344	0	-	0	0
Totaal onttrekkingen aan / stortingen in reserves	2.185	-1.011	1.174	10.269	-5.831	4.438	8.270	-5.457	2.813	-1.999	373	-1.625
Jaarresultaat	60.331	-60.416	-85	63.900	-63.748	152	61.978	-60.548	1.429	-1.922	3.199	1.277

*Dekkingsmiddelen conform BBV (taakveld 0.5 Treasury, 0.61 OZB woningen, 0.62 OZB-niet woningen, 0.64 Belastingen overig, 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds)

Het samenvattend overzicht is als volgt:

Totaal programma's	Soort	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Verschil	Waarvan onrechtmatig
	Baten	52.671	58.145	53.631	53.708	76	0
	Lasten	-50.475	-59.404	-57.917	-55.091	2.826	0
	Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	2.196	-1.259	-4.286	-1.383	2.902	0
	Onttrekkingen reserves	6.773	2.185	10.269	8.270	-1.999	0
	Stortingen reserves	-6.452	-1.011	-5.831	-5.457	373	0
	Gerealiseerd resultaat	2.517	-85	152	1.429	1.277	0

Onderstaande grafieken geeft de werkelijke lasten en baten in 2018 per programma grafisch weer (bedragen x €1.000):

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Het door uw raad vastgestelde controleprotocol schrijft voor dat moet worden getoetst in hoeverre begrotingsoverschrijdingen op de lasten worden gekwalificeerd als onrechtmatig. Bij geen van de programma's zijn de werkelijke lasten hoger dan de geraamde lasten na begrotingswijziging.

4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

Voor de verantwoording van de jaarcijfers 2018 per programma wordt eveneens verwezen naar het jaarverslag, onderdeel 'Wat heeft het gekost?'

- Programma 1 Bestuur en Dienstverlening: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Bestuur en Dienstverlening";
- Programma 2 Openbare orde en Veiligheid: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Openbare orde en Veiligheid";
- Programma 3 Maatschappelijke Ondersteuning: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Maatschappelijke Ondersteuning";
- Programma 4 Onderwijs: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Onderwijs";
- Programma 5 Sport, Recreatie en Cultuur: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Sport, Recreatie en Cultuur";
- Programma 6 Ruimtelijke Ordening: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording "Ruimtelijke Ordening";
- Programma 7 Economische zaken en Milieu: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programma verantwoording "Economische zaken en Milieu";
- Programma 8 Openbare Ruimte: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programma verantwoording "Openbare Ruimte";
- Programma 9 Bedrijfsvoering: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de programma verantwoording "Bedrijfsvoering";
- Algemene Dekkingsmiddelen: Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie wordt verwezen naar de verantwoording "Algemene Dekkingsmiddelen".

4.4 Bestemming resultaat

Het saldo van de jaarrekening 2018 (gerealiseerd resultaat) 2018 is €1.429.000 (positief). Onderstaande voorstellen komen in aanmerking voor resultaatbestemming. Na verwerking van deze voorstellen ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x €1.000)

Pr. Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Nr	Resultaat jaarrekening vóór bestemming	1.429
1	Wachtgeld verplichtingen Op basis van de actuele doorrekening van de wachtgeldverplichtingen voor wethouders blijken de verplichtingen lager te zijn dan bij de Slotrapportage 2018 verondersteld. Conform afspraken die in de Hoeksche Waard zijn gemaakt vloeien deze middelen terug in de reserve frictiekosten (conform slotrapportage 2018).	-41
3	Innovatieve projecten sociaal domein Op basis van een amendement bij de begroting 2016 heeft de Raad meerjarig budget beschikbaar gesteld voor lokale innovatieve projecten in het sociaal domein. In 2018 is niet het volledige budget besteed als gevolg van minder aanvragen. Omdat de evaluatie nog niet heeft plaatsgevonden en in 2019 geen budget meer is opgenomen wordt het overschot van 2018 doorgeschoven naar 2019.	-204
3	Integraal innovatiebudget Formulierenbrigade van Humanitas betalen wij al meerdere jaren uit de Innovatiebudget. Omdat we deze voorzieningen graag willen blijven ondersteunen en er nog geen andere structurele dekking is gevonden in de meerjarenbegroting, is er weinig ruimte over in het Innovatiebudget voor nieuwe initiatieven. Van het budget 2019 van € 363.333,- is voor kwartaal 2 tm 4 nog slechts € 47.045,- beschikbaar voor nieuwe initiatieven. Daarom wordt voorgesteld het resultaat 2018 van € 114.151,- te bestemmen voor 2019.	-40
3	Wijkteams Voor wat betreft de wijkteams was voorzien dat er in 2018, naast het wijkteam Oud-Beijerland, nog 2 wijkteams zouden starten. Het wijkteam Korendijk/Cromstrijen is later gestart dan voorzien (en de start van het wijkteam Binnenmaas/Strijen is doorgeschoven naar het eerste halfjaar van 2019).	-77
4	Onderzoek buurthuis Ronduit Eind 2018 heeft de raad een budget ter beschikking gesteld voor voorbereidende werkzaamheden voor een onderzoek of het buurthuis Ronduit in Schenkeldijk kan worden gerenoveerd of moet worden herbouwd. Deze werkzaamheden zijn niet meer in 2018 uitgevoerd en worden doorgeschoven naar 2019.	-55
6	Grondzaken In december 2018 is het raadsbesluit genomen voor de grondaankoop Molendijk Puttershoek. De uitvoering hiervan is doorgeschoven naar 2019.	-35
7	Havens In 2018 is een budget van €147.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van fase 2 van het onderzoek naar de staat van onderhoud van de haven Puttershoek. De verwachting was dat deze werkzaamheden (waaronder het graven van proefsleuven) volledig uitgevoerd zouden worden in 2018, maar dit is echter door omstandigheden niet gelukt. De werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2019.	-113
8	Verkeer De door te voeren verkeersmaatregelen op de locatie 's-Gravendeelseweg en de Dorpsstraat in Maasdam vergde meer tijd dan vooraf gepland. Deze werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2019.	-131
8	Parkeren Vanwege het innovatie karakter van de aan te leggen parkeervakken op de locatie Abraham Kuyperhof in Heinenoord had de aannemer een langere voorbereidingstijd nodig. De werkzaamheden worden daarom doorgeschoven naar 2019.	-14
AD	Algemene Uitkering Volgens het principe 'Samen de trap op. Samen de trap af' neemt de algemene uitkering uit het gemeentefonds toe naarmate het Rijk meer geld uitgeeft en vice versa. Omdat het Rijk in 2018 minder (ca. € 100 mln.) heeft uitgegeven dan geraamd, hebben gemeenten in 2018 te veel middelen van het Rijk ontvangen, welke terugbetaald dienen te worden. Volgens de boekhoudregels wordt deze terugbetaling over 2018 eenmalig verrekend met de algemene uitkering in 2019. Om te voorkomen dat deze eenmalige terugbetaling over 2018 (totaal ca. € 0,4 mln. voor de voormalige Hoeksche Waardse gemeenten) in 2019 leidt tot een nadelig effect op het resultaat, vormen wij bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 een reserve 'terugbetaling algemene uitkering 2018'. De terugbetaling in 2019 dekken wij vervolgens uit deze reserve.	-126
Subtotaal resultaatbestemmingsvoorstellen		-837
Resultaat jaarrekening na resultaatbestemming, toe te voegen aan de algemene reserve, vrije deel		593

Het resultaat na resultaatbestemming is €593.000. Het voorstel is om dit saldo, conform de bestendige gedragslijn, te storten in de algemene reserve, vrije deel.

4.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Topfunctionarissen

In de jaarstukken dient op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) en artikel 28 BBV inzicht te gegeven te worden in de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen. Dit betreffen de gemeentesecretaris en de griffier. In 2018 was geen sprake van gewezen topfunctionarissen. Deze topfunctionarissen hebben een echte dienstbetrekking en geen fictieve dienstbetrekking.

Bezoldigingsnorm

Voor topfunctionarissen geldt dat ongeacht de hoogte van de bezoldiging, inzage gegeven moet worden in de bezoldiging in het verantwoordingsjaar. In onderstaande tabel zijn de gegevens over 2018 opgenomen.

2018

Bedragen x € 1	R.P.B.M. Brekelmans	M.J.W. Tobas	M.A.P. Muijzer- van der Mijden
Funcctiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 14/02	15/02 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.512,43	12.591,11	58.133,50
Beloningen betaalbaar op termijn	17.884,56	1.699,79	7.873,11
<i>Subtotaal</i>	<i>130.396,99</i>	<i>14.290,90</i>	<i>66.006,61</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	23.301,37	165.698,63
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	130.396,99	14.290,90	66.006,61
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

In 2018 geldt voor topfunctionarissen in vaste dienst een bezoldigingsnorm van maximaal €189.000 inclusief belaste kostenvergoeding en pensioenbijdragen. Bij overschrijding van de norm is sprake van een onverschuldigde betaling die moet worden teruggevorderd. Hiervan is in 2018 geen sprake. De gegevens over 2018 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

2017

Bedragen x € 1	R.P.B.M. Brekelmans	M.J.W. Tobeas	M.A.P. Muijzer- van der Mijden
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functieervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	-
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	-
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	-
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.230	87.408	-
Beloningen betaalbaar op termijn	22.634	17.670	-
Subtotaal	135.865	105.078	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000	-
Totale bezoldiging	135.865	105.078	-

Niet-top functionarissen

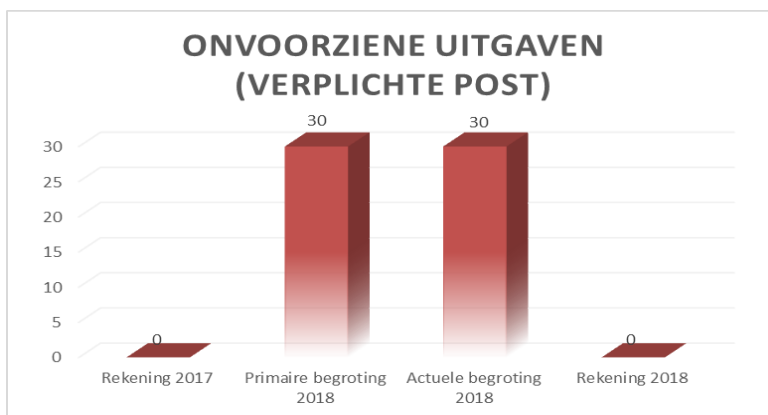
In 2018 waren geen medewerkers aangesteld met een bezoldiging die de norm heeft overschreden.

Externe inhuur

Gemeenten moeten ook inzage geven in de bezoldiging van ingehuurd personeel voor zover er sprake is van topfunctionarissen. In 2018 is hiervan geen sprake.

4.6 Onvoorziene uitgaven

In de primitieve begroting is op het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van €30.000 (€1 per inwoner). In 2018 is geen beroep gedaan op dit budget.

4.7 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 dienen gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) te gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De betaling van vennootschapsbelasting (vpb) wordt verdeeld in vpb over activiteiten op het gebied van grondexploitaties en overige activiteiten.

Uit een vergelijkend onderzoek met voorgaande jaren is het standpunt ingenomen dat er, evenals 2016 en 2017, voor het belastingjaar 2018 geen vpb is verschuldigd.

Overigens is voor de jaren 2016 en 2017 uitstel verleend door de Belastingdienst. Via Deloitte Belastingadviseurs vindt er momenteel in overleg met de Belastingdienst nog een integrale beoordeling plaats voor de gehele Hoeksche Waard.

Standpunt gemeente

Op het gebied van grondexploitaties is er geen sprake van een fiscaal winstoogmerk. De grondexploitaties vormen derhalve geen onderneming in fiscale zin. Dit geldt ook voor het commanditaire belang dat de gemeente heeft in het Bedrijvenpark. De overige activiteiten hebben onder meer betrekking op:

- Bijdragen in salariskosten voor uitgeleend personeel
- Bijdrage van het waterschap voor de openbare verlichting in het buitengebied
- Havengelden
- Marktgelden
- Pacht van agrarische gronden
- Huuropbrengsten

Bij voornoemde activiteiten wijken de inkomsten en uitgaven niet substantieel af van voorgaande jaren. De conclusie uit 2016 dat de gemeente voor de overige activiteiten geen onderneming in fiscale zin vormt, kan dan ook gehandhaafd blijven voor 2018. De aangifte over 2018 zal vóór 1 juni 2019 plaatsvinden.

4.8 Incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten van 2018 opgenomen. Dit overzicht is opgebouwd uit posten (>€50.000) die zich in maximaal drie jaarschijven voordoen of een eindig karakter hebben. De neutrale posten (door verrekening met reserves) zijn grijs gearceerd.

(bedragen x €1.000)

Incidentele baten					
Omschrijving	Progr.	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil
Harmonisatieagenda/kalender	1	288	486	486	-
Inwonerbijdrage SOHW	1	174	174	174	-
Opheffen reserve flankerend personeelsbeleid (vrijval reserve; incidenteel toegevoegd aan budget inhuur derden vanwege herindeling)	1	196	196	196	-
Frictiekostenvergoeding Algemene Uitkering ivm herindeling Hoeksche Waard (wordt gestort in Reserve Frictiekosten)	1	-	633	633	-
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders (ivm herindeling per 1-1-2019 naar gemeente Hoeksche Waard)	1	-	322	281	41
Subtotaal incidentele baten prog. 1		658	1.811	1.770	41
Projectorganisatie sociaal domein (projectwerkzaamheden transformatieproces sociaal domein)	3	286	124	124	-
Subtotaal incidentele baten prog. 3		286	124	124	-
Afboeken boekwaarde school De Pijler Maasdam wegens nieuwbouw	4	290	290	290	-
Subtotaal incidentele baten prog. 4		290	290	290	-
Vorbereidingskosten nieuwe Omgevingswet	6	340	340	136	204
Subtotaal incidentele baten prog. 6		340	340	136	204
Meeropbrengst precariobelasting	AD	134	134	134	-
Subtotaal incidentele baten algemene dekkingsmiddelen		134	134	134	-
Afboeking activa met een aanschafwaarde kleiner dan €25.000 ("schoon door poort") in verband met herindeling Hoeksche Waard (regionaal voorstel)	Div	-	118	118	-
Subtotaal diverse programma's		-	118	118	-
Totaal incidentele baten		1.708	2.817	2.572	245

(bedragen x €1.000)

Incidentele lasten					
Omschrijving	Progr.	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil
Harmonisatieagenda/kalender	1	-288	-486	-486	-
Inwonerbijdrage SOHW	1	-174	-174	-174	-
Opheffen reserve flankerend personeelsbeleid (vrijval reserve; incidenteel toegevoegd aan budget inhuur derden vanwege herindeling)	1	-196	-196	-196	-
Frictiekostenvergoeding Algemene Uitkering ivm herindeling Hoeksche Waard (wordt gestort in Reserve Frictiekosten)	1	-	-633	-633	-
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders (ivm herindeling per 1-1-2019 naar gemeente Hoeksche Waard)	1	-	-322	-281	-
Subtotaal incidentele lasten prog. 1		- 658	- 1.811	- 1.770	-
Projectorganisatie sociaal domein (projectwerkzaamheden transformatieproces sociaal domein)	3	-286	-124	-124	-
Projectorganisatie sociaal domein (projectwerkzaamheden transformatieproces sociaal domein)	3	-99	-109	-109	-
Subtotaal incidentele lasten prog. 3		- 385	- 233	- 233	-
Afboeken boekwaarde school De Pijler Maasdam wegens nieuwbouw	4	-290	-290	-290	-
Subtotaal incidentele lasten prog. 4		- 290	- 290	- 290	-
Vorbereidingskosten nieuwe Omgevingswet	6	-340	-340	-136	-204
Subtotaal incidentele lasten prog. 6		- 340	- 340	- 136	- 204
Meeropbrengst precariobelasting	AD	-134	-134	-134	-
Subtotaal incidentele baten algemene dekkingsmiddelen		- 134	- 134	- 134	-
Afboeking activa met een aanschafwaarde kleiner dan €25.000 ("schoon door poort") in verband met herindeling Hoeksche Waard (regionaal voorstel)	Div	-	-343	-343	-
Afboeking activa met een aanschafwaarde kleiner dan €25.000 ("schoon door poort") in verband met herindeling Hoeksche Waard (regionaal voorstel)	Div	-	-118	-118	-
Subtotaal diverse programma's		-	- 461	- 461	-
Totaal incidentele lasten		-1.807	-3.269	-3.024	-204

	= Incidentele baten en lasten die worden verrekend met reserves
	= Incidentele baten en lasten die ten gunste of ten laste komen van de exploitatie

Het saldo van incidentele baten en lasten is in de tabel opgenomen

(bedragen x €1.000)

	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018	Vershil
Totaal incidentele baten	1.708	2.817	2.572	245
Totaal incidentele lasten	-1.807	-3.269	-3.024	-245
Saldo incidentele baten en lasten	99	452	452	-

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat in 2018 de incidentele lasten €452.000 hoger zijn dan de incidentele lasten. Dit betekent dat het rekeningresultaat 2018 een aantal tegenvallers van incidentele aard bevat, die het resultaat incidenteel negatief hebben beïnvloed. De afboeking van activa met een aanschafwaarde kleiner dan €25.000 is de belangrijkste incidentele post. Dit betrof een regionaal voorstel ("schoon door de poort") in het kader van de herindeling van gemeenten in de Hoeksche Waard.

De herindeling van de Hoeksche Waard maakt het noodzakelijk dat er gezamenlijk activabeleid werd opgesteld. Dit houdt o.a. in dat de afschrijvingstermijnen van activa op elkaar worden afgestemd en dat bepaald wordt vanaf welk bedrag we gaan activeren. Voor de gemeente Hoeksche Waard wordt in de nieuwe nota Waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Hoeksche Waard 2019 voorgesteld om investeringen onder € 25.000 niet meer te activeren maar in één keer ten laste van de exploitatie te brengen. Om in de nieuwe gemeente met een geschoonde staat te kunnen beginnen is aan alle raden binnen de Hoeksche Waard voorgesteld om de boekwaarde van reeds gedane investeringen meteen aanschafwaarde kleiner dan €25.000 in 2018 volledig af te boeken. Hiermee is er sprake van een stelselwijziging. De notitie Materiele Vaste activa van de commissie BBV geeft aan "Een stelselwijziging betreft een wijziging van de 'vrij te kiezen' waarderingsgrondslagen, zoals een grens waarop investeringen al dan niet op de balans worden geactiveerd". Een dergelijke wijziging moet door de raad worden vastgesteld. Het voorstel om de betreffende posten af te boeken, en daarmee af te wijken van de vigerende nota, is in de Slotrapportage opgenomen.

Het overzicht van incidentele baten en lasten geeft inzicht in de mate waarin het formele evenwicht (=resultaat zonder rekening te houden met incidentele posten) zich verhoudt tot het materiële evenwicht (resultaat waarbij rekening wordt gehouden met incidentele posten). Door het resultaat van de jaarrekening te corrigeren met het saldo van incidentele posten wordt een beeld verkregen in hoeverre het resultaat is beïnvloed door éénmalige posten. Deze berekening wordt hieronder weergegeven.

Effect incidentele baten en lasten op het resultaat van de jaarrekening 2018

Het resultaat van de jaarrekening 2018 is €1.429.000 (voordelig). Indien dit resultaat jaarrekening wordt gecorrigeerd voor het saldo van incidentele baten en lasten, dan ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x €1.000)

Jaarrekening 2018	1.429
Saldo incidentele baten/lasten	452
Jaarrekening 2018 na correctie incidentele baten/lasten	1.881

De conclusie is dat in 2018 de structurele lasten in voldoende mate zijn gedekt door structurele baten, wat een financieel gezond beeld betekent.

4.9 Overzicht van structurele reservemutaties

In de tabellen zijn per programma de structureel (en incidenteel) werkelijke verrekeningen met de reserves opgenomen.

In het BBV staat dat in principe alle stortingen en onttrekkingen aan de reserves van incidentele aard zijn. Er zijn echter afwijkingen mogelijk. Wanneer een bestemmingreserve wordt gevormd voor de dekking van een investering (met economisch nut) is de dekking structureel geregeld.

Door de stortingen en onttrekkingen aan dit soort reserves apart inzichtelijk te maken is het duidelijk dat deze een structureel karakter hebben. Bij de bepaling van het structurele evenwicht (structurele lasten worden gedekt door structurele baten) kan met de stortingen en onttrekkingen aan dit soort reserves rekening worden gehouden.

Het overzicht geeft een beeld in hoeverre het exploitatieresultaat wordt beïnvloed door structurele en incidentele mutaties in de reserves. De incidentele reservemutaties groter dan €50.000 zijn eveneens verwerkt in het overzicht van incidentele baten en lasten (zie hoofdstuk 4.8). Op basis van de begroting en de rekening is het beeld als volgt:

(bedragen x €1.000)

Omschrijving programma	Actuele begroting 2018						Toelichting structurele mutaties
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel	
1. Bestuur en Dienstverlening	1.761	1.761	-	-	-	-	-
2. Openbare Orde en Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-
3. Maatschappelijke Ondersteuning	1.733	4	1.729	-264	-0	-263	Egalisatie kosten sociaal Domein
4. Onderwijs	1.146	817	329	-	-	-	Egalisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)
5. Sport Recreatie en Cultuur	553	328	224	-368	-283	-85	Dekking afschrijvingslasten / Jaarlijkse storting MFA / Egalisatie budget onderhoud gebouw en / Renoveren Kees Verkerkhal / Verplaatsingskosten Dorps hart Mijnsheerenland.
6. Ruimtelijke Ordening	912	912	-	-502	-502	-	-
7. Economische Zaken en milieu	7	-	7	-	-	-	-
8. Openbare Ruimte	1.571	1.138	432	-1.296	-626	-670	Egalisatie budgetten wegen, baggeren, beschoeiingen en buitensportaccommodaties / Egalisatie afschrijvingslasten / Herinrichting centrumplan 's-Gravendeel
9. Bedrijfsvoering	242	19	223	-16	-	-16	Dekking afschrijvingslasten gemeentehuis Maasdam.
Algemene Dekkingsmiddelen	2.344	2.344	-	-3.383	-3.383	-	-
Totaal	10.269	7.324	2.945	-5.830	-4.795	-1.035	

(bedragen x €1.000)

Omschrijving programma	Rekening 2018						Toelichting structurele mutaties
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel	
1. Bestuur en Dienstverlening	1.761	1.761	-	-67	-67	-	-
2. Openbare Orde en Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-
3. Maatschappelijke Ondersteuning	1.489	4	1.484	-369	-	-369	Egalisatie kosten sociaal Domein
4. Onderwijs	676	-	676	-	-	-	Reserve IHP / Egalisatie IHP
5. Sport Recreatie en Cultuur	449	259	189	-373	-288	-85	Dekking afschrijvingslasten / Jaarlijkse storting MFA / Egalisatie budget onderhoud gebouw en
6. Ruimtelijke Ordening	755	755	-	-535	-535	-	Fondsbijdragen
7. Economische Zaken en milieu	7	-	7	-	-	-	-
8. Openbare Ruimte	554	301	253	-783	-783	-	Egalisatie budgetten wegen, baggeren, beschoeiingen en buitensportaccommodaties / Egalisatie afschrijvingslasten / Herinrichting centrumplan 's-Gravendeel
9. Bedrijfsvoering	235	19	216	-16	-	-16	Dekking afschrijvingslasten gemeentehuis
Algemene Dekkingsmiddelen	2.344	2.344	-	-3.383	-3.383	-	Resultaatbestemming
Totaal	8.270	5.444	2.825	-5.526	-5.055	-471	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de structurele reservemutaties met name zitten in de programma's 3, 4, 8 en dienen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen en de egalisatie van kosten.

4.10 Balans

(bedragen x €1.000)

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa	64.249	66.815
Immateriële vaste activa	198	261
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	0	70
• Bijdrage aan activa van derden	198	191
Materiële vaste activa	54.685	57.204
• Investerings met economisch nut	29.993	29.783
• Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding v/d kosten een heffing kan worden opgelegd	22.717	22.991
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	1.974	4.430
Financiële vaste activa	9.366	9.350
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	4.200	4.300
- overige	500	500
• Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	4.519	4.420
• Overige langlopende leningen	141	123
• Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	7	7
Vlottende activa	12.404	9.883
Voorraden	4.539	2.791
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.539	2.791
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	6.510	5.746
• Vorderingen op openbare lichamen	3.370	4.446
• Rekening-courantverhouding met het Rijk (schatkistbankieren)	1.886	0
• Overige vorderingen	1.254	1.300
Liquide Middelen	7	0
• Kas-, bank- en giroaldi	7	0
Overlopende activa	1.349	1.346
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.349	1.346
Totaal generaal	76.654	76.698

Niet in de balans opgenomen rechten	Recht per 31-12-2017	Recht per 31-12-2018
Recht op verliescompensatie krachtens de wet op de vennootschapsbelasting 1969	-	-
Overige rechten verworven van natuurlijke personen en rechtspersonen	-	-
	-	-

(bedragen x €1.000)

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2018
Vaste passiva	62.567	59.824
Eigen vermogen	43.139	41.755
• Algemene reserve	14.352	15.968
• <i>Bestemmingsreserve kapitaallasten</i>	9.154	8.537
• <i>Egalisatiereserves</i>	11.041	9.890
• <i>Overige bestemmingsreserves</i>	6.075	5.931
• Bestemmingsreserves	26.270	24.358
• Gerealiseerd resultaat (nog te bestemmen)	2.517	1.429
Voorzieningen	4.888	5.007
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.625	1.823
• Door derden beklemde middelen	3.263	3.184
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	14.540	13.062
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.540	13.022
• Waarborgsommen	-	40
Vlottende passiva	14.087	16.874
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	10.139	13.616
• overige kasgeldleningen	6.000	3.000
• overige schulden (crediteuren)	2.738	4.091
• Debetsaldi banken	1.401	6.525
Overlopende Passiva	3.948	3.258
• verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	3.332	2.497
• de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	616	761
Totaal generaal	76.654	76.698

(bedragen x €1.000)

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Verplichting 31-12-2017	Verplichting 31-12-2018
Gegarandeerde geldleningen		
- Particulieren zonder NHG	1.780	1.294
- Woningcorporaties inclusief WSW	42.343	39.207
- Woningcorporaties zonder WSW	14.121	9.922
- Semi overheidsinstellingen/verenigingen/stichtingen	10.038	7.361
Wmo begeleiding ZIN	560	-
Inkoopcontracten/aanbestedingen met resterende inkoopverplichting > €500.000	-	-
	68.842	57.784

4.11 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften in het BBV.

Herindeling per 1-1-2019

Continuïteitsveronderstelling

Per 1 januari 2019 houdt de gemeente Binnenmaas op te bestaan en gaat deze van rechtstwege volledig over in de gemeente Hoeksche Waard. Zowel alle rechten en verplichtingen als alle activiteiten worden voortgezet binnen de nieuwe gemeente Hoeksche Waard op basis van de Wet ahri. De vermelde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De herindeling geeft daarmee geen aanleiding om de waarderingsgrondslagen aan te passen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van

jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt (ziektekostenpremies voor gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken).

Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (éénmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

In 2018 zijn met het oog op de gemeentelijke herindeling ("schoon door de poort") in de Hoeksche Waard de vaste activa met een aanschafwaarde kleiner dan €25.000 afgeboekt en direct ten laste gebracht van de gemeentelijke exploitatie. Hiermee wordt een belangrijke administratieve vereenvoudiging bij de start van de nieuwe gemeente Hoeksche Waard bereikt ("balansverkorting"). Voor de gemeente Binnenmaas bedraagt het afgeboekte aandeel € 461.066, waarvan €48.186 ten laste is gebracht van de voorziening riolering, €39.071 ten laste van de voorziening begraafplaatsen en €30.957 ten laste van de reserve Integraal Huisvestingsplan. Per saldo is €342.851 ten laste gebracht van het exploitatieresultaat 2018.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden niet geactiveerd.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa met economisch nut

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden opgelegd, dan worden deze investeringen voortaan op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of

vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden kunnen op de investering in mindering gebracht zijn; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Deze afwaarderingen worden teruggedenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de door uw raad vastgestelde notitie "Waardering, activering en afschrijving van vaste activa 2015".

Investerings met maatschappelijk nut

Tot en met 2016 geldt de beleidslijn bij investeringen met maatschappelijk nut dat deze investeringen niet worden geactiveerd tenzij de raad anders beslist. In voorkomende gevallen zijn deze activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Met ingang van 2017 worden investeringen met maatschappelijk nut, conform BBV, geactiveerd. Deze activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht .

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) en een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winstbepaling op grondexploitaties wordt gebaseerd op de methode van "percentage of completion" (POC-methode), zoals is voorgeschreven in de notitie Grondexploitaties van de

commissie BBV en de daaropvolgende uitwerking in de nadere uitleg tussentijds winst nemen van maart 2018.

Gereed product wordt gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een bedrag in mindering gebracht. Dit bedrag wordt op basis van de historie bepaald.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Reserves

Op de balans zijn algemene en bestemmingsreserves opgenomen. De reserves zijn opgenomen tegen nominale waarde. In onderstaand overzicht staat is per reserve de aard en reden vermeld. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de Financiële positie reserves en voorzieningen 2015 (Raadsbesluit 9 juli 2015).

Omschrijving reserve	Doelstelling reserve	Omvang reserve
Algemene reserves		
Algemene Reserve vast	Het vaste deel van de algemene reserve is bedoeld als vaste buffer voor het opvangen van risico's.	Het vaste deel is de minimale omvang voor de bufferfunctie en bedraagt 10% van de totale begrotingsomvang.
Algemene Reserve belegd	Het belegde deel van de algemene reserve betreft het eigenvermogen dat is belegd in aandelen Eneco, Evides en BNG, die niet verhandelbaar zijn, maar wel waarde vertegenwoordigen conform staat van activa.	Afhankelijk van de waarde van de aandelenportefeuille
Algemene Reserve vrij	Het opvangen van risico's, waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.	Niet bepaald
Algemene Reserve rekeningsaldo	Het inzichtelijk maken van het rekeningsresultaat en res	Maximaal het positieve rekeningresultaat van het afgesloten begrotingsjaar. Na resultaatbestemming is de omvang nihil.
Bestemmingsreserves		
Dekkingsreserves		
afschrijvingen		
Dekkingsreserve afschrijvingen	Het dekken van afschrijvingen van investeringen met economisch nut.	De boekwaarde van de betreffende diverse investeringen. Voor een specificatie wordt verwezen naar de staat van activa.
Reserve MFA	Bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw van multifunctionele accommodaties.	Niet bepaald.
Egalisatiereserves		
Egalisatiereserve Baggeren	De reserve is bedoeld voor de egalisatie van exploitatielasten en -baten van de kostenplaats baggeren om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	Geen maximale omvang.
Egalisatiereserve Beschoeiing	De reserve is bedoeld voor de egalisatie van exploitatielasten en -baten van de kostenplaats beschoeiingen om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	Geen maximale omvang.
Egalisatiereserve Buitensportaccommodaties	De reserve wordt gebruikt voor het dekken van de kapitaallasten van investeringen in de buitensportaccommodaties.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het beheerplan buitensportaccommodaties en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Reconstructie verhardingen wegen	De reserve wordt gebruikt voor het dekken van de kapitaallasten van investeringen op het gebied van reconstructie van verhardingen van wegen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het beheerplan reconstructie verhardingen wegen en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Onderhoud wegen	De reserve is bedoeld voor de egalisatie van exploitatielasten en -baten van de kostenplaats onderhoud wegen om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het beheerplan wegen en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Openbare verlichting	De reserve is bedoeld voor de egalisatie van exploitatielasten en -baten van de kostenplaats openbare verlichting om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het beheerplan openbare verlichting en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Onderhoud kunstwerken buitenruimte	De reserve is bedoeld voor de egalisatie van de kosten van de vervanging van kunstwerken in de buitenruimte om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	Geen maximale omvang.
Egalisatiereserve Speelterrinen	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de exploitatielasten en -baten voor de vervanging van speeltoestellen en overige voorzieningen voor speelterrinen om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het beheerplan speelplaatsen en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.

Omschrijving reserve	Doelstelling reserve	Omvang reserve
Egalisatiereserve Bruggen en steigers	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de exploitatielasten en –baten van de kostenplaats bruggen en steigers om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de exploitatielasten en –baten van de kostenplaats bruggen en steigers om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.
Egalisatiereserve Integraal Huisvesting Plan (IHP)	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de exploitatielasten en –baten van alle kostenplaatsen huisvesting basisonderwijs om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het integraal huisvestingplan onderwijs en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	De reserve wordt gebruikt voor dekking van de kosten van (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.	De omvang is op begrotingsbasis gerelateerd aan het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen en wordt in de jaarrekening bijgesteld op basis van het werkelijke exploitatiebeeld. Het beheerplan wordt één maal per vier jaar volledig geactualiseerd voor een periode van tien jaar en jaarlijks vervalt de gerealiseerde jaarschijf en aan het einde van de looptijd wordt één jaarschijf toegevoegd.
Egalisatiereserve Sociaal domein WMO	De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de exploitatielasten en –baten van de kostenplaats sociaal domein om zo fluctuaties in de meerjarenexploitatie te voorkomen.	Geen maximale omvang
Overige bestemmingsreserves:		
Reserve Flankerend personeelsbeleid	Het oplossen van knelpunten in de organisatie in het kader van organisatieveranderingen	Geen maximale omvang.
Reserve Cultureel erfgoed	De reserve is bedoeld voor de dekking van de kosten op het gebied van het cultureel erfgoed.	Niet bepaald.
Reserve Grondexploitatie	Het opvangen van algemene risico's die zijn verbonden aan de grondexploitatie.	De omvang van de reserve wordt bepaald door de saldi van grondexploitaties en de omvang van het risicoprofiel van de grondexploitaties.
Reserve Vorming & opleiding	Reserve is gevormd voor organisatie brede trainingen die verband houden met het realiseren van de doelstelling uit de organisatievisie Binnenmaas.	Niet bepaald.
Reserve Vitaal Binnenmaas	Kostenverhaal ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling in het kader commerciële voorzieningen, woningbouw en windmolens conform de Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen. Het fonds kan ingezet worden voor onrendabele projecten conform de Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen	Niet bepaald.
Reserve Ondernemend Binnenmaas	Kostenverhaal ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling in het kader van Bedrijventerreinen, kantoordoeleinden, glastuinbouw en grondstofwinning conform de Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen. Het fonds kan ingezet worden voor onrendabele projecten conform de Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen	Niet bepaald.
Reserve Regiofonds	Kostenverhaal ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling op regionaal niveau conform de Nota Fondsen Ruimtelijke Ontwikkelingen en de verordening Regiofonds	Niet bepaald.
Reserve Stimulering burgerparticipatie	Het stimuleren van burgers en burgerinitiatieven.	Niet bepaald.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoeien op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

In onderstaand overzicht staat is per voorziening de grondslag en omvang vermeld.

Omschrijving voorzieningen	Grondslag voorziening
Voorziening Riolering	Voorziening is gevormd voor het egaliseren van exploitatielasten en –baten van de kostenplaats riolering en daarmee de tarieven van de rioolrechten.
Voorziening Begraafplaatsen	Voorziening is gevormd voor het egaliseren van exploitatielasten en –baten van de kostenplaats begraafplaatsen en daarmee de verband houdende tarieven.
Voorziening Sociaal Fonds	Het Sociaal Fonds is in het leven geroepen om eventuele incidentele nadelige effecten van de bezuinigingen op te vangen.
Voorziening Verliezen gemeentelijke grondexploitatie	De voorziening is gevormd om toekomstige verliezen bij de gemeentelijke grondexploitatie op te vangen.
Voorziening Verliezen grondexploitatie Bedrijvenpark Hoeksche Waard	De voorziening is gevormd om toekomstige verliezen bij het Bedrijvenpark Hoeksche Waard te vangen.
Voorziening Dubieuze debiteuren	Voor dubieuze debiteuren is een voorziening gevormd. De hoogte is gebaseerd op de risico's van oninbaarheid van vorderingen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten aan het einde van het boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.12 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

(bedragen x €1000)

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	70	-	-	70
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	198	-0	-	7	191
Totaal:	198	70	-	7	261

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018
Investerings met een economisch nut					
Gronden en terreinen	4.972	331	-	177	5.125
Woonruimten	-	10	-	-	10
Bedrijfsgebouwen	22.588	1.634	290	1.301	22.633
Machines apparaten en installaties	125	27	-	63	90
Vervoermiddelen	305	21	-	175	151
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.456	-	-	90	1.365
Overige materiële vaste activa	548	-	-	139	409
Totaal:	29.993	2.024	290	1.945	29.783
Investerings met een economisch nut waarvoor heffing kan worden opgelegd					
Gronden en terreinen	2	-	-	-	2
Machines apparaten en installaties	5	-	-	5	0
Vervoermiddelen	69	-	-	30	39
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken Riolerings	22.621	840	-	527	22.935
Overige materiële vaste activa	20	-	-	5	15
Totaal:	22.717	840	-	566	22.991
Investerings met uitsluitend maatschappelijk nut					
Gronden en terreinen	129	-	-	3	126
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.664	2.761	172	165	4.088
Overige materiële vaste activa	181	51	-	17	216
Totaal:	1.974	2.812	172	185	4.430

(bedragen x 1.000)

Specificatie Investerings		
Gronden en terreinen economisch nut	FC Binnenmaas HV veld Natuurgras	57
	GOZ Mijnsheerenland Veld 3 natuurgras	0
	Grond Restaurant Binnenmaas	124
	SV Heinenoord verv. kunstgrasveld	150
	Totaal investeringen	331
Woonruimten economisch nut	Renovatie Kees Verkerkhal	10
	Totaal investeringen	10
Bedrijfsgebouwen economisch nut	Bibliotheek Dorps hart (MFR)	6
	Brede school Dorps hart (deel BBS)	400
	Brede school Dorps hart (deel OBS)	400
	Jongerensoos Dorps hart MFR	13
	Kinderopvang Dorps hart	8
	Ontm.ruimten Dorps hart MFR	32
	Restaurant Binnenmaas	676
	Sporthal Dorps hart Mijnsheerenland	99
	Totaal investeringen	1.634
Machines, apparaten en installaties economisch nut	Bladzuiger op aanhangwagen	11
	Wiedeman veegmachine	16
	Totaal investeringen	27
Vervoermiddelen economisch nut	VVI Ford Transit (verv. van 53-VDZ-5)	21
	Totaal investeringen	21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut heffingen	Gemeentelijk rioleringsplan 2017 (15 jaar)	-14
	Gemeentelijk rioleringsplan 2017 (67 jaar)	309
	Gemeentelijk rioleringsplan 2018 (15 jaar)	95
	Gemeentelijk rioleringsplan 2018 (67 jaar)	451
	Totaal investeringen	840
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut	Brug Binnenmaasover Maasdam	18
	Herinrichting centrumgebied 's-Gravendeel	1.250
	Hondenspeelplaatsen	6
	Reconstructie Bevershoekstraat 's-Gravendeel	185
	Reconstructie Havenstraat, 's-Gravendeel	122
	Reconstructie Hogeweide, Westmaas	50
	Reconstructie Maasdamseweg (Oostkant) Puttershoek	2
	Reconstructie Nassaulaan, Puttershoek	61
	Reconstructie Sportlaan, Maasdam	10
	Vervanging speelvoorzieningen	103
	Vuilnisbakken (ikv hondenbeleid)	2
	VVI openb.verl (ovb beheerplan): Armaturen 2017	484
	VVI openb.verl (ovb beheerplan): Armaturen 2018	15
	VVI openb.verl (ovb beheerplan): Lichtmasten 2017	325
	VVI openb.verl (ovb beheerplan): Lichtmasten 2018	128
	Totaal investeringen	2.761
Overige materiële vaste activa maatschappelijk nut	Vervanging meubilair (bureaustoelen en verg.opst.)	51
	Totaal investeringen	51

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Aflossing	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	4.200	100	-	-	4.300
Kapitaalverstrekking	500	-	-	-	500
Leningen aan woningbouwcorporaties	4.519	-	99	-	4.420
Overige langlopende leningen	141	-	18	-	123
Overige uitzettingen > 1 jaar	7	-	-	-	7
Totaal:	9.366	100	117	-	9.350

Specificatie Financiële vaste activa		Bedrag
Kapitaalverstrekking	Blijverslening Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	100
	Totaal investeringen	100

Vlottende activa

(bedragen x €1000)

Vorraden	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Desinvestering /opbrengsten	Afwaardering Waardevermind.	Boekwaarde 31-12-2018
Bouwgronden in exploitatie (BIE)	8.542	488	2.229	-	6.802
Voorziening verwachte tekorten BIE	-4.004	-47	-	39	-4.012
Totaal:	4.539	441	2.229	39	2.791

Specificatie van de bouwgronden in exploitatie					
Complex	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Opbrengsten	Afwaardering Waardevermind.	Boekwaarde 31-12-2018
Wijk van je leven Puttershoek	5.033	210	1.538	7	3.698
Koetsveld Westmaas	449	22	439	32	-0
Dorpshart Mijnsheerenland	3.061	252	213	-	3.100
Bedrijvenpark Hoeksche Waard - 1e fase	-	5	-	-	5
Grondexploitatie de Tienvoet	-	-	-	-	-
WWZ fase 2 Pth/Msd TAS	-	-	-	-	-
	8.542	488	2.190	39	6.802

Specificatie van de toekomstige investeringen BIE						
Complex	Boekwaarde 31-12-2018	Getroffen voorziening	Boekwaarde na voorziening	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Verwacht eindresultaat
Wijk van je leven Puttershoek	3.698	2.564	1.134	707	1.840	-
Koetsveld Westmaas	-0	-	-0	-	-	-
Dorpshart Mijnsheerenland	3.100	1.448	1.652	365	2.017	-
Bedrijvenpark Hoeksche Waard - 1e fase	5	-	5	-	-	5
WWZ fase 2 Pth/Msd TAS	-	-	-	-	-	-
	6.802	4.012	2.790	1.072	3.857	5

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar			Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen			3.370	4.446
Overige vorderingen,			1.254	1.310
- waarvan dubieuze debiteuren			-0	-9
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			1.886	0
			6.510	5.746

Liquide middelen			Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Kassaldi			5	-
Banksaldi			2	-
Totaal:			7	-

Overlopende activa			Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Tussenrekeningen				
Vooruitbetaalde bedragen			659	-
Te ontvangen bedragen			690	1.346
Totaal:			1.349	1.346

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan €500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan €500 miljoen is de drempel gelijk aan €3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan €250.000. Bij Binnenmaas is over 2018 sprake van een drempelbedrag van €446.000.

De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. In 2018 is het drempelbedrag niet overschreden.

(bedragen x €1000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	446			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	3	43	6
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	446	443	402	439
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	59.404			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	59.404			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	446			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	-	250	3.980	574
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	-	3	43	6

Passiva

Vaste passiva

(bedragen x €1000)

Eigen vermogen	Boekwaarde 31-12-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	14.352	2.474	858	15.968
Bestemmingsreserves, bestaande uit:				
Dekkingsreserves	9.154	533	1.150	8.537
Bestemmingsreserves t.b.v. tarief/product egalisatie	11.041	1.007	2.158	9.890
Overige Bestemmingsreserves	6.075	1.443	1.587	5.931
Nog te bestemmen resultaat	2.517	1.429	2.517	1.429
Totaal:	43.139	6.887	8.270	41.755

*De omvang van de dekkingsreserve kapitaallasten is voldoende om de kapitaallasten de komende jaren te kunnen dekken.

Algemene reserve	Boekwaarde 31-12-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018
Vast deel	5.000	-	-	5.000
Belegd deel	4.087	-	-	4.087
Vrij deel	5.265	2.474	858	6.880
Totaal:	14.352	2.474	858	15.968

Specificatie stortingen en onttrekkingen algemene reserve		
Stortingen vrije deel	Resultaatbetemming 2017	1.840
	Afoming dekkingsreserve afschrijvingen	500
	Meeropbrengst precariobelasting	134
Totaal:		2.474
Onttrekking vrije deel	Molenstichting t.b.v. De goede Hoop	43
	Stort.in Alg.res.vrij deel ivm Voorbereidingskrediet winkelgebied 's-Gravendeel	100
	Harmonisatiekalender	288
	SOHW (eenmalige extra) inwonersbijdrage	174
	Omgevingswet	136
	Wijkteams	17
	Afschrijvingslast fietspad Puttershoek Bedrijventerrein	100
Totaal:		858

Dekkingsreserves	Boekwaarde 31-12-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018
Reserve Afschrijvingen	7.695	448	766	7.377
Reserve MFA	1.459	85	384	1.159
Totaal:	9.154	533	1.150	8.537

Specificatie stortingen en onttrekkingen Dekkingsreserve afschrijvingen		
Stortingen		
Reserve Afschrijvingen	Bijdrage Renoveren Kees Verkerkhal Puttershoek	248
	Bijdrage t.g.v. Herontwikkeling winkelgebied 's-Gravendeel	100
	Afschrijvingslast fietspad Puttershoek Bedrijventerrein	100
Reserve MFA	Vaste storting	85
Totaal:		533
Onttrekkingen		
Reserve Afschrijvingen	Afschrijving rotonde N491	4
	Afschrijving renovatie haven -Gravendeel (deels)	7
	Afschrijving kunstgrasveld SV Heinenoord	38
	Afschrijving evenemententerrein recreatieoord	10
	Afschrijving De Drie Lelies erratum	2
	Afschrijving uitbreiding gemeentehuis Maasdam	194
	Afschrijving beveiliging burgerzaken	2
	Afschrijving meubilair en audio	9
	Afomen t.g.v. de algemene reserve	500
	Reserve afschrijvingslasten bijdrage renoveren Kees Verkerkhal Puttershoek	248
Reserve MFA	Afschrijvingslasten Bibliotheek Dorps Hart Mijnsheerenland	3
	Afschrijvingslasten Gymzaal Koetsveld Westmaas	24
	Afschrijvingslasten Sporthal Dorps Hart Mijnsheerenland	50
	Afschrijvingslasten Kunstgrasveld Sportcomplex GOZ	35
	Afschrijvingslasten Ontmoetingsruimte Dorps Hart Mijnsheerenland	13
	Afschrijvingslasten Jongerensoos Dorps Hart Mijnsheerenland	7
	Afschrijvingslasten Peuterspeelzaal Dorps Hart Mijnsheerenland	4
		1.150

(bedragen x €1000)

Bestemmingsreserve t.b.v. tarief/product egalisatie	Boekwaarde 31-12-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018
Reserve Reconstructie verharding wegen	292	100	12	380
Reserve Buitensportaccommodaties	304	52	-	356
Reserve Baggeren	43	16	-	59
Reserve Beschoeiingen	65	2	-	67
Reserve Onderhoud wegen	665	135	195	605
Reserve Openbare verlichting	197	82	-	279
Reserve Kunstwerken	29	-	11	18
Reserve Speelplaatsen	177	119	-	296
Reserve Bruggen en steigers	134	29	-	163
Reserve Integraal Huisvesting Plan (IHP)	6.244	-	676	5.568
Reserve Gemeentelijke gebouwen	615	102	18	699
Reserve Sociaal Domein (Wmo)	2.277	369	1.246	1.400
Totaal:	11.041	1.007	2.158	9.890

Specificatie stortingen en onttrekkingen bestemmingsreserve t.b.v. tarief/productegalisatie		
Stortingen		
Reserve Reconstructie verharding wegen	Vaste storting	100
Reserve Buitensportaccommodaties	Egalisatie product	52
Reserve Baggeren	Egalisatie product	16
Reserve Beschoeiingen	Egalisatie product	2
Reserve wegen	Egalisatie product	135
Reserve Openbare verlichting	Egalisatie product	82
Reserve Speelplaatsen	Egalisatie product	119
Reserve Bruggen en steigers	Egalisatie product	29
Reserve Gemeentelijke gebouwen	Vaste storting	63
	Egalisatie Onderhoud monumenten	39
Reserve Sociaal domein (Wmo)	WMO en Jeugd 2018	369
Totaal:		1.007
Onttrekkingen		
Reserve Reconstructie verharding wegen	Maasdamseweg (Westkant)'s-Gravendeel	11
	Lindestraat, Puttershoek	1
Reserve wegen	Egalisatie product	195
Reserve Onderhoud kunstwerken	Egalisatie product	11
Reserve Integraal Huisvesting Plan	Egalisatie onderwijs	676
Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Onderhoud gemeentehuis	5
	Onderhoud gebouw buitendienst	6
	Onderhoud gebouwen begraafplaatsen	6
Reserve Sociaal domein	WMO en Jeugd 2018	1.246
Totaal:		2.158

Overige Bestemmingsreserves	Boekwaarde 31-12-2017	Stortingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2018
Reserve Flankerend personeelsbeleid	196	-	196	-
Reserve Frictiekosten herindeling HW	-	905	905	-
Reserve Cultureel erfgoed	5	-	-	5
Reserve Grondexploitaties	4.701	99	59	4.740
Reserve Vorming en opleiding	193	-	-	193
Reserve Fonds vitaal Binnenmaas	244	48	39	253
Reserve Fonds ondernemend Binnenmaas	619	-	-	619
Reserve Regiofonds	93	388	388	93
Reserve Burgerparticipatie	25	4	-	29
Totaal:	6.075	1.443	1.587	5.931

Specificatie stortingen en onttrekkingen bestemmingsreserves		
Stortingen		
Reserve Frictiekosten herindeling HW	Zomerrapportage 2018	905
Reserve Grondexploitaties	Gedeeltelijke vrijval verliesvoorziening grondexploitaties	99
Reserve Fonds Vitaal Binnenmaas	Diverse bijdrage	48
Reserve Regiofonds	Bijdrage van projectontwikk. 2018	388
Reserve Burgerparticipatie	Resultaatbetemming 2017	4
Totaal:		1.443
Onttrekkingen		
Reserve Flankerend personeelsbeleid	Opheffen ten gunste van budget inhuur personeel	196
Reserve Frictiekosten herindeling HW	Bijdrage SOHW frictiekosten herindeling	633
	Dekking voorziening wachtgeldverplichtingen	272
Reserve Grondexploitaties	Bestemmingsplannen	12
	Extra nadeel Dorpshart t.o.v. actualisatie 2018	47
Reserve Fonds Vitaal Binnenmaas	Quickscan initiatieven Polder de Buitenzomerlanden	18
	Subsidie duurzaam bouwen	21
Regio fonds	Doorbetaling aan SOHW 2018	388
Totaal:		1.587

(bedragen x €1000)

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Aanwending/vrijval	Boekwaarde 31-12-2018
Door derden beklemde middelen	3.263	565	645	3.183
Voorzieningen voor verplichting, verliezen en risico's	1.625	282	83	1.823
Totaal:	4.888	847	728	5.007

Door derden beklemde middelen	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Aanwending/vrijval	Boekwaarde 31-12-2018
Voorziening Riolering	1.797	147	33	1.911
Voorziening Begraafplaatsen	1.466	419	613	1.272
Totaal:	3.263	565	645	3.183

Specificatie stortingen beklemde middelen	
Voorziening Riolering	Egalisatie product riolering
Voorziening Begraafplaatsen	Saldo Reserve begraafplaatsen
Totaal:	565

Specificatie aanwending beklemde middelen	
Voorziening Riolering	Egalisatie product riolering
Voorziening Begraafplaatsen	Egalisatie product
Totaal:	645

Voorziening voor verplichtingen verliezen en risico's	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoeging	Aanwending/vrijval	Boekwaarde 31-12-2018
Voorziening Sociaal fonds	29	-	-	29
Voorziening wachtgeld en oud-bestuurders	-	282	-	282
Voorziening Bedrijvenpark Hoeksche Waard	1.596	-	83	1.513
Totaal:	1.625	282	83	1.824

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer *	Boekwaarde 31-12-2017	Opnamen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.540	-	1.518	13.022
Waarborgsommen	-	59	18	40
Totaal:	14.540	59	1.537	13.062

* De rentelast in 2018 bedroeg: € 397.076 Gemiddeld 2,73%

* De totale aflossing voor langlopende leningen in 2018 is € 1.518.470

Vlottende passiva

(bedragen x €1000)

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Overige schulden (crediteuren)	2.738	4.091
Kasgeldlening	6.000	3.000
Totaal:	8.738	7.091

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Banksaldi	1.401	6.525
Totaal:	1.401	6.525

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Nog te betalen bedragen	3.064	2.497
Vooruit ontvangen bedragen	268	0
Totaal:	3.332	2.497

Overzicht overlopende passiva VS op specifieke uitkeringen	Boekwaarde 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen en terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2018
Rijk: Onderwijs Achterstanden Beleid	57	221	139	139
Rijk: Isv-geluid+bodem (incl. polder Buitenzomerland)	559	455	447	567
Overig: OHBA gelden	-	249	194	55
Totaal:	616	924	780	761

Specificatie niet uit de balans blijvende verplichtingen

(bedragen x €1000)

Omschrijving gegarandeerde geldlening	Boekwaarde per 31-12-2017	Opgebouwd kapitaal	Waarborg gemeente	Toevoegingen	Aflossingen	Boekwaarde per 31-12-2018	Opgebouwd kapitaal	Waarborg gemeente per 31-12-2018
Woningcorporaties met garantie WSW	84.686	-	42.343	6.000	12.273	78.413	-	39.207
Woningcorporaties zonder garantie WSW	14.121	-	14.121	-	4.199	9.922	-	9.922
Particulieren zonder NHG	3.868	2.088	1.780	-	843	3.025	1.730	1.294
Semi overheidsinstellingen	45.053	-	9.615	2.000	11.166	35.887	-	6.985
Diversen	628	-	423	-	69	558	-	376
	148.355	2.088	68.282	8.000	28.550	127.806	1.730	57.784

Toelichting

- De post Particulieren zonder NHG heeft betrekking op de door de gemeente verstrekte garanties voor de tijdige betaling van rente en aflossing van door particulieren afgesloten hypothecaire geldleningen
- De post semi overheidsinstellingen en diversen heeft betrekking op de door gemeente gegarandeerde tijdige betaling van rente en aflossing van o.a. door Wegschap Dordtse Kil, Bedrijvenpark Hoeksche Waard en diverse stichtingen en verenigingen afgesloten geldleningen.

4.13 Investeringskredieten

De raad stelt naast de exploitatiebudgetten investeringskredieten beschikbaar. De verantwoording over deze kredieten is in de tabellen weergegeven. De bijzonderheden zijn hierbij toegelicht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de investeringskredieten die per eind 2018 zijn afgerond en investeringskredieten waarvan de uitvoering nog loopt.

De begrote en werkelijke bedragen betreffen hierbij niet de investeringen in het begrotingsjaar, maar hebben betrekking op de gehele looptijd van het betreffende krediet (cumulatief).

Over de investeringskredieten die gekoppeld zijn aan grond- en vastgoedexploitaties wordt overigens afzonderlijk gerapporteerd in de jaarlijkse actualisatie van de grond- en vastgoedexploitaties en zijn derhalve niet in ondestaande overzichten opgenomen.

Afgeronde investeringen

In de tabel zijn de in 2018 afgeronde investeringen weergegeven.

(bedragen x €1.000):

Kredietnr	Omschrijving krediet	Toelichting	Begroting	Werkelijk	Restant
70450041	Wiedeman veegmachine (inv. in 2017)	Werkzaamheden zijn afgerond	18	16	2
70450051	Ford Transit (verv. van 53-VDZ-5)	Werkzaamheden zijn afgerond	35	21	14
70450105	Bladzuiger op aanhangwagen	Werkzaamheden zijn afgerond	26	11	15
72100024	Brug Binnenmaasoever Maasdam	Werkzaamheden zijn afgerond	25	18	7
72100028	Recon. Maasdamseweg (Oost)'s-Gr.	Werkzaamheden zijn afgerond	627	418	209
72100029	Reconstr. Nassaulaan Puttershoek	Werkzaamheden zijn afgerond	60	61	1-
72100031	VVI Openb.verl.(beh.plan)Armaturen '17	Werkzaamheden zijn afgerond	598	484	113
72100032	VVI Openb.verl.(beh.plan): Lichtmast'17	Werkzaamheden zijn afgerond	330	330	0-
72100033	VVI Openb.verl.(beh.plan): Armaturen'18	Werkzaamheden zijn afgerond	156	15	141
72100034	VVI Openb.verl.(beh.plan): Lichtmast'18	Werkzaamheden zijn afgerond	177	128	48
72100040	Reconstr. Bevershoekstr. 's-Gravendeel	Betreft overschrijding krediet buiten rapportagegrenzen	163	185	22-
72100044	Reconstr. Hogeweide, Westmaas	Werkzaamheden zijn afgerond	50	50	0
74200002	Brede school Dorps hart	Werkzaamheden zijn afgerond	3.739	3.739	0
74210055	Onderz.tbv Renovatie Buurthuis Schenkeld	Budget via resultaatbestemming in 2018 beschikbaar gesteld	55	-	55
75310027	FC Binnenmaas Veld 4 natuurgas	Werkzaamheden zijn afgerond	58	0-	58
75310045	SV Heineoord verv. kunstgrasveld	Werkzaamheden zijn afgerond	158	150	8
75600081	Grond restaurant Binnenmaas	Werkzaamheden zijn afgerond	124	124	-
75800015	Verplaatsingskosten MFR Dorps hart	Werkzaamheden zijn afgerond	143	143	0-
75800018	Hondenspeelplaatsen	Werkzaamheden zijn afgerond	15	9	6
75800019	Vuilnisbakken (ikv hondenbeleid)	Werkzaamheden zijn afgerond	30	25	5
75800025	Sloopkosten de Vijf Schelpen	Werkzaamheden zijn afgerond	70	70	0-
77141010	Hartveilig Wonen AED	Werkzaamheden zijn afgerond	31	32	1-
77221118	Gemeentelijk rioleringsplan 2017 (67 jr)	Werkzaamheden zijn afgerond	700	697	3
77221121	Gemeentelijk rioleringsplan 2018 (15 jr)	Werkzaamheden zijn afgerond	100	95	5
78100025	Buitenzomerlanden	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	150	17	133
95800009	Skatevoorziening	Werkzaamheden zijn afgerond	86	89	3-
97230010	Windmolens Oude Maas	Werkzaamheden zijn afgerond	-	0	0-
Eindtotaal			7.723	6.927	796

Toelichting:

Bij één investeringskrediet is sprake van een overschrijding op het krediet die buiten de rapportagegrenzen valt. Het betreft hierbij het krediet voor de Reconstructie van de Bevershoekstraat in 's-Gravendeel (overschrijding ad €10.000 / 17%). Bij de inschrijving was gerekend met een bepaald percentage nieuwe klinkers. Echter bij start van het werk bleek dat een veel groter gedeelte niet meer te herbruiken was en nieuw toegepast moest worden. Dit was een meerprijs van €22.000.

Lopende investeringen

In de tabel zijn de lopende investeringen en bijbehorende bedragen weergegeven. De restantkredieten zullen worden overgeheveld naar de nieuwe gemeente Hoeksche Waard.

(bedragen x €1.000):

Kredietnr	Omschrijving krediet	Toelichting	Begroting	Werkelijk	Restant
70050004	Vervanging meubilair (bureaust. en verg.	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	175	51	124
70450050	2e Zoutstrooier (nat; GRPS)	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	25	0-	25
70450052	Vervangen dak huisv.buitendnst (beh.plan	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	224	0-	224
72100041	Reconstr. Havenplein 's-Gravendeel	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	79	0	79
72100042	Reconstr. Havenstraat 's-Gravendeel	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	128	122	6
72100043	Reconstr. Sportlaan, Maasdam	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	400	10	390
72100060	Herinrichting centrumgebied's-Gravendeel	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	2.229	1.308	921
72100061	Herinrichting centrumgebied Heinenoord	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	626	-	626
72100110	Bijdrage Rotondes N489	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	396	0-	396
72100125	Fietspad Polderweg PHK	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	100	-	100
74210051	Verv.nieuwb. de Pijler Maasdam	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	1.883	0	1.883
75100005	Bibliotheek Dorps hart (MFR)	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	138	127	10
75300033	Sporthal Dorps hart MHL	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	2.144	2.101	44
75300040	GOZ Mijnsheerenland natuurgas Veld 3	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	58	49	9
75302001	Renovatie Kees Verkerkhal	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	1.114	10	1.104
75310004	SV Heinenoord Veld 3 natuurgas	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	58	0	58
75310031	FC Binnenmaas HV veld natuurgas	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	59	57	1
75310040	Honk en Softbal Veld 1	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	85	0	85
75600080	Restaurant Binnenmaas	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	771	626	145
75800016	Ontmoetingsruimten Dorps hart	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	630	533	97
75800017	Jongerensoos Dorps hart	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	328	297	31
75800020	Vervanging Speelvoorzieningen	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	141	103	37
75800030	MFR Gemiva recr. Mijnsheerenland	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	450	0-	450
76500006	Peuterspeelzaal Dorps hart	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	187	177	9
77221120	Gemeentelijk rioleringsplan 2018 (67 jr)	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	700	451	249
77240005	Begraafplaats Sint Antoniepolder Maasdam	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	106	0-	106
77240020	Begraafplaats Mijnsheerenland	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	417	26	391
93200004	Ontsluiting 's-Gravenparck	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	90	-	90
96140002	Sociaal fonds	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	30	1	29
95600010	Sloopkosten pannenkoekrestaurant Binnenmaas (voorheen: Aankoopkst. Restaurant Binnenmaas)	Restantkrediet gaat over naar gemeente Hoeksche Waard	35	1	34
Endtotaal			13.805	6.054	7.752

4.14 Reserves en voorzieningen

In onderstaand overzicht is een integraal overzicht van de reserves en voorzieningen weergegeven. Voor de toelichting op de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans (zie hoofdstuk 4.12 toelichting op de balans).

(Bedragen x €1.000)

Overzicht reserves gemeente Binnenmaas		
	1-1-2018	31-12-2018
Algemene reserves:	16.869	15.968
Algemene Reserve vast	5.000	5.000
Algemene Reserve belegd	4.087	4.087
Algemene Reserve vrij	5.265	6.880
Algemene Reserve rekeningsaldo	2.517	0
Bestemmingsreserves	26.270	24.358
<u>Dekkingsreserves afschrijvingen</u>	9.154	8.537
Dekkingsreserve afschrijvingen	7.695	7.377
Dekkingsreserve MFA	1.459	1.159
<u>Egalisatiereserves:</u>	11.041	9.890
Egalisatiereserve Baggeren	43	59
Egalisatiereserve Beschoeiing	65	67
Egalisatiereserve Buitensportaccommodaties	304	356
Egalisatiereserve Reconstructie verhardingen wegen	292	380
Egalisatiereserve Onderhoud wegen	665	605
Egalisatiereserve Openbare verlichting	197	279
Egalisatiereserve Onderhoud kunstwerken buitenruimte	29	18
Egalisatiereserve Speelterrinen	177	296
Egalisatiereserve Bruggen en steigers	134	163
Egalisatiereserve Integraal Huisvestings Plan (IHP)	6.244	5.568
Egalisatiereserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	615	699
Egalisatiereserve Sociaal domein	2.277	1.400
<u>Overige bestemmingsreserves:</u>	6.075	5.931
Reserve Cultureel erfgoed	5	5
Reserve Flankerend personeelsbeleid	196	0
Reserve Grondexploitatie	4.701	4.740
Reserve Vorming & opleiding	193	193
Reserve Vitaal Binnenmaas	244	253
Reserve Ondernemend Binnenmaas	619	619
Reserve Regiofonds	93	93
Reserve Stimulering burgerparticipatie	25	29
Reserve Friciekosten	0	0
Totaal Reserves	43.139	40.326

(Bedragen x €1.000)

Overzicht voorzieningen gemeente Binnenmaas		
	1-1-2018	31-12-2018
Voorzieningen:	8.892	9.028
Voorziening Riolering	1.797	1.911
Voorziening Begraafplaatsen	1.466	1.272
Voorziening Sociaal Fonds	29	29
Voorziening Verliezen grondexploitatie Bedrijvenpark Hoeksche Waard	1.596	1.513
Voorziening Dubieuze debiteuren	0	9
Voorziening Verliezen gemeentelijke grondexploitatie	4.004	4.012
Voorziening Wachtgelden (oud)bestuurders	0	282
Totaal voorzieningen	8.892	9.028

Totaal Reserves en Voorzieningen	52.030	49.354
---	---------------	---------------

4.15 Overzicht Sisa (verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019								
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
			€ 139.170	€ 0	€ 0	€ 57.377		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Eindverantwoording Ja/Nee	
			Aard controle n.v.l Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.l Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	Aard controle n.v.l Indicatornummer: D9 / 09	
			1				Nee	
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Projectnaam / UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd Ja/Nee	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01	Aard controle N.v.l Indicatornummer: F1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 04	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06
			1. € 426.808	Strijenseweg 141 3295 KP 's Gravendeel / 170067	€ 426.808	Nee		Ja
			Kopie Projectnaam / UWHS-nummer	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T)	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.			
			Aard controle N.v.l Indicatornummer: F1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09			
			1. Strijenseweg 141 3295 KP 's Gravendeel / 170067	€ 426.808	€ 0			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeen tedeel 2018 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 060585 Gemeente Binnenmaas	€ 3.421.275	€ 46.170	€ 181.333	€ 1.852	€ 64.659
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
			1 060585 Gemeente Binnenmaas	€ 0	€ 1.827	€ 0	€ 0	€ 40.986
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
			1 060585 Gemeente Binnenmaas	€ 0				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeent edeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) totaal 2017 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 060585 Gemeente Binnenmaas	€ 30.153	€ 13.873	€ 15.165	€ 18.738	€ 3.475
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 060585 Gemeente Binnenmaas	€ 0	€ 0	€ 0		

4.16 Overzicht taakvelden

Conform de vernieuwingen in het BBV dienen gemeenten inzicht te geven in de baten en lasten per taakveld. De indeling in taakvelden is vanuit het BBV voorgeschreven.

Taakveldnr en omschrijving	Soort	Rekening 2017	Primaire begroting 2018	Actuele begroting 2018	Rekening 2018
TV0.1 Bestuur.	Baten	10	4	4	-
	Lasten	-1.890	-2.321	-3.494	-3.423
Totaal TV0.1 Bestuur.		-1.880	-2.317	-3.490	-3.423
TV0.10 Mutaties reserves	Baten	6.773	2.185	10.269	8.270
	Lasten	-6.452	-1.011	-5.831	-5.457
Totaal TV0.10 Mutaties reserves		321	1.174	4.438	2.813
TV0.11 Resultaat v.d.rekening van baten/lasten.	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-	-	-	-
Totaal TV0.11 Resultaat v.d.rekening van baten/lasten.		-	-	-	-
TV0.2 Burgerzaken.	Baten	580	481	481	563
	Lasten	-797	-768	-838	-881
Totaal TV0.2 Burgerzaken.		-218	-287	-357	-318
TV0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-71	-74	-74	-74
Totaal TV0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.		-71	-74	-74	-74
TV0.4 Overhead.	Baten	466	352	553	724
	Lasten	-6.175	-6.072	-7.193	-7.140
Totaal TV0.4 Overhead.		-5.709	-5.720	-6.639	-6.416
TV0.5 Treasury.	Baten	1.204	1.151	1.186	1.200
	Lasten	-21	383	-25	61
Totaal TV0.5 Treasury.		1.184	1.534	1.162	1.260
TV0.61 OZB woningen.	Baten	2.831	2.937	2.784	2.809
	Lasten	-197	-238	-238	-234
Totaal TV0.61 OZB woningen.		2.634	2.699	2.546	2.575
TV0.62 OZB niet-woningen.	Baten	2.175	2.266	2.152	2.263
	Lasten	-	-	-	-
Totaal TV0.62 OZB niet-woningen.		2.175	2.266	2.152	2.263
TV0.64 Belastingen overig.	Baten	1.904	1.895	1.901	1.912
	Lasten	-7	-8	-8	-7
Totaal TV0.64 Belastingen overig.		1.897	1.887	1.893	1.905
TV0.7 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds.	Baten	29.470	30.524	31.771	31.728
	Lasten	-	-	-	-
Totaal TV0.7 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds.		29.470	30.524	31.771	31.728
TV0.8 Overige baten en lasten.	Baten	39	-	-	-7
	Lasten	-769	-1.307	-757	-722
Totaal TV0.8 Overige baten en lasten.		-730	-1.307	-757	-728
TV0.9 Vennootschapsbelasting (VpB).	Baten	-	-	-	-
TV0.9 Vennootschapsbelasting (VpB).	Lasten	-	-1	-1	-
Totaal TV0.9 Vennootschapsbelasting (VpB).		-	-1	-1	-
TV1.1 Crisisbeheersing en brandweer.	Baten	172	18	151	138
	Lasten	-2.830	-2.789	-2.738	-2.632
Totaal TV1.1 Crisisbeheersing en brandweer.		-2.658	-2.771	-2.587	-2.494
TV1.2 Openbare orde en veiligheid.	Baten	35	39	39	34
	Lasten	-311	-461	-453	-440
Totaal TV1.2 Openbare orde en veiligheid.		-277	-422	-413	-406
TV2.1 Verkeer en vervoer.	Baten	262	216	216	269
	Lasten	-3.260	-4.071	-4.615	-4.108
Totaal TV2.1 Verkeer en vervoer.		-2.998	-3.855	-4.399	-3.839
TV2.2 Parkeren.	Baten	25	27	27	29
	Lasten	-131	-132	-131	-113
Totaal TV2.2 Parkeren.		-106	-105	-104	-84
TV2.3 Recreative havens.	Baten	80	48	78	56
	Lasten	-30	-34	-192	-90
Totaal TV2.3 Recreative havens.		50	13	-115	-34

TV2.4 Economische havens en waterwegen.	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-747	-553	-545	-551
Totaal TV2.4 Economische havens en waterwegen.		-747	-553	-545	-551
TV2.5 Openbaar vervoer.	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-33	-37	-45	-41
Totaal TV2.5 Openbaar vervoer.		-32	-36	-45	-41
TV3.1 Economische ontwikkeling.	Baten	0	3	3	3
	Lasten	-89	-69	-69	-69
Totaal TV3.1 Economische ontwikkeling.		-89	-66	-66	-66
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.	Baten	33	34	33	36
	Lasten	-33	-62	-48	-61
Totaal TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.		0	-29	-15	-25
TV3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen.	Baten	24	27	27	23
	Lasten	-25	-27	-27	-27
Totaal TV3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen.		-2	-0	-0	-4
TV3.4 Economische promotie.	Baten	26	24	24	26
	Lasten	-16	-26	-27	-26
Totaal TV3.4 Economische promotie.		10	-2	-2	-0
TV4.1 Openbaar basisonderwijs.	Baten	29	31	31	29
	Lasten	-270	-266	-278	-343
Totaal TV4.1 Openbaar basisonderwijs.		-240	-234	-247	-314
TV4.2 Onderwijshuisvesting.	Baten	5	9	12	3
	Lasten	-444	-1.331	-1.825	-1.015
Totaal TV4.2 Onderwijshuisvesting.		-439	-1.322	-1.813	-1.013
TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.	Baten	299	19	49	109
	Lasten	-815	-520	-571	-588
Totaal TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken.		-516	-501	-522	-479
TV5.1 Sportbeleid en activering.	Baten	-	2	2	2
	Lasten	-51	-55	-78	-55
Totaal TV5.1 Sportbeleid en activering.		-51	-53	-76	-53
TV5.2 Sportaccommodaties.	Baten	318	183	220	191
	Lasten	-1.425	-1.239	-1.256	-1.264
Totaal TV5.2 Sportaccommodaties.		-1.107	-1.056	-1.036	-1.073
TV5.3 Cultuurpresentatie,-productie en partic.	Baten	-	1	1	1
	Lasten	-85	-169	-82	-71
Totaal TV5.3 Cultuurpresentatie,-productie en partic.		-85	-168	-81	-70
TV5.4 Musea.	Baten	-	0	0	0
	Lasten	-167	-60	-60	-59
Totaal TV5.4 Musea.		-167	-59	-59	-59
TV5.5 Cultureel erfgoed.	Baten	0	1	1	1
	Lasten	-120	-146	-223	-168
Totaal TV5.5 Cultureel erfgoed.		-120	-145	-222	-166
TV5.6 Media.	Baten	-	0	0	0
	Lasten	-620	-600	-592	-596
Totaal TV5.6 Media.		-620	-600	-592	-596
TV5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie.	Baten	782	931	952	984
	Lasten	-3.802	-4.014	-4.368	-4.246
Totaal TV5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie.		-3.020	-3.083	-3.417	-3.262
TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.	Baten	278	33	86	126
	Lasten	-2.083	-1.851	-1.945	-1.885
Totaal TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.		-1.804	-1.818	-1.859	-1.758
TV6.2 Wijkteams.	Baten	-	0	0	0
	Lasten	-21	-26	-26	-1.167
Totaal TV6.2 Wijkteams.		-21	-25	-25	-1.166
TV6.3 Inkomensregelingen.	Baten	3.673	3.624	3.941	3.827
	Lasten	-5.383	-5.945	-6.040	-5.924
Totaal TV6.3 Inkomensregelingen.		-1.710	-2.320	-2.099	-2.097
TV6.4 Begeleide participatie.	Baten	36	31	49	53
	Lasten	-1.644	-1.835	-1.907	-1.761
Totaal TV6.4 Begeleide participatie.		-1.608	-1.804	-1.858	-1.708
TV6.5 Arbeidsparticipatie.	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-8	-7	-7	-7
Totaal TV6.5 Arbeidsparticipatie.		-8	-7	-7	-7
TV6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO).	Baten	351	295	310	327
	Lasten	-891	-989	-963	-858
Totaal TV6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO).		-540	-695	-654	-531
TV6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.	Baten	-	-	18	18
	Lasten	-3.966	-4.171	-4.332	-3.192
Totaal TV6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.		-3.966	-4.171	-4.314	-3.173
TV6.72 Maatwerkdienstverlening 18-.	Baten	-	0	0	0
	Lasten	-2.668	-2.456	-2.982	-2.764
Totaal TV6.72 Maatwerkdienstverlening 18-.		-2.668	-2.456	-2.981	-2.764
TV6.81 Geëscaleerde zorg 18+.	Baten	-	-	-	-
	Lasten	-72	-83	-77	-77
Totaal TV6.81 Geëscaleerde zorg 18+.		-72	-83	-77	-77

TV6.82 Geëscaleerde zorg 18-.	Baten	-	0	0	0
	Lasten	-581	-581	-581	-860
Totaal TV6.82 Geëscaleerde zorg 18-.		-581	-581	-581	-859
TV7.1 Volksgezondheid.	Baten	11	3	3	13
	Lasten	-1.077	-1.246	-1.280	-1.303
Totaal TV7.1 Volksgezondheid.		-1.066	-1.243	-1.277	-1.289
TV7.2 Riolering.	Baten	2.351	2.475	2.552	2.452
	Lasten	-1.547	-1.563	-1.493	-1.547
Totaal TV7.2 Riolering.		804	912	1.059	904
TV7.3 Afval.	Baten	337	362	419	399
	Lasten	-94	-85	-85	-84
Totaal TV7.3 Afval.		243	276	334	315
TV7.4 Milieubeheer.	Baten	100	4	4	6
	Lasten	-689	-606	-717	-740
Totaal TV7.4 Milieubeheer.		-589	-602	-713	-734
TV7.5 Begraafplaatsen.	Baten	991	821	1.110	1.194
	Lasten	-1.011	-819	-1.060	-1.135
Totaal TV7.5 Begraafplaatsen.		-20	2	51	59
TV8.1 Ruimtelijke ordening.	Baten	519	352	456	799
	Lasten	-714	-802	-1.356	-1.347
Totaal TV8.1 Ruimtelijke ordening.		-195	-450	-900	-548
TV8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terr.).	Baten	1.657	7.918	803	137
	Lasten	-1.464	-7.960	-855	-106
Totaal TV8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terr.).		193	-41	-53	31
TV8.3 Wonen en bouwen.	Baten	1.598	1.002	1.180	1.229
	Lasten	-1.334	-1.315	-1.360	-1.353
Totaal TV8.3 Wonen en bouwen.		264	-312	-180	-124
Gerealiseerd resultaat		2.517	-85	152	1.429

5. Raadsbesluit

Raadzaal in het gemeentehuis in Maasdam

5.1 Vaststelling en resultaatbestemming

De raad van de gemeente Hoeksche Waard;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 juni 2019;
gelet op artikel 198 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De jaarstukken 2018 vast te stellen;
2. Van het rekeningresultaat ad €1.429.000 een bedrag van €837.000 als volgt te bestemmen:
 - Wachtgeldverplichtingen: Lagere wachtgeldverplichtingen storten in de reserve frictiekosten (conform slotrapportage 2018);
 - *Innovatieve projecten sociaal domein*: Budget ad €204.000 wordt doorgeschoven naar 2019 in afwachting van evaluatie;
 - *Integraal innovatiebudget*: Voor nieuwe initiatieven in 2019 wordt vanuit 2018 budget ad €40.000 doorgeschoven;
 - Wijkteams: Uitgestelde activiteiten. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €77.000;
 - *Onderzoek buurthuis Ronduit*: Doorgeschoven werkzaamheden. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €55.000;
 - *Grondaanloop Moledijk Puttershoek*: Doorgeschoven werkzaamheden. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €113.000;
 - *Haven Puttershoek*: Doorgeschoven werkzaamheden. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €113.000;
 - *Verkeersmaatregelen Maasdam*: Doorgeschoven werkzaamheden. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €131.000;
 - *Parkeren Heinenoord*: Doorgeschoven werkzaamheden. Kosten worden doorgeschoven naar 2019 ad €14.000;
 - *Algemene uitkering*: De terugbetalingsverplichting van €126.000 over 2018 die in 2019 aan het Rijk moet worden voldaan, te storten in een nieuw te vormen reserve "Terugbetaling algemene uitkering 2018".
3. Het restant ad €593.000 te storten in de algemene reserve, vrije deel.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hoeksche Waard van 9 juli 2019.

de griffier

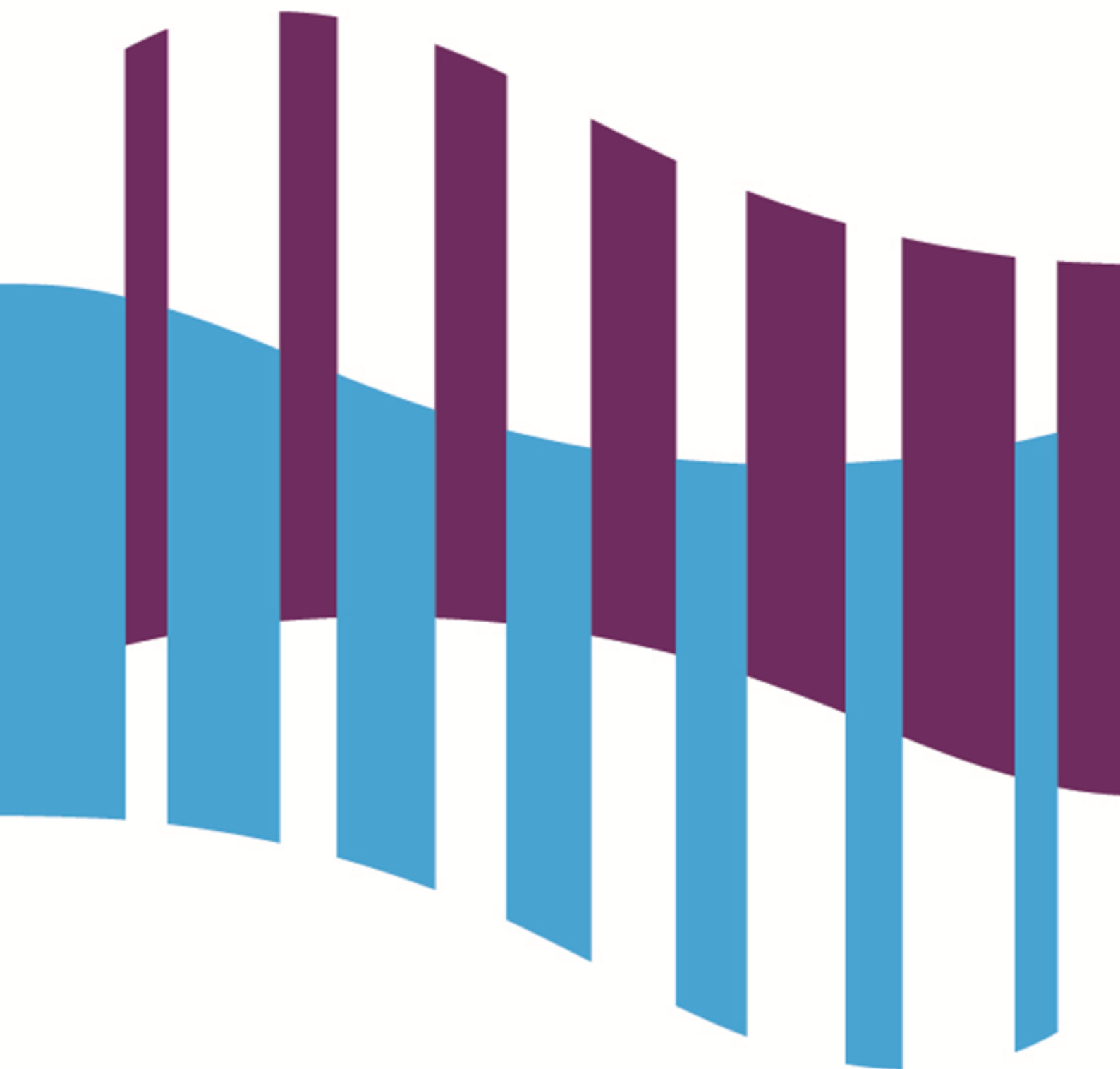
de voorzitter

B. Oostdijk

G. Veldhuijzen

6 Controleverklaring

Bijlagen

I Beleidsindicatoren per programma

Eerste 5 actualiseren na definitieve cijfers

Nr.	Indicator	eenheid	periode	Nederland	Binnenmaas	Bron	Beschrijving
1	Formatie	Fte per 1000 inwoners	2018		4,1	Eigen jaarrekening	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat op peildatum 1 januari.
2	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2018		3,9	Eigen jaarrekening	De werkelijke bezetting in fte van het ambtelijk apparaat op peildatum 1 januari.
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2018		404	Eigen jaarrekening	De personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.
4	Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2018		20%	Eigen jaarrekening	De inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in de organisatie.
5	Overhead	% van totale lasten	2018		12%	Eigen jaarrekening	De kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
6	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inwoners	2017	131,0	63,0	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
7	Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	Vervallen			Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
8	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	2,2	0,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
9	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,1	2,0	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
10	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	2,9	1,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
11	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	6,3	4,0	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
12	Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig	%	Vervallen			VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

13	Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser	%	Vervallen			VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
14	Func tiemenging	%	2017	52,4	43,0	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
15	Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	Vervallen			Atlas voor Gemeenten	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
16	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	120,0	106,4	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
17	Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	1,82	0,69	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
18	Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	26,58	20,97	Ingrado	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
19	% Voortijdige schoolverlaters	%	2016	2,0	1,0	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
20	% Niet-wekelijkse sporters	%	2018	48,7	55,2	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	Percentage niet-wekelijks sporters
21	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	651,5	445,6	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
22	Jongeren met delict voor rechter	%	2017	1,45	1,06	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
23	% Kinderen in armoede	%	2015	6,58	2,66	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
24	Netto arbeidsparticipatie	%	2017	66,6	68,5	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële)

						beroepsbevolking.	
25	% Jeugdwerkloosheid	%	2015	1,52	1,00	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
26	Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	1e 1/2 2018	40,1	14,5	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
27	Aantal re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	1e 1/2 2018	26,1	11,5	CBS - Participatie Wet	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
28	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e 1/2 2018	9,2	7,5	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
29	Jongeren met jeugdbescherming	%	1e 1/2 2018	1,0	0,9	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
30	Jongeren met jeugdreclassering	%	1e 1/2 2018	0,3	-	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
31	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	1e 1/2 2018	58,0	37,0	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende gemeenten
32	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2017	174	132	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
33	Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	13,2	2,2	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
34	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2012	232	255	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
35	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2013	223	246	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
36	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	211	231	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

37	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	206	223	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
38	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	209	226	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
39	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017	216	231	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
40	WOZ-waarde woningen	dzd euro	2018	230	238	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
39	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	7,2	9,8	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
40	Demografische druk	%	2018	69,9	79,8	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
41	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2018	649	446	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
42	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2018	721	527	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

II Wet Revitalisering generiek toezicht

Op 1 oktober 2012 is de Wet Revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Op 17 september 2013 is een bestuursovereenkomst met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland gesloten. Op basis hiervan legt de gemeente jaarlijks in een bijlage bij de jaarrekening volgens een voorgeschreven format aan de provincie verantwoording af over de gemeentelijke taakbehartiging op een aantal onderwerpen.

Op basis hiervan beoordelen Gedeputeerde Staten per toezichtsdomein welk toezichtsregime van toepassing is.

Financiën	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		Op basis van de jaarstukken 2018 is sprake van een structureel en reëel evenwicht
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Ja	Sinds 20 september 2016 staat de gemeente onder Arhi-toezicht in verband met de herindeling die op 1 januari 2019 plaats heeft gevonden.
Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)		Alle bestemmingsplannen zijn actueel.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Omgevingsrecht Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.	Groen	Het VTH beleid is vastgesteld. Het jaarverslag over 2017 is opgesteld. In 2018 is uitvoering gegeven aan de basistaken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook zijn signaalinspecties (risicovolle betonvloeren en RVS in zwembaden) en de inventarisatie van asbestdaken uitgevoerd. Daarnaast is veel tijd geïnvesteerd in de harmonisatiewerkzaamheden in verband met de herindeling van de Hoeksche Waardse gemeenten.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	

Monumentenzorg	Groen/O ranje/Ro od	TOELICHTING	
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	Groen	De Commissie Cultureel Erfgoed bestaat uit de volgende leden: restauratiedeskundige, bouwhistoricus, deskundige historische geografie, deskundige archeologie, 3 burgerleden met lokale geschiedeniskennis en een onafhankelijke voorzitter	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Archief- en informatiebeheer	Groen/O ranje/Ro od	TOELICHTING	
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde	Groen	Per 1 januari 2019 is de gemeente Binnenmaas opgegaan in de gemeente Hoeksche Waard. Alle verbeterpunten van de gemeente Binnenmaas zullen voortvarend worden aangepakt in de nieuwe gemeente Hoeksche Waard	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	nee		
Huisvesting Vergunninghouders	Groen/O ranje/Ro od	TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Oranje	Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	5
		Fase interventieladder op 1 januari	Taakstelling gerealiseerd
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	26
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	34
		Voorsprong per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	13
		Fase interventieladder op 1 juli	Taakstelling gerealiseerd
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	19
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	8
		Voorsprong per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is)	2
		Fase interventieladder op 31 december	Signaleren
		Toelichting	
		Taakstelling behaald, Voldoende koppelingen	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		

gemeente

Binnenmaas

bereikbaar | betrokken | betrouwbaar